

Szkennelte, javította, tördelte: Dr. Kiss István; 2005.

Csak a szellemelek lehettek

Esett az eső - nem, nem is esett, zuhogott -, amikor elindultunk szokásos esti ellenőrző utunkra. A fővárosra koromfekete ég borult, a járdákon kis patakokban folyt a víz. Kocsinkban ülve esőköpenyünkbe burkolóztunk, de még így is fáztunk.

Menni kellett. Nemcsak azért, mert az ilyen esti, éjszakai ellenőrzéseken fennakadhatott egy-egy keresett bűnöző, hanem mert a kiskocsmákban, ivókban, lebujszokban szinte valamennyiükkel találkozhattunk . . . persze csak azzal, aki épp szabadtéren volt. Mindennapos szórakozóhelyeik sokat „meséltek” . . . Ők maguk is itt mesélték el nagy üzleteiket, itt szervezték a következő napok fogásait.

Nem utolsósorban pedig menni kellett azért is, mert pusztá megjelenésünk - s annak tudata, hogy bármikor megjelenhetünk - egy kicsit féken tartotta az "éjszaka lovagjait" és a hozzájuk tartozó hölgyeket.

Mert ők éjszaka se nagyon pihentek.

Most is, ahogy a Thököly út és az Aréna út sarkára értünk, vagy négy-öt sétáló hölgyet pillantottunk meg. A szakadó esőben, felhajtott kabátgallérral lesték a "palikat" . . . Nemcsak mi láttuk meg

a lányokat, ők is "kiszúrtak" bennünket, és szétrebbentek. Utánuk szóltam:

- Hová rohannak?

Megismertek, megálltak, körülvettek. Sajnáltam őket, hiszen még ebben a hidegben is ugyancsak hiányosan kellett öltözködniük, hogy "elkeljenek".

- Miért nem mennek be az ivóba? - kérdeztem. - Még megfáznak.

- Mert az a gonosz csálinger kizavar, ha nem cechelünk - felelte az egyik lány, akinek felhajtott kabátgallérja alól is kilátszott a csupasz melle. - És még nincs egy grandunk se... Ebben a rongy időben nem akadunk palira.

- No, jöjjenek be megpihenni, melegedni... Majd én protezsálom magukat.

Elindultunk a Sportcsarnok kávéháznak csúfolt lebujszába. Szőke Gizi jött mellettem.

- Mi újság, Giziké?
- Majd kimegyek, tessék utánam jönni...

A kávéházban vágni lehetett a füstöt, az ivó magas asztalainál az emberek összepréselődve védtek a féldeciket, a nagyfröccsöket. A zenekart ordító társaság harsogta túl. Még a saját hangunkat sem hallottuk ...

A törzsvendégek nem nagyon törődtek ezzel, meg azzal se, hogy kedvenc szórakozóhelyük nem nyeri el a környék lakóinak tetszését. Ide csak az jött be, aki az ő körükhöz tartozott. Meg azok a vidéki férfiak, akik nem tudták, mit is takar a "kávéház" név, s Pestre érkezve egy kicsit ki akartak rúgni a hámból. Hát ha ide betévedtek, ez csak félig sikerült nekik: az erre szánt pénzüktől biztosan megszabadultak, sőt a többitől is ...

A törzsvendégek jól ismerték egymást, szinte egy

6

nagy család tagjainak hitték magukat. Igaz, hogy a különféle bűncselekmények elkövetői más-más asztalnál mulattak: külön-külön a markecolók, a zsebesek, a betörők . . .

A bejárat mellett két összetolt asztalnál hat férfi és egy nő iszogatott. A nő ült az asztalfőn. Valamit ünnepelhettek. Feltűnt, hogy csak három ismerős bűnöző volt közöttük. A gyönyörű, platinaszőke hajú nőt még sohasem láttam. Jobban megnéztem magamnak ezt a társaságot, meg egyetlen nőtagját. Nem csak a főhelyen ült, ő volt a szóvivő is. Nagy zöld szemével szinte bűvölte a férfiakat, akik nagyokat nevettek bemondásain. Elegáns ruhája kék bársonyból készült, ujján három gyűrű is volt, kezén vastag karkötő, óra . . . Nagyon kirítt ebből a társaságból, hát még a lebujszó vendégseregéből . . .

Az asztalnál ülők észrevettek, valamit súgtak a nőnek, s valósággal rám meredtek.

- Miért bámuljátok ezt a "kibert", ha én itt vagyok... - kiáltott rájuk a nő. - Töltsétek, és igyunk!

Közelebb léptem.

- Jó estét! - Köszöntek, akik ismertek.
- De jó kedvük van - fordultam egyik régi ismerősömhöz: - Mit ünnepelnek, Árpika?
- Ibikének van a születésnapja.
- Ibiké - fordultam a szép szőke nőhöz -, ha

szabad így szólítanom, maga hol dolgozik?

- Kalkulátor vagyok.

-- Elő- vagy utókalkulátor?

- Nekem mindegy, mind a kettőhöz értek.

- Ha szabad, megnézném a papírjait.

Átadta az igazolványát. Valóban kalkulátor sze-

repelt benne foglalkozásként. A születési dátum azonban nem stimmel. Szóvá is tettem.

- Ha jól látom, május negyedikén született. Vagy elírták volna a születésnapját?

- Nem írták el... De talán nem szabad szóra-
kozni?

- Hogyne lenne szabad, ha van pénzük. Mulas-
sanak csak tovább. Viszontlátásra, jó szórakozást!

Míg ez a beszélgetés folyt, munkatársaim meg-
kezdték a gyanús személyek igazoltatását. Akit még
nem ismertek, attól elkérték az igazolványt. Az itt
megforduló nők és férfiak kilencven százalékát is-
mertük, ezeknek volt már valamilyen balhéjuk. Kö-
zülük is megnéztük azoknak a papírjait, akiket már
felszólítottunk, hogy dolgozzanak, sőt segítettünk
is nekik munkához jutni. Leginkább azonban azok
érdekeltek, akiket még nem ismertünk. Mert ezek-
nek egy része nemrég csapódhatott valamelyik bű-
nözökhöz, a többiek pedig esetleg egy következő bűn-
tény - markecolás, lopás - áldozatává válhat-
nak.

Nem tartottunk általános razziát, mégis két nyo-
mozónkat - akiket az itt ülők nem ismerhettek -
a hátsó bejárathoz küldtük, hogy megfigyeljék,
megjelenésünkre kik tűnnek el hirtelen. Most is
akadtak vagy nyolcan-tízen - nők és férfiak -,
akiknek váratlanul sürgős dolguk akadt. Nyomo-
zóink megfigyelték őket, hogy a legközelebbi alka-
lommal rájuk csaphassunk, megkérdezzék: mit is
csináltak a múlt hetekben, s ha nem dolgoznak
- mert az biztos -, miből telik nekik italra, nőkre?

A szűrőpróbaszerű ellenőrzésen mindig fenn-
akadt valaki a hálóban ... Most is, mire befejeztük,
kilenc személy ült a kocsiban.

8

- Vigyék be őket - utasítottam Rónai főhad-
nagyot -, azután a kocsit küldjék a Baross pincé-
hez.

Ügy döntöttünk, hogy még nézelődünk itt egy
darabig. A szép Ibiké társasága közben szétoszlott,

csak Árpí maradt ott, egy nővel.

- Hová lett a szép tündér, Árpikám? - léptem oda hozzá.

- Bolond az a csaj, őrnagy úr.

- Hogy érti ezt?

- Képzelve. .. leszólította Sanyit az utcán, hogy nem inna-e vele egy pohár bort. Hozzátette: ne ijedjen meg, nem akar ráragadni, ő fizet. Merthogy egy képeslapnál újságíró, és szeretne a kocsmáról cikket írni, de egyedül nem mer ide beülni. Sanyi hozta be, s mindjárt szólt nekünk, csináljunk társaságot a csajnak.

- Az igazoltatáskor láthatta, hogy nem újságíró ...

- Pedig nekünk azt mondta. Különben ő fizette a cechet, minket meg nem is érdekelt, hogy kicsodamicsoda, őt annál inkább izgatta, hogy kikkel került össze. Faggatott, mondjuk meg, mi a foglalkozásunk. Mi aztán vettük a lapot: mind azt meséltük neki, hogy "fejese" vagyunk. . . Ilyen igazgató, meg olyan igazgató . . .

- És elhitte?

- Ügy látszik, megkajálta, mert amikor az őrnagy elvtársék elmentek az asztalunktól, megjegyezte: "Látom, igazat mondtak. . . hiszen magukat még csak nem is igazoltatták a kiberek ..." - Jót röhögtünk a dolgon.

- Dolgoznak a fiúk? - tértem más témára.

- Nem nagyon. Mind sóhereknek látszottak,

9

mint én. De én már nem kerülök több balhéba. Megyek dolgozni a szakmámba . . . Hétfőn lesz a napja.

- Ennek örülök. Ha bármire szüksége van, hívjon fel...

Elköszöntem, s mentem kifelé. Az ajtótól nem messze, az árnyékban Gizi álldogált. Elsétáltam mellette, s menet közben csak annyit mondtam:

- Gizikém, figyelik.. . Jöjjön be hozzám holnap . . .

A Baross pincébe igyekeztünk.

- Nem fáztok? - kérdeztem kollégáimtól.

- Hát nem izzadunk - felelte Zsiráf, avagy

Vastl Ferenc főhadnagy. A majdnem két méter magas srác hosszúságáról kapta a nevét. Kitűnő sportoló volt. Temesvári néven futott 800-1500 méteren, s ha jól emlékszem, egyszer egy amerikai világhírességet is legyőzött, egyedül Európában, itt Budapesten, a BSZKRT-pályán. Amilyen remek sportember volt, annyira jó nyomozó. Akárcsak társa, Hadaró, aki pedig nevét - mondanom sem kell - gyors beszédéről kapta.

- Mikor szüntetjük már meg ezeket a lebujszókat? - kérdezte Hadaró.

- Szerintem jó, hogy vannak - kontrázott Zsiráf. - Így legalább tudjuk hol keressük a bűnözőket .. . Ismerjük is szinte valamennyit.

- Igazad van, Ferikém - kapcsolódtam a beszélgetésbe -, a jó nyomozónak száz bűnöző közül kilencvenet ismernie kell. Az éjszakai portyák is ezt a célt szolgálják. Mi nem dolgozhatunk íróasztal mellett. Oda még senki se jött be jelentkezni.

Az akkori helyzetben kifejezetten szerencséseknek nevezhettük magunkat, hogy a budapesti "al-

10

világ" lényegében néhány lebujszóra összpontosult. Ritka volt az olyan bűnöző, aki esténként más kocsmát keresett volna föl...

A Baross pince is egyik gyülekezőhelyük volt. Beszélgetés közben szép csendesen odaértünk. Már a lépcsőn alig tudtuk keresztülverekedni magunkat az ülő, álló embersokaságon . . . Odabent füst, piszok, hihetetlen lárma. "Kukac" éppen ordítva igyekezett megérinteni magát "cigány" Jancsival. Amikor megláttak, rögtön elhallgattak.

- Mi újság Jancsi?

- Semmi különös, főnök. Ez a tetű Kukac tartozik egy kilóval, és mindig azt hazudj a, hogy nincs egy grandja se. De szétvágom a pofáját, ha holnap estére nem duplázza meg.

Jancsi bivalyerős volt, s bizony, ha megütött valakit, az nemigen tudott visszaütni. Kukacnak viszont most, hogy ott álltunk, nagy volt a hangja:

- Jó, hogy panasznapot tartasz... de a főnök nem kíváncsi a dumádra. Holnap megkapod a lét, de tőlem soha egy kanyit sem látsz.

- Én többet adtam neked, mint te nekem ..

A sarokban hárman összeverekedtek. Ők nem fedték még fel, hogy itt vagyunk. Néhány pillanat alatt a közelükbe nyomakodtunk. Erre abbahagy-

ták.

- A fél kocsmát el kellene vinnünk - súgta Zsiráf.

- Hogy mi etessük őket? - súgtam vissza, azután odaléptem ahhoz az asztalhoz, amelynél Icuka ült, egy vidékinek látszó férfival. Mondanom sem kell, hogy Icukát sem valamelyik apácazárdából ismertem . . .

- Micsoda jóképű lány maga, Icuka - léptem

11

az asztalukhoz, s szavaimra asztaltársa meg is lepődött.

- Szép a ruhája is, nagyon rendes. Hogy van?

- Ha magát meglátom, őrnagy úr - jelzett ugrásra kész partnerének, nehogy az valami meggon-
dolatlanságot kövessen el -, mindjárt elfelejtem, hogy jó nevelésű úrilány vagyok. Mit tetszenek keresni?

- Hát maga?

- Majd éppen magának fogom meggyónni.

- Jó ... jó ... nem vagyok a gyóntatója. De még lehetek, ha holnap reggel a panaszirodán találkozunk a partnerével.

Valósággal szikrázott a szeme a dühtől, de azért negédes hangon felelte:

- Én nem azért szórakoztatom az urakat...
Nem szoktam lopni. .. Csak éppen meg kell fizetni a társaságomat. . .

- Akkor a viszontlátásra!

- De csak itt! - nézett még egyszer rám, azután máris odabújt partneréhez, hogy megvigasztalja. S én megnyugodtam: ezt az urat ma éjszaka valóban csak elszórakoztathatja . . . Nem is lesz rossz dolga.

A másik asztalnál "Arannyal" beszélgetett Zsiráf.

- Hol tölti az éjszakát? - kérdezte éppen, amikor hozzájuk ültem.

- Csak nem akar elhívni? Ne hívjon sehová, nem megyek. Foglalt vagyok.

- Pedig már arra gondoltam ... Ki foglalta le?

- Magam magamat.
- Akkor jó társaságban lesz.
- Megjavultam, főhadnagy úr. Nézzen ide -

12

vett elő a szatyrából egy magyar nyelvtankönyvet.

- Velem a jövőben csak ilyesmiről lehet beszélgetni. Beiratkoztam az esti iskolába, a hetedik osztályt azért is elvégzem.

- Ügy legyen, Arany - lelkesedtem. - De feltétlenül itt kell kipihennie magát a tanulás után?

- Annyira megszoktam . . .

Budapest egyik legjobban kereső prostituáltja volt, innen kapta a nevét is. Ő megengedhette magának, hogy több szabad időt csikarjon ki egy kis tanulásra...

Elindultunk a főkapitányságra.

- No fiúk, jó kis portyánk volt - búcsúztam nyomozótársaimtól.

A központi ügyeleten megnéztük az éjszakai eseményeket. Semmi különös nem történt, összesen egy betörést jelentettek Rákospalotáról, a földművesszövetkezetből. Feszítővassal nyitották ki a külső ajtót, a belső ablakot betörték, úgy hatoltak be. Nagy mennyiségű árut elloptak, a kármegállapítás most folyt.

Órára néztem: negyed öt volt. Már nem mentem haza, a szobámban feküdtem le a díványra. Azonnal elaludtam. Erzsikének, titkárnőnknek a hangjára ébredtem, s az órára pillantottam: fél nyolc volt.

- Nem lehet felkelteni... Legalább még egy órát hagyják aludni... - ismételtette.

- Lent várják. Dr. Fekete Ferenc keresi, az egyik nagyvállalat igazgatója.

- És ha nem volna itt... fél kilencig be se kelene jönnie - ágált Erzsiké.

Az ajtóhoz mentem, kiszóltam:

- Mi baj van, Erzsiké?

13

- Horváth hadnagy van itt . . fontos jelenteni-valója van.

- Várjon néhány percig.

Villámgyorsan megmosakodtam, lehúztam a szakállam, s már kérettem is.

- Őrnagy elvtárs, jelentem, a panaszirodán egy vállalati igazgató van, mindenáron önnel akar beszélni.

- Miért?

- Semmi mást nem hajlandó mondani, csak azt, hogy engedjük önhöz.

- Kísérje föl.

- Várjon egypár percet - vágott közbe Erzsi-ke -, mindjárt kész a kávé, hadd igya meg a főnök ... És telefonált már a feleségének? Jó, ne is tessék mondani, tudom, hogy nem. Mert én már beszéltem vele, mondtam, hogy nincs semmi baj, csak nem ért rá hazamenni, és itt pihent néhány órát.

- Köszönöm.

Mire megittam a kávémat, bejött az igazgató.

- Dr. Fekete Ferenc vagyok ... ne haragudjon a korai zavarásért. Kérem szépen, én a Pasaréti úton lakom. Szabadságon voltunk a feleségemmel és a lányommal Fonyódon. Ma reggel jöttünk haza. Bementünk a lakásba, és tessék elképzelni, teljesen kifosztottak bennünket. Minden ruhánkat, ékszereinket elrabolták. Tönkretettek.

- Az ajtó nem volt kifeszítve?

- Nem. Egy karcolás sem látszott rajta. Szabályosan nyitottuk ki.

- Adtak valakinek kulcsot a lakásukhoz?

- Nem adtunk... És mind a két zárunk wertheimzár, mert kettős biztonságra törekedtünk. Három pár kulcsunk van, mind velünk volt...

14

- Mióta laknak ott?

- Szüléimről maradt ránk az öröklakás.

- Előttük nem lakott ott senki?

- Csak a szüleim és mi.

- Mások is laknak a házban?

- Igen, még két lakó van.

- Hiába. . . bizonyára van valakinek kulcsa a lakásukhoz. Merthogy szellemek nincsenek ...

- Márpedig két éve csináltattunk új kulcsokat, záradat.

- Jó ... hát akkor most kimegyünk a lakásukra.

Behívtam Erzsikét:

- Kérem, szóljon a fényképésznek, technikusnak, azonnal induljanak a Pasaréti útra Fekete elvtárs lakása elé ... ott várjanak. Rónai és Gábor elvtársak pedig jöjjenek hozzám . . .

A Pasaréti úti lakás előtt már ott vártak a technikai csoport tagjai. Néhány mondatban tájékoztattam őket, s máris szemügyre vették a bejárati ajtó zárjait.

- Semmiféle erőszak nyomát nem találtuk - jelentették kisvártatva.

Együtt mentünk be a szép, háromszoba-hallos lakásba. A berendezésben is gyönyörködhattünk volna, de mi nem a szekrények stílusjegyeit vizsgálgattuk, csak azt figyeltük meg, hogy a szekrényajtókban mindenütt ott voltak a kulcsok. Semmi se volt elzárva.. . Már ami megmaradt. Mert a szekrények igencsak üresen álltak.

A technikus azonnal ujjlenyomatokat kezdett keresni, s temérdekét talált.

- Mi nyúltunk a szekrényekhez . . . sajnos ... Bocsássanak meg - mondta Fekete. - Teljesen

15

megzavarodtunk, összevissza szaladgáltunk a lakásban, mindenhová benéztünk, nem akartunk hinni a saját szemünknek. Ugye nagy hiba volt?

- Bizony, nem könnyíti meg a dolgunkat... de hát hogyan taníthatnánk meg minden embert, miképpen viselkedjék ilyen váratlan helyzetben . . . Kérem önöket, hogy inkább arra koncentráljanak, mi tűnt el? Nyugodtan . . . írják össze, mi hiányzik. De pontosan. Azt is például, hogy ez vagy az a ruha milyen anyagból készült, milyen színű, mi az ismertetőjele. Az ékszereket, ha lehet, még rajzolják is le emlékezetből, írják le, milyen típusúak voltak, milyen kő volt bennük.

- Zsuzsika szépen rajzol, ő majd elkészíti a rajzokat - csillant fel Feketéné szeme. - Volt egy nagydíj szép nyakláncunk, még boldogult anyámtól maradt ránk, kék briliánszal a medálban. Aztán volt egy briliánsgyűrű is.

- Meg az én gyönyörű karkötőm - sírta el magát a lányuk.
- Ne sírjon, Zsuzsika, inkább rajzoljon.
- Mit tudnak csinálni a rajzaimmal? - vett erőt a kíváncsiság a kislányon, aki az előző évben érettségizett.
- Rögtön kiadjuk az országos tárgyközzést, és mellékeljük a leírásukat, meg a maga sokszorosított rajzait.
- És van remény, hogy elfogják a rablókát? - kérdezte Feketéné.
- Igen ... ha önök is segítenek . . .Mert néhány kérdésemre még válaszolniuk kell.
- Kérdezzen - kiáltották szinte egyszerre mind a hárman.
- Kik járnak a házhoz? Vendégek, barátok, ro-

16

konok? Zsuzsikának van-e udvarlója, jártak vagy járnak-e ide barátnői, osztálytársai? Jól gondolják meg, senkit se felejtsek ki a névsorból!

- Csak nem képzeli, hogy rokonaink vagy barátaink lettek volna a rablók? Feltételezik, hogy ilyen a baráti körünk? - riadt meg Feketéné.
- Mi nem képzelünk és nem tételezünk fel semmit ... De már mondtam a kedves férjének: szellemek nincsenek. Márpedig ide pontosan olyan kulccsal jött be a tettes, amilyen maguknak van, s amiből önök szerint csak három pár készült. Mivel az ablakokon rács van, s az ajtót zárva találták, egyszerűen nincs más megoldás, mint az ismeretségi körben keresni azt, akitől a kulcs a rablókhoz került ...

Egy kicsit túlszaladtam azon, amit mondanom kellett volna, de szándékosan tettem, megnyugtatósul.

Fehér főhadnagy, a nyomszakértői csoport vezetője jelentette: befejezték a munkát, elkészítették a helyszínrajzot, lefényképeztek minden szekrényt, amelyikből hiányzott valami, az ajtót és minden érdekesnek látszó részletet, azonosításhoz rögzítették az ujjlenyomatokat. Erről még megjegyezte:

- Sajnos, az a véleményem, hogy csak a háziak ujjlenyomatai lehetnek... a tettesek kesztyűben dolgozhattak. . .

Fehér főhadnagy nagy tekintély volt a szakmájában, s ha a helyszíni szemle végén valamit mondott, azt később a szakvélemény is rendre megerősítette.

Megköszöntem a segítséget, azután újra a családhoz fordultam:

17

- Remélem, sikerült közben összeszedniük a gondolataikat.

- Mihozzánk nemigen járt senki. Összejöveleteket nem szoktunk tartani, nagy ritkán jött fel egy-egy rokonunk, s igencsak elvétve néhány kollégám - mondta Fekete. Sorolni kezdte a rokonokat, a közvetlen barátokat, de tíz-tizenegy névnel tovább nem jutott.

- Hozzám pedig csak néhány iskolatársam járt. Nagy Ági, meg Kovács Piri legtöbbit... velük együtt tanultunk. Azután volt itt vagy háromszor Fehér Anni. Fiúismerőseim közül soha senki sem volt a lakásunkon. *

- Kérem, adja meg a lakáscímüket.

- Ezek nem olyan lányok ... Elsüllyedek a szégyentől, ha megtudják, hogy mi... hogy talán őket gyanúsítjuk.,.

- Semmit sem fognak megtudni... Nem rontunk ajtóstul a házba, ne féljen!

Közben Rónai és Gábor nyomozótársam a szomszédokat kereste fel. Az egyik lakásban senki sem volt, a másikban özvegy Szerdahályné már tudott valamit mondani.

Négy vagy öt napja egyik este hét óra felé egy férfi meg egy nő csengetett be Feketéékhez. Szerdahelyiné tudta, hogy szabadságon varínak, kiszólt az ajtón, hogy csak négy-öt nap múlva jönnek haza. A nő azt felelte: "Tudom, hogy elutaztak, de azt hittem, már hazajöttek..." Ezzel megköszönték a felvilágosítást és elmentek. Személyleírást nem tudott adni róluk, csak annyit, hogy a férfin sötét, a nőn világos ruha volt. Gábor kérdésére azt mondta: a férfi olyan magas lehetett, mint nyomozótársam,

18

s szürke kalapot viselt, a nőnek pedig világos haja volt.

Kérdeztem Feketééket, vajon kik lehettek a látogatók?

Fogalmuk sincs róla - felelték egyszerre.

Miközben készültek a rajzok, nyomozóink újra kihallgatták Szerdahelyinét, hogy pontosabbá tegyék a személyleírást. Azután kézbe vettem a "leltárt", s mindjárt megértettem Feketéék kétségbeesését. A nyaklánc 70 grammos volt, a már említett briliánsgyűrű és karkötő mellett még két karkötő, egy pár fülbevaló korallgyönggyel, két másik nyaklánc, számos ezüstdísz - valóban nem csekély értékűt tűnt el. Ráadásul a ruhák: hat női ruha, két férfiöltöny, egy férfi és két női télikabát. Az íróasztalból - ez volt az egyetlen, amit kifeszítettek - 4700 forintot loptak el.

- Ezt a sok holmit nem vihették el kézben - jegyeztem meg. - Nem tűnt el valamilyen bőrönd is?

- Nem maradt a lakásban bőrönd, mindet magunkkal vittük a nyaralásra... - mondta a férfi, de az asszony a szavába vágott:

- Várj csak ... a kamrában volt egy fekete műbőr táska ... Oda be sem néztünk.

Zsuzsika már szaladt is a kamrába:

- Nincs meg! - kiáltotta.

- Még az a rossz táska is kellett nekik? - csodálkozott az asszony ...

- A célnak megfelelt - szóltam csendesen. - Mekkora volt?

- Egy méterszer nyolcvan centis, a zárja rossz volt, szíjjal fogtuk össze.

19

Már majdnem elköszöntem, amikor Rónai főhadnagy megszólalt:

- Fekete elvtárs, legyen szíves megmondani: a munkahelyén nem szokta kivenni a zsebéből a kulcsait?

Fekete elgondolkozott, aztán azt felelte:

- Őszintén megmondom: nem tudnék erre a kérdésre válaszolni, de nem valószínű. Külön kulcskarikán voltak...

- Kérem, gondolkozzon ezen. Felkeressük még, és a közeli munkatársairól is érdeklődni fogunk. Ők ugye tudták, hogy önök szabadságra mennek?

- Igen. De valamennyien megbízható emberek.

- Ne hamarkodja el, Fekete elvtárs, kérem mind a hárman gondolkozzanak, ki juthatott hozzá a kulcsaikhoz. Mert vagy ezekkel, vagy nagyon pontos másolatukkal jutottak be a betörők a lakásba.

Mire visszamentem a szobámba, Rónaiék már leadták a rajzokat, s megszővegezték a tárgykörözést.

- Én pedig kiadtam a fiúknak a Feketééktől kapott neveket - jelentette Gábor.

- A ruhaleírások készek már?

- Most sokszorosítják, s azonnal indulhatunk a tangóra...

- Az is lehet, hogy már rég elpasszolták ... hiszen Szerdaheiyiné szerint négy-öt napja lehetett ott az az ismeretlen pár, akkor pedig akár aznap vagy másnap éjjel kirámolták a lakást... - elemezte Gábor.

- Valószínűleg, de nekünk akkor is úgy kell felfognunk, mintha tegnap történt volna. Minden használtruha-kereskedőt fel kell keresni. Gábor

20

elvtárs lépjen érintkezésbe Fischer bácsival meg az öreg Petővel az ékszerek ügyében. Mozgósítani kell az orgazdákat, próbáljanak eladói körükben ilyesfajta ékszert keresni... mintha vevők lennének rá. És figyelni kell Feketéék házát is, hátha találunk valami nyomot. . .

Szobámban az asztalomhoz ültem, végigolvastam a helyszíni szemle jegyzőkönyvét... Közben eszembe jutott: vajon mindenhol kerestünk-e ujjlenyomatokat? Mert például az íróasztalt kifeszítették . . . Hátha konyhakéssel feszítették ki, s akkor ezt talán nem kesztyűvel fogták meg . . .

- Erzsiké - szóltam a titkárnőmnek -, hívja fel a technikusokat: mikor készül el a jelentés az u j j lenyomatokról ?

Erzsiké azonnal válaszolt:

- Körülbelül negyven perc múlva . . .

- Hogyhogy?

- Húsz perce jelentették, hogy egy óra múlva elkészülnek.

- Rónai vagy Gábor elvtársat kéretem. . .

- Nem tudok senkit adni, valamennyien elmentek.
- És egy kávét?
- Az már csöpög ... De azt hiszem, egy kis enivaló sem ártana.
- Igaz . . . ma még nem ettem semmit. . . legyen szíves, hozzon valamit.
- Már összekészítettem . . .

Mire lenyeltem az utolsó falatokat, már jött is Fehér főhadnagy.

- Jelentem, csak Feketéék ujjlenyomatait rögzítettük.

21

- Az íróasztalt mivel feszíthették fel a betörők?
- kérdeztem.
- Nem találtunk ilyen szerszámot.
- Tudom. Márpedig akik oda bementek, bizonyára nem vittek magukkal feszítővasat, hiszen pompás lakáskulcsuk volt. Eszerint a lakásból való tárggyal kellett kifeszíteniük. Mondjuk, konyhakéssel ... Arra talán nem ügyeltek . . .
- Azonnal kiküldök valakit.
- Helyes... de mégis, mi a véleménye: kik lehettek a tettesek?
- Hát akik hozzájutottak a kulcshoz.
- Tehát az ismerősök?
- Igen.
- De hát azok mindenképpen kezdő bűnözők . . . hogyhogy nem hagytak ujjlenyomatokat? Mégis-csak ellenőriznünk kell valamennyi ismert betörőt.
- Sajnos, nincs más megoldás. Mert még azt sem mondhatom, hogy biztos vagyok a kulcsmásolásban. Mind a három pár kulcsot megvizsgáltuk, semmi-féle másolásnyomot nem találtunk ... Lehet persze, hogy régebben történt.

Késő este volt, mire hazaértem. Megfürödtem, ettem pár falatot és valósággal belezuhantam az ágyba. Gondoltam, rögtön elalszom. Nem ez történt. Állandóan a betörés járt a fejemben. Csakis ismerős lehet... Ismerős, aki nem kezdő bűnöző...

Hajnalban ébredtem. Azonnal felöltöztem, s fél nyolckor már az íróasztalomnál ültem, hiszen egész sor jelentést nem ismertem még.

Hamarosan bejöttek a csoportvezetők. Rónai főhadnagy kezdte meg a jelentést. Négy személyt vizsgáltak, de semmiféle nyomra nem bukkantak.

,22

Fekete testvérei és sógorai teljesen kívül esnek a gyanúsításon: beteges, idős emberek. Gáborék három személlyel szűkítették a kört, az illetők ebben az időben a Balatonon nyaraltak, sőt még most is Zamárdiban vannak. Tóth elvtárs azt jelentette, hogy az ő nyomozói nyolc embert néztek meg.

- Ezek sem lehettek a tettesek, majdnem mind férfi, korosak, vezető állásúak, négy a minisztériumban dolgozik, háromnak a felesége is dolgozó: ketten tanárnők, a harmadik személyzeti vezető. Még két személy maradt, akik valahol nyaralnak, de nem tudták megmondani, hol.

- Mikor jönnek haza?

- A házfelügyelő szerint öt-hat napon belül.

- Kik ezek?

- A férfi gépészmérnök, a feleségéről nem tudunk információt kapni, a házfelügyelő szerint valamelyik vállalatnál dolgozik.

- Jól van, figyeljék a haza jövetelüket, s aztán ellenőrizzék őket.

Kenedi hadnagyé volt a leghálásabb feladat, ő a fiatal lányokkal ismerkedhetett meg. A lányok nyíltan, őszintén beszéltek, örömmel feleltek minden kérdésre.

- Azok, akiket Fekete Zsuzsa a közelebbi barátnőinek nevezett, maguk említették a nevét. Elmondták, hogy feljártak hozzá, együtt tanultak. Egyikük még javasolta is: feltétlenül beszéljek Zsuzsival, nagyon értelmes gyerek. Mind a hárman építésztechnológok akarnak lenni, s együtt jelentkeztek felvételire. Jól nevelt, szolid lányok, még csak feltelezni sem lehet róluk, hogy közülük lenne a betöréshez - fejezte be jelentését.

Mikor így a végére értünk a jelentéseknek, kénytelen voltam összegezni az eddigieket:

- Köszönöm a jelentéseket, így hát megállapíthatjuk, hogy szellemek jártak Feketééknél. Megyek és jelentem is a főnöknek... - keltem fel.

- Örnagy elvtárs! - döbrentek meg munkatársaim.

Elmosolyodtam: - Jó, jó ... most még nem megyek, de ha így dolgozunk, akkor előbb-utóbb ezt kell jelentenem.

- Még nem érkezett jelentés minden munkatárstól - jegyezte meg Rónai főhadnagy. - Náluk még folytatjuk a vizsgálódást, bár Fekete azt mondta, úgy emlékszik, nem szokta kivenni a hivatalban zsebéből a lakáskulcsokat, hiszen azok külön kulcskarikán vannak.

- Rendben . . . Ma este portyázni fogunk. Van valami, amit még nem csináltunk meg?

- Igen - szólalt meg Vastl főhadnagy. - Azt javaslom, keressük fel újra Feketééket, hátha eszükbe jut még valakinek a neve. Hiszen a lakásba csakis olyan ember juthatott be, aki előbb megszerzte vagy lemásolta a kulcsukat.

A nyomozók útnak indultak.

Teltek-múltak a napok, és mi egy helyben topogtunk. Nem tudtuk meghatározni a behatolás időpontját. Nem találtunk tanúkat, akik láttak volna valakit bőrönddel abban az időben a környéken. Nem értesített senki a tárgykörözés alapján az elrabolt holmiktól. Nem jeleztek sehonnan ékszereladást. Nem találtak ujjlenyomatot a konyhakésekben sem. Nem találtunk olyan taxit, amely azokban a napokban a halvány személyleírásnak megfelelő embereket vitt volna.

Már negyedik napja kerestünk, kutattunk eredménytelenül, amikor Erzsiké szólt be:

- Főnök, Fekete doktor keresi telefonon.
- Kapcsolja be!

- Fontos bejelentéssel van - kezdte az igazgató. - Néhány perce fölhevott telefonon egyik barátom, és elmondta, hogy a múlt héten ott volt nálunk a feleségével, és keresett benünket. Elmondta, hogy egy öreg néni a szomszédából felvilágosította őket, néhány nap múlva megérkezünk.

- Köszönöm, hogy felhívott, de kik ezek a barátok?

- Szálai Rudolf és felesége. Látja, az ő nevüket

nem is diktáltuk föl, hisz olyan ritkán jönnek hozzánk.

Amikor letettem a kagylót, alig tudtam elnyomni egy cifra káromkodást. Az egyetlen halvány szál is elszakadt, s eggyel nőtt a nemek száma: nem lehet a behatolást összekapcsolni a Szerdahelyiné által látott két "ismeretlen" személlyel. . .

Fekete vezérigazgató jelentkezése szinte reménytelenné tette a nyomozást, hiszen - bár természetesen ellenőriztettem a házaspárról szóló bejelentést - szinte biztosra vehettük, hogy a látogatóknak semmi közük sincs a behatoláshoz. Márpedig ez volt az egyik legjobbnak ígérkező szál, amelyen elindulhattunk volna, s eddig tulajdonképpen a látogatás dátumához kötöttük a behatolást is.

Amint letettem a telefont, azonnal kiszóltam a titkárnőmnek:

- Erzsiké, kérem, kerestesse ki a legutóbbi három év lakásbetöréseinek ügyiratait.
- Csak az álkulcsosokat?
- Nem, valamennyit, bármilyen módszerrel kö-

24

25

vették is el azokat. És küldje be Rónai meg Gábor főhadnagyokat.

Amikor együtt voltunk, tájékoztattam őket a telefonhívásról, s felsoroltam teendőinket.

- Ellenőriznünk kell a szabadlábon levő álkulcsos lakásbetörőket, s egyáltalán mindenkit, aki ilyesféle büntettségben már részt vett. Újra fel kell keresnünk az illegális eladási helyeket, s minden eladóhelyet, vásárlóhelyet, mert régebbi ügyeik is érdekelnek, egészen addig a napig, amikor Feketéék nyaralni indultak. Hiszen az előbbi bejelentés alapján csaknem tíz nappal bővült a lehetséges időpont ... Kérem, írják össze azokat a lakatosmestereket, akik kulcskészítéssel, másolással foglalkoznak. Kérjék el Feketéék egyik pár kulcsát, s mutassák meg ezeknek a lakatosoknak, hátha fölismerik.

- Azokban az üzletekben már jártunk - mondta Rónai főhadnagy -, ahol ilyen kulcsokat árúsítanak, s egyöntetű volt a válasz: ilyen típusú kulcsokkal nem foglalkoznak.

- Jó, jó, de mindig újra kell ellenőrizni... A főnök egyszerűen nem akarja elhinni, hogy ennyire egy helyben topogunk.

- Nagyon sajnálom - jelentette ki Gábor -,
de szoros kapcsolatban vagyunk az orgazdákkal, s
esküdni mernék: valóban nem árusítottak, nem vá-
sároltak ilyen holmikat.

- Ami pedig megint csak arra vall, hogy rutinos
bűnözőkkel állunk szemben, akiknek van tartalék
pénzük, nem szorulnak rá, hogy azonnal értékesít-
sék a lopott holmit.

Ki-ki ment a dolgára. Néhány óra eltelt, amikor
Tóth főhadnagy jelentkezett:

26

- Őrnagy elvtárs, jelentem, a tangón odajött
hozzám Áron bácsi, az öreg árus, egy télikabáttal,
amely nagyon hasonlított az egyik keresett télika-
bátra.

- Behozta? - kérdeztem izgatottan.

- Igen. A kabátot is, meg Áron bácsit is ... Ezt
nem kell szó szerint érteni: csak megkértem, hogy
jöjjön be, hátha többet tud mondani az eladóról. . .

- Hívja be gyorsan!

Néhány perc múlva asztalomon hevert egy per-
zsa galléros női télikabát, előttem pedig ott állt az
öreg boltos.

- Hol vette ezt a kabátot?

- A tangón ... lehetett vagy tíz napja. Csak jó-
val utána tetszettek értesíteni, hogy milyen holmi-
kat keresnek, meg is feledkeztem róla. De most va-
lahogy rátévedt a szemem, s úgy éreztem: mégis-
csak megmutatom.

A telefonkagylóhoz nyúltam.

- Erzsiké, hívja föl Feketééket, hogy otthon
vannak-e, s mondja meg, hogy negyedóra múlva
odaérkezik egy emberünk.

Míg a titkárnő jelentkezését vártam, megkérdez-
tem:

- Áron bácsi, kitől vette ezt a kabátot?

- Nagy baj van, főnök. Nem ismerem a lányt,
akitől vettem.

- Hogyhogy nem ismeri?

- A Népszínház utcában, a mozi előtt szólított
meg.

- Nem kérte az igazolványát?

- Kértem én, még a bejelentőlapját is, de azt felelte, nincs nála. Amikor azt mondtam, hogy akkor nem veszem meg, arra kért, menjek föl vele a

27

:

:

lakására, s kikérte magának, hogy esetleg tolvajnak nézzem. . .

- Hogy hívják, és hol lakik?

- Szokolai Olgának nevezte magát, és azt mondta, a Murányi utca hat számban lakik.

- Elment a lakására?

- Nem... arra gondoltam, ha hazudna, akkor már valami isten háta mögötti címre hivatkozna.

Néhány pillanat múlva Bognár főhadnagy már útnak is indult a Murányi utcába, amikor pedig Erzsiké beszólt, hogy Feketék várnak minket, Tóth főhadnagy elindult a kabáttal hozzájuk.

Mire visszahívott bennünket telefonon, már Rónai és Gábor elvtárs is szobámban volt.

- Őrnagy elvtárs, jelentem, a kabát Fekete Zsuzsáé - hallatszott a telefonban Tóth főhadnagy hangja, s nagy megkönnyebbülés vett rajtam erőt:

- Na végre! Jöjjön be!

Rónai és Gábor arcán széles mosoly jelent meg. Az öreg kereskedő viszont nem győzött mosakodni:

- Olyan becsületes képe volt annak a lánynak! Csöndes volt, szolid, udvarias . . . Megmondta a lakáscímét is.

- Hát akkor üljön csak itt tovább, és várja meg a főhadnagy elvtársat, aki a Murányi utcába ment. Majd, ha visszajött, megtudja, mennyire volt becsületes az a lány.

Tóth főhadnagy hamarosan visszatért. De megjött Bognár főhadnagy is.

- Jelentem, a Murányi utca hat számú házban nem lakik és soha nem is lakott Szokolai Olga nevű nő. Végignézttem a lakónyilvántartást is.

- No, Áron bácsi - fordultam az öreghez, aki egészen elsápadt, amíg Bognár beszélt. - Most mu-

28

tassa meg, mit tud. Kerítse elő nekünk az eladóját!

- Nem lesz könnyű dolgom!

- Tudom, de akkor is segítenie kell. Árulja már el, mennyiért vette meg ezt a kabátot.

- Hatszázért... .

- És mit ér?

- Ezerkétszázért bármikor simán eladhatom . . .

- Azt azért tudja, hogy csak a perzsagallér megér vagy ezerötszázat.

- Tudom, nem is a bolti új árát mondtam.

- Akkor pedig azt is tudnia kellett, hogy lopott áru. Tehát a saját érdeke kívánja, hogy keresse azt a lányt. Jó, jó, mi is segítünk... Rónai főhadnagy mindjárt fölveszi a jegyzőkönyvet, s maga, Áron bácsi, megpróbálja a lehetetlent: visszaemlékszik, de olyan pontosan visszaemlékszik a személyre, hogy a mi embereink ennek alapján bármikor felismerjék a kuncsaftját. Nem is tudom, hogyan teheti jóvá a dolgot...

- Ügy, ahogy a főnök mondja: éjjel-nappal keresni fogom azt a nőt...

Áron bácsi régi ismerősünk. A tangón szokott adni-venni, hatósági engedéllyel.

Késő estére járt, elzártam az iratokat, s elhatároztam, hazamegyek, ezt az éjszakát otthon töltöm.

Amikor hazaértem, meleg vacsora várt.

Megvacsoráztunk, megfürödtem, és ágyba fektettem. Az asszony meg közben zsörtölődött:

- Tönkre fogsz menni, ha ezt sokáig csinálod ...

- Lehet, de előbb sok gazembert szeretnék még tönkretenni... . Különben is a miénk a legszebb hivatal.

Reggel azonnal kértem az éjszakai jelentéseket.

Verekedések, két üzletbetörés ... aztán egy lakásbetörés riglihúzással. . . egy lakásbetörés álkulccsal ...

Álkulccsal?

Azonnal kérettem Rónait és Gábort.

- Megnéztétek már ezt az álkulcsos betörést?
- Az aktát mindenesetre elkértem - jelentette Gábor.

Olvasni kezdtem.

Mohácsi János Lenin körút 64. alatti harmadik emeleti lakásából nagy mennyiségű ékszert és 7600 forintot loptak el. Az ajtón semmiféle erőszakos nyom nincsen. A betörés tényét nem lehetett megállapítani.

- Ügy látszik, ide is szellemek suhantak be - állapítottam meg. - Volt már valaki a helyszínen? Ha még nem volt, akkor most kimegyünk. Még hozzá a legjobb nyomszakértőkkel. Hívják Fehéréket.

A lakásban síró asszony fogadott, Mohácsiné. Férje mérnök a hajógyárban.

Fehérek azonnal munkához láttak, de amint az ajtóhoz nyúltak, megszólalt a főhadnagy.

- A felső zár elzett, az alsó kéttollas wertheim...

Nincs az a tolvaj, aki ide álkulccsal be tudott jönni.

- Azért csak szereljük le a zárat...
- Mindent megnézzünk.

Az asszony elmondta, hogyan fedezték fel a lopást:

- Tegnap este az anyósomnál voltunk, a születésnapját ünnepeltük. Tizenegy óra lehetett, amikor hazajöttünk.
- Kik laknak a lakásban?
- A férjem, a két kislányom, az egyik nyolc-, a másik tízéves, és én.
- Mit tapasztaltak, amikor hazajöttek?
- Ahogy hazaértünk, én csak lekapkodtam a ruhámat, s már siettem is a lányokhoz ágyazni, úgy-

is elég késő volt már. Egyszer csak beszél a férjem:
"Ágika, nem is mondtad, hogy elraktad az ezüstöt-
ket a vitrinből..." "Mit raktam el?" - kérdeztem
meglepve, s kimentem hozzá. "A vitrinből az ezüs-
töket ..." Már a számon volt: miért raktam volna
el, mit viccelődik, amikor a vitrinre pillantottam.
Majdnem elájultam, üres volt... Azért csak rászól-
tam a férjemre: "Micsoda hülye vicceid van-
nak? ..." "Azt hiszem, ez nem tréfa" - ugrott a
szekrényhez. A fehérneműs szekrényben egy vas-
kazettában tartjuk a pénzünket és az ékszereinket.
A vaskazetta is eltűnt.

Mohácsiné elsírta magát. Fehér főhadnagy lépett
be:

- Mindent alaposan megnéztünk, ide is csak
eredeti vagy csináltatott kulccsal jöhettek be. Épp-
úgy, mint a Pasaréti úton . . .

- Asszonyom, legyen szíves elmondani, milyen
rendellenességet tapasztaltak, amikor hazaértek.

- Semmit... simán kinyitottuk mind a két zá-
rat... Bejöttünk, minden úgy volt, ahogy itthagyt-
tuk. Ha a férjem nem néz véletlenül a vitrinre,
észre sem vettük volna a dolgot. így még éjjel ide-
jöhetett két nyomozó, mert természetesen azonnal
telefonáltunk a rendőrségre. Ők megkértek, írjam
le, mi az, amit elvittek. Sokat faggattak.

- Sajnos, ezt most folytatnom kell, a maguk ér-
dekében. Hány kulcsuk van a bejárati ajtóhoz?

- Kettő, a férjemé és az enyém.

30

31

:

- Ki férhetett hozzá a kulcsokhoz?

- Ezt nem értem.

- Kihez kerülhettek a kulcsok, *xkár csak rövid
időre is?

- Velünk voltak ...

- Nem tegnap, hanem azelőtt... Értse meg,

önökhöz nem álkulccsal hatoltak be. Ilyen zárat nem lehet álkulccsal kinyitni, csakis a sajátjukkal ... vagy a pontos másolatával. Tehát szükség van mindazoknak a nevére, akik a közvetlen környezetükhöz tartoznak: rokonok, barátok, ismerősök ...

- Mit akar ezzel mondani? - sértődött meg az asszony, akárcsak annak idején Feketéné. - A mi rokonaink, barátaink nem olyan emberek!

- Hol szokta tartani a kulcsot? - engedtem el fülem mellett a megjegyzést.

- A retikülömben, s ha hazajövök, beteszem a zárba. Nálunk mindig a zárban van a kulcs, a férjem is csenget, ha hazajön.

- Akkor könnyen lehetett mintát venni róla - jegyeztem meg.

- Tehát még valakinek van kulcsa a lakásunkhoz?

- Most igen.

- Szent isten, akkor be is jöhet, agyon is üthet...

- Ez nem valószínű, de azért sürgősen csináltassanak új zárat. Mondjuk, még ma... De előbb válasszoljon a kérdéseimre. Kik tudták, hogy tegnap délután elmennek itthonról?

- Elég sokan. A férjem rokonai is ott voltak a mamánál, tehát ők is tudták, de másokkal is beszélgettünk erről. Hiszen a mama éppen nyolcvanéves

32

volt tegnap, és hosszú idő óta törtük a fejünket, mivel lepjük meg.

- Most egy furcsát fogok kérdezni: vissza tudna emlékezni arra, hogy amikor vendégei voltak, ki ment ki közülük a vécére?

Elmosolyodott:

- Tényleg furcsa kérdés, és nehéz is. Ki jegyez meg ilyesmit? És miért fontos ez?

- Megmagyarázom. A vécé ott van az előszobaajtó mellett. Az, aki a kulcsot le akarja másoltatni, elég ha kihúzza a zárból, aztán bezárkózik a vécébe, ott mintát vesz, végül szépen visszateszi a kulcsot a zárba . . . Nem közeli rokonra, barátira gondolok, ne értsen félre, csak valami alkalmi ismerősre...

- Értem, értem... mi mindenre kell maguknak gondolniuk. De azért csak azt mondom: nem tudok ilyesmiről.

- Rendben van, gondolkozzék rajta. Most pedig arra kérem, írja le barátaik, ismerőseik nevét, lakcímét. Mindazokét, akik jártak maguknál a lakásban, és hozzáférhettek a kulcshoz. Azután írja le, mi hiányzik. Az ékszerekről valami jó rajz is kellene ... - Gáborhoz fordultam: - Hívjanak ide néhány nyomozót, és kérdezzenek ki minden lakót: mit láttak tizenhét és huszonhárom óra között.

Azzal búcsúztam Mohácsinétól, hogy munkatársaim a lakók meghallgatása után visszatérnek a pontos leírásokért, a listáért.

Azonnal jelentettem főnökömnek a második, azonos jellegű behatolást.

A szobámban Gábor főhadnagy fogadott, az álkulcsos és hamis kulcsos betörések szabadlábon levő tetteseinek ellenőrzési adataival. Harmincnégy

33

ilyen személy volt a nyilvántartásunkban, közülük tizenkettő van szabadlábon, s ezek közül hétről nagyon jó vélemény érkezett: rendesen dolgoznak. A többiek ellenőrzése most folyik.

- Jó lenne egy kis körutat tenni ma este - mondtam munkatársaimnak. - Habár erre az ügyre ott nemigen kaphatunk választ...

Bognár főhadnagy jelentkezett, ő is ott volt a Lenin körúti házban, s most jelentette: fontos tanút talált, Mohácsiak egyik szomszédját, aki látott valakit a folyosón. Kérésemre behívta az előszobából. Bemutatkozott:

- Petrik Miklós.

Megköszöntem, hogy eljött, s megkértem, részletesen mondjon el mindent, mert valószínűleg a betörővel találkozott...

- Kérem szépen, annál a nőnél nem volt olyan csomag, amiben bármit is elvihetett volna ...

- Táská, retikül, szatyor volt nála?

- Talán egy kisebb sporttáska vagy szatyor... Bevallom, nem azt néztem. A férfiember mit is néz egy nőn ... különösen, ha szép. És ha négy-öt méternyi távon belül látja.

- Nem tűnt fel önnek, hogy ő zárta be az ajtót,

holott nem tartozik Mohácsiékhoz?

- Kérem, nem tudhattam, odatartozik-e vagy sem, nem ismerem minden rokonukat... Meg aztán ... tulajdonképpen nem is láttam, hogy bezárta. Csak éppen abból az irányból jött. S amikor a villany alá ért, láttam, milyen szép.

- Mi volt a szép rajta? Mi tűnt fel az első látásra? . . .

- Gyönyörű, hosszú szőke haja volt. . . egészen világosszőke...

- Milyen? - kaptam föl a fejemet.

- Szép, hosszú szőke haja volt, ez tűnt fel leginkább.

- Milyen szőke?

- Mint az ezüst.

- A szeme színe?

- Sajnos, azt nem láttam, csak egy pillanatra villant össze a tekintetünk, azután ő elfordult.

- Milyen magas volt?

- Talán tíz centivel alacsonyabb nálam ... Én százhetvennégy centi vagyok.

- Felismerné, ha újra látná?

- De még mennyire. Száz nő közül is!

- Nagy segítséget nyújtana nekünk ezzel.. .

- Természetesen kész vagyok segíteni, még úgy is, hogy elmegyek magukkal azokra a helyekre, ahol ilyen emberek megfordulnak.

Rónai és Gábor rám nézett. Igen, ezekben a napokban megfeledkeztünk a lebujojról. . . Valahogy annyira egyedülállónak, ismeretlennek látszott az ügy, s annyira nem tudtuk összeegyeztetni egy igazi lebujlátogató barátságát egy vezérigazgatóval meg egy mérnökkel... De ki tudja, hátha ez az ember tapintott rá a lényegre.

- Jó ötlet - válaszoltam -, köszönjük. Mondjuk, holnap este. Ráér?

- Persze.

- Hát akkor . . . nyolc órakor legyen a kapuban . . . Bognár kollégám odamegy önért gépkocsival. Még valamit: azt fogyaszt, amit akar, a számlát mi rendezzük . . .

Kocsit hívtam, és hazaküldtem önkéntes segítőket, aztán Erzsikének csendben megjegyeztem:

34

35

- Lehet, hogy hamarosan megidézzük ide azt a szellemet...

Amikor a kocsi visszajött, útra keltünk.

- Menjünk először a Sportba. Emlékeztek, Gizi mondani akart nekem valamit, s másnap, amikorra Mvtam, nem jött be. Azóta sem láttuk. Én pedig teljesen megfeledkeztem róla ...

A Sportban a szokásos kép fogadott: bûz, füst, kiabálás . . . Árpi két lánnyal üldögélt:

- No, sikerült elhelyezkednie, Árpikám? - kérdeztem tőle.

- Sajnos, elveszett a munkakönyvem - hazudta szemrebbenés nélkül -, csak a jövő héten lesz meg, addig nem dolgozhatok.

- Azért szerencsére csak akad piára való - mutattam a három borosüvegre.

- Van annak, aki...

- De maga elissza ... Igaz is, az éjszaka megint volt egy betörés riglihúzással. A maga műfaja... Vagy konkurrens akadt? ...

- Hát ma éjjel biztosan nem én voltam.

- Mennyi pénze van?

- Nem én fizetem a piát, hanem Etelka.

- Ne hülyéskedj - kiabált Etelka. - A főnök jól tudja, hogy Varga Ételnek sohase volt stricije.

- Árpika, jöjjön csak be velem az irodába...

- Amikor beértünk, rászóltam: - Rakjon ki mindent a zsebéből.

Egy karóra, egy ezüst cigarettatárca és 376 forint volt nála.

- A többi szajré hol van ?

Árpi már ismert engem, tudta, a veséjébe látok, egy pillanatig sem tagadott:

- A falábú Siminek adtam el...

- Hát akkor most szépen kifizeti a cechet, azután bevisszük a főkapitányságra.

- Csak ne fogjon vastagon a plajbászuk, főnök . . . nem vagyok én a nagymenők közül való . . .

- Jó, jó ... de azért fogunk még beszélgetni. Mondjuk, az újságíró-kalkulátorról.. .

- Nem is láttam azóta - mondta, de a szeme megrebbent.

Gábor jött hozzám:

- Gizit sehol sem találjuk.

Elindultunk. Az utcán hamarosan észrevettük Gizit. Odahajtottunk mellé.

- Miért nem jött be, Giziké?

- Emlékszik, főnök, hogy esett akkor az eső. Rettenetesen megfáztam. Másnap még csellengtem, de azután ágynak dőltem, és egyedül! öt napig feküdtem. Holnap délelőtt tíz órakor ott leszek, csuda érdekes dolgokat mesélek.

Továbbmentünk a Vasút vendéglőbe. A Vasút ajtajában állt a féllábú Feri. Rokkant, nem kötelezhető munkára, de nem is kell neki. A szép Magda stricije, és az jól ellátja. Magdának van munkahelye is, hogy miképp tud dolgozni, örök rejtély marad számomra, hiszen a harmadik műszakot is végigdolgozza . . . Már négyszer volt börtönben, vagy tízszer a Kun utcai kórházban. Most hagyjuk futni, megyünk tovább. Hági, Club presszó, Berlin, Róma, Pipacs.. . azután irány a Budavár és a Moulin Rouge. Egyik helyen sem ismerik a szőke hajú nőt, akinek személyleírását megadjuk . . .

Személyleírást? Hisz Petrik csak a szőke hajról beszélt... jó, jó... de mi hosszabb ideig láttunk egy szőke hajú nőt... és önkéntelenül "behelyettesítettük".

36

37

:i

ni

A Moulin-ban a híres Róka fogadott - sokszor írtam már róla.

- Ott egy kis asztal, hozom a kávé - üdvözölt szokott udvariasságával. Amikor visszajött, neki is előadtuk, kit keresünk.

- Ilyen hölgy a mi lokálunkban még nem járt. Ha ezt Róka mondja, akkor mérget lehet rá venni... De Zichy Viadimirről tudok egy jó sztorit... Pardon, hívnak ...

A főpincér lépett hozzánk: - Parancsolnak egy fél konyakot?

- Miklóskám, ugrat?

- Addig nem halok meg, amíg meg nem itatom ...

- Ilyen sokáig akar élni?

- Miért jönnek olyan ritkán az urak?

- Az urak nem jönnek ritkán, ahogy körülnézek ... Csak az nincs itt, akit mi keresünk... igaz, az hölgy ...

- Róka nem látta? Akkor nem is lehetett itt, mert ő még azt is megmondja, ha akarják, hogy mennyi pénze van annak az úrnak a bal kettésben . . .

Elköszöntünk. Róka megígérte, hogy azonnal beszól, ha látja a keresett nőt.

Hajnali háromra értem haza, s bizony, reggel kókadtan mentem be az irodába.

Semmi érdekesség nem történt az éjjel. Felhoztam Árpit, tőle várhattunk még valamit.

- Nos, Árpikám, beszéljen nekem arról az újságírónról!

- Látom, fönök, nem hisz nekem. Komolyan, azt mondta, hogy újságíró. A Sanyi hozta oda az asztalhoz. Minden úgy volt, ahogy akkor elmondtam . . . Hacsak . . .

- Na látja, engem ez a hacsak, érdekel legjobban.

- Ha már kimondtam, egye fene ... azért csak

föltűnt, hogy mi dolga ilyen csinos, jól öltözött nőnek ezzel a Sanyival. Meg amikor már ivott egy keveset, akkor azt mondogatta: igyunk, Sanyikám, a közös munkánkra ... Márpedig a Sanyi soha nem volt újságíró ...

- De még kalkulátor sem ... - jegyeztem meg, célozva a hölgy igazolványbeli foglalkozására.

- Igen,, igen ... Szóval, Sanyival ment el. Másnap kérdeztük is, ki volt ez a gazdag spiné, de ő azt mondta: semmi közünk hozzá. Lajos meg is kérdezte: milyen közös munkára ittak, mire Sanyi röhögött: "Hát arra az újságcikkre, amit majd rólatok ír a segítséggel." De én nem hiszek Sanyinak. Egy ilyen szép nővel... El kéne menniük Sanyi lakására, a Hernád utcába ...

Erzsiké szólt be, amikor Árpit visszakísérték a cellába:

- A portán valami Gizi keresi az őrnagy elvtársat.

- Azonnal küldjék föl!

Szóltam Gábornak: állíttassanak ki egy házkutatási parancsot, s gyülekezzenek, mert nemsokára kimegyünk a Hernád utcába, Benedikt Sándorhoz.

Giziké jött be.

- Foglaljon helyet - ültettem az egyik székre.
- Mi az az érdekes, amit mondani akar?

- Hát azzal a szőke nővel kapcsolatos, akit ott a Sportban igazoltattak ...

- Róla akart velem beszélni akkor is?

38

39

- Igen ...

Kivert a hideg verejték.

- Mit?

- Nem tetszik nekem az a csinos dög.. . Nem palik után szaladgál az ... Olyasmit hallottam attól az asztaltársaságtól, hogy valami közös munkára ittak ... De hát milyen közös munkájuk lehetett?

- Ez már nekünk is feltűnt, de sajnos, elég későn.

- Későn? Persze, nem tudtam szólni... Pedig én még másnap is találkoztam a nővel. Véletlenül. A Hágiba is beugrottam, és ott üldögéltem, amikor a hangja megütötte a fületem. Valamiért szidta a partnerét. Odapillantottam, hát a Sanyi volt. Sanyi meg visszaszólt erélyesen: "Mi a francot képzelsz, azért vittem a bőröm a vásárra, hogy még csak ne is egyek, igyák, amennyit akarok?" "Jó, jó, egyél, amíg van nálam pénz - mondta a nő -, de a holmihoz ne nyúlj..." "Inkább éhen dögljek?" "Le akarsz bukni? ..."

- Biztos, hogy a szőke nő volt?

- Nem láttam, csak a hangját hallottam. De Sanyival volt, mint előző este .. .

- Köszönöm, Giziké. Nem említette ezt senki-nek?

- Hát olyan nő vagyok én, főnök?

- Nem, nem. .. bár nekünk mindenesetre hamarabb szólhatott volna.

Amint elbúcsúztam Gizikétől, hívtam a főnököt.

- Jelentem, megvannak a hamis kulcsosok.

- Hogy hívják őket?

- Jelentem, még nem tudom.

- Ne viccelj velem ... - káromkodta el magát.

.40

- Nem vicc, most indulunk értük. Legalábbis az egyikért.

A csoport már várt, s mi elindultunk a Hernád utcába.

A házfelügyelő megmondta, hogy Benedikt Sándor a II. emelet 2. számú lakásban lakik, s hogy csak pincéjük van, padlásuk nincs. Megkértük, jöj-jön velünk, s ő csöngessen be. Mi félreálltunk. A házfelügyelő becsöngetett, aztán benyitott az ajtón. Nem volt bezárva. A konyhában idős asszonyt

találtunk.

- Jó napot, Sanyi itthon van?

- Igen, még alszik.

Beléptünk a szobába. A zajra fölébredt.

- öltözzön fel, Benedikt. . .

- Mit akarnak?

- Rendőrség. Nem ismer meg?

- De igen. Miért keresnek?

- Mi fogunk kérdezni, jó? De majd odabent.

Most pedig felszólítom, adja elő a lakásban levő, betörésből, lopásból származó holmikat.

- Nincs a mi lakásunkban ilyesmi.

- Rendben van, akkor házkutatást tartunk. Tessék, a házkutatási parancs - mutattam a papírt. - Magát pedig megkérem - fordultam a házfelügyelőhöz -, az egyik lakót hozza ide hatósági tanúnak.

Amikor együtt voltunk, megkezdtük a munkát.

Rónai kinyitotta az egyik szekrényt. Majdnem teljesen üres volt. A másik is. Az éjjeliszekrényben sem volt semmi. Szinte hallani lehetett, amint Benedikt fellélegzett.

- Ugye megmondtam, hogy nincs semmi...

- Nyugalom, Benedikt... - intette csendre

41

Rónai főhadnagy, s már nyitotta is föl az ágyat. Egykettőre "megágyazott", azután lehúzta a lepedőt, s ránehezedett szalmazsákra.

- Ezt most felvágjuk! - fordult Benedikthez, aki még csak nem is tiltakozott.

- Csak óvatosan - kértem.

Rónai felnyitotta a zsákot, beletúrt a szalma közé, s egyszerre csak kihúzott egy férfi télikabátot, utána két női ruhát. Aztán a másik szalmazsák következett: abból egy női télikabát és négy női ruha

került elő.

- Ejnye már, Benedikt, ezeket a szép holmikat miért nem a szekrényben tartotta, hiszen az teljesen üres? - kérdeztem.

Sanyi nem felelt.

- No, vegyük ezt a jegyzőkönyvbe, de közben menjünk le a pincébe. Majd ha feljöttünk, a hatóság tanú is szíveskedik aláírni. . . Bilincseljék meg!

- Miért kell ez, főnök? Megbuktam, megyek magamtól is...

- Nézze, Benedikt, nem szeretnék lövöldözni, ennyi az egész ... Ugye jobb lesz így, csendben?

Amikor az anyja meglátta, összecsapta a kezét:

- Mit csináltál már megint, Sanyikám?

A fia nem szólt semmit, csak megrántotta a vállát.

A pincében semmit sem találtunk, így hát kocsiba ültünk.

- Hát az a szőke úrilány hol lakik? - kérdeztem.

- Melyik?

- Nem olyan sok csinos, szőke úrinővel van magának kapcsolata .. . Akivel ott a Sportban ittak.

- Az Ibi?

- Milyen Ibi?

- Sásdi Ibolya...

- Lakcíme?

- Kertész utca negyvenegy.

- Hol dolgozik?

- A Soroksári úton, a szövetgyárban.

Amikor beértünk, Keleti főhadnagyot kérettem,

hogy kezdje meg a jegyzőkönyvi kihallgatást. Két kocsit indítottam útnak, az egyiket a gyárba, a másikat - házkutatási paranccsal - a lány lakására. Nem telt bele egy óra, s már ott is ült velem szemben Sásdi Ibolya.

- Ismeri maga Feketééket a Pasaréti útról, meg Mohácsiakat a Lenin körútról?

A kérdéstől annyira megdöbben, hogy kapásból válaszolt:

- Igen.
- Gyakran járt hozzájuk?
- Feketééknél talán háromszor voltam. Mohácsiéknél kétszer.
- Honnan volt az ismeretség?
- Feketéékhez egy ismerősöm vitt fel. Mohácsiéknak az édesanyám mutatott be. Az asszonyt ismerete valahonnan.
- Volt már büntetve?
- Nem, soha.
- Ismer engem? Tudja, hol találkoztunk?
- Igen, a Sportban . . .
- Tudja, miért van itt?
- Gondolom.
- Hát akkor azt mondja meg, hogyan kezdődött ez a kalkulációja?
- Egy mérnök udvarolt nekem. Egyszer elvesztett a lakáskulcsom, - elpanaszoltam neki. Azt

42

43

mondta, semmi az egész, majd csináltatunk másikat. Mondtam: de hát most csak egy kulcsunk van, azt nem tudom odaadni. Erre eljött, gittel mintát vett róla, és másnapra készen volt az új kulcs. Mint-ha az ördög szállt volna meg... Ez a mérnök vitt el Feketéékhez. Amikor másodszor ott jártunk, ki-mentem a végébe, odavittem a kulcsot, gyorsan gittbe nyomtam, azután letörölgetteni, visszaraktam az ajtóba. Már csak az alkalmat kellett várni, hogy mikor menjek be.

- Hogyan került az ügybe Benedikt Sándor?
- Az Annában találkoztunk. Panaszkodott, hogy munka nélkül van. Okosan beszélt. Nem is tudtam pontosan, kicsoda. Azt mondtam neki: lehetne valahogy pénzt szerezni. "Jó lóra" tettem, tetszett neki az ügy. Mérnök udvarlómától megtudtam, hogy Feketéék nyaralni mennek. Néhány nap múlva fényes nappal besétáltunk, s amit csak lehetett, elvit-

tünk. De mindent visszaadok, mert még megvan,
nem adtunk el semmit, azt azért nem mertem ...

- Kivéve egy kabátot...

- Kabátot?

- Igen.

- Sanyi ezek szerint becsapott.

-- Méghozzá egy csinos fiatal nővel adatta el...

- Nem érdekel. Azt hiszi, hogy érdekel?

- És a Lenin körúti lakás?

- Oda egyedül mentem. Mert Sanyi nagyon követelőző volt a másik ügyben.

- Találkozott itt valakivel?

- Már becsuktam magam mögött az ajtót, amikor jött a liftből egy ember. De elfordítottam a fejem, nem láthatott.

- Mégis tökéletes személyleírást adott önről.

- Személyleírást?

- - Pontosabban olyannak írta le, amilyenek mi is láttuk a Sportban . . . Szép, hosszú, szőke hajú, csinos nőnek . . .

- Most udvarolni akar nekem?

, - Dehogya. . . csak a személyleírását ismételtém . . .

- Érdekes, hogy egy ismeretlen ember buktatott le ... Pedig mind a két család ismert.. .

Elkísértettem a cellába, én pedig jelentést tettem a főnöknek. Arról beszélgettünk, hogy egy ilyen csinos fiatal lány, jó állással, ilyesmire vetemedjék ... megdöbbentő.

Vidáman tértem vissza az irodába. Erzsiké fogadott:

- Most legalább korán hazamegy?

- A fenét. Indulunk egy kis körútra... Látja, sem Feketéék, sem Mohácsiék nem emlékeztek, hogy a szép Ibi valaha is járt náluk vendégségben ... Csak mi találkoztunk vele a Sportban ... Min múlik a nyomozás!

Leesett a tantusi..

Ahogy letettem a telefont, éppen csak magamhoz vettem a jegyzetfüzetemet, és máris a lépcsőket kettésével véve, siettem a kapuhoz. Taxirablókkal régen nem volt dolgunk, már-már örültünk, hogy kihálóban van ez a bűncselekményfajta. Most hát minél hamarabb a helyszínen akartam lenni.

S amint lefelé igyekeztem a lépcsőn, "fel is ébredtem", egy-egy ilyen testmozgás - "éjjeli torna" - mindig túlsegített az álmoságon ... A gépkocsikban már ott ültek a nyomozók.

- Jó sokáig dolgoztak, örnagy elvtárs! - fogadott a gépkocsivezető. - Hazafuvarozzam?

- Haza hát, a Szobi utcai kórházba ...

- Csak nem történt megint valami?

- Egy taxisofőrt szúrtak le... hozzá megyünk ...

- Gazemberek! - szaladt ki a gépkocsivezető száján ez a kifejezés, amit mi is legszívesebben használnánk, csak hát a kihallgatásokon nem szoktuk megsérteni a személyiséget, a gazember nálunk legfeljebb "gyanúsított" ... De egyelőre még meszsze vagyunk a gyanúsítástól, hiszen az áldozatot sem ismerjük. Vajon tudunk-e vele beszélni?

Nem sokáig tartott az út a kórházhoz. Amikor be-

46

értünk, az ügyeletes doktor éppen jött ki a műtőből.

- Jó estét, doktor úr! Vagy talán jó reggelt! - köszöntem rá.

- Nicsak, a régi ismerős! - fogadta köszönésemet a doki.

- Hogy van ilyenkor?

- Bevallom, én sem vagyok valami jól, de sokkal jobban érdekel a betegünk.

- A taxis?

- Igen.

- Jó hosszú időbe telt, míg egy kicsit rendbe hoztuk.

- Kihallgatható?
- Semmi esetre sem. Legalábbis egyelőre. Csúnya szúrott sebei vannak, nagy adag fájdalomcsillapítót kapott. Alszik.
- Milyen az állapota?
- Szakszerűen: súlyos, de nem életveszélyes. Azt viszont mondhatom, hogy különleges szerencséje volt. Akármelyik szúrás az életét is kiolthatta volna, ha egy-két centiméterrel odébb éri...
- Mikor beszélhetünk vele?
- Körülbelül kilenc-tíz óra között. Akkor megkapják a pontos látletetet is.

Elkészöntünk a doktortól, akivel a hosszú évek alatt - sok-sok társával együtt - szinte baráti kapcsolatunk alakult ki, annyiszor találkoztunk, s olyannyira egymásra voltunk utalva egy-egy ilyen esetben.

- A Tatai utcába, a Tehertaxi garázshoz, Józsi-kám! - ültem be a kocsiba. Közben indított, megkérdeztem: - Nagyon álmos?
- Engem kérdez, őrnagy elvtárs? Én még csak

47

alszom néha-néha, amikor várok, de maguk egyszer össze fognak esni...

- Ne kívánjon ilyen jót a bűnözőknek!
- Kíván a fene! De hát ezt nem lehet sokáig bírni.
- Amíg bűncselekmények történnek, mennünk kell. . .

így beszélgettünk az úton, Józsi ezzel igyekezett ébren tartani engem is, magát is. A Fővárosi Tehertaxi Vállalat telepén már ott dolgoztak a technikusok. Kívül-belül vizsgálták a személytaxit, amit súlyosan sérült vezetője hozott ide . . .

- Mi újság?
- Jelentem, a kocsi belsejében és az ajtó külső

oldalán, a zárnál ujjnyomokat, a hátsó ülésén két hajszálat találtunk. A kormánykerék nagyon véres, a gépkocsivezető rengeteg vért veszíthetett, csak azt nem értjük, hogyan tudta idáig elvezetni a gépkocsit. Mindent lefényképeztünk. A jelentés és az ujjnyomok azonosítása, ha sikerül, reggelre elkészül.

A telep ügyeletes forgalmi tisztje is ott állt, hogy felvilágosítást adjon.

- Kérem, részletesen mondja el, hogyan történt a dolog.

- A portás arra lett figyelmes, hogy egy taxi közeledik, a kapunál megáll. A gépkocsivezető kiszállt belőle, és összeesett. A portás odarohant, és amikor látta, hogy a sofőrből dől a vér, azonnal hozzám futott. Én nyomban telefonáltam a mentőknek és a főkapitányságra, azután visszasiettünk a kollégához. Nem mertünk hozzányúlni, mert az arca merő vér volt, nem tudtuk, nem okozunk-e nagyobb bajt, ha emelgetjük.

48

- Nem mondott valamit arról, hogy kik, hol támadták meg?

- Nem tudott beszélni szegény. Amikor rávilágítottam, úgy láttam, hogy a szája el van vágva.

A portást is meghallgattuk. Ő is hasonlóképpen adta elő a történeteket, de amikor a beszédről kérdeztük, többet tudott.

- Amikor először odasiettem az összeesett emberhez, annyit mondott: "Tatai, fáj, jaj", legalábbis így értettem . . . Aztán elájulhatott, mert mire visszajöttünk, nem volt eszméleténél.

- Szerencsére a mentők nagyon gyorsan jöttek
- mondta még búcsúzóul a forgalmi tiszt.

Megköszöntük a felvilágosítást, kicsit odébb húztunk a gépkocsikkal, s tanakodni kezdtünk.

- Őrnagy elvtárs! Nem azt akarta mondani vajon az a gépkocsivezető, hogy a Tatai úton a Fáy utcánál támadták meg? - szólalt meg Teleki főhadnagy.

- Lehet, hogy megint telibe talált! - szaladt ki a számon a gyors elismerés, hiszen a "fáj" igazán vonatkozhatott volna a sérülésre is.

- Két csoportra oszlunk. Rónaiék a Tatai útra mennek a gépkocsival, mi pedig a Fáy utcát nézzük meg. Teljes világítással, lépésben haladjon mind a két kocsi, s mindenki nagyon figyeljen jobbra-balra. Bármilyen tárgyat találnak, fel kell venni. Ha

még látnak járókelőt, kérdezzék ki, igazoltassák. Ha nem találnak semmi érdemlegeset, akkor menjenek haza, reggel találkozunk. En bent alszom, ha kell, felhívhatnak.

Elindultunk, lépésben haladtunk végig a Fáy utcán. Sehol semmi. Visszafordultunk, újra végigpásztáztuk tekintetünkkel a járdákat, az úttestet.

49

- Ügy látszik, nem járunk szerencsével -
mondtam -, induljunk vissza . . .

Befordultunk a Mauthner Sándor utcába, de még mindig lépésben mentünk, s szinte reflexszerűen figyeltük továbbra is az utat. Egyszer csak Józsi, a gépkocsivezetőnk nagyot fékezett.

- Ott látok valamit, őrnagy elvtárs! - s már ugrott is ki a kocsiból.

Az egyik kapubemélyedésből egy barna kabát-övet hozott magával.

- Eltesszük - vettem át - ... még ha egy szerelmes ifjú felejtette is itt. Na, Józsikám, találja meg ennek az övnek a kabátját, s benne a tetteit.. .

- Nincs nékem olyan szerencsém, őrnagy elvtárs!

- Pedig az is kell a mi munkánkhoz!

Lépésben végigmentünk a Mauthner utcán, azután befejeztük a keresést. Visszavittek a főkapitányságra, s azzal búcsúztam a többiektől, hogy valamennyien ráérnek reggel kilencre bejönni.

Felmentem a szobámba, s mint egy darab fa, úgy dőltem el, rögtön elaludtam.

Telefoncsörgésre ébredtem. Az órára pillantottam: háromnegyed nyolc volt.

- Halló - szóltam a telefonba.

- Csak nem aludtál? - ismertem meg a főnök hangját.

- Jelentkezem - váltottam hivatalos hangra.
- Jelentem, egy kicsit szunyókáltam.

- Jól tetted. Gyere be hozzám.

- Körülbelül húsz perc múlva ott leszek.

Rohamlépésben borotválkoztam, mosdottam, átöltöztem, s éppen húsz perc múlva frissen bekopogtam.

- Mi újság a taxiügyben?

Részletesen beszámoltam mindenről, amit csak tudtunk.

- Sajnos, nem sok - fejeztem be a jelentésemet.

- Még csak néhány órája történt az egész - nyugtatott a főnök. - Mindenesetre, ahogy valamit megtudtok, azonnal jelentsd! Képzeld, a főkapitány elvtárs már hívott. Ügy látszik, nagyon korán bejött, mert amikor beértem, érdeklődött. Azért csörgettem rád.

- Természetesen azonnal jelentem. Kilenc és tíz óra között kimegyünk a kórházba, remélem, kihallgathatom a gépkocsivezetőt.

- Hívja be a csoportvezetőket! - szóltam Erzsikének, amint a szobámba értem.

Mondanom sem kell, hogy öt perc múlva valamennyien ott voltak, azok is, akiket kilenc órára rendeltem be. Pedig alig múlt nyolc.

- Elvtársak! - kezdtem. - Újra nagy munka vár ránk, teljes erővel kell dolgoznunk. - Ismertettem az éjjel megtudott tényeket azokkal, akik nem voltak ott. - El kell árasztanunk a Fáy utca és a Tatai út környékét, tanúkat kell felhajtani. Itt egy kabátöv: keressék meg azt a kabátot, amelyikhez tartozik. Nézzék meg a nyilvántartásban azokat a személyeket, akik ilyen bűncselekményt már elkövettek, és kiszabadultak azóta, valamennyit számoltassák el: hol járt tegnap éjjel. Kelegi elvtárs, te kijössz velem a kórházba, kihallgatjuk a sértettet. Pontosan tizenkét órakor mindenki jelentkezen.

A kórházban már készen várt az orvosszakértői vizsgálat eredménye.

50

51

B. Istvánon, a gépkocsivezetőn a következő sérüléseket találták: a felső ajak jobb oldalán éles szélű szúrt sebet, mely keresztülhatolt az ajak bőrén és a nyálkahártyán, egészen a fogsorig; a jobb fülkagyló mögött, annak felső széle vonalában öt centiméternyire a hajas fejbőrön csontig hatoló lágyszérsérülést; az alsó állkapocs alatt a jobb oldalon kisebb zúzott sebet.

A két első sérülés mindegyike olyan, hogy tényleg csak centimétereken, millimétereken múlt
B. István élete.

- Milyen a betegünk állapota? - kérdeztem a doktortól.

- Kielégítő. Felébredt, s azt hiszem, beszélhetnek is vele. Már amennyire tud beszélni. A száj-sérülése nagyon akadályozza.

- Annyi ereje csak van, hogy a választ leírja . . .

- Menjünk be együtt, majd meglátjuk.

Beléptünk a kórterembe. A sérült feje ki sem látzott a kötés alól. Az orvos megvizsgálta a pulzusát, és megkérdezte:

- Hogy van?

A beteg válasz helyett csak pislogott.

- A rendőrségtől vannak itt, megpróbál válaszolni a kérdéseikre?

A szemével jelezte, hogy természetesen, de nem szólt.

- Leírja a választ? - vettem át a kérdést. Igent jelzett a szemével. Papírt és ceruzát adtam

a kezébe, az orvos óvatosan feljebb csúsztatta, félig-meddig ülő helyzetbe, egy kórlaptartót tett elé, azon elég jól lehetett írni.

- Hol vette fel az utasát?

Kezébe vette a ceruzát, és nehezen írni kezdett.

52

Valósággal lestünk minden szót, ami kikerekedett a papíron:

"A Lenin körúton állítottak meg. Két fiatalember volt. Azt mondták, vigyem őket a Tatai útra. Amikor odaértem, szóltak, hogy álljak meg. Én megálltam, és a kocsiban rögtön felgyújtottam a belső világítást."

- Hol ültek az utasai?

"Az egyik mellettem, a másik % hátsó ülésen."

- Ismerte őket?

"Nem."

- Le tudja pontosan írni, hogyan történt?

Már írta is:

"Amikor a világítást meggyújtottam, a mellettem ülő felegyenesedett, mintha zavarban lett volna. Megkérdezte, mennyi a viteldíj. Megmondtam. Sötétbarna kabát volt rajta. Kigombolta, a zsebéből kivette a tárcáját, de abban nem volt elég pénz. Hátraszólt a társának, hogy szálljon ki, és hozzon pénzt hazulról. Az ki is szállt. Bör- vagy műbőr kabát volt rajta. Elment a szomszéd utcába. Kis idő múlva visszajött, és azt mondta, hogy nem tudott pénzt szerezni. Ekkor már gyanúsak voltak, megéreztem, hogy valamire készülnek. Ki akartam szállni a kocsiból, amikor hátulról valamit megéreztem. Hirtelen elmozdultam, szerencsére, így nem találta telibe a fejem . . ."

Amíg leírta ezt a pár sort, nagyon kimerült. Az orvos szólt, hagyjuk abba, hadd pihenjen, hiszen szinte reszketett, ahogy újra átélte a támadást. Pedig nem lehetett gyáva, hogy életben maradt, az csak a bátorságán múlt, nem a támadókon.

Jó félóráig üldögéltünk az ágya mellett, amikor kinyitotta a szemét, és újra a ceruza után nyúlt.

53

"Ügy emlékszem, az első szúrás után hátrafordultam, akkor szúrt az arcomba. Nem vesztettem el az eszméletemet. Borzasztó fájdalom volt, csurgott belőlem a vér. Hogy elkerüljem a további szurkálásokat, kiugrottam a kocsiból. Elfutni nem bírtam. A zsebemből kivettem a kulcstartómat, és úgy tartottam, mintha pisztoly lenne. Azt hiszem, azt kiabáltam feléjük, hogy fel a kezekkel, vagy lövök. Nem is gondoltam, hogy ennek ilyen hatása lehet. Elfutottak, mint a nyulak. Megpróbáltam elállítani a vérzést, de nem tudtam. Az utcán egy lélek sem járt. Éreztem, ha nem kapok orvosi segítséget, elvérzek. Tudtam, hogy itt van a közelben a Teher-taxi telepe, összeszedtem minden erőmet, és odavittem a kocsit. Ott kiszálltam, összeestem. Valaki föléem hajolt, el akartam mondani neki, mi történt, de aztán már csak itt ébredtem föl..."

Megint nagyon kimerült. Hagytuk pihenni, majd újra kezdtük a kérdezést.

- Csak rövid válaszokat írjon, mert különben nagyon kifárad! Tehát nem vittek el magától semmit?

"Nem."

- Merre futottak a támadói?

"A Mauthner Sándor utcába."

- Próbálja meg leírni támadói ruházatát, korukat, külsejüket.

"Egyidősek lehettek, 20-24 év között. Az egyik barna bőrkabát volt, sötét nadrág, fehér ing, szürkés nyakkendő, a másikon sötétbarna kabát, sötét ing, nyakkendő nélkül."

- Milyen színű volt a hajuk, milyen magasak lehettek?

54

"A hajukat nem nagyon tudnám leírni... Ja igen, a mellettem ülőnek fekete haja volt."

- Nem látott valami jellegzetességet az arcukon vagy a kezükön?

"Nem."

- Köszönjük a segítségét, ha majd jobban lesz, újra bejövünk.

A papír után nyúlt.

- Akar még mondani valamit? írni kezdett:

"Fogják el a két banditát, nehogy valamelyik szaktársamat megöljék."

- Legyen nyugodt, mindent megteszünk! Jobbulást kívánunk!

Az orvos kikísért bennünket.

- Mikorra várható a felgyógyulása?

- Most nagyon gyenge, mert sok vért vesztett, de remélhetőleg a sebek hamar gyógyulnak. Úgy gondolom, hogy három-négy hét múlva talpra áll.

Visszatértünk a főkapitányságra, s összegeztük az eddig megtudottakat. Megkaptuk a technikusok írásos jelentését is. Az ujjnyomokat nem lehetett azonosítani. A két hajszál lehetett a támadóé, de más utasé is. Így ez sem sokat segített. Elkészítettük az öltözetleírás alapján az országos körözést, kidolgoztuk a nyomozati tervet. Abból indultunk ki, hogy a két támadó azon a környéken lakhat, ahová taxival vitették magukat. Tehát a Tatai út környékén minden házat le kell járni. Mivel a Lenin körúton fogták a taxit, annak a környéknek éjszakai vendéglátóhelyeit sem hagyhatjuk figyelmen kívül. Széles körű munkára osztották be a nyomozókat a csoportvezetők.

- Azt hiszem - mondta Rónai -, hogy mivel

nem sikerült kirabolniuk a gépkocsivezetőt, megpróbálnak majd egy újabb rablást végrehajtani.

- Ez könnyen meglehet.
- De az is biztos, hogy ezek a támadók gyávák. Kezdők lehetnek - jegyezte meg Kelegi.

Mindannyiunknak volt valamilyen elképzelése, feltevése. Fontos, hogy a nyomozók önállóan gondolkozzanak. Nálunk nem volt olyan felfogás, hogy én vagyok a parancsnok, én vagyok a legokosabb. Mindenki meghallgattuk a véleményét, s minden reálisnak vélt irányban elindultunk. Amikor azután elfogtunk egy-egy bűnözőt, rendszerint kiderült, hogy vagy ötven irányban mentünk, de az ötvenben benne volt az az egy út is, amelyik eredményre vezetett.

Tanakodás közben nyílt az ajtó. A detektívfőnök lépett be.

- Hogy álltok, van valami kiindulási pont?

Mindent elmondtam, s azt is, hogy estére végigjárjuk a Lenin körúti meg a XIII. kerületi vendéglátóhelyeket.

- Te is kimész?
- Igen. A tizenharmadik kerületbe megyek.
- Mikor indultok?
- Körülbelül hat óra tájban.
- Én is veletek tartok.

Öten ültünk a kocsiban. A Sabariához indultunk. Még korán volt, itt inkább a késői órákban szokott megtelni az étterem. Néhány ismert prostituált ivott a lovagjával egy-egy asztalnál. Illedelmesen köszöntek. A vörös Lilyt félrehívtam.

- Hogy van?
- Köszönöm jól, tudom, miért tetszett jönni.
- Miért? Rég láttam, kíváncsi voltam magára . . .
- Aranyos az őrnagy úr, de én már figyelem a két frájert, azonban sehol olyan alakok nem voltak a spikben. □

- Kitől kapta a személyleírást?
- Rónai főhadnagy úrtól. .. ő már végigjárta az összes helyeket.
- Lehet, hogy nem erre a környékre valók, de azért csak figyeljen.

Szemben volt két talponálló. A Bihari János utcai zsúfolt volt. Bejárata előtt tíz-tizenöt nő és férfi álldogált, kezükben fröccsös pohár, sörösüveg. Hangoskodtak, egyikük-másikuk már ittasan kiabált. Bemenni szinte lehetetlen volt.

- Hogy tûrhetitek itt a főváros szívében ezt a lebujt? - kérdezte a főnök.

- Akik idejárnak, azoknak legtöbbször becsületes melós. A baj az, hogy berúgnak, s akkor rájuk ragadnak az utcai nők, a markecolók .. . Minden fizetési napon ellenőrizzük ezeket a helyeket, és megpróbáljuk megakadályozni, hogy az emberek eligyák a fizetésüket.

- Hát az üzletvezető mit csinál? Miért adnak szeszes italt ittas embernek? Miért engedik, hogy kihozzák az utcára az italt?

- Aki még józan, az váltja meg a blokkot. Oda-bent kevés a hely, a tervet meg teljesíteni kell. . .

- Próbáljunk bemenni.
Befurakodtunk, jól szétnéztünk.

Néhányan megismertek, köszöntek. Egyikről-másikról gyorsan képet adtam a főnöknek.

Aztán a másik talponállóba mentünk. Ott viszont nagy rend és csend fogadott. A vezető nem tûrt meg ittas embert, és nagy tekintélye volt a törzsvendégek előtt.

se;

57

- Tehát lehet rendet tartani egy italboltban - nyugtázta a főnök. Egész este jártuk az italboltokat, presszókat, érdeklődtünk, de eredménytelenül.

- Talán a nyomozóknak több szerencsájuk lesz - mondta a főnök, amikor késő este visszatértünk a kapitányságra. - Mindenesetre amit mi láttunk, az is eredmény - összegeztük. Miután sehol nem ismerték, akiket kerestünk, megbizonyosodtunk arról, hogy valóban kezdőkkel van dolgunk.

Ezt az éjszakát alvással töltöttük.

Másnap egy halom papír várt az íróasztalomon. A nyomozók jelentései. Érdelemlegeset egyikük sem tudott meg. Bejöttek a csoportvezetők is a szokásos referálásra.

- Tegnap este tizenkilenc óra felé egy huszonkét-huszonnégy éves fiú és egy fiatal lány a Mauthner Sándor utcai italboltban két üveg sörért forintokkal és telefonszámokkal akart fizetni - mondta Kelegi.

- Weisz néni, a pénztáros, nem fogadta el, szóváltás kerekedett. Amikor Weisz néni azt mondta, hogy rendőrt hív, elfutottak ... És mit gondolsz, ki-re illik az általa megadott személyleírás? - fordult hozzám.

- Ha így kérdezed, tudom . . . Kár, hogy a pénztárosnő nem igazoltatta őket. - Egészen felvillanyozódtam.

A többiek értetlenül figyelték a beszélgetésünket. Vagy nem emlékeztek az előző napok minden mozzanatára, vagy talán náluk még nem esett le a tanúság ... ahogy mondani szokták, s ahogy most igazán ide illik.

- Ki foglalkozik azzal a két betöréssel, amiről a múlt héten érkezett jelentés? - kérdeztem.

- Rónai főhadnagynál vannak az akták - válaszolt Kelegi.

- Kérlek, hívd be, az iratokkal együtt. Míg ő odajárt, felvilágosítottam a többieket:

- Miközben a Gát utcai rablás ügyében nyomoztunk, emlékezzenek, két kisebb betörést követtek el. Egy édességboltot és egy dohányárudat kerestek fel az ismeretlen betörők. S a dohányárudéból kétszázvalahány telefonérmét is elvittek.

- És azok is kezdők voltak - vélték társaim.

- Ügy van! Kezdő kis betörők, s rájuk, pontosabban egyikükre, ráillik az egyik taxirabló személyleírása.

Rónai jelentkezett.

- Jelentem, egyértelmű, hogy csak kezdők követhették el azokat a betöréseket - és részletesen ismertette megállapítását.

- Adtak ki közövést az elloptott tárgyakra?

- Nem, de jártunk az összes szórakozóhelyen, és figyelmeztettük a vezetőket, pénztárosokat, ha eladásra kínálnak cigarettát vagy trafikból való ap-

róbb holmit, igazoltassák az eladót, illetve hívjanak rendőrt.

- Akkor hogy lehetséges, hogy a Mauthner Sándor utcai italboltban nem tudtak a betörésről, és elengedték azokat, akik telefonérmékkal akartak fizetni?

- Pedig személyesen beszéltem az italbolt vezetőjével, szóltam a cigarettáról is, a telefonérméről is.

- Mi a véleménye, miért próbálkoztak ott tanusszal fizetni?

- Erre nem tudok válaszolni. Mindenesetre azonnal kimegyek a helyszínre.

58

59

- Járják végig újra a szórakozóhelyeket, és mindenhol adják le a taxirablók személyleírását.

Kelegi szólalt meg:

- Jelentem, ez már megtörtént.

- Nem baj, újra, személyesen keressék fel az összes szórakozóhelyet. Rendeljük el a tárgykörözést, most már a dohányárudéból hiányzó tárgyakkal együtt. . . Hátha még nem adtak el mindent.

Kelegi elment, de alig fejeztük be a csoportvezetői megbeszélést, amikor már jött is vissza.

- Fontos hírünk van. A Rámpa vendéglőben egy fiatalember telefonérmékkal akart fizetni. A Lehel piaci rendőr igazoltatta. Talált nála húsz-huszonöt darab telefonérmét. Idetelefonáltak, és én megkértem, hozzák be a fiatalembert.

- Helyes!

Kis idő múlva kopogtattak.

Kelegi lépett be, és nagyon hivatalos hangot használt:

- Jelentem, itt van az a legény, akit a Rámpából előállítottak.

- Üljön le - toltam a fiatalember alá egy széket.

A szokásos kérdések következtek, hogy hívják, hol lakik, hol dolgozik.

- Kovács János vagyok, a Láng Gépgyárban

dolgoztam, három hete léptem ki. Segédmunkás vagyok. A Lehel út huszonhat szám alatt lakom a szüleimnél.

- Büntetve volt?
- Igen.
- Hányszor és miért?
- Kétszer. Az egyik egy gyári lopás volt, a második esetben kerékpárt loptam.

60

- Mikor szabadult?
- Hat hónapja, s azóta nem csináltam semmit.
- Hová jár szórakozni?
- Állandó helyre nem járok.
- Miért lépett ki a munkahelyéről?
- Nem léptem ki, elküldték.
- Miért?
- Háromszor vagy négyszer elkéstem, néhányszor meg igazolatlanul távolmaradtam.
- Mennyi volt a keresete?
- Nem egyformán. Ezerhétszáz-ezernyolcszáz forint körül.
- Mennyit adott ebből a szüleinek?
- Öt-hatszáz forintot, de a többiből magam ruházkodtam.
- Hol volt tegnap meg tegnapelőtt este, mikor ment haza, kik a barátai?
- Amióta kijöttem a sittről, nem barátkozom senkivel. Este nem maradok ki, mindig korán hazamegyek.
- Ha ilyen szépen megjavult, akkor miért nem becsülte meg a munkahelyét, hiszen elég jól keresett. Az előbb azt mondta, hogy különböző szórakozóhelyekre jár, nincs állandó helye. Hol volt, amikor nem ment dolgozni?
- Ha fizetést kaptam, este elmentem szórakozni, berúgtam, és délfelé ébredtem fel, azután már nem mentem be melózni.
- Összevissza beszél maga. Az előbb azt mond-

ta, hogy megjavult, azután azt, hogy nem jár sehova, most meg azt, hogy kimaradozik, berúg ... No, mondja meg hamar, honnan van ilyen sok telefonérméje?

- Tegnapelőtt a Lehelen snóbliztunk a srácok-

61

kai. Az egyik fiúnak volt egy marékkal, ezzel fizetett. Én nem kérdeztem, honnan van, csak örültem, hogy nyertem, nem is gondoltam, hogy nem szabad elfogadni.

- Ismeri azt a fiatalembert, akivel játszott?

- Volt ott már öt-hat fiú, amikor én odamentem, csak úgy beszálltam közéjük. Még sohasem láttam őket, azt hitték, palira vehetnek, és legombolják rólam a dohányt. Amikor aztán nyertem tőlük harminc-negyven forintot meg a tantuszt, akkor lógni hagytak.

- Azt sem tudja megmondani, hogy egymást hogyan szólították?

- Az egyiket Petinek, a többiekre nem emlékszem. A frankó (igazi) nevüket nem ismerem. De ezek biztosan máskor is ott lesznek, és akkor megismerem őket.

- Mikor voltak a piacon, délelőtt vagy délután?

- Én ebéd után mentem ki, két óra felé, talán egy órát játszottunk.

- Ide figyeljen! Magának be kell bizonyítania, hogy ezeket a telefonérméket nyerte. Ki fog menni két nyomozóval, és megmutatja azokat, akikkel játszott.

Telekit küldtem el vele.

Kelegi barátommal összedugtuk a fejünket.

- Ez a fiú nem hasonlít azokra, akikről a taxisofőr személyleírást adott, az biztos. Lehet, hogy ő a trafikbetörő ... és akkor ez két külön ügy. De az is lehet, hogy igazat mond ...

- Ezt jól összefoglaltad! - nevetett Kelegi. - Csak utolsó variációként ismered el az igazmondását.

- Nem hallottad, mennyi mindent mesélt. Va-

62

lahová biztosan elvezet minket. Lehet, hogy nem a taxirablókhoz, de jó, hogy a kezünkben van.

Megbízta Rónait, menjen ki a fiú lakására, végezzen környezettanulmányt, beszéljen a házfelügyelővel, a házbizalmival, s főleg a fiú baráti köréről érdeklődjön. Még azt is hozzátettem: az ő feladata az is, hogy a kórházzal tartsa a kapcsolatot, s ha lehet, vigye be a bűnözők fényképalbumát, hát ha a sofőr felismeri támadóit.

Rónai örömmel vállalta a feladatot. Érezte a felelősséget, amit most sem hagytam szó nélkül:

- Többet nem fordulhat elő, hogy valahol ne tudjanak arról, ha mi valakit vagy valamit körö-zünk. Ezért maga a felelős.
- Tudom, és nem mentség, hogy valóban beszéltem a vezetővel.
- Gondolja el, mennyi munkától szabadultunk volna meg, ha a Mauthner Sándor utcai italboltban nem fenyegetik rendőrrel a tantusszal fizetőket, hanem szép csendesén értesítik a rendőrséget.
- Igaza van, őrnagy elvtárs, ezentúl sokkal körültekintőbb leszek.
- Biztos vagyok benne, hogy tanul a dologból, de most mégis figyelmeztetnem kellett. Ez az ügy nagyon sok gondot okozhat még nekünk . . . Emlékszik az erzsébeti kalapácsos taxirablásra?
- Igen, elfogtuk őket.
- Mennyi ideig nyomoztunk?
- Ügy emlékszem, két hétig.
- Egészen pontosan tizenhét napig. Azt is tudja, miért tartott ilyen sokáig? Mert az a nyomozó, aki-nek egy házat kellett ellenőriznie, elfelejtette a jelentésébe beírni, hogy a ház egyik lakója nem volt otthon, és ő nem beszélt vele.

63

- Igen. És éppen az a lakó tudott valamit, ami-nek segítségével elfogtuk volna a kalapácsos taxirablót.
- Na látja, Rónai elvtárs, emlékszik az esetre, és mégis hasonló hibát követett el.
- Többet nem fog előfordulni.

A főhadnagy útnak indult. Amint telt-múlt az idő, és sehonnan sem jött jelentés, már vagy az ötödik kávéért kértem Erzsikétől. Zsörtölődve hozta be. A főnök rajtakapta.

- Csak nem veszekszik megint, Erzsiké?

- Az őrnagy elvtárs nem vigyáz magára, valakinek kell. . .

A főnök a tárgyra tért:

- Mi újság a taxirablás ügyében?

Nem sokat tudtam jelenteni, hiszen a fiatalember nagyon hajszálvékony szállal kötődött csak a mi ügyünkhöz.

- Újra végigjárjuk a környék házait, a szórakozóhelyeket.

- Annyira biztosra veszed, hogy ezen a területen, a tizenharmadik kerületben találod meg a tetteseket?

- Ezredes elvtárs, biztos csak akkor leszek, ha e Ifogtuk őket. Könnyebb lenne a dolgunk, ha es-ténként a sérült gépkocsivezető is velünk jönne, de sajnós, még az albumot sem tudta rendesen végig-nézni.

- Pedig jó lenne már valami eredmény . . .

- Te mindig sűrgetsz, és igazad van, de nem le-b et mindent gyorsan elintézni. Egyben azonban biz-tos lehetsz: többé nem kapsz tőlünk olyan jelentést, hogy: "Minden irányban folytattuk a nyomozást, de eredményt nem tudtunk elérni." Erre azt mondtad:

nem minden irányban, mert abban az irányban, ahol a tettest el lehetett volna fogni, nem. Ilyet töb-bé nem olvashatsz.

- Persze, mert azóta egyszer sem írtátok le ezt a mondatot - nevette el magát.

Nem sokkal később megérkeztek Telekiek a Le-hel térről.

- Őrnagy elvtárs - jelentett Teleki -, Kovács János nem tudta megmutatni a fiúkat, akikkel állí-tólag tegnap délután snóblizott. Találtunk nyolc-tíz snóblizó fiátalt, de nem ismert fel közülük senkit. Valamennyit igazoltattuk. Kovácsot egyikük sem ismerte. Kérdeztem, hogy tegnap délután kint vol-tak-e a téren? Azt mondták: természetesen, hiszen amikor csak jó az idő, ők mindig itt vannak. Tegnap négy óra tájt mentek ki, nem snóbliztak, hanem ul-tiztak. Egyébként idegen fiúkkal soha nem állnak le játszani.

- Kovács mit szólt ehhez?

- Továbbra is határozottan állítja, hogy ott a té-ren nyerte tegnap a telefonérméket.

- Mindenesetre itt tartjuk a fiút. Adjanak neki enni. Holnap még egy kísérletet teszünk . . .

Végiggondoltam az eseményeket: vajon jó úton járunk-e? Egy biztos: a két tettes alaptermészete a gyávaság, hiszen amikor a sofőr rájuk emelte a kulcscsomót, elfutottak, mint a nyulak. Céljukat el sem érték, nem raboltak egy fillért sem. Ha pénzre akarnak szert tenni, valószínűleg újból megkísérelnek valamit. De vajon hol? Kopogtak, Rónai lépett be.

- Fontos dolgokat tudtam meg Kovács Jánosról. Érdeklődtünk utána a házban, és ami rosszat csak el lehet mondani egy emberről, azt mind elmondták

i64

65

i

nekünk. Munkakerülő, verekedős, tolvaj. Már tízéves korában elcsavargott. Javítóban is volt vagy két évig. A ház réme . . . Valósággal rettegnék tőle, a lakók széles ívben elkerülik. A szüleivel is találkoztam. Az anyja szerencsétlen, beteges nő, az apja kocsmatöltelék, többet van a környező italboltokban, mint otthon. Általában ittasan megy haza, a keresetét elissza. A fiáról ugyanezt mondta az asszony: pénzt nem ad haza, akkor sem, ha véletlenül dolgozik, s annyival rosszabb az apjánál, hogy az legalább csendes részeg, a fiú pedig gorombásodik, józanul is. Azt mondta a szerencsétlen nő: addig nyugodt, amíg a fia börtönben van. Nagyon fél tőle, mert ha pénzt kér a fiú, és ő nem tud neki adni, bizony megveri az anyját.

- A lakás?

- Valóságos nyomortanya. Az ágy meg egy priccs, egy asztal, három szék az összes bútor.

- Az előző napokról mit tudott meg?

- Az anyja szerint az utóbbi napokban mindig, késő éjjel járt haza, de hogy hány órakor, azt nem tudja, mert nincs órájuk.

- És az apja?

- Vele nem tudtam beszélni, pedig otthon volt. Tökrészegeen hevert az ágyon.

- Miből élnek?

- Az asszony nem tud dolgozni, mert beteg. . .

így hát szinte éheznek. Annyira megsajnáltam, hogy adtam neki egy húszast. Alig akarta elfogadni.

- Sürgősen utána kell nézni a gyermekvédelemnél Kovács János múltjának ... és rendet kell teremteni a családjában.

Rónai főhadnagy hamarosan visszatért:

- A gyermekvédelmi kimutatásai tökéletesek.

Néhány perc alatt választ adtak. Volt is mit. Hat-szor folyt eljárás Kovács ellen csavargásért, két évet javítóban töltött. Onnan háromszor megszökött.

Esteledett. Benéztem a csoportvezetők szobájába. Valamennyien dolgoztak. Mindnyájukat hazaküldtem, s magam is elmentem. Elámultak a lányaim, hogy ilyen korán otthon vagyok.

- Apukám, csak nem vagy beteg? - kérdezték.

Reggel nyolckor már bent böngészttem az éjszakai jelentéseket. A csoportvezetők szokásos reggeli beszámolóján Kelegi referált:

- A személyleírások alapján egyelőre senki sem ismeri őket. Ma ismét bejárjuk a Váci út és a Lehel út környékét. Szereztem olyan kabátöveket, amelyent a Mauthner utcában találtunk, s a nyomozók felmutatták mindazoknak, akikkel beszéltek.

- A körözés ügyében?

- Szintén semmi újság.

- Telekiek mindenesetre menjenek ki újra Kovács Jánossal a Lehel piacra. Egyikük pedig menjen el a tizenharmadik kerületi tanács szociális osztályára, és mondja el, mit tapasztaltunk Kovácsék lakásán. Segítsenek azon a szerencsétlen Kovácsnéen, próbálják elhelyezni egy szociális otthonban, vagy adjanak neki segílyt. Az öreg Kovács munkahelyére is nézzenek be, beszélni kell az üzemi párt-szervezettel. Sajnos, ilyesmivel is foglalkoznunk kell.

A csoportvezetők elmentek, Rónai főhadnagy jelentkezett.

- Reggel, befelé jövet, bementem a kórházba. B. István szépen javul. A doktor szerint holnap biz-

66

67

tosan meg lehet már mutatni neki a fényképalbu-

mot.

- Ez jó hír, Rónai elvtárs. Különösen annak örülök, hogy már reggel bement a kórházba.

Rónai elmosolyodott. Látszott, hogy a tegnapi beszélgetésünk ugyancsak mély nyomokat hagyott benne.

Kelegivel is tárgyaltam.

- Végignéztétek már a volt taxirablókat?

- Természetesen. Csak hát semmi jelentenivalónk nem akadt.

Már nagyon ideges voltam. Azt hittem, egész könnyű ügy lesz, hiszen két gyáva kezdőt kell megtalálnunk, akik előbb-utóbb elkövetnek valami hibát. Ismét csak a főnök szavai jutottak az eszembe: "nincsen könnyű ügy, néha a legkisebb bűncselekmény elkövetőjét nehezebb elfogni," mint a nagyokat".

A K-vonalon kerestek, Hatvanból.

- Halló, itt Horváth százados, jelentkezem. A pályaudvaron igazoltattunk egy huszonkét éves fiút. Négy hete szabadult, állítása szerint betörésért ült egy évet és nyolc hónapot. Semmiféle igazolványa nincs, csak a szabadulólevele. Kerkovics Ferencnek hívják, Jánoshalmán lakik. Amióta kiszabadult, még nem volt otthon, s hogy merre járt, nem tudja elmondani. Mivel hasonlít a körözött személyre, úgy gondoltam, hogy jelentkezem.

- Nagyon köszönöm. Fel tudnák szállítani?

- Igen.

- Akkor kérem, irányítsa ide hozzám. Nagyon köszönöm a segítségüket.

Alig telt el másfél óra, és már hozták is a Hatvanban elfogott fiatalembert. Vézna, 160-170 cen-

timéter magas, rongyos fiú lépett be. Sunyi képe nagyon elhanyagolt, borotvátlan.

Miközben személyi adatait kérdeztem, jól megnéztem: hasonlít-e valóban a személyleíráshoz, s elképzelhető-e róla, hogy ilyesmit elkövetett.

Elmondta: harminckét napja szabadult a börtönből. Látszott rajta, a haja még nem nőtt meg rendszeren.

- Mikor volt Budapesten utoljára?

- Szabadulásom után két napig, azóta vidéken

járkállok.

- Miért nem ment haza Jánoshalmára, és jelentkezett a rendőrségen? Nem mondták, hogy ezt kell tennie kiszabadulása után?

- De mondták, csak hogy nem mehettem haza, mert apám nem fogad be. Nem szeret, és amikor utoljára szabadultam, akkor azt mondta, hogy ha még egyszer elkövetek valamit, oda többé nem tehetem be a lábam.

- Hányszor volt büntetve?

- Háromszor.

- Miért?

- Egyszer garázdaságért kaptam négy hónapot, aztán betörésért tizennégy hónapot, és most újra betörésért egy év nyolc hónapot.

- Merre járt, amióta Pestről elment?

- Sok helyen jártam, próbálgattam munkát keresni, de mindenhol elzavartak.

- Hol aludt, hol evett?

- A vasútállomásokon aludtam rendszerint, de néhányszor tanyákra is beengedtek megpihenni.

- Mennyi pénze van?

- Semennyi, elköltöttem egy hét alatt azt, ami-

68

69

vei szabadultam. Kétszer vettem menetjegyet is, azóta csak lógok a vonaton.

- Nincsenek rokonai, akik befogadnák?

- Jánoshalmán van egy nővérem, de annak meg az ura nem enged oda.

- Nincs semmiféle igazolványa, nincs lakása, munkakönyve, hát hogyan akar elhelyezkedni?

- Nem akarok többé börtönbe kerülni, felügyelő úr - mondta sírásba csukló hangon. - Tessék segíteni rajtam. A jóistenre esküszöm, mióta kiszabadultam, nem követtem el semmit. Meg lehet kérdezni mindazokat, akik befogadtak, hogy semmit sem vittem el tőlük. Meg akarok javulni.

- Menjen ki a folyosóra.

Ki kellett nyitnom az ablakot, olyan bűdös lett a szobában.

- Látod - mondtam Keleginek -, én hiszek ennek a szerencsétlennek. Nem hasonlít a tette-sünkre, legalábbis jellemében nem.

- Mit csináljunk vele?

- Adjatok neki enni, fürdésétek meg, aztán le- küldjük Jánoshalmára. Írjunk az ottani kapitány- ságnak néhány sort, s kérjük: segítsenek rajta. Le- het, hogy őszintén megbánta, amit eddig tett, és valóban megjavul.

- Hányadik ember ez már, akinek megpróbál- juk újjávarázsolni az életét?

- Ez is rendőri feladat! Vagy nem? Hívd fel Horváth századost, Hatvanban, ismételten köszönd meg a segítségét, s mesélj el neki mindent.

Megszólalt a telefon.

- Őrnagy elvtárs, itt vagyok a Kis Bojtárban - jelentkezett Rónai. - Találkoztam a tipegő Rozi-

70

val, fontos dolgot akar mondani. Tessék megvárni bennünket, tíz perc múlva ott vagyunk.

Ha Rónai ilyen izgatott, akkor tipegő Rozinak biztosan jó tippje van - gondoltam. Mondani sem kell, hogy én is izgatottan vártam őket.

Valóban villámgyorsan megérkeztek. Rónai fő- hadnagynak fülig ért a szája, olyan boldog volt, amikor jelentett.

- Üljön le gyorsan, Rozika - toltam egy szé- ket a lány alá. Szegénynek derékficama volt, amiatt aprózta a lépteit, így ragadt rá a tipegő név. Egyéb- ként nagyon szép arcú nő volt, s különös szakmá- jában szépen is keresett. . .

- No, mondja el mindazt, amit el akar mon- dani.

- Zoli bácsi szólt tegnapelőtt este, hogy milyen csúnya balhét csinált két csavargó. Elmondta, hogy néznek ki. Azt is elmondta, hogy betörték egy tra- fikba, és sok mindent elvittek. Tegnap este a Kávés Katicában egy f rá jer fizetett nekem egy felest, utá- na hívott, menjek vele. Kérdeztem: "Aztán dohá- nyod van-e?" Erre azt felelte: "Éppen azzal akarok fizetni." Nem néztem ki belőle, hogy van "léje", azt mondtam, add ide előre a "lét", és már mehetünk is. Erre azt mondtá, hogy ő tényleg dohánnyal akar fizetni, éppenséggel cigarettával. Ad harminc cso-

mag ezüst Kossuthot. Miközben számolgattam magamban, mennyi pénz az, hirtelen eszembe jutott, amit Zoli bácsi mondott. "Hol az a cigaretta, engem nem vághatsz át, csak akkor megyek, ha előre ideadod" - mondtam a pasasnak. Azt mondta, várjam meg, mindjárt idehozza. Mondtam neki, hogy én nem szobrozok, inkább vele megyek. "Jó" mondta. Kifizette a két felest, és elindultunk. A Váci út öt-

71

venhatos számú házba ment be, és kis idő múlva egy kis táskában hozta a cigarettát. Elmentünk hozzám, ott kicsomagolta a cigarettát, huszonhét doboz volt. Azt állította, hogy még van neki, és ha akarom, holnapután újra eljön. Én meg azt mondtam, ha hozod a staubot, tíz órakor várlak a Katicában. Később megkérdeztem: hogy hívnak? Riadtan kérdezett vissza: miért fontos az, hogy mi a nevem? "Te hülye - mondtam én -, hát azért, hogy tudjam, hogyan szólítsalak..." "Persze... Péternek hívnak." Amikor elkészönt tőlem, azt mondta, hogy biztosan ott legyek a Katicában. Ez van, főnök, és még azt akarom mondani, hogy ne keressek egy grandot se, ha ez a frájer nem a balhé tettese.

- Ügy legyen, Rozikám. Tehát holnap le fog ülni veled a Katicában. Mi ellenőrzést fogunk tartani, a többit bízva ránk. Magát is elő fogjuk állítani. Aztán verje ki a rikácsot, ahogy szokta . . .

- Bízva rám, őrnagy úr, Kiss Manyi sem tudná jobban megjatszani!

- Köszönöm, Rozika, a cigaretta árát duplán meg fogjuk téríteni.

- Ezt nem kellett volna mondani, őrnagy úr. Ha Zoli bácsi nem jön be, én akkor is idejöttem volna...

- Rónai elvtárs, előre is gratulálok, remek munkát végzett.

- Már nem haragszik őrnagy elvtárs az italboltért?

- Én akkor sem haragudtam igazán, hiszen nem egyedül maga volt a hibás, csak hát minél kevesebb hibát követünk el, annál gyorsabban nyomra bukkanhatunk . . .

72

- Tessék megengedni, hogy kimenjek abba a Váci úti házba, és körülszaglásszam ezt a Pétert.

- Ne menjen. Magát ismerhetik, megláthatják, és "huzatot" vesz a fiú. Most már várjunk nyugodtan holnap délelőtt tíz óráig, és maga fogja el a mi

Péterünket. Vizontlátásra.

Kelegi jött be. Elmondtam Rozi jelentkezését, és dicsértem Rónai fáradhatatlanságát.

- Eszerint a betörést is az a bizonyos Péter követhette el...

i

- Egyelőre inkább mondjuk úgy, hogy a betörést minden valószínűség szerint ő követte el... a taxirablásról még ne beszéljünk ... Mi újság?

- Kerkovicsot megfürdették, megetették, és egy kolléga leutazik vele Jánoshalmára. Miközben tömte magába a falatokat, elmondta, hogy már két napja nem evett, s arra már nem is emlékszik, hogy mikor mosakodott. Amióta kiszabadult, nem váltott fehérneműt.

- Akkor hát mai tennivalóinkat befejeztük - szögeztem le. - Azt hiszem, nem árt egy kicsit pihenni, mert holnap kemény napunk lesz. Ha eljön az a Péter...

- Ennekem még nem fejeződött be a nap - szólt meg Kelegi. - Nem emlékszel, estére elrendeltük az általános ellenőrzést.

- Erről tényleg megfeledkeztem. Mikor indultok?

- Az egyik részleg tizenkilenc órakor, a másik huszonkettő órakor.

- Tudod mit, akkor háromnegyed tízkor itt távoztunk. A második csoporttal én is elmegyek...

- változtattam meg gyorsan esti programomat. Az esti ellenőrzésről érkezett gyorsjelentés sze-

73

rint semmi különös esemény nem történt. Mi az éjszakai helyeket jártuk végig. Azt láthattuk mindennél, hogy az emberek nyugodtan szórakoznak. Jóleső érzéssel figyeltük biztonságérzetüket. Néhány gyanús bűnözőt és prostituáltat azért előállítottunk. A két fiúnak azonban nyomát se láttuk.

Reggel összeállítottunk egy brigádot. Két nyomozó, két egyenruhás rendőr indult el Rónai főhadnagy vezetésével a Kávés Katicába. Ügy időzítettük, hogy tíz óra után néhány perccel érkezzenek oda, ellenőrzésre.

Fél tizenegykor már előttem állt Rónai:

- őrnagy elvtárs, jelentem, minden úgy történt,

ahogy elterveztük.

- Itt van az a Péter?

- Igen, kint őrzik a rendőrök.

- Mondja el részletesen, hogy is történt.

- Tíz óra öt perckor bementünk a Kávés Katicába. A rendőrök a két kijáráshoz álltak, én pedig közöltem: általános ellenőrzést tartunk. Szép nyugodtan sorra mindenkitől, nem voltak sokan, elkértük az igazolványokat. Egy pillantás után mindenki vissza is kapta az iratait. A dörzsöltebbek nem is értették, miért ússzak meg ilyen egyszerűen. Rozika is ott volt, mellette egy fiú. Először Rozika igazolványát kértem. Aztán rákiabáltam: "Maga ilyenkor is dolgozik?" A fiú halálsápadt lett. Az ő igazolványát is kértem. Kiderült, hogy már hat hete nem dolgozik. A kezében egy sportszatyrot tartott. "Mi van a szatyorban?" - kérdeztem. "Cigaretta-t vettem a trafikban" - felelte. Kinyitottam a szatyrot, majdnem tele volt ezüst Kossuthtal. "Minek magának ennyi cigaretta?" - kérdeztem. "Mostanában nem kapni ezüst Kossuthot, ezért ha talállok, sokat

74

veszek egyszerre." Kérdeztem, hol vette, azt felelte, összevissza a trafikokban, de nem tudta megmondani, melyikben. "Miből, ha nem dolgozik?" Nem felelt. "Most nem is kell felelnie, maga is velünk jön" - mondtam. Ekkor már szorosan mögötte állt két nyomozónk, akiknek a beszélgetéssel adtam időt, hogy a látszatellenőrzést meggyorsítva odaérjenek. "Én miért?" - kérdezte. "Ha azt felelem, hogy közveszélyes munkakerülésért, az is elég, vagy nem? Mindenesetre előállítjuk, ne próbáljon megszökni" - szóltam rá erélyesen. Megint Rozihoz fordultam: "És maga is jön..." Rozi hisztizni kezdett: "Én, egy nyomorék nő, hát nem szégyellik magukat, engem bevinni? Mit képzelnek... Nem megyek sehová." Erre odajöttek a rendőrök, közösen betuszkolták a nőt a kocsiba. Remekül játszott. A kocsiban még mindenféle stricinek lehordta a fiút, mert őmiatta viszik be. "Te rohadt tolvaj - kiabálta -, miattad kerülök az oberhére." "Biztosan maga miatt lop" - csitítottam. "Lop az édesanyjának, de nem nekem..." Valóban jó színésznő lenne ez a Rozika...

- Szép kis história, no akkor lássuk azt a Pétert. Szóljanak Keleginek, ő is legyen itt...

Előbb Kelegi jött be, azután Rónai behozta Pétert. Végigmértem, s abban a pillanatban eszembe jutott, amit a taxisofőr leírt... Félelmetesen jó személyleírást adott. - Üljön le.

Egy széket húzott magának, én az íróasztalom

mögött maradtam, a többiek körben helyezkedtek el, a szokásos módon. Kelegi mögöttem ült, s így szemmel tudtunk beszélgetni... ez volt az egyik kihallgatási módszerünk. . .

- Hogy hívják?

75

- N. Péter.

- Hol lakik?

- Váci út ötvenhat.

- Hol dolgozott utoljára?

- Az Autóvillamosági Gyárban.

- Miért lépett ki a munkahelyéről?

- Beteges vagyok, azért nem tudok sokáig egyfolytában dolgozni, időnként pihennem kell.. .

- Jó szöveg - szólalt meg Rónai elvtárs.

- Ezt még mi is eltanulhatnánk - jegyezte meg a másik nyomozó.

- Nem hisznek nekem? - nézett körül.

- Mivelhogy SZTK is van a világon, ez elég nehezen hihető ... - pirított rá Kelegi.

Most megint én következtem.

- Büntetve volt?

- Nem.

- Szülei vannak?

- Édesanyám meghalt, s mivel szüleim elváltak, anyám halála óta engem a nagymamám nevelt, nála is lakom a Váci úton.

- Most legyen őszinte, és mondja el nekünk szépen, hol vette a cigarettát?

- Ezért a néhány dobozért faggatnak engem? Ezért hoztak be?

- Ne maga kérdezzen . . . Ebben a szobában mi kérdezzük - figyelmeztettem.

- Mindenfelé a trafikokban ... Itt kettőt, ott négyet. Amikor van ilyen szállítmány, ezt szoktam csinálni.

- Honnan vette rá a pénzt, hogyha már hat he-

te nem dolgozik? Azt a nőt honnan ismeri, akivel behoztuk?

- Nem ismerem, most láttam először. . .
- Rónai elvtárs, hívja be a nőt!
Rozika sírva lépett a szobába.
- Mondja meg őszintén, honnan ismeri ezt a fiút, és mióta?
- Én nem csináltam semmit, kérem - mondta, még mindig nagy könnyeket hullatva.
- Azért csak találkozott már vele?
-| Tegnapelőtt. . .
- Hol?
- Ugyanitt, a Kávés Katicában . . .
- És aztán?
- Fizetett nekem egy felest, aztán elmentünk hozzám . . .
- Mit fizetett?
- Örnagy úr, kérem, én nem szoktam pénzt elfogadni ... Ő se adott pénzt.
- Mi az, talán beleszeretett az első látásra?
- Nem . . . Ajándékot adott.
- Mit?
- Cigarettdát.
- Mennyit?
- Azt hiszem, huszonöt-huszonhat csomag ezüst Kossuthot. Még hozzá se nyúltam, ott van a szobámban.
- Még mindig azt állítja, hogy most látta először ezt a nőt? - kérdeztem N. Pétertől.
- Kimehet! - szóltam Rozikára.
- Tessék engem kiengedni! - kérlelt Rozika.
- Én odaadom azt a cigarettdát.
- Ügy is lefoglaljuk bûnjelként! Egyelőre elmehet.

Amikor kiment, Kelegi szólalt meg:

- De maga még mindig nem válaszolt az őrnagy úr kérdéseire, honnan vette a pénzt a cigarettára?

A fiú riadtan kapta hátra a fejét, ahonnan a kérdés érkezett, de nem felelt.

- Nézze, Péter, semmi értelme sincs annak, hogy hazudjon nekünk - mondtam. - Csak őszinte vallomása enyhítheti a bűncselekmény következményét.

- Nem csináltam semmit.

- Jó, akkor most kimennek Rónai főhadnagy úrral a lakására. Készítsék el a házkutatási határozatot! - szoltam az egyik nyomozónak. - Magát pedig megbilincseljük, mert szökéstől kell tartani, és úgy visszük el.

- Megbilincselnek?

- Nagyanyja otthon van?

- Igen. Beteges szegény.

- Mennyi idős?

- Hetvennégy éves. Sokszor jár nála orvos . . . Nagyon gyenge már szegény.

- Mit fog szólni, ha megbilincselve látja az unokáját?

- Nem tudom, hogy bírja ki...

- Nézze, Péter, elkerülheti a házkutatást, a szégyent a lakók előtt, és megkímélheti a szegény nagymamát is, ha most itt szépen elmondja, milyen bűncselekményeket követett el a közelmúltban, s ha a betörésből származó holmikat önként kiadja.

Amikor a betörés szót kimondtam, mintha megkönnyebbült volna, ezért még fokoztam is:

- Tudjuk, hová tört be, és azt is, mit vitt el... csak éppen magától is akarjuk hallani ... És azon

is gondolkozzon, mivel fizetett, amikor néhány napja vesztett a snóblin a Lehel téren?

- Azt is tudják? Kérek szépen egy cigarettát. Nem az ezüst Kossuthból kínáltuk meg ...

- Egy cukrászdába és egy trafikba törtünk be.

- Kik?
 - B. András volt a társam, velem kettesben.
- :- Ki az a B. András, hol lakik vagy dolgozik?

- Ügy tudom, nem dolgozik ... A Visegrádi utca öt számú házban lakik . . .

Visszajött nyomozónk a házkutatási határozattal.

- Ezt most eltelessük egy kicsikét - néztem jelentőségteljesen a fiúra. - Teleki elvtárs - szól- tam nyomozónkhoz, aki eddig részt vett a kihallga- tásban -, vegyen maga mellé egy csoportot, menje- nek ki B. András lakására, vigyenek magukkal ház- kutatási határozatot. Állítsák elő B. Andrást.
- Több társa nem volt? - kérdeztem Péter, mi- után Teleki elindult.
- Nem.
- Folytassa, hogy történt?

- Az Autóvillamosági Gyár kultúrtermében egy táncmulatságon ismerkedtem meg B. András- sal. Amikor nemrég kiléptem, egyszer véletlenül összeakadtunk. Együtt iszogattunk. B. András azt mondta, hogy pénzt kell szereznünk. Én mondtam, hogy ismerek egy cukrászdát, ahová könnyen be le- hetne jutni, csak valami szerszám kellene. András azt mondta: gyereünk el hozzájuk, neki van fogója. Hozott is fogót, meg álkulcsokat is. A cukrászdát kerítés veszi körül. Ezen könnyen átjutottunk. Az ajtó zárját azonban nem tudtuk kinyitni, vállal kel- lett betörni az ajtót. Nálam volt ez a táská, tele-

78

79

töltük süteménnyel. A vaskazettát is felfeszítet- tük, de csak kétszáz-egynéhány forint volt benne. Megfeleztük, s elmentünk Andrásékhoz. Ott is alud- tam.

- Nem tűnt ez föl András szüleinek?
- Nem törődnek azok a fiukkal. . . Két nap alatt elfogyott a pénzünk . . . Hazamentem, nemigen mer- tem kimozdulni otthonról. . . Este azonban feljött hozzám András, és azt mondta, hogy jó lenne me- gint egy kis "dohányt" szerezni. Erre azt mondtam neki: "Ha már dohányt mondtál, akkor van itt egy trafik ... a rákosrendezői pályaudvaron. Éjjel senki sem jár a környékén." Azt felelte, rendben, nála vannak a szerszámok, akár indulhatunk is. Ne hü- lyéskedj, mondtam én, ilyenkor még nem lehet. Éj-

jel egy óra tájban már csönd lesz. A beszélgetésre bejött a nagymamám, s ránk kiabált: "ki ez a fiú, miben sántikáltok?" Mondtam, hogy csak beszélgetünk. "El ne menj itthonról - mondta a nagymamám - ilyen késő este." Megnyugtattam, megcsókoltam, azt mondtam, hogy ne féljen, nem megyek sehová. Aztán elaludt, mi pedig éjfél után elindultunk. Gyalog mentünk a pályaudvarra. A trafikajtó csak lakattal volt bezárva. András harapófogóval levágta a lakatot, és az ajtó kinyílt. Szétnéztünk, mielőtt bementünk volna, de senkit nem láttunk. Először a pénztárfiókot néztük meg, nem volt bezárva. Nem emlékszem, mennyi pénz volt benne, mindjárt megfeleztük. Kétszáz forintnál több jutott nekem. Aztán egy nagy zacskóban telefonérmét találtunk, azt is megfeleztük. A táskámba beraktunk zsebkéseket meg csokikat, sok Tibi meg Kedvenc csoki volt... Más apróságokat is találtunk. Amit

csak lehetett, magunkhoz vettünk. Megint Andrásék lakására mentünk.

- A házfelügyelő mit szólt?

- Semmit. Andrásnak van kapukulcsa, amiről a házfelügyelő nem tud... Mivel ezen a betörésen igen szépen hoztunk árut, egy darabig nem volt gondunk. A piacon eladtuk a csokit, az ajándéktárgyakat meg a lengyel turistáknak ...

- A zsebkéseket kinek adták el?

- Azt nem adtuk el, otthon vannak nálam.

□ - Mi van még a lakásban?

Felsorolta az árukat.

- Ki fogunk menni, és maga előadja ezeket a holmikat.

- Megbilincselnek?

- Megígértem, hogy nem. Sőt még házkutatást sem tartunk, csak éppen maga szép csendesesen elhozza ezeket a holmikat. De mielőtt elmennek, elmondja, milyen bűncselekményt követtek még el.

- De őrnagy úr, kérem, mindent őszintén elmondtam.

- Igaz, ezeket a betöréseket nagyon szépen felsorolta, de maga tudja jól, hogy mi nem alaptalanul kérdezzük. Könnyítsen a lelkiismeretén, és nyugodtabban fog aludni.

- Nincs több.

- Jó, akkor most ezzel be is fejezzük...

- Megyünk a lakásra?

- Egyelőre nem . . . Milyen kabátja is van?
- Műbőr . . .
- Jó, akkor, Rónai elvtárs, vegyék őrizetbe, vigyék le ... Majd később újra hívatom.
- Miért nem említetted neki a taxit? - kérdezte Kelegi, amikor becsukódott mögöttük az ajtó.

80

81

- Majd elmondja magától... Ebédeljünk meg...

Alig tértünk vissza az ebédetől, amikor Telekiek megérkeztek.

- Jelentem, itt van kint a delikvens, előállítottam ... A házkutatás során sok cigarettát találtunk, több mint negyven telefonérme is előkerült... Főgók, feszítővasak, álkulcsok is voltak nála. És egy barna kabát is, öv nélkül...

- Azt is elhozták?

- Mondtuk, hogy vegye fel a kabátját.

- Nagyszerű.

- Egyébként ez egy gyáva kölyök, amikor meglátott bennünket, rögtön elkezdett beszélni. Csak azt nem értem, hogy képes egy ilyen gyáva gyerek ilyesmire?

- Mindjárt meghallja... Hozza be...
Megint együtt ült a csapat. Mint a nyárfalevél,

úgy remegett a legény, amikor belépett és körülnézett.

- Már jelentették nekem, hogy beismerte a két betörést... Mondjon el mindent részletesen.

Megkezdte a vallomását, úgy beszélt, mint a vízlolyás. Főlöszleges lenne elismételni, amit mondott, mert lényegében alig tért el N. Péter vallomásától. Ha csak annyiban nem, hogy mindig hozzátette: Péter unszolta, nehezen állt rá, Péter kereste ki, hova törjenek be...

- A szerszámokat is Péter hozta? Akkor hogy kerültek a maga lakásába?

Az ilyen kérdések alapján aztán kialakult a közös kitervezett és végrehajtott betörések képe.

- Nézze, az nem enyhíti a dolgot, hogy bűnszö-
vetségben követték el a betöréseket. Itt csak egyet-

82

len dolog enyhítheti a büntetést: az őszinteség. Mi-
lyen bűncselekményeket követtek még el?
Hallgatott.

- No, én mondjam el maga helyett? Könnyeb-
büljön meg ... beszéljen.

- Tényleg nem csináltunk semmit.

Az íróasztal fiókjából elővettem az övet:

- Ez nem a magáé?

- Nem tudom...

- Nézze csak meg a kabátját, hol van róla az
Öv?

- Nincs meg .. . elvesztettem...

- Akkor én vagyok a becsületes megtaláló -
mondtam, s közben Jóskára, a sofőrünkre gondol-
tam: hiszen tulajdonképpen ő volt a megtaláló, ő
adta kezünkbe az első bűnjelet... Én meg nem hit-
tem, hogy meglesz hozzá a kabát... Míg ezeket
végiggondoltam, figyeltem András arcát: különbö-
ző színekben játszott.

- Tudja, hol találtam meg?

- Nem.

- Dehogynem tudja - csattantam fel. -
A Mauthner Sándor utcában, néhány perccel a taxi-
sofőr elleni merénylet után. Mit csinált ott? Gon-
dolja, hogy a társa még nem beszélt?

- Jó - roskadt össze. - Igaza van, beszé-
lek...

- Mondja el szépen sorjában, hogyan történt az
a dolog a taxival - mondtam ki a szót.

- Elmondom... Péter aznap nem ment haza a
nagyanyjához. Vittem haza piát, és a faterommal
hármásban berúgtunk. Másnap dél felé ébredtünk
fel, bementünk csellengeni a belvárosba. A kiraka-
tokat bámultuk, s Péter azt mondta: de jó lenne egy

83

olyan szép csukát meg más holmikat venni. Azt
mondtam: majd ha nem ilyen piti "srenket" csiná-
lunk .. . Jót ebédeltünk, elfogyott a pénzünk. Elha-
tároztuk, hogy szerzünk. A legegyszerűbb, ha egy

taxisofőrt támadunk meg. . . Mindkettőnkénél ott volt a bicska, megállapodtunk: én ülök előre, Péter hátulról leszúrja, én pedig kiszedem a pénzét. Hoszszasan tanakodtunk, merre irányítsuk a taxit: a lakásunk közelébe nem akartuk, de máshol nem ismertünk sötét utcát, így a végén abban maradtunk, hogy a Tatai útra vitetjük magunkat. Amikor besötétedett, leállítottunk egy taxit, olyan helyen, hogy ne figyelhesse meg, kik vagyunk. Bemondtam a Tatai utat, amikor pedig odaértünk, és a sofőr megkérdezte, hol álljon meg, mondtam: majd szóllok. Amikor egy sötét helyre értünk, szóltam. Abban a pillanatban villanyt gyújtott. Ez meglepett. Kérdeztem, mit fizetünk, Péter azonban csak nem mozdult. A kivilágított kocsiban nem merte belevágni a sofőrbe a bicskáját. Mondtam, nincs nálam pénz. Kértem Pétert, menjen el, hozzon hazulról. Péter megértette, hogy mit akarok. Odakint kinyitotta a bicskát, s amikor visszajött, beült a kocsi-
ba, mondta, hogy nem tudott szerezni, és már szúrta is. A nyakába akarta szúrni a bicskát, de a sofőr valamit észrevett, mert hirtelen megfordult, s nem a nyakába ment a kés, hanem valahová fölül. Erre Péter felé fordult, s a második szúrást már az arcába kapta. Nagyon megdöbbsentünk, amikor kiugrott a kocsi-
ból, s kiabálni kezdett: "Fel a kezekkel ...", stukker volt nála. Elfutottunk, gondoltuk, ilyen véresen nem talál el. A Mauthner utcába futottunk, megálltunk egy kapualjban ... ott vesztet-
tem el az övet... s csak amikor minden elcsende-

sedett, mentünk tovább. A mi lakásunkba mentünk, ott aludtunk, utána már nem mertünk több balhét elkövetni.

Felhozattam N. Pétert.

- Szóval maga szúrta le a taxisofőrt? - kérdeztem minden átmenet nélkül.

- Hát elfecsegted, te gyáva? - csattant társára.

- Csak csöndesen! Beismerte! Perceken belül maga is ezt fogja tenni.

- Nem tudom tovább tagadni.. .

B. Andrást elvezettettem, N. Péter vallomása következett. Amikor befejezte, Kelegi barátom csöndesen megkérdezte:

- Mondja, mit gondoltak, mennyi pénzt rabolhatnak el?

- Azt hittem, ilyenkor este már van nála három-négyezer forint.

- Tudja, mennyi pénz volt? ötszázötven forint. De ha annyi lett volna is, azért meg akartak ölni

egy embert?

Nem felelt.

- Vezessék el! - adtam ki az utasítást.
Mindketten megkapták méltó büntetésüket a
nyereségvágyból elkövetett emberölés kísérletéért
és a betörésekért.

84

Türelem játék gyilkosokkal

A falu olyan volt, mint a megbolydult méhkas. Az emberek az utcán ácsorogtak, csoportokba verődve beszélgettek, nagy gesztikulálással magyaráztak egymásnak. Ahogy közeledtünk a helyszín felé, egyre több embert láttunk: idegesen hadonászó nőket, sápiótozó idős asszonyokat, riadt arcú gyerekeket.

Nagy túlköléssel tudtunk csak utat nyittatni gépkocsinknak, amikor a házhoz érkeztünk a Nefelejcs utcába.

Amikor elindultunk, csak annyit tudtunk: kétszeres gyilkosság történt itt. Minden részletet csak a helyszínen ismerhettünk meg Szántó főhadnagy, a bizottság vezetője fogadott, s tájékoztatott az addig történetekről.

- A gyilkosságokat, állítása szerint, P. Sándor, a ház tulajdonosa fedezte fel - kezdte.

P. Sándor Budapesten dolgozott, és mindig csak a hét végét töltötte otthon. Most - mintha csak megérzett volna valamit - elkéredzkedett a munkahelyéről, hogy a szokásosnál hamarabb, már a hajnali vonattal hazautazhasson. Október 13-án reggel hat órakor érkezett meg a vonattal. Gyalogosan indult hazafelé, majd, sógora házához érve, be-

tért annak portájára, és - nem kérve engedélyt a háziaktól - magához vette sógora kerékpárját, és azzal folytatta útját.

Amikor benyitott háza kapuján, azonnal észrevette, hogy hátul, a nyári konyhánál történt valami. Ezért nem is ment fel a verandára, hanem egyenesen a nyári konyhához kerékpározott. Megdöbbenve látta, hogy az ajtót felfeszítették. Egy pillanatra az villant végig az agyán: felesége bizonyára elvesztette a kulcsot... De a nyugtalanság egyre erősebben kerítette a hatalmába.

Felrohant a verandára, amely egybe volt építve a nyári konyhával, s gyökeret vert a lába. A lakásajtóban ott feküdt a felesége, vérbe fagyva. Odaugrott, megfogta a kezét, kereste a pulzusát, de

érezte, nincs már benne élet.

Szinte azt sem tudva, mit cselekszik: átrohant a szomszéd házba Kovács Ferencékhez. A házigazda még aludt, s ő valósággal kiráncigálta az ágyból.

- Gyere gyorsan szomszéd, nagy baj van mi-nálunk!

Az felugrott, s úgy, ahogy volt, rohant át vele. Ö is megfogta az asszony kezét:

- Hát bizony ez meghalt! Megölték! Együtt mentek be a szobába.

Az egyik ágyon ott feküdt a kis Sanyi, az apa szeme fénye. Körös-körül véres a párna, a lepedő. A tizenegy éves kisfiú már nem lélegzett.

S akkor a döbbenetes csendben felsírt a kicsi. Az alig másfél éves kislány ott állt rácsos ágyában, és sírva kiabálta:

- Apu! Apu! Hol van anyu?

Apja kikapta az ágyból, s átfutottak a szomszéd-ba, Kovácsékhoz. Itt letették a gyereket - akkorra

86

87

már fent volt a ház apraja-nagyja -, s kettesben rohantak el a körzeti megbízotthoz.

- Örmester elvtárs! Megölték a feleségemet, a fiamat! - kiáltotta zihálva, elcsukló hangon P. Sándor.

- Máris indulok - kapta magára az egyenru-hát a körzeti megbízott. Telefonon bejelentette a gyilkosságot, és sietett a helyszínre.

Mire visszaértek a házhoz, már öten-hatan álldo-gáltak az udvaron.

- Volt valaki a verandán vagy a szobában? - kérdezte az örmester.

- Nem... Dehogy ... Nem mertünk tovább menni... - felelték egymás szavába vágva.

- Remélem is!! Senki nem léphet be ide! - mondta határozottan. Ö maga is óvatosan csak az asszony holttestéig ment, aztán visszatért az ud-varba.

- Kérem, hagyják el a házat - szólt a szomszédokhoz. - Nemsokára megérkezik a bizottság, min-dent úgy kell találniuk, ahogyan a tettes hagyta.

P. Sándort Kovács Ferenc áttámogatta a portájára. Az apa átölelte a kislányát, s keservesen zokogni kezdett.

így talált rá Szántó főhadnagy, a bizottság vezetője, amikor vagy fél órával mielőttünk megérkezett.

- Tehát eddig ezt sikerült megtudni - szóltam, amikor befejezte a beszámolót.

- Hát akkor folytassuk tovább a munkát.

- Az orvosunk már bent van néhány perce...

- Helyes. Megvárjuk. Szeret egyedül, nyugodt körülmények között dolgozni.

Néhány perc múlva a doktorunk sápadtan lépett ki az ajtón. Ilyennek még nem láttam. Szántó főhadnagy mindjárt nekiesett:

- Mivel követték el, dokikám? Közbeszóltam.

- Hogyhogy ilyen sápadt vagy, doki? Rosszul érzed magad?

-| Iszonyatosan!

- Olyan borzalmas a látvány? - kérdeztem.

- Iszonyatos! Ennél kifejezőbb jelzöt nem találok. Valósággal szétverték szegény gyerek fejét. Két tárggyal követték el a kettős gyilkosságot, valami éles baltafélével és valami ennél tompább, de ugyanilyen kemény tárggyal. Mind a két holttesten találtam erre utaló nyomokat!

- Ezek szerint legalább ketten voltak?

- Tulajdonképpen lehetett egyvalaki is, aki, mondjuk, nem bízott az egyik ütésben, s a másik eszközzel bebiztosította magát. . .

- Szüksége volt erre?

- Dehogya! Az asszony fején nyolc vagy kilenc ütésnyom van, s valamennyi halálos lehetett volna önmagában is. Nagyon nagy erővel, mondhatni dühvei ütötték. Ugyanez látszik a kisfiú fején is. Öt-hat ütést kapott, de a homloki részen a koponyája körben behasadt.

- Mikor történhetett a bűncselekmény? - kérdezte Szántó főhadnagy, aki nem hagyta magát kiköködteni gondolatmenetéből, s félre tudott tenni minden érzelmet, amikor egy-egy ügyre kellett fényt derítenie. Szerencsés embernek is tartottuk

ezért, pedig csak az önuralma volt különleges.

- Este huszonkettő és reggel hat óra között állt be a halál - felelte az orvos.

88

89

Miközben doktorunk tájékoztatót, a technikusok vették birtokba a verandát, a szobát, hogy "megszólaltassák" a helyszínt. Mint jelentésükből kitűnt, elég sok hasznos felfedezést tettek, használható nyomokat rögzítettek.

Kívül-belül lefényképezték a helyszínt, s volt is mit lencsevégre kapniuk. A szobákat teljesen feldúlták a tettesek, a szekrények tárva-nyitva, tartalmuk a földön, a fiókok kihúzva heverték. Minden jel arra mutatott, hogy pénz, értéktárgyak után kutatottak. A veranda ablakán kétféle nyomot is találtak. Először azt hitték, kesztyűtől származnak. Mindenesetre rögzítették. Később kiderült, hogy homlok-, illetve orrnyomot találtak. Valaki benézett az ablakon, s az üveghez nyomta az orrát, homlokát...

Mi is alaposan körülnéztünk.

P. Sándorék portáján látszott: takarékos, szorgalmas emberek otthona.

A ház körüli kert gondosan művelt, még szőlőt is találni benne. A ház maga kétszobás, zárt verandával, fürdőszobával. A nyári konyha hozzáépítve a házhoz. Az utca felé szép kerítés, hátul kerített baromfiudvar, majd kerítetlen a kert: arra erdő van.

Könnyű volt megállapítani, hogy a tettes vagy tettesek a nyári konyhán keresztül hatoltak be a házba, s amikor a verandára értek, szembe találhatták magukat a háziasszonnyal. Az asszony holtteste a veranda és a szoba közötti ajtóban feküdt, s nem messze tőle széttört zseblámpa hevert. Nyilvánvalóan azzal jött ki a zajra, s a tettes kiverte a kezéből.

Szántó főhadnagy utasítására a nyomozók körbe-

járták a házat, s egyikük nemsokára fontos tárgyi bizonyítékkal léphetett elénk. Egy véres baltát hozott, óvatosan, rongyba burkolva.

- Hol találta?

- A nyitott fészerben az olajshordó mellett állt egy kukoricacsutkás kosár. Kiszórtuk belőle a ku-

koricát, és ott volt az alján . . . Visszük a technikushoz, hátha találnak rajta valami ujjlenyomatot.

- No, doki, megtaláltuk a bűnjelet!
- Az egyiket - ragaszkodott előbbi állításához az orvos. - Ezzel is ütöttek, de még valami tompa tárggyal is.
- Egyelőre mindenesetre ezzel kell megelégednünk - állapítottam meg. - Ez is több a semminél.

Még be sem fejeztük a helyszíni szemlét, amikor megérkezett a hullaszállító kocsi. Mondani sem kell, még nehezebben jutott be, mint mi, hiszen közben egyre gyűltek az emberek: az ismerősök, a sajnálkozóknak, meg a kíváncsiskodók is, ahogy ez már lenni szokott. Ott sírt P. Sándorné édesapja, édesanyja, meg a rokonok is. Különösen az édesanyát viselte meg a borzalmas tragédia: jajongva szólongatta a lányát.

Ahogy hallgattuk szívszorító jajgatását, az orvos megszólalt:

- Mondd, őrnagy elvtárs, ilyen kegyetlenség láttán ugyan mit gondoltok ti, rendőrök?
- Te kérdezed? Hát te nem vagy rendőr?
- Igen, igen ... de azért én orvos is vagyok..
- Elég sokat helyszínelünk már együtt, ilyennek még nem láttalak.
- Ne is csodálkozz rajta. Olyan állapotban vagyok, hogy ha most megtalálnánk a gyilkost, el

90

91

tudnám törni a kezét... még mielőtt akasztófára jut. Mert remélem, oda kerül. Talán még az is kevés lenne neki!

- Szóval először tőled kell megvédenünk a gyilkeost... - morfondíroztam. - Azért nem bánám, ha valóban ez lenne most a legnagyobb gondom. De itt egyelőre még a legkisebb jele sincs annak, hogy a tettes személyére hamarosan fény derül.. . Ami pedig azt illeti: a törvényesség az első. S bármennyire is elborzaszt, amit látok, soha nem vezet bosz;szú. Mindig arra gondolok: az én feladatomban, hogy a törvény kezére juttassam a tetteseket.

Addig, amíg a holttestek a szobában voltak, senkit nem akartunk a közeibe engedni, kihallgatni. Amikor azután a fekete autó elment, megkértük

P. Sándort, jöjjön velünk a szobába. Itt aztán már én vettem át az irányítást Szántó főhadnagytól, aki ti szemlebizottság vezetőjeként a helyszínelés eredményeinek összegezésével volt elfoglalva.

P. Sándor átlépkedve a vértócsákat, zokogva ült l'le az egyik székre.

- Tudom, hogy nehezebbre esik most válaszolnia a kérdéseinkre, de enélkül nem léphetünk előre - kezdtem, s ő megértően bólintott:

- Rendben van. Tessék nyugodtan kérdezni!
Először is a gyilkosság felfedezését mondtam

iel vele, s mindent ugyanúgy adott elő, mint a körzeti megbízottnak, meg Szántó főhadnagynak. Nagy szükség volt erre az ellenőrzésre, hiszen végső soron akár őt is gyanúsíthattuk . . . összetört lelkiállapota, meggyötört arca persze egyértelművé tette [Ez az ember nem színészkedik. . . Meg hát a körzeti megbízott véleményére is sokat adtunk, s ő arról tájékoztatott, hogy az egész falu ismerte P. Sán-

92

dorékat, s tudja: nagyon szép családi életet éltek, annak ellenére, hogy a férfi Budapesten dolgozik . . . Takarékos, szorgalmas emberek hírében álltak.

- Rendben van, többet nem zaklatjuk a felfedezés pillanatainak felidézésével - nyugtattam meg, amikor mondókájának végére ért. - Most segítsen megállapítani nekünk, mit raboltak el a házból. Ez is segíthet abban, hogy minél hamarabb elfogjuk a tettest.

- Jó, hogy ezt hozzá tetszett tenni, mert engem a holmik már nem érdekelnek. A feleségemet, a kisfiámat nem kaphatom vissza ... De tessék kérdezni!

- Mennyi pénz lehetett itthon?

- Munkahelyemen még hét közben felvettem a fizetésemet, de nem akadtam magamnál tartani a hét végéig. Kétezer forintot átadtam a sógoromnak, aki bent járt nálam, hogy hazahozza.

- Milyen címletekben?

- Húsz darab friss, ropogós százast adtam oda. Annak itthon kell lennie. Aztán van egy takarékbetétkönyvünk nem egészen húszezer forinttal. . . És talán néhány száz forint spórolt pénze lehetett szegény asszonynak. Gondolja, hogy ezért ölték meg őt is, a fiamat is?

- Elképzelhető. De mondja, nem volt magának

ellensége a faluban?

- Ellenségem? Ugyan. Nem ártottam én soha a légynek sem, nekem sem ártott senki. Csupa jó ismerőst meg gyerekkori pajtást emlegethetnék. Három kocsmá is van a faluban, de én egyikbe se jártam. Mióta Pesten dolgozom, örülök, ha a hét végén

93

együtt lehetek a családommal... Lehetek? ... Lehettem! - és újra rázni kezdte a zokogás.

Megkértem, nézze meg a holmikat, mi hiányzik.

Először a f. ehéreműs szekrényhez lépett. Itt tartotta az asszony a pénzt a fehéremű alatt. Hát az nem volt meg. Akkor az ebédlőasztalhoz ment.

- Ennek a fiókjában kell lennie a betétkönyvnek - magyarázta, azzal felhajtotta a térítőt, és kihúzta a fiókot. Magam sem gondoltam, hogy ennek az asztalnak fiókja is van. Szerencsére a betörők sem. Érintetlenül ott volt a betétkönyv, pedig bemutatásra szolgált, tehát nyugodtan kiválthatták volna!

P. Sándor jól körülnézett a lakásban, azután megállapította:

- Mindent rettenetesen felforgattak, de semmi mást nem vittek el. Csak a pénzt.

- Köszönöm, ez máris nagy segítség! - engedtem el a kislányához. Értetlenül nézett rám. Nem tudta, mi ebben "nagy segítség". Márpedig nem udvariasságból mondtam: az a tény, hogy pénzt, csak pénzt vittek el, szűkítheti a kört. Hiszen a tettesekről már legalább három dolgot tudunk: 1. Jól ismerték a helyszínt, tudták, hogy a nyári konyhából be lehet jutni a lakásba; 2. olyan betörők voltak, akik csak pénzre mentek, nem vittek el holmit, amit értékesíteni kellene; 3. olyan emberek voltak, akik képesek nagy bűncselekményre is, ha tetten érik őket.

Minél előbb beszélnünk kell a körzeti megbízottal - határoztam el, de mégis szerettem volna túlesni a legnehezebb kihallgatáson, P. Sándorné édesanyját kértem a lakásba, hogy válaszoljon kérdéseimre.

Riadtan állt meg az ajtóban, körülnézett.

- Tessék bejönni, leülni! - kínáltam hellyel. Leült.

- Találkozott tegnap a lányával?

- Igen. Én láttam őt élve utoljára - vette elő a zsebkendőjét. - A szomszédasszonnyal együtt

voltam nála, a televíziót néztük együtt. A kislányom még a műsor előtt fejet mosott, megfürdette a gyerekeket, és lefektette őket. Azt hiszem, tíz óráig tarthatott a műsor. Utána még egy kicsit beszélgettünk, azután a lányom kikísért bennünket, és bezárta a kaput.

- Hazamentek?

- Igen. Nyugodtan aludtam, miközben a lányomat agyonütötték... - sírni kezdett. - Ki tette, ki tehette? Már nincs lányom... - Az asztalra borult.

Behívtam a doktort, aki azonnal injekciót vett elő.

- Erősítőre van szüksége, és arra, hogy ne fagasd!

A néni lassan magához tért. Akkor ketten beleskaroltak, és hazakísérték.

Bejöttek a nyomozók, akik eddig a házat járták.

- Jelentem, az egyik széken találtam egy százast.

- Jelentem, az árammérő óra fedéllapját egy széken találtam, a villanyt kikapcsolták.

- Jelentem, P. Sándor csak utólag vette észre, hogy a nyári konyhából elvittek egy piros színű férfi kerékpárt. Ott volt a falhoz támasztva.

Gyorsan összegeztem az eddigi eredményeket.

- A tetteket vagy tetteseket azok között kell keresnünk, akik ismerték vagy ismerhették P. Sán-

94

95

dorék házát. Ez bizonyos értelemben megkönnyíti a dolgunkat. Azért mindenesetre a vonatindulásokat is meg kell tudni, ki kell kérdezni a vasutasokat, nem tűnt-e fel nekik valaki. A kerékpár körözését a megyére kell kiterjeszteni. A falu minden lakóját ki kell hallgatnunk. Bár nagy összeget nem vittek el, azért azt is meg lehet figyelni, ki fizet százforintosokkal: P. Sándor 20 darab új százforintost küldött a feleségének, az tűnt el. Tovább kell kutatni a másik gyilkos eszköz után, amely valamilyen tompa tárgy lehetett.

- Hány ember kell ehhez? - kérdeztem Szántó főhadnagyot.

- Legalább húsz.
- Rendszerben van, hamarosan itt lesznek.
Intézkedtem, azután a körzeti megbízottal beszéltem.
- Örmester elvtárs, ön bizonyára jól ismeri a kocsmatölteléseket, a verekedőket. Ezeket majd sorra elő kell állítanunk.
- Örnagy elvtárs, jelentem, nem is régen volt egy verekedés. Csak néhány nap múlva értesültem az ügyről, mert még Takács László sem tett feljelentést, akit pedig megsúrtak. Megegyeztek Eszterhás Simonnal, ő volt a szurkáló, hogy ad neki ezer forintot, s amíg beteg, még száz-száz forintot naponta, és ezzel minden el van intézve.
- Milyen ember ez az Eszterhás?
- Durva, kötekedő. Félnek is tőle a kettős számu italboltban.
- Mi a foglalkozása?
- Fuvarozást vállal. A vasútállomástól a TűzÉP-telepre szokta fuvarozni az építőanyagot, tüzelőt.
- Vannak-e barátai?
- Hát itt van mindjárt Horváth György, meg a felesége, Ágnes, ők is gyakran a kettős italboltban tanyáznak, s Eszterhás szokta őket a fuvarozásnál alkalmazni.
- Büntetésüket letöltött személyek élnek itt?
- Kiss János betöréses lopásért ült, Nyárádi István lopásért, Nagy Zoltán erőszakos cselekményekért ... - Még nyolc nevet sorolt fel.
- Ezek egyikéről sem tehető fel ilyen bűncselekmény?
- Őszintén megmondom, nem. A garázdák az ital hatására nyíltan szoktak verekedni egymás között, a büntetésüket letöltött személyek pedig csendben meghúzzák magukat.
- Nem gyanakszik senkire?
- Nem.
- Egyelőre ez a mi gondunk is ...

Megérkeztek az erősítésül kért nyomozók. Fel térképeztük és szinte megszálltuk az egész falut. Nem maradt ki egyetlen porta sem; a nyomozók minden házba bezörgettek, mindenkivel beszéltek. Tudtuk, ez több napig eltartó, rendkívül hosszú időt

igénybe vevő, aprólékos munka, de semmilyen más használható nyomozási "receptet" nem lehetett kitalálni.

Volt mit kérdeznünk, és volt mit keresnünk is. Hiszen elraboltak egy csaknem vadonatúj, piros színű kerékpárt, magukhoz vettek húsz darab ropogós, új százast a rablók, gyilkosok... Sokszor mondtuk őket többes számban, pedig valójában fogalmunk sem volt arról, hányan jártak abban a családi házban. S hiányzott az egyik gyilkos eszköz is, az a bizonyos tompa tárgy, amit ugyanúgy használtak az öldöklésnél, mint a megkerült baltát. Mind-

96

97

megannyi olyan "tárgyi bizonyíték", amelynek feltalálása közelebb vihet a bűncselekmény elkövetői hez.

Azok a nyomozók, akik házról házra jártak, egyelőre nagyon kevés eredményről számolhattak be. A faluban korán kelő és éppen ezért általában korán nyugovóra térő emberek éltek. Televízió még nem sok helyen volt, s ha nézték is - azon az estén a főműsor, egy tévéjáték ment 22 óra 10 percig -, mindjárt a darab után lekapcsolták a készüléküket. Akik vendégségben nézték a tévét, azok is fél tizenegy-tizenegy tájt már otthon voltak, lefeküdtek. Körülbelül ugyanazt tudták elmondani, mint P. Sándorné édesanyja.

A körzeti megbízott irodájában felütött főhadiszállásunkra új meg új jelzések érkeztek, s új meg új házakat "pipálhattunk" ki. Más nyomozók a három italbolt dolgozóit faggatták. Közvetlen beosztottjaim pedig azokat a személyeket "nézték meg" kicsit közelebbről, akik első megbeszélésünkön a legkézenfekvőbb gyanúsítottaknak látszottak: a büntetett előéletűeket, a duhaj, erőszakos magatartásúakat.

Az italboltok dolgozóitól azt kérdeztük: kik voltak a vendégeik azon az októberi estén, s akadt-e olyan vendégük, aki azóta friss százassal fizetett, esetleg másokat is megvendégt, noha azelőtt nem volt szokása.

Sajnos, valamirevaló választ, értékes adatot belőlük sem sikerült kihámozni. Mindhárom italboltban ugyanazok az emberek üldögéltek, iddogáltak azon az estén is, mint máskor. Köztük a már ismert neveket hallottak nyomozóink. Különösebb berúgás, részegeskedés, hangoskodás sem történt azon a

napon, semmi olyan, ami figyelemfelkeltő lett volna.

A kettes számú italbolt vendégei elmondták ugyanazt a történetet, amelyről már az őrmester elvtárs is beszámolt. Az volt a legutóbbi, nagyobb port felkavaró ügy a faluban. Most már egy kicsit többet tudtunk meg a dologról: annak a bizonyos társaságnak a tagjai ebben az italboltban kezdték az estét, s innen mentek el zárórakor. De még alig múlt el egy fél óra - a személyzet még a takarítással volt elfoglalva -, amikor nem messziről duhajkodást hallottak. A társaság villámgyorsan szerzett újabb öt liter bort, bevedelte, utána pedig ugyancsak erősnek érezte magát. Takács László és Eszéki János összeszólalkozott, majd összeakaszkodtak, és a földre kerültek. A társaságukban levő Eszterhás Simon erre bicskát rántott, s a földön fekvő Takács Lászlót három helyen is megszurta: a hátán, a karján és a combján. Hogy, hogy nem, hamarosan autót kerítettek, a verekedést abbahagyták, és Takács Lászlót bevitték a közeli járási kórházba. Érdekes, hogy a dolgot senki sem jelentette még a körzeti megbízottnak sem. Az italbolt dolgozói megerősítették azt, amit körzeti megbízottunk mondott:

- Eszterhás kötekedő, durva fickó, erőszakos természete miatt senki sem mer a közelébe kerülni, amikor iszik.

A kérdés önkéntelenül adódott:

- Elképzelhető róla, hogy gyilkolj

A válasz ugyancsak egyöntetű volt:

- Ha akkor köt bele valaki, amikor iszik, talán. De hogy ő kiterveljen valamit, meg hogy gyereket megöljön ... ez elképzelhetetlen.

Mégis érdekes dolgokat tudtunk meg erről az Esz-

98

99

terhásról. Keleti főhadnagynak volt a feladata, hogy előéletét kinyomozza. Olyan adatok birtokába jutott, amelyeket szükségesnek tartott azonnal jelenteni.

Eszterhás Simon szülei nagygazdák, az akkori évek szóhasználatával, kulákok voltak: majdnem hatvan katasztrális hold földön gazdálkodtak. Mégis, az ötvenes évek elején beléptek az akkor szerveződött termelőségvetkezethez és - csodák csodája, simán fölvevették őket! Fiuk nem értett egyet az öregekkel, és menten el is költözött tőlük. Fuvarosként helyezkedett el, s eleinte, vagy egy évig, megbecsült munkásként tartották számon. Akkor azonban "megtévedt". Több személytől is vállalt fuvar, előleget vett föl, azután egyik fuvar sem teljesítette, a nem kis összegeket pedig elsikkasztotta. A járásbírószágra került az ügy, ám ott is megtévedtnek

tekintették, és csak pénzbüntetésre ítélték. Nem sokkal később azonban bebizonyosodott, hogy a "megtévedés" az életeleme. Újabb sikkasztást követett el, mire hathónapi, fogházban letöltendő szabadságvesztésre ítélték, s le is ültették. Kiszabadulása után már nem ment vissza régi munkahelyére, nem is helyezkedett el, hanem csak alkalmi fuvarokat vállalt. Idejének nagy részét pedig a fuvarozásból származó pénz elivására fordította. Hamarosan közismert kocsmatöltelék lett. Amikor az alkalmi fuvarból nem kereshetett eleget - lopásra vetemedett. Tetten érték, amint a vasútállomáson felhalmozott szénkészletet dézsmálta. Ekkor a bíróság tízhónapi szabadságvesztésre ítélte. Letöltötte, és azóta itt éldegél a faluban. Fuvarozik és iszik - ebből áll az élete. Még alkalmazásába is fogad olyan embereket, mint Horváth György meg a felesége,

100

akiket ugyancsak kocsmázó, züllött embereknek ismernek.

Megköszöntem Keleti elvtárs részletes beszámolóját, s magamban elgondolkoztam: ugyancsak rossz véleményt kaptunk erről az emberről, immár három oldalról. De egyetlen olyan jelet sem látni, ami a szörnyű bűncselekményre való hajlamára utalna. A hirtelen haragú, agresszív emberek, meg a piti tolvajok - s ez a két jelző egyaránt ráillett -, általában nem szoktak nagyobb bűncselekményeket kitervelni, végrehajtani. Mégis, az ördög nem alszik elve alapján - meg talán azért is, mert végre akadt valaki a faluban, akiről sok mindent

^ tudtunk már -, elrendeltem Eszterhás Simon megfigyelését, s vele kapcsolatosan minden részlet megvizsgálását.

Nem sokkal később azonban, mintha az előbbi gondolatmenetet igazolták volna a tények: egyik nyomozónk, aki a vasutasok meghallgatását kapta feladatul, jelentette, hogy azon a bizonyos szombat estén csak néhány falusi szállt vonatra, a 18 óra 35 perckor és a 21 óra 45 perckor induló szerelvényeké. A vasutasok szinte mindenkit név szerint ismertek, így hát felsoroltak néhány embert. Közöttük volt Eszterhás Simon is ... Csak azt nem tudják, melyik vonatra váltott jegyet, illetve melyikkel utazott el.

Rabodi főhadnagy közben behozta Horváth Györgyné, Horváth Ágnes anyagát, s ebből érdekes dolgokat tudtunk meg arról a házaspárról, aki rendszeresen segített Eszterhásnak a fuvarozásban.

- Horváth Ágnes szülei munkások. Szegeden laknak - tájékoztatott a főhadnagy. - A lány az

1

általános iskolát ott végezte el, utána nem sokáig dolgozott, mert hamarosan férjhez ment, O. Ferenc gépkocsivezetőhöz. Azt már itteni informátoraink nem tudják, hogy történt, de a nő ivásra adta a fejét. Ezért a férje többször is megverte, majd két-évi házasság után elváltak. Horváth Ágnes akkoriban költözött ide a faluba, de az ivást nem hagyta abba. Odáig fajult a dolog, hogy hol az egyik, hol a másik italboltban okozott botrányt. Emiatt rendőrhatósági felügyelet alá helyezték. Egészen addig volt "ref"-es, amíg újra férjhez nem ment. Horváth György az itteni vasútállomáson dolgozott addig. Egyedülálló, csendes ember volt, aki szeretett ugyan iszogatni, de mindig csak módjával, öt környékezte meg a nő, s Horváth hamarosan feleségül is vette.

- De Horváth most nem vasutas - vetettem közbe.

- Éppen ez az - mondta a főhadnagy. - Néhány havi házasság után Horváth kilépett a munkahelyéről, mert soknak tartotta az elfoglaltságot. Attól kezdve azután ő is a kocsmákat járta, együtt a feleségével. Hol ittak, hol veszekedtek. Annyira lezüllöttek, hogy akárhová zörgettek be, nem szívesen engedték be őket, nem adtak nekik munkát. Az egyik italboltban összekerültek Eszterhás Simonnal, s ő adott nekik alkalmi munkát, hogy valamiből megéljenek, s főleg ihassanak.

Már-már a számon volt, hogy eleget traktáltak a falu züllött embereivel, mégsem hagyhattam annyiban a dolgot. A nyomozó számára a legkisebb gyanús momentumnak is jelentősége van. Márpedig ezeknek az embereknek életvitele önmagában is elegendő ahhoz, hogy gyanúba keveredjenek.

102

- Voltak büntetve? - kérdeztem. - Akár ő, akár a férje?

- Horváth Ágnest kétszer ítélték el. Egyszer feltételesen szabadlábra helyezték, másodszer viszont összevonták a két büntetést, s a kilenc hónapot le kellett ülnie. Lopásért.

- Komolyabb dolgot egyikük sem csinált?

- A férj eddig még semmit. Hacsak az italozó életmód, a közveszélyes munkakerülés nem számít annak. Az asszonyról azonban sokkal több rosszat mondanak az emberek. Azt beszélnek, hogy jobban bírja az italt, mint a férje, s ha berúg, még össze is

rugdossa a férjét. Goromba, veszekedős teremtés, ha valaki megsérti az italboltban, egykettőre kész a legnagyobb gorombaságokra, sőt nemegyszer pofon is csapta azt, aki megjegyzést tett rá. Amilyen harcias, olyannyira odaadó is tud lenni. Amíg a férje részeg álmát alussza, nemegyszer "megkereste már" a magáét.

*

- Hát ezt nagyon szépen fejezte ki főhadnagy elvtárs - jegyeztem meg. - Más egyszerûen azt mondta volna: kurva . . .

- Nem csak az... Idegbajos is . . . Legalábbis a falusiak szerint. Többször kísérelt meg már öngyilkosságot. A férjet gyávábbnak tartják. Azt mondják: nem szokott kikezdeni senkivel, s ha verekedésbe keveredik, az azt jelenti, hogy õt ütik...

Amikor Rabodi főhadnagy elment, megjegyeztem a mellettem üldögélõ Szántó főhadnagynak:

- Mit szólsz, micsoda embereket ismerünk itt meg?

- Elengedném ezt az örömet. . . csak már juttánánk közelebb a gyilkoshoz.

- Ki tudja ...

103

Teltek a napok, s még mindig sötétben tapogatóztunk. Egyetlen eddigi észrevétel, megjegyzés sem tette lehetővé, hogy bárkit is gyanúsítsunk.

A hetedik napon fordulat állott be.

A kikérdezések során Tökés János, aki több napig nem tartózkodott a faluban, s csak hazatérte után beszéltek vele a nyomozók, érdekes dolgot mondott el.

- "Október 13-án kora hajnalban mentem a vonathoz. Lehetett talán öt óra. Akkor az utcán találkoztam a Horváth házaspárral. Személyesen nem ismerjük egymást, nem vagyunk köszönõviszonyban, de ki nem ismeri õket... Elõl ment a férj, néhány lépésre mögötte az asszony ... Veszekedtek. Amikor a közelemben értek, Horváth György éppen hátrafordulva hangosan kérdezte: »Hol züllöttéi az éjszaka?« Mire a felesége azt válaszolta, hogy »fogd be a pofád, mert könnyen megütheted a bokád«."

- Biztos, hogy ez a beszélgetés október tizenharmadikán volt? - kérdeztek rá a nyomozók.

- Határozottan állítom. Hiszen én aznap utaztam el.

- Kialvatlannak látszottak azok az emberek?
- Ezt nem tudnám megmondani, október elején már sötétek a hajnalok. Koszosak, rendetlenek voltak, mint mindig..

Amikor a nyomozó ezzel a vallomással hozzánk sietett, azonnal az italboltokba küldtem három nyomozónkat. Érdeklődjenek arról a bizonyos hajnalról...

És a kettes számú italboltba küldött Keleti főhadnagy nem egészen fél óra múlva már vissza is tért:

- Megvan! - kiáltotta lelkesen.
- Mi van meg? - kérdeztem.
- Oj százassal fizettek!
- Kik?
- Hát a Horváth György . . . Azért küldött őrnagy elvtárs, nem?
- Hogyhogy új százassal fizetett, és hol?
- A kettes számú italboltban a tizenharmadiki hajnalról érdeklődtem. A csapos először nem emlékezett, aztán hirtelen a fejére csapott: "Persze . . . akkor később jöttem be, s öttől hatig nem én szolgáltam ki." Majd kiabált a feleségének, aki ilyenkor ki szokta segíteni, s az bejött a hátsó helyiségből.
- Asszonyom! - mondtam neki. -. Vissza tud emlékezni pont egy héttel ezelőtt reggelre, hajnalra? Voltak itt az italboltban Horváthék, amíg maga egyedül volt?
- Persze hogy voltak... Negyed hat lehetett, amikor bejöttek. Ők voltak az első vendégeink. És azért is emlékszem a dologra, mert Horváth egy új százassal fizetett. Meg is kérdeztem tőle: mi az, megütötte a főnyereményt? Azt felelte: dehogy, csak egy adóstól kapta meg a tartozását.
- Miért nem mondta ezt el eddig?
- Elfelejtettem az egészet. Most, hogy így rám kérdeztek...

- Kérem, főhadnagy elvtárs, a vallomást vegyék hivatalosan jegyzőkönyvbe. Szántó, te pedig két nyomozóval indulj Horváthék lakására. Minél hamarabb beszélni akarok velük. Külön kocsival hozzatok őket, nehogy összebeszélhessenek.

Szántóék elindultak, s nem telt bele egy óra, visz-

szajóttek. Szántó egyedül jött be az irodába, a férjet és a feleségét kint hagyta.

104

105

- Muszáj volt először egyedül bejönnöm, hogy elmondjam, mit találtunk.

- Mit?

- Valami iszonyatos koszban élnek ezek. Szenny, bûz, piszok fogadott, amerre csak léptünk Szekrény nincs a lakásban, csupán két priccs-szerű fekhely meg egy szalmazsák, egy asztal, két szék . . . és sok szemét. A szobában egy vasutas kabátot és egy vasutas nadrágot is találtunk. Úgy látszott, hogy a nadrágot kimosták a közelmúltban. Ez annyira föltûnõ volt abban a koszos lakásban, hogy magunkkal hoztuk. Az udvaron levõ fészkerben egy nagyobb és egy kisebb baltát találtunk. Azokat is behoztuk.

- Kérlek, intézkedj, hogy egy gépkocsi azonnal vigye a baltákat és a nadrágot a bûnügyi laboratóriumba. Ide várom a jelentést. Küldd be közben Horváthot.

Horváthot bevezették. Leültettem.

- Mondja el, hol, merre járt október tizenkettõdiken,

- Miért hallgatnak ki? - kérdezte méltatlankodva.

- Elõször is: itt én kérdezek. Másodszor: erre azért válaszolok. Azon a napon a faluban történt valami, és szeretnék tisztázni, ki mit csinált akkor.

- Mindenkit kikérdeznek?

- Magát mindenesetre. És most válaszoljon tisztességesen, elég érthetõen kérdeztem.

- Igen... - szeppent meg az erélyes hangtól.

- Egész nap a falut jártam, mint szoktam, munka után. Sikerült is kapnom, segítettem a kovács feleségének délelõtt felásni a kertet. Ebédet és másfél liter bort adott érte. Megittam, be is rúgtam tõle, és

hazamentem. A feleségem meg elment közben, hogy hová, azt nem tudom. Én elaludtam, és arra ébredtem, hogy az asszony otthon van, meg Eszterhás Simon is vele. Iszogattak. Kérdeztem Eszterhást, miért jött, mire azt mondta:, azért, hogy elhívjon vagonkirakáshoz. Én azt feleltem neki, most nem megyek, mert még nem vagyok józan... Erre belém diktáltak még vagy két pohár bort, mire újra

elaludtam.

- Meddig volt magukkal Eszterhás Simon?
- Hát azt én meg nem tudom mondani, mert csak arra ébredtem hajnalban, hogy kelteget az asszony: menjünk el Gyöngyösre eladni a tormát, amit néhány nappal előbb kiástunk.
- És hová mentek?
- Először az italboltba, megittunk néhány pohár bort, úgy mentünk tovább.
- Éjszaka a felesége hol volt?
- Nem tudom, kérem, mondom, hogy aludtam. Biztosan otthon volt.
- Akkor miért kérdezte tőle, hogy "hol züllöttéi az éjszaka"?
- Én ilyet nem kérdeztem.
- Dehogynem. Tanúnk is van rá. Október tizenharmadikán hajnalban az utcán. Ha aludt, honnan tudta, hogy nincs otthon az asszony?
- Csak gondoltam, mert részegnek láttam.
- És az asszony miért fenyegette, hogy ha nem hallgat, ,.megütheti a bokáját"?
- Mit tudom én, miért, mindig ilyeneket mond nekem, amikor veszekszünk . . .
- Akkor már csak egy kérdésem van - folytattam, bár láttam, éreztem, nem őszinte. - Hol, mikor dolgozott utoljára, és mikor kapott pénzt?

106

107

- Sokfelé dolgoztam én, kérem, sokszor kapok ...
- Százast is?
- Azt már régen nem kaptam . . .
- Akkor hogy tudott százassal fizetni az italboltban?

Riadtan nézett föl rám:

- Százassal? Tudják? Hát persze . . . Reggel, amikor fölkeltem, ott láttam a feleségem ruhazsében, a széken ... Onnan vettem el.

- És nála honnan lehetett ennyi pénz, nem kérdezte meg?

- Gondoltam, fogott magának egy palit, és meglopta az éjjel...

- De sok mindent gondolt, Horváth! - csaptam le rá. - Tudja, mit gondolunk mi magáról?

- Ném! Ném! Esküszöm, nem én öltem meg őket!

- P. Sándornéra és a fiára gondol?

- Igen . . . hiszen azokat gyilkolták meg. De nem én voltam, hiába faggatnak.

- Akkor miért fenyegette meg az asszony?

- Nem tudom . . . mindig jár a szája . . .

- Kimehet! - vetettem véget a fölöslegesnek látszó faggatásnak.

Amikor kivitték Horváthot - a nyomozó mellett maradt -, azonnal intézkedtem, hogy ellenőrizze minden szavát. Egykettőre kiderült, hogy jó néhány dologban egészen biztosan nem mond igazat.

Azt minden különösebb nyomozás nélkül érezni lehetett a szavaiból, hogy az átaludt teljes délután és éjszaka - egyszerűen nem igaz. Később azt is megtudtuk, hogy az egyik falusinak azt mondták azon a hajnalon: az éjszaka Lestyánék szőlőjében

betonkádát fordítottak, azért vannak fönn ilyen korán.

Miközben én Horváthot hallgattam ki, Gál százados a másik szobában Horváthnét fogta vallatóra.

Alighogy befejeztem a kihallgatást, már jött is, hogy tájékoztasson, mi történt nála.

- Mondja el, hogy október tizenkettedikén reggeltől estig hol járt, kikkel volt, mit csinált? - kérdezte a százados az asszonyt.

- Micsoda dolog, hogy itt engem kihallgatnak! Milyen alapon merészelnek engem mindenről kérdezni? - támadt azonnal Horváthné.

- A rendőrség előtt áll, és köteles válaszolni a kérdéseinkre - mondta Gál. - A községben gyanús dolgok történtek, és maga "ref"-es volt, büntetett előéletű, vegye természetesnek, hogy kihallgatjuk.

- Jól van hát, csak kérdezzen. De amire nem akarok, arra úgysem válaszolok.

- Hol járt azon az októberi napon, azt csak hajlandó megmondani?

- Hol voltam? Hát sehol. Az urammal jártuk a falut, munkát kerestünk. Mert hiába zavarom az uramat, hogy szerezzen már végre valami rendes munkát magának, az az ember nem akar dolgozni. Így aztán még a kosztravalót se kerestük meg ketten. Csak akkor keres valamit, amikor Eszterhás Simon odaveszi, hogy segítsen fuvarozni.

- Sok a szöveg, Ágnes! - csitította Gál szádos. - Csak arra feleljen, amit kérdeztem. De az igazat!

- Hát arra feleltem; sehol se jártam. Vagyis: mindenhol, tehát sehol.

- Mennyi pénze van?

108

109

- Nekem? Semennyi. Nem kaptam munkát aznap se, azóta se, miből lenne...!

- Mikor ment haza október tizenkettedikén este?

- Estefelé.

- A férjével együtt?

- Dehogy. Ő csak hajnaltájban ért haza.

- Mi az, nem aludt otthon a férje?

- Nem. Na és aztán, megcsinálja az máskor is.

- Amikor maga hazament, volt valaki a lakásban? Esetleg magával ment valaki?

- Velem? Az égvilágon senki sem volt velem. Volt otthon egy kis bor, aztán láttam, hogy az uram nem jön, benyakaltam. El is aludtam tőle hamarosan. Arra ébredtem, hogy az uram rázogatótt föl hajnalban.

- Hát ha aludt, honnan tudja, hogy a férje nem volt otthon?

- Mondtam, hogy amikor hazajött, mindjárt költögetni kezdett. S az ágya ott volt vetetlen, ő maga ruhában ...

- Megkérdezte tőle, hogy hol volt?

- Minek kérdeztem volna? Ügyis tudtam, hogy

valahol iszogatott, mert csak pislogott, alig tudta a szemét kinyitni.

- Nem fordítva történt mindez? Márminthogy maga nem volt otthon akkor éjjel?

- Ugyan, ha így lett volna, akkor azt is megmondanám. Nem lenne abban semmi titok, nem vagyok én olyan szégyellős.

- Rendben van. Akkor azt mondja meg, hogy mit csináltak hajnalban, miután fölkeltek.

- Fölkeltem, mert néhány napja ástunk tormát,

és úgy beszéltük meg, elvisszük eladni. Együtt el is indultunk.

- Aztán mégsem mentek el.

- Hát... nyitva volt már az ivó, azután oda be-mentünk. Az uram hívott: igyunk egyet. Kérdeztem is: aztán miből? Azt vágta vissza: ne törődjek vele. Aztán majdnem seggre estem, amikor láttam, hogy százassal fizet.

- Százassal? - adta a csodálkozót Gál százados.

- Ugye, ezt maga se hinné el róla? Már alig vártam, hogy kimenjünk az italtólból, s megkérdezem: honnan van ekkora pénze?

- És mit felelt erre az ura?

- Azt mondta: mi közöm hozzá, "Isten adta . . . loptam".

- Veszekedtek az utcán?

- Hát... nem örültem sem a százasnak, sem annak, hogy éccaka nem volt otthon.

- Ha maga aludt otthon, akkor a férje miért kérdezte magától az utcán: "Hol züllöttéi az éjszaka?"

Horváthné egy pillanatra meghökkent.

- Micsodát?

- Ne játsszon, Ágnes. Vannak emberek, akik hallották, amikor a férje ezt kérdezte magától. Sőt, még azt is hallották, hogy maga olyasmit mondott: "Fogd be a pofád, mert könnyen megütheted a bokád . . ."

- Ki hazudik ilyesmit összevissza?

- Ne féljen, Horváthné, meg fogja tudni, mert

ha kell, szembesítjük a tanúval.

Amikor Gál százados idáig jutott a kihallgatás ismertetésében, úgy döntöttem, hogy most már én

110

111

folytatom a nő kihallgatását. Mondtam is a századosnak:

- Légy szíves, maradj itt. Próbáljuk meg tisztázni, hogy melyikük nem volt otthon éjjel, s kinél volt az a bizonyos százás . . .

Leültünk egymás mellé, s az egyik nyomozó elénk vezette Horváthnét.

- No, Horváthné, most folytatjuk a kihallgatását.

- Mit akarnak tőlem, már mindent elmondtam.

- Legyen nyugodt, semmi olyat nem kérdezek, amit eddig már kérdeztek magától - nyugtattam meg. - De azért még mindig vannak tisztázatlan dolgok...

- Még előttem sem tiszta minden - szólt közbe.

- Mi az, ami nem tiszta?

- Az, hogy honnan volt az uramnak száz forintja? Jó lenne, ha maguk megtudnák tőle, nekem nem sikerült.

- Legyen nyugodt, a végére járunk. Most az egyszer rendőri segítséggel tudja meg ezt... - nevettem el magam, aztán hirtelen rárivalltam:

- Maga valamivel gyanúsítja az urát! Miért fenyegette meg, mit hisz róla?

- Én nem mondhatok, kérem, semmit.

- Ne tettesse magát! Tessék beszélni! Mert ahogy maga kezdte, biztosan tudja, hogy a férjére nem köteles elmarasztaló vallomást tenni.

- Vallani nem is tudnék, hiszen én csak gondolom.

- Mit gondol?
Erre nem válaszolt.

- Akkor majd rákérdezek én: mikor tudta meg, hogy megölték P. Sándornét és a fiát?

- Október tizenharmadikán hajnalban. Amikor kijöttünk az italboltból, láttuk, hogy sok nép van arrafelé. Mondtam is a férjemnek: gyere, menjünk oda, nézzük meg, milyen hecc lehet ott. Erre azt felelte: "Nem megyünk, tudom én, hogy mi történt ..." "Mi?" - kérdeztem én. "Hát agyonverték P.-nét, meg a fiát..." Amikor ezt mondta, elsápadt. Én meg nagyon csodálkoztam, vajon honnan fudja ezt, hiszen hajnal óta velem volt. Meg is kérdeztem, erre azt válaszolta: "Nem mindegy?" Én már akkor sejtettem, hogy valami része van benne, mert különben honnan lett volna az a száza-sa...

- Ide figyeljen, Ágnes! - szólaltam meg kicsit atyáskodóan. - Maga el tudná képzelni az uráról, hogy pár száz forintért kiirt egy családot?

Mélyen hallgatott. Én megvártam, hátha kibök valamit. Látva, hogy a kérdés továbbra is ott. marad közöttünk, egyszer csak megszólalt:

- Egyszerûen nem tudom elképzelni, hogy különben honnan lett volna pénze.

- Látja, erre én tudok válaszolni - mondtam én, és elõhúztam a jegyzettõmbömet. - Magától...

- Kitõl? Honnan?

- Magától... Itt van elõttem a férje vallomása, fél órával ezelõtt a saját fülemmel hallottam, amikor megmondta: magánál találta, a maga zsebébõl vette ki...

Hisztérikusan felnevetett:

- És elhitte neki?! Hát elképzeli, hogy nem ka-

112

113

partam volna ki a szemét, ha észreveszem, hogy tõlem is lop? De honnan lett volna száz forintom?

- Mondjuk, lefeküdt valakivel.

- Hû, de jó nõnek tart a felügyelõ úr, ha azt hiszi, hogy megadnak értem egy százast - húzta ki magát.

Végignézttem rajta, s mélységesen igazat adtam neki. Piszkos, mosdatlan, itt-ott rongyos ruhájú nõ ült elõttem, akinek fiatalos arcán is messze virított az italos emberek vörös bőrszíne. Ajkára valami rúzszt kent, de arca, keze, lába koszos volt. "Van-e férfi, akinek ez is kell?" - gondoltam magamban. Aztán végigfutott az agyamon: az italos emberek

sokszor bizony nem válogatósak . . .

- Hát, biztosan tud valamit, amit mások nem
- szóltam kisvártatva. - Vagy maga azt állítja,
hogyan senkinek sem kell?

- Dehogyan állítom - csattant föl. - Van, aki-
nek tetszem, ha az uramnak már nem is kellek.
Merthogy ő mindjárt részeg, azután nem tud sem-
mit sem kezdeni... Más annál inkább.

- No látja, mégiscsak eljutottunk valahová -
mondtam.

- Hová jutottunk volna? Mi közük hozzá, hogy
én kellek valakinek? Nem vagyok én azért prosti-
tuált. Nem pénzért teszem azt.

- Jó, hogy ezt hallom magától, Ágnes ... Aztán
kinek kellett mostanában?

- Nem mondom meg.

- Találgathatok? Mondjuk, Eszterhás Simon-
nak ...

Látni kellett volna abban a pillanatban. Fölug-
rott, arcán diadalmas mosollyal.

- Hát lássa, mondjuk, neki. . . Ennek köszön-
hetjük, hogy az uram olyan sokszor kap tőle fu-
vart !

- Október tizenkettedikén is magánál volt.
Amikor a férje aludt.

- A férjem . . . nem volt otthon.

- De Eszterhás ott volt, igaz?

- Hát nem tagadom, igen.

- Tőle kapta a pénzt? Vagy lopta tőle?

- Se nem kaptam, se nem loptam... én most
már nem hallgatok. Igenis, Simon elkísért haza,
mert az uramnak munkát akart adni. Az meg nem
volt otthon, valahová elkujtorgott. Ő hozta a bort,
mármint a Simon, s iszogatni kezdtünk, hogy vár-
juk az uram... De Simon nem bánta, hogy nem
jött. Ölelgetett. Az első üveg bor után vetkőztetni
kezdett. Aztán lefeküdtünk. Nagyon sokáig voltunk
együtt, lehetett már hajnali négy óra is, amikor el-
ment . . .

- Mikor mentek haza? - csattant föl most Gál
százados hangja.

- Hát... este hét felé ...

A százados némán az előttem levő jegyzetekre mutatott. Arra a pontra, amely szerint Eszterhás Simon valamelyik vonattal elutazott a faluból.. .

- Biztos ebben?
- Mit tudom én ... ittunk már azelőtt is ...
- És mi az, amiről nem akar tovább hallgatni?
- Az, hogy hajnalban, amikor hazajött az uram, kimosta a vasutas nadrágját.
- Abban volt előző nap?
- Abban.
- És miért mosta ki ?
- Én is ezt kérdeztem tőle, mire azt felelte: amikor tántorgott hazafelé, elesett, belefeküdt va-

114

115

lamibe ... De én nem hittem el neki... A piszok... hát azt hazudta, hogy tőlem lopta a százast, engem akar bajba keverni.

- Miért keverné bajba, hogy egy százasa volt?
 - csapott le rá hirtelen Gál százados.
 - Hát...
 - Ugye nem tud erre felelni?
 - De...
 - Mit?
 - Hát akkor most azt hihetnék, hogy loptam Eszterhás Simontól... vagy elfogadtam a szeretkezésért ... És ezért is, azért is megbüntethetnének.
 - Jól kivágta magát! - nyugtáztam, s kiküldtem a szobából. Csak azt hagytam meg a nyomozónak, aki kikísérte: ne engedjék, hogy a férjével beszéljen.
- Amikor kilépett, hármasan összegeztük az eredményt.
- A gyilkossághoz nem jutottunk közelebb, de hogy ezek valami disznóságot csináltak azon az éjszakán, az már biztos - szögeztem le.
 - Egyik jobban hazudik, mint a másik - nyugtázta Szántó főhadnagy.

- Ez az asszony mindenképpen el akarja áztatni a férjét... Szeretné már sitten látni - állapotot-ta meg Gál százados.

- Lehet, csak ki akarja használni a kedvező alkalmat, hogy életét az élelmesebbnek látszó Eszterháshoz köthesse.

Kérdések, kérdések, kérdések... és még nem is biztos, hogy egyáltalán szükség van-e a megválaszolásra?!

- Most már itt az ideje, hogy Eszterhás Simont is kihallgassuk - jutottam a végkövetkeztetésre. - Gál százados elvtárs, hozzátok be.

Amíg Gál százados és két nyomozó elment Eszterhás lakására, még egyszer összegeztem magamban az eddig hallottakat. Mindjárt a nyomozás elején jó néhány dologban közel kerültünk a tetteshez, azután megfeneklett a munkánk. Piti nőügyecskéket kell hallgatnunk. . . Mindegy . . . ezen túl kell esnünk. Jelenleg egy embernek már van gyanúsítottja a faluban, Horváthnének: ő a férjét gyanúsítja a szörnyű bűntettel. Hát, akkor most nézzünk ennek az embernek a körmére. Ehhez pedig elengedhetetlen Eszterhás vallomása.

A gondolkodásból Gál százados riasztott föl:

- Jelentem, elhoztuk Eszterhás Simont.

- Mit mondtatok neki?

- Azt, hogy előállítjuk . . .

- Sebaj . . . hozzátok be.

Eszterhás Simon bejött, körültekintett. Jól megtermett, pirosposzgás arcú férfi nézett velem egy pillanatig farkasszemet. Tekintete tisztának látszott. Egyáltalán nem látszott duhajnak, garázdának. Láthatóan teljesen józan volt.

- Eszterhás Simon fuvarozó? - kérdeztem.

- Igen.

- Üljön le. Ki fogjuk hallgatni jegyzőkönyvileg P. Sándorné és fia gyilkossági ügyében.

- Engem? Hát mi közöm lehet nekem ehhez az ügghöz! Csak nem tetszenek engem gyanúsítani?

- Szó sincs erről.

- Márpedig azok, akik eljöttek értem, azt mondták, hogy előállítanak . . .

||- Szóbotlás volt, Eszterhás úr ... Mi csak tanúként kívánjuk kihallgatni.

116

117

Egészen megnyugodott. Erre bekérettem Kádas hadnagyot, hogy vegye jegyzőkönyvbe, amit a következőekben a tanú elmond. Először is nevét, lakás-címét, foglalkozását kérdeztem, teljesen szabályosan. Mindenre egyszerűen, világosan válaszolt.

- Legyen szíves, mondja meg, hogy hol járt október tizenkettedikén és tizenharmadikán?

- Hol is voltam? Az biztos, hogy délelőtt is, délután is az italboltban.

- Melyikben?

- Maguk ne tudnák, hiszen már több mint egy hete itt tanyáznak - mondta fölényesen. - Hát a kettesben. Az az én irodám - nevette el magát.

- Ha valakinek fuvaroznia kell, vagy bármilyen "piszkos munkára" keres valakit, jól tudja, ott engem megtalál.

- Tehát az italboltban volt napközben. És este felé?

- Elindultam az állomásra. Még jegyet is vettem a vonatra, el akartam utazni. De aztán meggondoltam magam, és itthon maradtam.

- Miért?

- Ott, az állomáson tudtam meg, hogy vagonki-rakodásra másnapra embert keresnek. Gondoltam, ez jó lesz nekem. Elvállaltam, azután elmentem Horváthhoz, hogy fölfogadjam.

- Máskor is szokott magával dolgozni Horváth György?

- Miért kérdezik, hisz úgymint tudják már. Maguk előtt semmi nem lehet titok. Tudom, őt már be is hozták ide. És azt hiszem, jó orruk van . . .

- Hogy érti ezt?

- Ne szólj, szám, nem fáj fejem . . .

- Nézze, Eszterhás úr, minket nem lehet köz-

mondásokkal kifizetni. Ha kimondta az át, mondja ki a bét is.

- Megtehetem, hisz mi közöm ahhoz az ember-

hez ... Szóval, este egy vagy két üveg borral beállítottam hozzájuk. Csak a feleséget találtam otthon. Együtt is szoktak nekem dolgozni, ezért hát bementem. Leültünk, iddógáltunk, vártuk a férjét haza. De az csak nem jött. Ágnesnek megártott a bor, lefeküdt. . . Nézze, felügyelő úr, én is férfi vagyok ... Ott feküdt az a nő ... Lehet, hogy magának nem tetszik, de hát tudja, milyen a férfi, amikor kapatos . . . Meg hát sajnáltam is szegényt, tudtam, milyen az ura ... ez a második is. Ha én nem vagyok, nem keres az semmit. . . Szóval simogatni kezdtem az asszonyt, aztán beletüzesedtem. Nem sok kacat volt rajta, könnyű volt kihámozni belőle. Ő meg közben csak azt hajtogatta vigyázzunk, mert minden percben hazajöhet az ura. . . Hát nem jött... Négy óra tájban azért felkeltem, mondtam, most már elmegyek. Jól is tettem, két nap múlva tudtam meg Ágnestől, hogy öt óra körül hazament az ura. Azt is elmondta, kimosta a vasutasnadrágját. Hát ezen én szörnyen meglepődtem, hiszen még egy ingben is három hétig jár, az isten se értheti, miért kellett ezt csinálnia . . .

- Mikor ért haza, és meddig volt otthon?

- Nem messze lakom Horváthéktól, albérletben ... Hajnal volt, mire hazaértem. Tizenegyig aludtam...

- Adott maga pénzt Horváthnének?

- Miért adtam volna? Én az urának mentem munkát kínálni. Ha előre adok pénzt, elisszák, s másnap nem látom őket... Ha öt forint van a zsebükben, azt is rögtön elisszák.

118

119

- Maga talán nem szereti az italt?

- Dehogynem. Csakhogy én akármennyit iszok, részegen még senki nem látott a faluban.

☐- Mikor tudta meg a gyilkosságot?

- Délután, amikor bementem az italboltba, ott tárgyalták az emberek.

- És mit gondol, ki követhette el?
Lehajtotta a fejét, csöndesen felelte:

- Én Horváth Györgyre gondolok, kérem ... de csak maguknak mondom . . .

- Miért éppen Horváthra gondol?

- Mert soha nem járt más a fejében, mint az, hogy hol lehet pénzt szerezni.

- De az is közismert, hogy gyáva ember.
- Gyáva, gyáva . . . Ha pénzt kell szerezni, nem ismer tréfát. Meg aztán büntetve is volt.
- Maga is büntetett előéletű?
- Háromszorosan. De csak egyszer voltam bűnös, amikor szemet loptam, a másik két ügyben ártatlan vagyok . . . Csak kérdezzék meg Horváthnét, hol voltam én az éjszaka. . . Csak nem akarják ezt is a nyakamba varrni?!
- Senkinek nem akarunk semmit a nyakába varrni! De keressük és meg is találjuk a tettest!
- Ennek én is örülni fogok, tessék elhinni.

|- Rendben van, köszönjük a felvilágosítást. Írja alá a jegyzőkönyvet, és elmehet.

- No, ezek ketten, úgy látszik, ki akarják törni Horváth György nyakát - néztünk össze, amikor elment. - Jól jött nekik ez az ügy . . .
- Azt hiszem, sajnós, csak ennyi a közük hozzá
- nyugtalankodott Gál százados.
- Egyre inkább ez az én gyanúm is . . . - morfondíroztam.

Rónai főhadnagy lépett be.

- őrnagy elvtárs, jelentem, fontos közölnivalóm van.
- Jelentsen!

- Az állomáson láttam a vonatra fölszállni egy férfit. . . Azonnal fölismertem, hogy Peregi Toncsi, a sokszoros betörő. Szóltam az őrmesternek, aki velem volt, az igazoltatta. Azzal jött vissza: Kovács Antalnak hívják, és gazdálkodó a faluban. Erre azután odamentem hozzá: "Ön Kovács Antal?" Azt felelte: "Igen." "Mióta él a faluban?" "Emberemlékezésem óta." "Na, ne mondja, én is ember vagyok, és még emlékszem arra, amikor magát Peregi Toncsinak hívták . . ." Elsápadt. Behóztam.

Peregi Toncsi. Visszapergettem gondolataimat. Ezt a nevet jól ismertem, az az ember legalább háromszor állt előttem különböző bűncselekmények miatt. Különböző? Tulajdonképpen nem is olyan sokban különböztek egymástól. Közismert betörőtolvaj volt Peregi Toncsi. Kifigyelte, hogy ki nincs otthon, azután betört, s kirámolta a lakást. Eleinte sok mindent elvitt, zsákszámba cipelte a tárgyakat, így vesztett rajta először is, másodszor is. Az orgazdánál találtunk a betörésből származó holmikra,

s rajtuk keresztül jutottunk el Toncsihoz. Emiatt azután tárgyakat nem lopott többé, hanem mindennütt csak a pénzt kereste. Csak a pénzt... S harmadszor, amikor előttem állt, csodálkozott, hogy mégis sikerült a nyomára bukkannunk. Súlyos börtönbüntetést kapott, mint visszaeső. Hosszú évek teltek el, mióta nem hallottam róla... Szóval, álneven él itt a faluban ... Csak áldani tudtam Rónai főhadnagyot, hogy ennyi év után felismerte.

- Rónai elvtárs, ez aztán a nagy fogás - adtam

120

121

tudtára örömet. - Lehet, hogy több mint egy hete fölöslegesen dolgozunk... Mindegy, ha nem vagyunk itt ilyen sokáig, talán sohasem bukkanunk rá... Miért kell neki álneven élnie, ha nem akar semmi disznóságot elkövetni? - tettem föl a kérdést. - No, majd most megtudjuk. Hozza be azt az embert.

Kovács András alias Peregi Toncsi riadtan nézett rám, amikor belépett:

- Jó napot kívánok - köszöntött. - Hát én már nem tudok a százados úrtól megszabadulni?

- Őrnagy - javította ki Rónai főhadnagy.

- Bocsánat, őrnagy úr, nem tudhattam, hogy előlépett. Biztosan azért, mert sok olyan embert leültetett, mint amilyen én vagyok . . . Meg hát a kor is...

- Ne szellemeskedjék, Peregi - térítettem észhez -, igaz, magán is meglátszik a kora, de nem azért van most itt. - Hát miért?

- Honnan szerezte Kovács András névre az iratokat?

- Már meg okirathamisítást akar rám sózni?

- Azt talán "sózni kell", Toncsi?

- Ami azt illeti, nem nagyon. Tudja, őrnagy úr, én új életet akartam kezdeni. A régi nevemmel minden zsarú azonnal tudta, ki vagyok, s hamarosan a munkahelyemen is megtudták volna.

- Csak nem akarja azt mondani, hogy van munkahelye?

- Miért ne lenne? Kovács András néven leköltöttem ide, és itt alkalmaztak a földművesszövetkezetben. Igaz, sok hasznót nem hajtok nekik . . .

- És saját magának?

- Csak nem képzeled, őrnagy úr, hogy visszatér-

tem a régi életemhez? Becsületesen akarok élni. Elvettem egy falusi lányt feleségül, jól megvagyunk. Erre kicsinálnak itt két embert, mire azonnal bekapdoválnak a zsaruk . . .

. - Először is, nem azonnal, másodszor: nem "be-
kapdováljuk", csak, ha már véletlenül megtaláltuk,
kihallgatjuk.

- Már engem is kihallgattak, mint mindenkit a faluban.

- Igen, de mint Kovács Andrást. Én viszont most úgy fogom kihallgatni, mint a többszörösen büntetett Peregi Antalt, aki álnéven él egy faluban, ahol ugyanolyan bűncselekményt követtek el, mint amiért őt hosszú évekre börtönbe zárták.

- Hogyhogy ugyanolyan? Hiszen én embert soha nem öltem!

- Ez igaz ... De talán csak azért, mert szerencséje volt, mert nem voltak otthon, vagy nem ébredt fel senki, miközben "dolgozott" . . .

- Olyan embernek ismer, aki kinyír valakit?

- Ne magyarázza félre a szavaimat, Toncsi. . . Csak éppen figyelmeztetni akartam, hogy végeredményben erre is gondolhat az ember. Mindenesetre, hogyan is került ide, s hogy él itt a faluban.

- Hát. . . megkozmetikáztam kicsit a személyimet ... azután megismerkedtem egy falusi lánnyal . . . megkedveltük egymást. Megvan a kéglim, a kajám, "tisztába raknak", kedveskednek nekem, pedig nem is vagyok már fiatal... A feleségem szerzett be a földművesszövetkezethez is. Ott dolgozgatok, de nem szívesen. Most is betegállományban vagyok, ízületes . . . Merthogy azt nehéz ellenőrizni. Az asszony örökös felettem, el nem ereszt a szoknyája mellől.

122

123

- Hát akkor most hová utazott?

- Neki azt mondtam, hogy Pestre kell mennem kivizsgálásra. Elhitte. Adott is egy csomó pénzt. Én pedig indultam volna a haverokhoz ... a nyolcba . . . a Lépcsősbe, a Rózsába vagy az Ibolyába . . . Nem tudok én már azok nélkül élni.. .

Azonnal rácsaptam:

-| Tartja, velük a kapcsolatot?

Riadt fény villant a szemében . . .

- Dehogy . . . Csak elfogott a vágy, hogy újra találkozzunk. ..

- Mióta nem járt ott fent... a nyolcban?

- Évek óta.

- És nem is találkozott azóta senkivel az ottaniak közül?

- Nem, dehogy ... Képzeld el, milyen ribillió lett volna, ha itt a nevemen neveznek.

- Jó, jó ... de, most találkozni akar velük.

- Csak akartam, hiszen maguk itt tartottak. Leszedtek a vonatról.

- Ez igaz, de megy még vonat Budapestre ... És mivel a kihallgatást befejeztük, el is utazhat. Tudja, hogy ezt az ügyet azért nem ússza meg szárazon?

-| Gondoltam, őrnagy úr.

-| Mikor is megy a következő vonat?

- Csak este hat óra után ... Az asszony addigra biztosan kiszúrja, hogy még itt vagyok.

- Leül majd valamelyik kocsmába egyik sötét zugába . . . Nem félttem magát!

- Köszönöm a bizalmat, őrnagy úr - búcsúzott.

- Ezt könnyen elengedted - szólalt meg Gál. amikor becsukta maga mögött az ajtót.

- Nagyon megbízol benne.

- Annak idején mindent beismert - emlékezett Rónai főhadnagyról.

- De azért mégsem egészen tiszta! - ellenkezett Gál.

- Mondtam? - szólaltam meg. Kérdően néztek rám.

- Csak éppen egy kis időt nyertünk... - végignéztem rajtuk: - Benneteket már ismer... Ki hallgatta ki mint Kovácsot?

Gál fellapozta az iratokat.

- Kádas hadnagyról.

- Jó... Akkor Gál, te sürgősen keresd meg Szántót és Keletit, óvatosan mutasd meg nekik Peregi-Kovácsot, azután vágódjanak kocsiba, induljanak Budapestre, várják az állomáson ... Kíváncsi vagyok, vajon ki után "fogta el" olyan hirtelen a vágy . . .

- Talán valamelyik ká után. Ki tudja, nem éhez-e olyasmire, amit csak ott kaphat - jegyezte meg Rónai főhadnagy.

- Ezt hamarosan megtudjuk, s legfeljebb fölöslegesen tettünk meg egy utat. De maga sem fog unatkozni, Rónai elvtárs. Ha már olyan jól felismerte ezt a Peregi-Kovácsot, most megismerkedhet majd a feleségével is. Csak vigyázzon, az asszony ugyancsak meglepődne, hogyha Toncsinak nevezné a férjét... Azt szeretném tudni, nem járt-e mostanában nála valamelyik régi ismerőse Budapestről... Persze, nem Peregi Toncsi ismerősére gondolok, hanem Kovács András úréra . . .

- Értettem! - pattant fel Rónai.

- Intézkedem! - búcsúzott Gál százados. Pillanatok alatt eltűntek, én pedig egyedül maradtam a gondolataimmal.

124

125

Mi is történt eddig? Lehet, hogy csakugyan más irányba terelődik a nyomozás? És mi pusztán előítéletről, mert némelyeknek volt már valami a rovájukon, egyszerűen rájuk irányítottuk a reflektorfényt? És ebben a reflektorfényben a kis szálkák is - gerendává növekedtek? De hiszen annyi minden szól itt, ezek ellen . . . Egymás ellen is vallottak, összevissza beszéltek, többször megcáfolták egymást, megdöntötték az alibiket, és egyébként is sok minden vallott ellenük . . . igyekeztem megnyugtatóni magam. Hol is kezdhettük volna? . . . Azután hirtelen arra gondoltam: miért, most Toncsi ügyében tulajdonképpen nem ugyanezt tettem-e? Azzal, hogy lelepleződött, éppen nem én kezdtem-e előítélettel viseltetni iránta, s hirtelen reflektorfénybe állítani?! Hiszen tulajdonképpen mi is derült ki a kihallgatásán : hogy új életet akart kezdeni, ezért ahhoz a - ha nem is éppen bocsánatos - bűncselekményhez folyamodott, hogy nevet változtatott. De mást évek óta nem tett. . . Lehet, hogy ismét vágányra jutottunk?!

Teltek, múltak a negyedórák, félórák.

Először Gál százados jött vissza:

- Jelentem, mindent elrendeztem. Keletiek megnézték maguknak ezt a Peregi-Kovácsot. Ott

ült a kettes számú italbolt egyik sarkában, fröccsöt ivott. Azt mondják: szemtől szembe biztosan nem találkoztak vele, s ha ő látta is őket, Budapesten nem tűnhetnek fel neki. Meg aztán intézkedni is tudnak, hisz lesz néhány órájuk a vonat megérkezéséig, addig megszervezhetik a további megfigyelést . . .

- És mikor, hogyan jelentkeznek?

- Bármit tapasztalnak, azonnal telefonálnak. Ha

meg Peregi hazaindul, ők is repülnek, még előtte itt lesznek. Mi az irodán keresztül tarthatjuk velük a kapcsolatot.

Nemsokára Rónai főhadnagy jelentkezett.

- Jelentem, beszéltem az asszonnyal.. . Mit mondjak, nem volt könnyű. Annyira ráállt a nyelvem a Toncsira ... De valamit megtudtam. Október tizenkettedikén járt náluk férjének egy ismerőse a megyeszékhelyről.

- A megyeszékhelyről? Honnan volt ott Pereginek ismerőse?

- Peregi oda is járt kezeltetni az ízületeit, s vagy két héttel ezelőtt azzal jött haza, régi ismerősével akadt össze, aki majd fölkeresi. Aztán október tizenkettedikén meg is jelent náluk, egész nap elbeszélgettek. Jóvágású, jó svádájú férfinak írta le az asszony, aki valamikor katonapajtása volt a férjének . . .

- Ez aztán szép .. . Peregi sohasem volt katoná .. . alkalmatlan!

- A feleségének mindenesetre így mutatta be.

- Nem volt gyanús az asszonynak ez a faggatózás? Különösen a gyilkosság dátuma?

- Márminthogy én faggatóztam volna? Eszem ágába sem volt. . . ő nem hagyott szóhoz jutni.. . : azért is voltam olyan sokáig. És a dátumot is ő idézte fel, éppen azzal: "Onnan tudom, hogy aznap járt itt, mert másnap tudtuk meg azt a szörnyűséget..."

- És mikor ment el tőlük a katonatárs?

- A délutáni vonattal.

- Tehát azzal, amivel a férj ura mostanában indult útnak . . . Na és ha már annyit beszélt a dologról, a férje hol járt aznap . . .

- Elkísérte a vonathoz a barátját, azután betért a kocsmába . . . késő este ért haza.

- Álljunk csak meg . . . Gál, nézz csak utána, mit mondott ez a Kovács az első meghallgatás során?

Néhány perc múlva előkerült a válasz:

- A kettes számú italboltban volt tíz óráig, utána hazament... és semmi gyanúsat nem tapasztalt közben a faluban . . -

- És persze akkor nem tűnhetett föl senkinek. Hiszen vagy húszan mondják ezt a három italbolt vendégei közül... - gondolkoztam hangosan. - És még nem is kellett hazudnia, hiszen ki kérdezte, hogy előtte járt-e nála valaki. . .

- Most azért kérdezted tőle . . .

- Erre is meglehet a válasza; azt kérdeztem, tartja-e a kapcsolatot a régi pesti haverokkal.. .

- És ez talán nem az volt?

- Hát nem hallottad, hogy a katonapajtása? ..
- nevettem el magam végre először a hosszú napok után. Mert éreztem már: mégsem jutottunk vakvágányra.

Másnap folytattuk a rutinmunkát, s közben vártunk.

Este beültem a kettesbe, s egyszer csak Kádas hadnagy jött értem.

- Őrnagy elvtárs, jöjjön gyorsan, Budapestről keresik.

Nyugalmat eröltettem magamra, fizettem, lassan sétáltam ki az ajtón, azután szinte futva tettem meg az utat a körzeti megbízott irodájáig. Ott Gál százados - fülén a kagylóval - jegyzett valamit, s amint meglátott, beleszólt:

- Várj csak, Zoli, megjött a főnök... Őrnagy

elvtárs jelentem - fordult felém -, Keleti főhadnagy van a vonalban.

- Mi újság? - kaptam ki kezéből a kagylót.

- Jelentem, ezelőtt másfél órával Toncsi a Lépcsősben találkozott egy társasággal. Néhány fröcscsöt ittak meg. Akkor jött egy férfi, odament hozzánk, összeölelelkeztek, Toncsi elment vele ... most a többiek vannak a nyomában, de ezt fontosnak látszik azonnal jelenteni.

- Jól megnézte azt az embert? Gyors személyle-

írást kérek!

- Már kezdtem mondani Gál elvtársnak: jó megjelenésű, magas férfi. . . nagy dumája van . . . pontosabban: nagyon jól beszélt. Ahogy átölelte Toncsit, az szinte eltűnt a hóna alatt...

- Itt a telefontól mindig lesz valaki, azonnal számoljanak be mindenről ... és valószínűleg hamarosan találkozunk.

- Visszamenjünk?

- Dehogyan ... Mi megyünk oda .. .
Letettem a kagylót, Gálhoz fordultam:

- Alakulnak a dolgok. Ez a megyeszékhelyi katonapajta ugyancsak furcsán hathatott ott a Lépcsősben .. . Tudod, mit nem tudunk még? Azt, hogy Kovács-Peregi ismerős volt-e az áldozatok házában...

- Várj csak, hátha erről is szerepel itt valami. . .
- most már könnyű volt elővenni a szükséges papírt, ott hevert legfelül. - Kovács András azt mondta, ismerte a családot, nagyon rendes emberek voltak, de csak ennyit tud róluk mondani.. .

- Holnap reggel alaposan nézzetek utána ennek. És közben készülődjétek, mert utána indulunk Budapestre.

128

129

Ott pihentünk le az irodában, a telefon mellett.

Reggel Gálék elindultak megtudakolni, ismerhet-e Toncsi jobban az áldozatokat meg a házuk táját...

Kádas hadnagy a vasúton érdeklődött, nem láták-e azt a katonapajtást felszállni valamelyik vonatra ...

Kilenc óra múlt néhány perccel, amikor megszólalt a telefon. Szántó főhadnagy jelentkezett.

- Azonnali intézkedés szükséges - kezdte minden hivatalos formáság helyett. - A megfigyelt személy egy régi betörővel volt együtt tegnap este. Elkísérte a lakására is, fent volt nála vagy két óra hosszat, azután elment a szállodába. Még ott van, ketten is öröködnék ...

- És a másik lakásánál?

- Őrnagy elvtárs, az csak természetes... Most már ő sem tehet egy lépést sem nélkülünk. Nem tu-

dom, mond-e valamit a neve: Kovács Jánosnak hívják, de a Lépcsősben csak Andrisnak szólították...

De nehezen kapcsol néha az ember ... Kovács ... és András ... Persze, az egyik régebbi ügyben bűntársa volt ez az ember Toncsinak .. . Bizonyára tőle kölcsönözte az új nevét is ...

- Igen ... dereng valami... - a telefonba csak ennyit mondtam. - Ne tévesszék szem elől őket, ma délután mi is ott vagyunk, s megteesszük a további intézkedéseket. Ha Peregi vagy Kovács el akarna távozni, akadályozzák meg, vegyék őket őrizetbe. A délutáni órákban a helyemen várom jelentkezésüket.

Letettem a kagylót, s megpróbáltam visszaemlékezni: igen, ezzel az igazi Kováccsal egyszer talál-

koztam ... de később, egyedül valami garázda bűncselekménnyel kapcsolatban olvastam a nevét egy jelentésben. Az órára néztem: hol lehetnek az emberek? Már nem is nagyon érdekelt, mit tudhatnak meg, biztos voltam benne, hogy most Budapesten a helyünk.

Egymás után futott be Gál, Rónai és Kádas, értékes adatokkal: Kovács András, mint földműves-szövetkezeti alkalmazott járt, de legalábbis járhatott az áldozat házában; a vasutasok a vonattal senkit sem láttak elmenni október tizenkettődikén délután, akire ez a személyleírás ráillett volna, márpedig a kevés felszálló között egészen biztosan feltűnt volna. Igaz, másnap hajnalban sem látták.. .

Most már gyorsítani igyekeztünk az eseményeket. Szabadi főhadnagyot bíztam meg a helybeli nyomozás folytatásával. Az erősítésünkre küldött elvtársak közül maradtak vele néhányan, mi pedig a gépkocsival Budapestre indultunk.

Irodámban titkárnőm fogadott:

- Keleti elvtárs jelentette: a keresett személy, Kovács András, körülbelül fél órája felment Kovács Jánoshoz . . . Ezek testvérek, őrnagy elvtárs?

- Igen, Erzsiké, biztosan testvérek . . . Miért ne lennének azok? De az isten szerelmére, azt mondja meg, hogy hol lakik az a Kovács?

- Ja igen ... az is itt van - vette fel jegyzetfüzetét. - A nyolcadik kerületi Rigó és József utca sarkán valaki várja önöket. . .

- Nagyszerű.. . Már csak egy házkutatási parancs kell, és mehetünk is.

- Nem kell már, a házkutatási parancsot ma-

gukkal vitték, de nem intézkednek, csak ha feltétlenül szükséges.

130

131

- Köszönöm, akkor mehetünk ... Ha jelentkéznének, mondja meg, elindultunk . . .

A megadott helyen Keleti főhadnagy várt. Elmondta: most négyen vannak itt, az utca mindkét oldalát biztosították, s a párhuzamos utcában is figyelnek, mert talán arra is meg lehet lépni. Bár nagyon nyugodtnak látszottak . . . Megmutatta a házat is, ahol laknak, s tájékoztatott: az első emeleten a körfolyosóról nyíló második ajtó a konyhájukra, a harmadik az apró előszobájukra nyílik. . . Négyen mentünk fel, Kádas hadnagyot a kapu alatt hagytuk, gépkocsink pedig villámgyorsan körbeszaladt, hogy jelezze: megkezdtük az akciót.

Megnyomtuk a csengőt, néma maradt. Kopogtunk. Csoszogás hallatszott. Csak Keleti főhadnagy állt az ajtóhoz:

- Ki az? - kérdezte egy idős női hang.

- Én vagyok! - felelte határozottan Keleti.

Az ajtó máris kinyílt. A néni ugyancsak megrémült, amikor egyszerre hárman zúdultunk be az ajtón. Rónai főhadnagy ugyanis kint maradt, hogy szemmel tartsa a konyhaajtót.

Ahogy kivágtuk a szoba ajtaját, riadtan fordult felénk két férfiarc. Látni kellett volna őket ebben a pillanatban....

- Testvéri találkozó? - kérdeztem.

- Elhívott látogatóba - nyögte Peregéi Toncsi, aztán magabiztos hangot erőltetett magára: - Miért, ez is tilos? Követtek?

- Nem . . . Csak tudja, az a megérzés! . . . Mert ugye, az ő nevét "kölcsonözte" magának a faluban . . .

- Engem Kovács Jánosnak hívnak . . .

- Nekem akar bemutatkozni, Andris. . . hát

132

nem együtt kerültek Toncsival a bíróságra néhány évvel ezelőtt? Mit csinálnak itt?

- Mondtam már, véletlenül találkoztunk... - kezdte megint Peregéi.

- Mint október elején a megyeszékhelyen, meg október tizenkettedikén otthon, a maga lakásán? - kérdezte élesen Gál százados.

- Hát ezt is tudják?

- Igen ... Csak éppen azt nem tudjuk még, melyik ezrednél szolgáltak együtt. . .

- Akkor sem tud semmit ránk bizonyítani, őrnagy úr - hangoskodott. - Azt, hogy ott volt nálam, nem mondtam el, de különben is, elutazott azon a délután . . .

- Ez csak azért meglepő, mert elutazni senki sem látta ... És különben is, hova tette a pénzt? - fordultam hirtelen Kovács Jánoshoz.

- Nem volt az olyan sok, átvert a Toncsi...

- Mindkettőjüket őrizetbe veszem kétszeres emberölés és rablás alapos gyanújával - váltottam hivatalos hangra, s nyomozótársaim már rájuk is kattintottak a bilincset.

A főkapitányságon először Peregi Toncsit hallgattuk ki.

- Maga azt kérdezte tőlem ott a faluban: olyan embernek ismerem-e, aki képes kinyírni valakit? Akkor azt mondtam: ne értse félre a szavamat, de ilyesmire is gondolhat az ember. Most mit kérdeznek magától?

- Nézze, őrnagy úr, ha már az a marha Andris elszólta magát: valóban tudtam, hogy ő bemegy abba a házba. De én nem voltam vele. Esküszöm az ...

- Az apjára vagy az anyjára ne esküdjön, Toncsi, ez már akkor sem vált be, amikor legelőször

133

elíkáptuk. Merthogy akkor sem éltek már szegények.

- Igazán nem tudtam, mi történik odabent.

- De maga járt már ott azelőtt.

- Kérdezték eddig? Nem kérdezték, nem is kellett rá felelnem. A legtöbb portán jártam én a faluban. Csak lehet, hogy jobb megfigyelő vagyok, mint r Kiások. És azt akartam, hogy csöndben szerezze meg; azt a sok pénzt a haverom.

- Sok pénzt reméltek?
- Én nem ... nekem nem kellett. Amikor a vasút felé mentünk, akkor mondta Andris, hogy nincs pénze, kérdezte, hol szerezhethéne. Épp arrafelé jártunk, s mondtam: onnan biztos könnyen elemelhetné, amikor alszanak, mert a férj nincs odahaza.
- Hogy kerültek újra össze?
- Amikor a megyeszékhelyen jártam kezelésen, véletlenül összefutottunk. Akkor hívtam el, és megbeszéltük: régi katonapajtásként mutatom be.
- Hogyhogy nem látták magukat együtt egyik vendéglőben sem?
- Mert nem mentünk be. Nem volt nagy hideg, kísértáltunk a határba, ott üldögéltünk, beszélgettünk.
- Aztán bementek ... és gyilkoltak.
- Nem ... nem mentünk . . . ő ment. Én kint maradtam, vigyáztam . . . nem jött senki. És amikor meghallottam a sikítást, azonnal elszaladtam ...
- Akkor már csak azt mondja meg: most miért jött föl Budapestre?
- Megígértem Andrisnak, hogy akárhogy fordul is a dolog, megkeresem . . .
- És osztoznak...
- Nem volt min osztozni. . . Legalábbis ő azt mondja ... de nem is nagyon akartam. Inkább megnyugtanni indultam, hogy már megtalálták a "tetteseket" . . . amikor pedig elkapdováltak, s őrnagy úr nagylelkű volt, az kapóra jött. Most már azt mondtam: tűnjön el, amilyen gyorsan csak tud.
- Ez bizony nem jött össze ... És ehhez mit fog szólni az asszony? Mert most már aztán biztosan megtudja, hogy is hívták igazán a férjét.
- Lebuktam, őrnagy úr ...
- | Vezessék el!

A türelemjáték a végéhez közeledett. Kovács János amilyen jóvágású, jó beszédű ember hírében állt, annyira összetört, amikor a kérdések pergőtűzébe került. Nem tagadott semmit, mindent részletesen elmondott. Valóban egyedül ment be a házba, Toncsi kint várta. . . Csak azt mondta: sokat ittak előtte Peregiéknél, még egy lapos üvegből is jócskán húzogattak este. Ezért aztán, amikor a házbeliek felébredtek, annyira megijedt, hogy felkapta a

verandán talált baltát, és ütött. Amikor aztán alig akadt pénzre, olyan dühre gerjedt, hogy összevissza vagdalózott... .

- Azt tudja, hogy az ittasság nem enyhítő körülmény?

- Tudom - nyögte ki.
Elvezettettem.

134

Bicska és a pengéje

Az a bűncselekmény, amelynek adatait, feljegyzéseit most lapozom fel a jegyzetfüzetben, csaknem két évtizeddel ezelőtt, egy kellemes tavaszi éjszaka kellős közepén ugrasztott ki az ágyamból.

Az igazsághoz tartozik, hogy a jegyzetfüzetemben böngészve, nemegyszer elidőztem már ezeken az oldalakon, de aztán mindig továbblapoztam. Hisz a téma olyan, amiről "nem beszélünk", legalábbis amiről sokan nem beszélnek szívesen. Pedig meggyőződésem, hogy lehetne, sőt kellene is beszélni róla. Mert ez is az élethez tartozik - sőt, nemegyszer a halálhoz is! -, s ha beszélünk róla, ha nem csupán rövid rendőri hírrel vagy éppen egy-egy bírósági ítélet tényszerű közzétételével intézzük el, akkor talán még segíthetünk is néhány emberen.

Márpedig a nyomozónak, a rendőrnek nemcsak az a dolga, hogy nyomozzon, hogy a bűnügyekben kiderítse, ki volt a tettes, hanem feladata a rend őrzése, a bűncselekmények megelőzése is. Sőt, végső fokon ez az igazi feladata . . .

Telefoncsöngésre ébredtem. Megszokott mozdulattal nyúltam az ágy mellett levő telefonhoz, s emeltem fülemhez a kagylót. Elég álmos lehetett a hangom, ahogy beszóltam.

- Fóti őrnagy elvtárs? - kérdezte egy bizonytalan hang, így reagálva az álmos hallóra.

- Igen.

- Zalai százados, a központi ügyeletről. A gépkocsi elindult önért. A tizenegyedik kerületi Bazsalikom utcában leszúrtak és kiraboltak egy férfit a lakásán ...

- A technikusok? Az orvos?

- Őket is értesítettem. Már biztosítják a helyszínt.

- Köszönöm. Indulok. Értesítsék Szabó századost is.

Szinte még le sem tettem a kagylót, már nyúltam a ruhámért. Beidegződött mozdulatokkal öltöztem fel, s néhány perc múlva a kapuban voltam.

A gépkocsi ott állt.

- Jó reggelt, Józsikám! - ültem be.
- Inkább hajnalt, őrnagy elvtárs . . .
- Miért, hány óra is van?
- Fél négy lesz néhány perc múlva . . .
- Tudja, hová kell menni?
- Igen ... A Bazsalikom utcába . . .
- És azt is tudja, hogy az hol van?
- Megtalálom... - mondta, és már kacskaringózott is utcáról utcára. Negyedóra sem telt el, odaértünk.
- Én még a hírét se hallottam ennek az utcának, maga pedig egyből idetalál. . .
- Én radarral járok, őrnagy elvtárs - mondta,

136

137

miközben kiszálltunk a kocsiból. A ház előtt már ott állt egy rendőrautó és egy mentőkocsi.

Besietünk. Egy őrmester mutatta az utat. A lakásban épp akkor kötözték be az orvosok a rekamién fekvő sérültet. A rendőrorvos is segített a mentőorvosnak. A rekamié szélén egy véres törülköző feküdt. A mentőorvos nyugtató injekciót adott a betegnek, de amikor kérdezni akartam, intett, hogy most még ne.

Félrehívtam.

- Súlyos?
- Még nem tudom, milyen mélyre hatolt a szúrás. Sürgősen kórházba kell szállítani.
- Természetesen. Vigyék is... Csak egy kérdést hadd tegyek föl neki, nem is kell felelnie.
- Rendben.
- Figyeljen ide, ne feleljen csak igennel vagy nemmel, esetleg a fejével intsen: egyedül lakik?

A fejével intett: igen.

A mentők óvatosan hordágyra emelték, az orvos még odaszólt:

- A Szobiba visszük... Két-három óra múlva biztosan lehet már érdeklődni.

-- Köszönöm.

Amint eltávoztak, a technikusok vették birtokukba a lakást. Nem volt nagy lakás: előszoba, szoba, konyha, fürdőszoba. Az előszobát lényegében rendben találtuk, a mellékhelyiségeket is, a szobában viszont dulakodás nyomai látszottak. Az asztalon egy félig telt borosüveg, mellette egy pohár néhány csöpp borral, egy másik pedig a padlón összetörve. A szekrény tárva-nyitva, benne láthatólag nagy rendetlenség, kutatás nyomai.

Technikusaink minden zezugot lefényképeztek,

mindkét pohárról meg az üvegről ujjlenyomatokat vettek föl, amit csak lehetett, megvizsgáltak, mindenütt körülnéztünk. A fényképezés és ujjlenyomat-felvétel után keresni kezdtük a szűrőeszközt, de nem találtuk meg. Úgy látszik, a tettes - a rablott holmival együtt - magával vitte.

Szabó százados robogott be Tóth és Garvai főhadnaggyal.

- Jó, hogy jöttek - fogadtam munkatársaimat, s tájékoztattam őket arról, amit tapasztaltam. - Az lesz az első feladatunk, hogy körüljárjuk a házat, nem látták-e valakivel a sérültet?

- Őrnagy elvtárs, jelentem - szólalt meg az őrmester -, a szomszéd lakásban biztosan ébren vannak. A szomszédasszony jelentette be az esetet, ő találta meg a sérültet. Egyébként a lakóknak kapukulcsuk van, nem valószínű, hogy láthatták valakivel a sérültet, akit Zsámbéki Jánosnak hívnak.

- Köszönöm, őrmester elvtárs - örültem meg a szakszerű tájékoztatásnak. - Egyébként nem is túlságosan lényeges, hogy együtt jöttek-e be vagy külön-külön. Mindenesetre mindenkit ki kell kérdezni, őrmester elvtárs, legyen szíves, hívja át a szomszédasszonyt, vele én szeretnék beszélni.

Jól öltözött, idős asszony lépett be. Bemutatkoztam, s ő is megmondta a nevét: Kemény Istvánné.

- Hogy történt? - kérdeztem.

- Tetszik tudni, rossz alvó vagyok... Egyedül élek. Este lefeküdtem, elaludtam, aztán később szóváltásra ébredtem. A szomszédból hallatszott. Ez nagyon nem is zavart volna, hiszen máskor is megtörtént. Zsámbéki úr rendes, tisztességes ember

volt, soha nőt nem engedett volna a lakásába. Férfiismerőseivel gyakran beszélgetett, ittak is olykor,

138

139

és bizony a férfinép, amikor iszik, hangosabb. Most azonban mintha másképp hallatszott volna a kiabálás, pontosabban csak egy kiáltás hangzott el. Azután egyszerre csönd lett. . . Már-már újra elaludtam, amikor mintha azt hallottam volna: segítség! A falhoz szorítottam a fülem, s odaátról nyöszörgést hallottam. Ennek a fele sem tréfa, Zsámbéki talán rosszul lett, gondoltam, és felöltöztem. Kimentem a folyosóra. A szomszédban égett a villany, az ajtót csukva találtam, de fölötte a kis ablak nyitva volt. Elhatároztam: még egy kicsit hallgatózok, s ha nyögést hallok, bemegyek. Hallottam is. Benyúltam az ablakon, lenyomtam a kilincset, az ajtó nem volt kulcsra zárva. Tessék elképzelni, amikor a szobába értem, ott találtam fekvő a szomszédomat, dőlt a melléből a vér. Felemeltem a reka-miéra, közben kinyitotta a szemét, és annyit suttozott: "Hívja a mentőket"... aztán elvesztette az eszméletét. Egy törülközőt kaptam elő a szekrényből, gyorsan rászorítottam a sebre, azután besiettem, telefonáltam a rendőrségre. Az őrmester úr nagyon gyorsan itt volt... A többit tetszik tudni.

- Asszonyom, ön igen bátran viselkedett, minden dicséretet megérdemel. Nem félt?

- Amikor láttam, hogy ott fekszik, és dől a vére, akkor egy kicsit megijedtem... de égett a villany, senki nem volt már itt.

- Nem is tudja, hogy ki lehetett?

- Nem ., . nem láttam senkit bejönni. Igaz, máskor sem szoktam megfigyelni a szomszédom ismerőseit, azt se tudom: hogy ki jár hozzá sűrűbben, ki ritkábban. Tizenkét éve lakom itt vele egy házban, de csak köszönőviszonyban vagyunk. Magába zár-

kózott ember. Nem tudjuk, hogy azelőtt nős volt-e. Mióta itt él, biztosan nőtlen.

- A kapu nyitva szokott lenni?

- Nem, kérem . . . Most is zárva volt.

- Ezt is tetszik tudni?

- Igen. Miután telefonáltam a rendőrségre, lementem, szóltam a házfelügyelőnek. Mégiscsak kell, hogy az ilyesmiről ő is tudjon. Együtt mentünk a kapuhoz, zárva találtuk. Ő nyitotta ki az őrmester elvtársnak és a mentőknek.

- Nem tudja, mi a foglalkozása Zsámbékinak?
- Nem, kérem . . . Valamelyik gyárban dolgozik. Mást nem is tudok mondani.
- Köszönöm, Keményné. De inkább köszönheti a szomszédja. Valószínűleg az életét mentette meg.
- Csak a kötelességemet teljesítettem.

Így búcsúzott, s arra gondoltam: bárcsak mind ilyen figyelmesek lennének egymás iránt.

A házfelügyelőt is meghallgattam. Megerősítette, amit Keményné mondott. A kaput valóban zárva találták... S azt is elmondta: az este nem látta hazatérni Zsámbékit, sem egyedül, sem mással.

Közben visszatértek nyomozóink. Sajnos, semmiféle nyomra nem bukkantak: a lakók mind aludtak az éjjel. S a legtöbbjük még aludt volna, ha mi nem verjük fel. No, de nyomozó kénytelen másokat zavarni.

A technikusok mindent összeszedtek, elvittek, mi pedig leültünk egy percre.

- Azt hiszem, nem lesz nehéz ügy - mondta Rónai főhadnagy. - Csak megtudjuk Zsámbékitől, kivel volt itt. Biztosan valamelyik ismerőse volt, összeszólalkoztak, és kész ...

140

141

L

- És csak úgy leszúrta az ismerősét, a barátját?
- tette fel a kétkedő kérdést Kelegi.

- Azután meg kirámolta a szekrényt... Vagy legalábbis keresett benne valamit - toldotta meg Szabó százados.

- Nem hívott orvost, nem ijedt meg, sőt még a kaput is bezárta' maga mögött - replikázott Rónai főhadnagy.

- Igen, ez az utóbbi is érdekes dolog ... Azt hiszem, nem is lesz olyan egyszerű, mint Rónai elvtárs gondolja - foglaltam össze. - Még abban sem vagyok biztos, hogy Zsámbéki ismerte, legalábbis névről a vendégét... De itt ettől nem leszünk okosabbak. Most visszamegyünk a főkapitányságra, közben Rónai elvtárs bemegy a kórházba ...

- Lassan kitanulja ezt a szakmát is - jegyezte meg csendesen Szabó százados ... és valóban, a legtöbb esetben Rónai főhadnagy indult ilyenkor a

kórházba, valahogy így alakult ki gyakorlatunkban, s ő nem is bánta. Lelkiismeretesen és tapintattal intézte a kihallgatásokat, szívósan és fegyelmezetten várakozott, félnapokon keresztül is, ha kellett. Visszatértünk. . . Talán mondani sem kell, hogy közben reggel lett. A detektívfonók is bent volt már, hozzá siettem jelentéstételre.

- Indítóok?
- Egyelőre bizonytalan.
- Mit raboltak el?
- Remélem, ezt hamarosan megtudjuk, ha a sértett kihallgatható állapotba kerül.
- Akkor hát várunk kell. . .

Bementem a szobámba, megnéztem, mi történt még az éjjel. . . Semmi különös eseményről nem szóltak a jelentések. . . Persze, az igaz, sokszor

mondjuk mi, hogy semmi különös esemény nem történt, holott néhány embernek bizony különös esemény, ami a jelentésben szerepel. Mert azon az éjszakán is történt néhány víkendház-betörés . . . Ami számunkra eléggé megszokott dolog, de az, akitől elvitték a rádióját vagy egyéb értékes holmiját, már nem így beszélne . . .

Vártam Rónai főhadnagyot, és nem sokkal később meg is érkezett. Lóhalálában jöhetett, mert valósággal föltépte az ajtót.

- Őrnagy elvtárs, a sértettet egyelőre nem lehet kihallgatni. . . Megoperálták . . .

- Igen? Sikerült a műtét?
- Igen, de még alszik.

- De hát mi történt?

- Mire beértek a kórházba, ismét elvesztette az eszméletét. Azonnal megröntgenezték, és már vitték is a műtőbe. Tessék elképzelni, amikor bementem, még a műtőben volt. . . Nemrég hozták ki, mondták, hogy most néhány óráig biztosan aludni fog, ezért jöttem el. . .

- És miért ilyen izgatott?

- Mert biztosan nem találja ki az őrnagy elvtárs, hogy miért kellett megoperálni?

- Ide figyeljen, egy ilyen éjszaka után lehetőleg ne tegyen fel nekem találós kérdéseket. . .

- Azt hittem, nem haragszik meg . . .
Munkatársaim tudták, hogy van humorérzésem,

s én is megbántam, hogy rárontottam. Ezért hát próbáltam visszazökkenteni:

- Mert a sebben megtalálták a tettes személyi igazolványát...

- Őrnagy elvtárs, ha most víz-tüzet játszánánk, akkor azt mondanám, hogy meleg ... Ha nem is az

142

143

\

igazolványt találták benne, de ez majdnem annyit ér - s ezzel az asztalra rakott egy kendőbe bugyolált valamit.

- Hát ez mi? - kérdeztem.

- A kés pengéje. . . Iszonyatos erővel vághatta bele, vagy igyekezhetett kihúzni a tettes, mert betört ...

Kinyitottam a kis csomagot, ott volt benne a pengedarab, lehetett vagy öt centiméter hosszú .. .

- Ez volt benne, és még él?

- Igen... A főorvos, aki operálta, azt mondta, ennek az embernek olyan szerencséje van, hogy ezentúl inkább lottózni kellene, mint ilyen barátokkal ismerkedni... A penge a szívburoknál állt meg. Ha csak néhány milliméterrel előbbre hatol vagy közben köhögni kezd, akkor már nem él...

- Kétszeres szerencse: egy ilyen szomszédaszony, meg ez a pengetörés ... Biztosan emiatt maradt életben.

- Ezt mondta a főorvos is.

- És túl van már az életveszélyen?

- Igen ... Ha nem lép fel komplikáció, akkor néhány óra múlva fölébred, s talán délután vagy este felé kihallgathatjuk. Ezt ígérték a kórházban.

- Pedig nagyon nagy szükség lenne arra, hogy minél hamarabb felébredjen. Egyedül ő ismeri a támadóját, s azt is tudja, mit raboltak el tőle. Míg nem beszélünk vele, nincs kit és mit köröznünk...
- mondtam, de ezt már inkább csak magamnak, összegezésképpen. - Rónai elvtárs, nézzenek utána, nincs-e rokona, ismerőse Zsámbékinak, mit tudnak róla a környéken.

Amikor Rónai elment, tovább olvastam a ví-

kendházi betörésekről szóló jelentéseket. .. Napok

óta egyik éri a másikat... No, nem valami betörési hullám miatt. Csak hogy most tavaszodik, az emberek kimennek a víkendházukba, és most veszik észre, hogy a télen valaki meglátogatta őket... Csak azt nem értem, miért hagynak annyi mindent ezekben a kis házikókban . . .

Olvastam a jelentéseket, s közben azért újra meg újra Zsámbékira gondoltam ... Jó, jó, most várni kell, amíg kihallgathatjuk, de legalább van remény ... És ha meghalt volna? Nekünk akkor is ki kellene nyomozni a tettest. . . Hol keressük?

Egy biztos: a lakosság fele kizárva, hiszen nőket nem vitt a lakására . . .

Micsoda? Nőket nem? . . . Mit is mondott a főorvos: kikkel ismerkedik, barátkozik? . . . Várjunk csak. ..

- Erzsiké! - szóltam ki. - Legyen szíves, hívja ide Németh századost.

Néhány perc múlva Németh százados jelentkezett.

- Mond neked ez a név valamit, hogy Zsámbéki József?

Gondolkodott egy darabig, aztán azt felelte:

- Nem . . . Ebben a nyilvántartásban nem szerepel - mutatott a fejére. - De utánanézhetek . . .

Jól tudtam, hogy a feje szinte káptalan: ezernyi név, adat hemzseg benne, szinte mindenkiről, akikkel kapcsolatban nyomoznunk kellett - az ő munkaterületén. Mert ő azokkal a férfiakkal foglalkozik, akik ugyancsak férfiakkal foglalkoznak . . . mit szépiítsük a dolgot.

- Egyébként most rajta vagyunk egy bandán, amelyik beteges hajlamú férfiakra specializálta magát . . . elviszik őket a Népligetbe, a Városligetbe,

144

145

azután leütik vagy megszarolják... Két ilyen esetről tudunk, de egyik sértett sem tett feljelentést...

- Mit gondolsz, itt is lehet szó ilyesmiről?

- Az elkövetés módja nem zárja ki... de a név nem ismerős. Mindenesetre azonnal utánanézek.

A délután csendesen telt el. Németh százados ha-

marosan válaszolt: ilyen nevű "páciense" még nem volt, Rónai főhadnagy pedig azt jelentette, hogy se rokont, se ismerőst nem találtak. Szabó százados több munkatárssal járta a környéket, ők azt erősítették meg, amit már hajnalban tudtunk: csak férfiak jártak Zsámbékinál, s ittak, ordítottak is ... Rónai főhadnagy beszélt a kórházzal: azt kérték, csak reggel menjünk, mert a sérült sok vért vesztett, és nemigen tér magához előbb. Rónai főhadnagyot megbízta: reggel hét órára legyen a kórházban. Én sem tudtam nyugton aludni, s néhány perccel hét óra után én is ott voltam. Rónai főhadnagy a folyosón üldögélt:

- A szobában egy ápolónő vigyáz Zsámbékira, aki még alszik ... Itt várjuk meg a főorvost...

Egyik cigarettát a másik után szívtuk el. Fél nyolc tájban megérkezett a főorvos, és bement a betegünkhöz.

- Nyugodtan, panaszmentesen ébredt a betegünk - közölte aztán -, de még mindig nagyon gyenge. Kérem, hogy csak nagyon röviden beszélgessenek velem, és lehetőleg kerüljenek el minden olyan kérdést, amely felizgathatná. Egyébként: a nővér bent maradhat?

- Sőt, annak örülnénk, ha a főorvos elvtárs is ott lenne, s jelezné, mikor kell abbahagynunk.

Együtt mentünk be.

- Zsámbéki úr - mondta a főorvos. - Az urak a rendőrségtől jöttek.

- Kénytelenek vagyunk itt a betegágyán zavarani - vettem át a szót. - Csak a legszükségesebb kérdéseket tesszük fel, amennyiben tud, kérem, válaszoljon rájuk.

- Az őrnagy úr megígérte, hogy amint nehezére esik a beszélgetés, abbahagyják - tette még hozzá a főorvos.

- Jól tudok beszélni, és semmi különösebb fájdalmat nem érzek. Tessék nyugodtan kérdezni - fordult felénk az ágyon fekvő férfi.

- Először is arra kérem, hogy mondja el, ki volt a támadója. Mert gondolom: ismerte, hiszen poharazgattak.

- Tegnap este (mi tudtuk, hogy ez tegnapelőtt történt, de nem szakítottuk félbe) fél tizenegy tájban bementem a Kulacs étterembe vacsorázni. Körülbelül egy órát tölthettem el ott, aztán elindultam a József körúton, úgy gondoltam, lefekvés előtt sétálok még egy kicsit. A Vidám presszó előtt egy férfi odalépett hozzám, és tüzet kért. Beszélgetni

kezdtük. Mondtam, hogy Budán lakom. Azt felelte: Ő is Budára megy. A Baross utca és a József körút sarkán felszálltunk egy 6-os villamosra, és elmentünk a Móricz Zsigmond körtérig. A férfi kérdezte, kivel lakom. Amikor megtudta, hogy egyedül, azt mondta, hogy neki ma éjjel nincs hol aludnia, és kért, fogadjam be éjszakára. Rendes fiatalembernek látszott, azt feleltem: rendben van, nálam alhat, de reggel munkába megyek, s akkor neki is el kell jönnie a lakásból. Amint hazaértünk, én levettem a kis kabátomat. Leültünk, beszélgetni kezdtünk.

Zsámbéki láthatólag kifáradt. Az ápolónő teát ho-

146

147

zott, és megittatta vele. Kicsit várnunk kellett. Zsámbéki lehunyta szemmel feküdt egy darabig.

- Csak a lényeges dolgokat mondja el, Zsámbéki úr - szólaltam meg, amikor felnézett.

- Hol is hagytam abba?

- Leültek, beszélgettek ...

- Igen. Azt mondta, hogy milyen jó nekem: saját kapukulcsom van, senki nem tudhatja, hogy ki jön hozzám, ki megy el tőlem. Közben a kulcsommal játszadozott, amit bejövet az asztalra dobtam. Eszembe jutott, hogy van otthon egy kis borom. Kimentem, behoztam az üveget meg két poharat. Miközben iszogattunk, kérdezgettem, mi a foglalkozása, hová való. Azt mondta, segédmunkás, de mostanában nem dolgozik. Állandó lakásának egy tanyát nevezett meg Pest környékén, ahová már nem tudott volna ma éjjel visszamenni, ezért kérte, hogy itt alhasson. Elég késő lett, mondtam, lefekhetnének. Amikor a rekamiéhoz mentem, hogy kinyissam, hátulról nekem ugrott, fojtogatni kezdett. Én felkiáltottam, s valahogy kiszabadultam a keze közül. Akkor elkapott, a szőnyegre döntött, s csak azt éreztem, hogy belém vág egy kést. Nem vesztettem el az eszméletemet, kiabálni akartam, de alig jött ki lhang a torkomon. Akkor fejbe vágott. . . S azután jöttek a mentők . . . vagy talán előbb valaki más . . . p ontosan már nem is emlékszem . . .

- Csak röviden feleljen ezután egy-egy kérdésre - kértem, mert láttam, megint nagyon kiijesztett. Az ápolónő újra teával itatta. - Szóval azt, a férfit aznap este látta először?

- Igen.

- Nem kérdezte a nevét?

- Csak annyit mondott, hogy Simon a neve, a

barátai meg Siminek hívják.

- Milyen értékes tárgyakat vihetett el ez a Simi?

- Volt egy márkás svájci karórám, az most nincs rajtam. A szekrényben volt egy fekete köves gyűrűm és egy pecsétgyűrűm Zs. J. monogrammal. A zakómban volt hétszázhatvan forint.

-| Milyen ruhái voltak?

- Azokat is elvitte?

- Még nem tudjuk pontosan, mit vitt el, de ha elmondja, milyen holmijai voltak, tudni fogjuk, mi hiányzik.

- Volt két jobb ruhám a szekrényben. Egy sötétkék és egy világosszürke öltöny.

- Próbálja meg most részletesen leírni, milyen volt ez a fiatalember.

- Sötétkék zakót viselt, sötétbarna nadrággal. Barna cügos cipő. Kék ing volt rajta nyakkendő nélkül.

- Hány éves lehetett?

- Fiatal volt. Talán húsz-huszonöt éves.

- Termete? Volt-e valami jellegzetesség rajta?

- Körülbelül olyan magas volt, mint én ... tehát százhetvenkét centi körüli. Sötétbarna haját baloldalt elválasztva viselte. Ugyanolyan színű stuccolt bajusza is volt.

- Fogai, szeme?

- Szép fehér fogai vannak, egy sem hiányzik, legalábbis elől ... A szeme barna.

- Valami jelet nem látott rajta?

- Semmiféle különös ismertető jelet nem láttam a testén.

- Mondja, Zsámbéki úr, maga nő?

148

149

- Nem kérem, én agglegény vagyok, soha nem nősültem meg.

- Van rokona, akivel megállapíthatnánk, hogy mit rabolt el ez a Simi a lakásból?

- Egy nővérem él Kisvárdán, de már évek óta nem találkoztunk. Tessék csak nyugodtan megnézni a szekrény második polcát, ott, az ingek alatt tartottam a gyűrűket.

- Kik jártak magához? Nincsenek barátai, ismerősei? Mégiscsak jobban szeretném, hogyha valami közelebbi ismerőse is ott lenne. Hiszen maga csak jó néhány hét múlva kerülhet ki innen . . .

- Senki sem járt hozzám rendszeresen.

- A szomszédai elmondták, hogy néha férfiismerősök jártak magánál....

- Csak úgy, mint ez a Simi. . . összeismerkedtünk, elbeszélgettünk, ittunk egy keveset. Unalmas lenne egyedül az élet.

A főorvos figyelte a pulzusát, s most finoman odaszólt:

- Örnagy elvtárs, nem lehetne abbahagyni? Megértettem, felálltam. Rónai főhadnagy, aki

mindent gondosan jegyzetelt, még írta az utolsó mondatokat.

- Csak egy kérdésem lenne még búcsúzóul, Zsámbéki úr. A további nyomozás függ tőle. Minden pontosan úgy történt, ahogyan elmondta? Nem hagyott ki semmit?

Csak nézett rám, hallgatott. Rónai főhadnagy is felállt már, amikorra kinyögte:

- Így történt.

- Akkor a viszontlátásra! Jobbulást kívánunk! A főorvos kikísért bennünket.

- Az utolsó kérdések nagyon felizgatták . . .

- Tudom, főorvos úr, azért is hagytuk abba...

- Most már túl van az életveszélyen. Két-három nap múlva többet is megtudhat tőle.

- Remélem, addigra nélküle is sokat tudunk már.

Elköszöntünk.

Az autóban megbeszéltük a tapasztaltakat.

- Mi a véleménye? - kérdeztem Rónai főhadnagyot.

- Meglehetősen részletesen elmesélte a törté-

teket.

- Mintha csak készült volna rá ...
- Igen, folyékonyán előadta. Ügy látszik, nagyon jó megfigyelő.
- És az apró elszólások?
- Elszólások? - kérdezett vissza Rónai főhadnagy.
- Pontosabban egy elszólás, meg a főorvos észrevétele. Amikor megkérdeztem: milyen ismertetőjelei voltak, azt felelte: nem látott semmit a testen . . . Aztán meg, amikor a férfiismerőseiről kérdeztem, nagyon izgatott lett. . .
- Értem. . . Arra gondol, őrnagy elvtárs, hogy...
- Arra, hogy nem volt hozzánk teljesen őszinte. Nem az elrablott holmikat illetően ... azokra szüksége lenne. Hanem a tettessel kapcsolatban nem szabad komolyan vennünk, amit mondott.
- Világos. De mi legyen most a teendők?
- Menjen el Zsámbéki lakására, és állapítsa meg, hogy mindabból amit Zsámbéki felsorolt, mi hiányzik. Siessen vissza, kiadjuk a tárgykörözést, meg a kapott személyleírás alapján Simon körözését is.

150

151

Megérkeztünk a főkapitányságra. Én kiszálltam, Rónai főhadnagy továbbrobogott. Jelentkeztem a főnöknél, beszámoltam tapasztalatainkról.

- Mi újság a víkendházaknál? - kérdezte, miután végighallgatott.

Beszámoltam arról is, és megjegyeztem: az egyik helyről két olyan takarót vittek el, amelyeket kilométerekről fel lehet ismerni: egy piros-fekete, meg egy sárga-kék csíkozásút.

- Hát akkor ne ezeket keressétek... - mondta. - No de nem sok egy kicsit, hogy hat betörést jelentettek szinte egy időben?

- Sok, de szerintem ezek három-négy hónap alatt történhettek.

- Mit akarsz ezzel mondani? Azt, hogy nem kell elfogni a betörőket?

- Dehogynem! Csak hát hol lehetnek már azok az ellopott tárgyak? Biztosan nem ezekkel a plédékkel takarózik a betörő! Rég elpasszolta ...

- Hagyd már abba a filozofálgatást, és hozd ide a tetteseket!

- Értettem. Kérek engedélyt a távozásra.

A szobámban Szabó százados várt. Miközben tájékoztattam őt, megjött Rónai főhadnagy.

- Jelentem, szinte minden említett tárgy hiányzik a lakásból, a világosszürke ruhán kívül. Az ott lóg a szekrényben.

- Akkor hát azonnal készítsék el a körözéseket. Hívják fel a zálogházat, értesítsék a tangót.

Erzsiké beszólt: a panaszirodáról keresnek.

- Jelentem - mondta a szolgálatos rendőr -, van itt egy férfi, akit az éjszaka leütöttek. Úgy gondolom, őrnagy elvtárshoz irányítom.

- Helyes, küldje föl. Erzsiké - szóltam a telefonba -, hozzák be a gépet, papírt, panaszjegyzőkönyvet veszünk föl.

Erzsiké dohogva lépett a szobába:

- Mi az, már a panasziroda is mi vagyunk? . . .
- de azért hozott mindent.

Rónai főhadnagy elment, hogy a körözéseket útnak indítsa, de Szabó százados velem maradt. Középkorú férfi lépett be, mindkét szeme alatt véraláfutás, a bal arcán hosszú vércsík.

- Jó napot kívánok! - köszönt.

- Foglaljon helyet. Mi történt magával?

- Megtámadtak és kiraboltak.

- Mikor történt?

- Ma éjjel egy és két óra között.

- Hol?

- A Fóti út és a Tüzér út által határolt területen.

- Erzsiké! Megkezdjük a jegyzőkönyv felvételét... No, most válaszoljon a kérdéseimre. Neve. adatai?

- Bene Mihálynak hívnak. Ezerkilencszáztizen-

hétben születtem, foglalkozásom könyvelő, nőtlen vagyok.

- Legyen szíves, folyamatosan mondja el, mi történt?

- A Baross pince nevű vendéglőben vacsoráztam, amikor odalépett az asztalomhoz egy férfi. Megkérdezte: leülhet-e. Azután kért, fizessenek egy pohár sört. Fizettem neki. Később javasoltam: menjünk át máshová. Beleegyezett. Kifizettem a cechet, elindultunk.

- Láthatta a tárcáját az idegen?

- Igen. Több százasom volt egy köteggben, ebből húztam ki egyet, amikor fizettem.

152

153

- Azután hová mentek?

- Átmentünk a Hági sörözőbe. Ott fizettem neki egy vacsorát és még két sört ittunk. Éreztem, hogy az ital kezd a fejembe szállni, ezért javasoltam, hogy menjünk sétálni. A Rottenbiller utcán, a Rudas László utcán, a Nyugati teherpályaudvar alatti alagúton át értünk oda arra a térre, amiről már beszéltem. Nagyon elfáradtam, mondtam, üljünk le egy padra. Nagyon kért, hogy adjak neki egy kilót. Nem akartam adni, de addig rimázkodott, míg meg nem szántam: "Jó, adok egy ötvenest" - mondtam, és elővettem a tárcámat. Csak erre várhatott, mert hirtelen kikapta a kezemből, és felugrott a padról. Visszarántottam, de fiatalabb és erősebb volt nálam. Elkapta a nyakam, fojtogatni kezdett. Leráztam magamról, de akkor valahonnan két férfi jött oda, egyikük valamivel fejbe vágott. Leestem a földre, közben éreztem, hogy az órámat is lecsatolják. Most már úgy tettem, mintha eszméletlen lennék, mert féltem, hogy agyonütnek. Így hát hallottam, amikor az egyik azt mondta: "No, ezt jól elintézték", a másik meg: "Tegyetek el gyorsan mindent, aztán gyerünk innen" . . .

- Mennyi volt az a minden, amit eltehettek?

- Körülbelül ezernégy-ezeröttszáz forint lehetett a tárcámban, s benne volt minden iratom is ... Az óráam svájci gyártmányú, értékes óra volt. . .

- Azt mondja még el nekem, hogy kerül maga ilyen lebujsokba, és miért ismerkedik idegen személyekkel?

Hallgatott.

- Erzsiké! Legyen szíves, hívja át Németh szá-

zadost - kértem, azután ismét Benéhez fordultam:

- És miért fizet maga italt és vacsorát ismeret-

len embereknek? Van talán valami célja ezekkel az ismerkedésekkel? Azután meg: miért nem ment még éjjel azonnal a rendőrségre, vagy az első rendőrhöz? ... Nem felel? ... Én tudom; hogy miért... Mert azóta is azon törte a fejét, hogy egyáltalán tegeyen-e feljelentést? Még szerencse, hogy végül is elhatározta. Így talán megmentheti a következő áldozatot, akit az ilyen banditák agyonütnének. Mert maguk keresik ezeknek az ismeretségét, és szinte lehetőséget adnak nekik, hogy öljenek, raboljanak!

- Mi? Ugyan miért?

- Én mondjam meg?

Németh százados lépett be, s azonnal a panaszosra köszönt:

- Jó napot, Bene úr! Mi az, már megint megverték?

- Ismered, Németh elvtárs?

- Ő, hogyne! Régi ismerős.

- Tetszik látni, őrnagy úr - szólalt meg Bene -, ezért nem akartam bejönni ide. Ő üldöz bennünket.

- Téved, Bene úr. A százados elvtárs nem magukat üldözi, hanem azokat a bűnözőket, akikkel szinte keresik a kapcsolatot. Sajnos, így teljesen kiszolgáltatják magukat a gazembereknek . . .

- Igen, őrnagy elvtárs - vette át a szót Németh százados -, Benét is már vagy hatszor megverték, kifosztották, de úgy látszik, nem tanul belőle. Eddig egyszer sem tett feljelentést. Csodálkozom, hogy most mégis idejött.

- Igen, mert félek, hogy akkor velem szemben is eljárnak. Kérem, nekem jó állásom van . . . Most azért jöttem, mert igazán semmi olyat nem tettem,

154

155

amivel kapcsolatban eljárás indulhatna ellenem is...

- Ez most nem érdekes. Inkább adjon személyleírást a támadójáról. Folytassuk a jegyzőkönyvet
- intettem Erzsikének.

- Körülbelül százhetven-százhetvenöt centimé-

ter magas ember volt, huszonöt-harminc éves lehetett, sötétkék kabátban, barna nadrágban, fehér ing, zöld nyakkendővel, ami egy kicsit furcsa is volt a sötétkék kabáthoz.

- Fogai, szeme?

- Szép fehér fogsor, elálló fülek, a szeme barnás, a bőre is barnás, de nem volt cigány, kérem, az biztos.

- És a bajusza milyen színű volt?

- Nem volt bajusza . . . Tessék csak várni, most, hogy kérdezni tetszett, visszagondolok rá: a bőre ott egészen világos volt, olyan, mintha nemrég borotválták volna le a bajuszát, s a nap még nem sütötte le ...

összenéztünk.

- Tehát mintha nemrég még lett volna bajusza, csak éppen levágatta?

- Igen, kérem, egyre határozottabban állíthatom. De miért fontos ez?

- Egyelőre elégedjen meg annyival, hogy ez nekünk nagyon fontos. Mit tudna még elmondani?

- Azt, hogy éjjel-nappal járni fogom a kricsmiket, és biztos, hogy elkapom.

- Nem kell egyedül járnia. Megkérem, hogy ma délután öt órakor jelentkezék nálunk, Bene úr. Kísérőket kap, és felkeresnek minden olyan helyet, amelyről csak feltételezik, hogy a támadók ott lehetnek. Addig is - fordultam Németh százados-

156

2

1

hoz - mutassátok meg Bene úrnak a nyilvántartásban szereplők képeit, hátha valamelyikben ráismer a támadójára.

- Köszönöm a segítségüket.

- Még egy kérdést: azelőtt sohasem látta azt az embert?

- Soha.

- Köszönöm - búcsúztam volna, de Erzsiké rám szólt:

- Őrnagy elvtárs, az óra márkáját nem kérdez-

zük meg?

- Hû, de jó, hogy szól, Erzsiké! Bene úr?

- Doxa órák volt, a számlapja fehér, az órákat számok helyett vonások jelölték. A hosszú másodpercmutató középről forgott. A szíj barna lakkból készült. Az óra majdnem teljesen új, fél éve vettem.

Erzsiké kivette a gépből a papírt, Bene elolvasta és aláírta a panaszjegyzőkönyvet.

Bene távozása után tanakodni kezdtünk. A legfontosabbnak természetesen mindannyian azt a bizonyos bajusz-kérdést tekintettük.

- Feltehető, hogy a két tettes azonos személy - gondolkoztam hangosan.

- Csakhogy akkor Zsámbékinak is épp olyannak kell lennie, mint amilyen Bene... - szólalt meg Szabó százados.

- De ezt eddig sem ő nem mondta, sem Németh nem erősítette meg. Ennek ellenére szinte biztosak lehetünk benne . . .

- Még a betegágyán is védte a támadóját - vélekedett Szabó százados. - Mert ott minden bizonytalansággal nem mondott igazat. Vagy legalábbis nem mindenben.

15?

- Ügy van. Éppen ezért most ezen a nyomon kell tovább lépnünk. Németh elvtárs, kérem lajstromozza a hasonló cselekményt elkövetett, jelenleg szabadlábon levő személyeket...

- Ez egyébként a legkifizetődőbb bűncselekményfajta, hiszen tízből ha ketten jelentik fel a tettest ... - mondta Szabó százados.

- Ma este mindenesetre kicsit körülnézünk a házuk táján - zártam le a beszélgetést.

- Melyik kerületeket ellenőrizzük, őrnagy elvtárs?

- Tekintve, hogy az ismeretség a hetedik és a nyolcadik kerületben történt, ezt a két kerületet átfésüljük. Németh elvtárs pedig Benével mindenekelőtt menjen el a helyszínre, hátha ott találunk valami támpontot.

Erzsiké szólt be, aki az előbb a panaszost kikísérte :

- A főnök most érdeklődött, hogy itt van-e a szobájában az őrnagy elvtárs . . .

No, gondoltam, akkor egy perc múlva itt lesz, és elszabadul a pokol. Már jött is. Felálltunk.

- Mi újság? Van már valami megfogható? Majdnem azt mondtam, hogy "igen, a fülem", de

gyorsan meggondoltam magam:

- Megfogható az nincs, de most ment el egy panaszos, akit az éjjel leütöttek, kiraboltak.

- Mondj még néhány ilyen megnyugtató hírt.. | Inkább arról beszélj, tudtok-e már valamit a tettesekről?

- De főnök, az egyik panasz jegyzőkönyvön még meg se száradt a tinta ...

A főnök hamarosan elkészönt. Munkatársaimhoz fordultam:

- Jó lenne, ha legközelebb már nem a harmadik sértettet szállítanánk a főnöknek tettes helyett. Szabó elvtárs, ossza be a mai estét. Én a hetedik kerületbe megyek.

A nap folyamán megkaptam a technikusok jelentését: Zsámbéki lakásában az üvegen és az egyik poháron találtak ujjlenyomatokat, a másik pohár tiszta volt. A technikusok a kórházban levették Zsámbéki ujjlenyomatát. De azt rögzítették a lakásban is. A tettes gondolt erre az eshetőségre. . .

Sajnos - mondták a technikusok, de én nem egészen így gondolkodtam. Ha tudatosan letörölte ujjlenyomatait, akkor nálunk meg kell azoknak lenniük. Tehát már volt dolgunk vele. Szűkül a kör.

Hívtam is Rónai főhadnagyot:

- Amilyen gyorsan csak lehet, szervezze meg, hogy Zsámbéki a kórházban végignézhesse a fényképalbumunkat . . .

Esteledett, összejöttek a nyomozók, akik az ellenőrzésen részt vettek. Elmondtam nekik, mire figyeljenek leginkább: a sötétkék kabátos fiatalemberekre, a nemrég levágott bajuszokra. Keressenek egy Simon vagy Simi nevű fiatalembert. . . Megadtuk a személyleírásokat. . .

Útnak indultunk.

Teleki és Rónai nyomozókat osztották be hozzám, hármásban mentünk ki a kapun.

- Haza? - kérdezte Rónai, amikor kocsiba szálltunk.

- Igen ... A Thökölybe ... De tulajdonképpen jól mondta, Józsikám, az utóbbi időben mi többet járunk ide esténként, mint a feleségünkhöz . . .

Elindultunk. Egyik lebuja a másik után, de seholy semmi eredmény. A Bethlen utcai étteremben az-

158

159

után végre valami halvány nyomra bukkantunk. Károllyal, a főpincérrel beszélgettem, s említést tettem neki Simiről... A nevéről nem jutott eszébe semmi, de amikor elmondtam, hogy jóképű, barna bőrű, bajszos ember, s hogy másod- vagy harmadmagával járhat, akkor megszólalt:

- Két vagy három napja vacsorázott itt egy ilyen ember harmadmagával. A kis bajszos fizette a számlát, még káromkodott is, hogy az összes "lét" megzabálták-megpiálták.

- Ha legközelebb ide jönnének, azonnal szóljon be...

- Ez természetes, őrnagy úr.

Éjjel két órára ért véget körútunk. Ezen az egyetlen konkrétumon kívül csak néhány apró észrevétel, figyelmeztető, figyelemkeltő jel volt az eléggé sivár eredmény.

"Talán a többi portyázónak több szerencséje volt"

- gondoltam, miközben lefeküdtem. Még el sem aludtam, amikor csengett a telefon:

- Őrnagy elvtárs, a Népligetben eszméletlen, vérben fekvő férfit találtak. Értesítettük a mentőket, s egy gépkocsit már elküldtünk önért - szól az ügyeletes.

- Néhány perccel korábban szólhatott volna, akkor most nem kellene felöltöznöm - morogtam, de már kapkodtam is magamra a ruhát. Egy pillanat alatt átvillant az agyamon, amit délután mondtam munkatársaimnak, márminthogy jó lenne, ha a főnöknek nem a harmadik sértettet, hanem a tettező szállítanánk legközelebb . . . No, ezt jól elkiabáltam ... A cipőmet be sem fűztem, úgy rohantam le a kapuba. A kocsit egy perc múlva érkezett.

160

- Hol találjuk meg a sértettet? - kérdeztem a gépkocsivezetőtől, aki hozta a technikusokat is.

- A Fradi-pálya bejáratánál vár az a férfi, aki megtalálta, ő majd odavezet - felelte a törzsőrmester, s valami iszonyatos sebességgel száguldott az üres utcákon. Szinte a mentőkkel egyszerre értünk oda. A férfi éppen nekik magyarázta, merre menjenek, de amikor meglátott, odakiáltott: "Tessék utánunk jönni", és beugrott a mentőbe.

A Népliget sötét, bokros része felé irányította a gépkocsikat. Egy téren másik férfi várt, s már futottunk is az orvossal a bokrok felé. Erős fényel világítottunk a bokorba, ahol egy férfi feküdt, hason, körülötte hatalmas vértócsa. Az orvos azonnal megvizsgálta. Eszméletlen volt. A sok vért látva, eleinte azt gondoltuk, hogy elvérzett, de a mentőorvos már szedte is elő a táskáját. Gyors egymásutánban két injekciót adott be a sérültnek, azután megpróbálta a fejéről a vért lemosni. Fényképezőnk közben működött, egymás után villogtatta a vakuját. A felvillanó fényben láttuk, hogy a koponya felső részén és még két-három helyen is seb van a fejen. Valami kemény tárgyjal ütötték le. Az orvos ideiglenes kötést adott, föltették a hordágyra és elvitték.

-| Hová viszik?

- Ide az Istvánba. Elnézést, de sietnünk kell, nehogy elvérezzen . . .

- Csak rohanjanak!

- Jöjjenek utánunk!

Azonnal hozzáláttunk a helyszín átkutatásához. Találtunk egy sötétkék orkáncabátot. Csupa vér volt. Egy nagy darab véres követ is találtunk, úgy látszik, ezzel üthették le. Ott hevert az igazolványa

161

Ls. Kis István, 1914, nőtlen, foglalkozása: cukrász. „No, ez se fog egyhamar habot verni” - gondoltam magamban. A technikus készített egy skiccet a 'helyszínről. S ekkor döböntem rá, hogy kettővel többen vagyunk . . . Persze, a bűncselekmény felfedezői . . .

- Látják, magukról majdnem megfeledkeztem
- szóltam most hozzájuk.

- Láttuk, hogy nagyon elfoglaltak, gondoltuk, nem szólunk bele a dologba . . . Csak hát tudjuk, mi a kötelességünk, itt maradtunk. Várjuk a kérdéseket.

A kocszi lámpájánál kezdtünk beszélgetni. Bediktálták a nevüket, azután elmesélték az előző órák történetét. Egyik barátjuknál ultiztak az Üllői úton, s közben iszogattak is. Ügy határoztak, hogy a Nép-

ligeten át gyalog mennek haza.

- Amikor erre a térre értünk - mesélte a Lajos nevű -, szóltam Sanyinak, hogy egy pillanatra megállók a bokroknál. De amikor ide értem, nyöszörgést hallottam. Kiabáltam neki, jöjjön gyorsan, valaki van itt, de ő csak rám szólt: "Be vagy piálva." Addig erősködtem, amíg odajött, de hangot már nem hallottunk. Gyufát gyújtottunk, és akkor megpillantottuk ezt az embert. Ott feküdt, és csupa vér volt. Ügy megijedtünk, hogy egyből kijózanodtunk.

- No, ezt meggyilkolták - állapítottam meg. - Ezt már Sándor mondta. - Elszaladok, értesítem a rendőrséget, te pedig maradj itt, de ne a közvetlen közelben. Volt nálam egy tantusz. A Fradi-pálya közelében találtam egy telefont, felhívtam a rendőrséget. Mondtam, itt várom őket. . . Hát ez történt . . .

- Nem láttak senkit a ligetben?

- Amikor mi jöttünk, nem járt itt senki - mondta Sándor.

- S amikor én egyedül voltam, azalatt sem jött erre senki, hála istennek - sóhajtott egy nagyot Lajos. - Bizony, féltem egy kicsit, tessék elhinni...

- Tehát senkit sem láttak . . .

- Nem.

- Hát akkor üljenek be a kocsiba . .%.

- Csak nem minket gyanúsítanak, atyaisten . . .!

- Várja meg a mondat végét: hazavisszük magukat, eleget fáradtak. És köszönjük, hogy teljesítették állampolgári kötelességüket. Mi tudjuk, hogy ez nem is mindig olyan könnyű és egyszerű . . .

- Az mindjárt más, így már szívesen ülünk rendőrségi gépkocsiba . . .

Kék fénnel villogva újabb kocsi érkezett. Szabó százados jött három nyomozóval. Az egyik gépkocsival hazaküldtem barátainkat.

- Már megint történt valami? - kérdezte Szabó.

Amikor elmondtam, hogy mi történt, ez a kötélidegzetű ember is elkezdett káromkodni, csak úgy zengett tőle a liget.

- Hát örültek ezek az emberek? Kiszolgáltatják magukat?

- Várjon csak, Szabó elvtárs, egyelőre szó sincs arról, hogy Kis István is "ezekhez" tartozik . . .

- Mi az istent keresett volna akkor ebben a sötétben, a Népliget legeldugottabb zugában . . .? És miért vették volna le az orkánját...?

- Jó, jó, de azért a három esetet mindjárt nem szabad összevonnunk ...

- Tetszik emlékezni Pizingerre és bandájára?

162

163

Azok rövid két-három hét alatt nyolc embert ütöttek le, mire elkaptuk őket, s valamennyit így fejbe verdestek. Ha nem lennének bent, azt hinném, ők csinálták. . .

- Egyébként van valami újság a nyolcadik kerületben?

- Csak annyi, hogy minden kurva és strici ezt a Simit keresi, mert rettentően zavarja őket, hogy nem hagyjuk nyugodtan folytatni üzelveiket. . . Ha él, akkor egy-két napon belül előkerítik, nekik többet ér a nyugalomuk . . . Különösen a Mákos esküdzött, hogy "ne keressen az Anci egy grandot se, ha nem találom meg azt a Simit. . ." Tudja, őrnagy elvtárs, mióta Mákos elvette Ancit, azóta nem csinál semmiféle disznóságot, mert Anci valóban jól keres.. .

Lassan világosodni kezdett, gondoltam, nem árt, ha egy kicsit hazamegyünk. A helyszín biztosításáról gondoskodtunk azzal, hogy világosban visszatérnek a nyomozók, és még egyszer átvizsgálják a környéket. Az egyik nyomozót beküldtük a kórházba, mi pedig hazamentünk. Pontosabban, a főkapitány-ságra. Haza már nem volt érdemes.

Leültem az íróasztalomhoz, gondoltam, kicsit majd ledőlök, de már rá is borultam az asztalra, és elaludtam. Erzsiké ébresztett fel:

- A főnök keresi, őrnagy elvtárs . . . Kéri, menjen át hozzá, ezért szóltam . . . Különben nem kellett volna föl...

- Mennyit alhattam?

- Mikor tetszett "lefeküdni"?

- Félt hat lehetett. . .

- Akkor több, mint három órát. . . Mindjárt kilenc . . .

- Már megyek is ...
- De a kávéét gyorsan hajtsa fel, jobb, ha frissen megy a főnökhöz.
- Maga már tud valamit, Erzsiké - lehajtottam a kávéét, s rohantam.
- No, őrnagy elvtárs, most mit jelentsek a főkapitány elvtársnak? Hogy amit a múltkor mondott Budapest közbiztonságáról, az nem fedti a valóságot?
- Nem . . . Azt azért nem ... De minden homokost be kellene zárítani a Hárs-hegyre . . .
- Vagy adni melléjük egy-egy rendőrt testőrnek, hogy folytassam a gondolatodat. . . Látom, nagyon fáradt vagy, igazán nem akarom bántani a testületünket, de ez azért mégiscsak sok.
- Nem is tûrhetjük tovább. Olyan csapdát állítunk nekik, hogy egy héten belül beleesnek.
- Nekik? Kiknek? Egyszerre több tettesnek?
- Meggyőződésem, hogy ez egy tettes, pontosabban egy banda ... - ismételtem meg Szabó százados hajnalban lehurrogott érvelését. - És csak a te engedélyed kell ahhoz, hogy végrehajtsuk az akciót.
- Mi lenne az?
- Szeretnék négy nyomozót beöltöztetni..
- Egyenruhába?
- Nem . . . Inkább olyannak . . . Mint amilyen az a Bene . . . csak arról merem mondani, mert nyilván tartott homoszexuális . . .
- Meg tudjuk oldani?
- Az a meggyőződésem, hogy lesz rá vállalkozó, bármennyire undorítónak is tartják a legtöbben az ilyesmit... De vannak négyen az idősebbek közül, akik ezen a területen még nem ismerősök, és

nem bukhatnak le. Mi kell hozzá? egy kis magatartás-tanulás, egy jó karóra, aranylánc, pénz a zsebben, s bemenni a valamelyik találkahelyre...

- Csak kellően biztosítsátok őket!
- Tehát engedélyezed?

- Természetesen. De akkor az egy hét - kötelező.

- Főnök, ha egy kis szerencsénk lesz, annyi sem kell hozzá.

- Látod, ez a munka tetszik nekem! Sok szerencsét! - köszönt el a főnök. Amint a szobám felé mentem, arra gondoltam: ezt a referálást jól megúsztam. Pedig a négy nyomozó csapdája bizony isten, ott jutott eszembe a főnöknél, s csak végső kétségbeesésemben vettem be. No de ha ennyire tetszett neki, akkor csak sikerül...

Erzsikéhez azzal nyitottam be:

- Küldje be hozzám Szabó százados elvtársat, Teleki és Rónai elvtársakat, azután hívja a gépkocsit, körülbelül tizenöt-húsz perc múlva elmegyek.

- Mit mondjak a gépkocsivezetőnek? Messze tetszik menni?

- Dehogy, csak ide a kórházba.. . Mármint Zsámbékihoz...

- A másik kórházból közben felvettem egy jelentést. Az oda küldött nyomozó, Tóth elvtárs, kereste őrnagy elvtársat.

- Mi van a jelentésben?

- Kis István, az a népligeti sérült, tetszik tudni, nagyon súlyosan megsérült. Koponyaalapi törése van és agyrázkódása. Azonnal megoperálták. Az orvosok véleménye szerint három-négy napon belül nem lesz kihallgatható állapotban. Tóth elvtárs

mindenesetre ottmarad, amíg nem kap az őrnagy elvtársától más utasítást.

- Miután beküldte a munkatársakat, hívja fel a kórházat, és mondja meg Tóth elvtársnak, hogy jöjjön be, de hagyja meg a kórházban, hogy amennyiben a sebesült magához térne, esetleg kihallgatható állapotba kerülne, azonnal hívjanak fel. Más látogatót egyelőre ne engedjenek be hozzá, de ha valaki jelentkezne, arról is értesítsenek.

Néhány perc múlva ott voltak kollégáim, s én előadtam a főnöknek már ismertetett tervet.

- Kikre gondolt, őrnagy elvtárs? - tért mindjárt a tárgyra Szabó százados.

- Megmondom őszintén: akkor hirtelen senkire. De biztos, hogy találunk a csoportokban négy erre alkalmas nyomozót. Azért hívtam Szabóékat, hogy közösen megállapodjunk.

- Mennyi időnk van rá?

- Most tíz óra múlt néhány perccel... Én ki-
megyek a kórházba, visszajövök fél tizenkettő táj-
ban. Tizenkettőkor találkozunk itt a szobámban,
s hozzák magukkal azt a négy nyomozót, akit szí-
nészi feladattal bízunk meg. Kísérőket is kérek, ter-
mészetesen.

- És a kellékek?

- Látom, megirigyelte Zsolt Istvánt, Szabó elv-
társ, de igaza van. Szerezzék be itt a házban, van itt
letétben annyi minden, igazán megkaphatjuk köl-
csön. Ha valaki húzódozna, mondja meg, én kérem,
s a főnök is egyetért velünk . . .

Erzsiké jelentkezett:

- Szabó elvtársat kéri a telefonhoz, valaki azt
mondta, hogy nagyon sürgős, akárhol van is, kerít-
sem elő. ..

166

167

- Hûha ... És nem mondta a nevét?

- Valami Ákos . . .

- Mákos! - kiáltott Szabó, és már pattant is.
A telefont bekapcsolták.

Szabó százados beleszólt, azután csak rövid vála-
szait hallottuk. Közben intett, lépjek oda én is, hadd
halljam, mit mond a vonal másik felén Mákos.

- Biztos, hogy azt a frájert Siminek vagy Si-
monnak hívják?

Integettem, s a százados megértette:

- Tulajdonképpen nem biztos . . . Miért?

- Mert összeismerkedtem egy alakkal, s itt dö-
göljek meg, ha nem azonos azzal az ipsével.

- Miből gondolja?

- Tegnap este a Lokomotívban két sörömbe ke-
rült az ismerettség. A vezetéknevét, azt nem tud-
tam meg, tudja, hogy ki szokott bemutatkozni ért-
hetően ... De a keresztnévét megtudtam, azt mond-
ta: Miskának szólítsam.

- Hát ebből még nem nagyon gondolhatja -
fűzte tovább a szót Szabó százados.

- Ebből nem is ... de ahogy kinéz. Mintha csak a főnök által lerajzolt képről lépett volna elő. . . (No, gondoltam, még egy főnök. . . Persze, Mákosnak Szabó százados a főnök . . . Szabónak én ... nekem az öreg . . .)

- Csak a képe hasonlít?

- Mit mondjak még? Sötétkék kabát volt rajta, fehér ing, nyakkendő nélkül, a bajusza helyén világos folt. . .

- És újabb randevút nem beszélt meg vele?

- Mit gondol, főnök, akkor miért hívnám magát? Ma este a Vasútban találkozunk nyolc és kilenc

168

között. Azt mondtam, ma éjszaka is ráérek. De aztán ne hagyjanak vele egyedül. . .
Jeleztem Szabó századosnak, s ő már mondta is:

- Ne féljen, mi is ott leszünk. De ezt a beszélgetést nem hallja senki?

- Tudja, főnök, hogy én megválogatom, honnan beszélek.

- Fizessen neki néhány pohár sört, majd visszakapja az árát. Egyébként ott leszünk, de ne lepődjön meg, ha magát is sárosnak találjuk . . .

- Nem estem a fejemre, főnök. Viszlát!
Szabó százados diadalmasan nézett rám:

- Mit szól hozzá, őrnagy elvtárs? Maga szokta mindig azt mondani: fő a jó kapcsolat. Jól csináltam, ugye?

- De még mennyire!

- És akkor nem is kell keresnem négy éltesebb "buzi" nyomozót?

- Miért ne kellene? És ha ez vakvágány? A mi akciónkat semmi nem akadályozhatja meg. Délben találkozunk . . . Rónai elvtárs, jöjjön velem . . .

Már vágattam is a kocsihoz. Rónait, a "kórházi ügyeletest" vittem magammal, ő már ott volt a Zsámbékival folytatott első beszélgetésnél is.

- Lehet, hogy két malomban örölünk? - kérdezte útközben. Ez a Zsámbéki valami Simit mondott ...

- Na és ... ez meg Miska . . . Várjon csak! Miska ... Misi is lehet. . . Na, most meglepjük Zsámbékit.

Először a főorvoshoz kopogtattunk be.

- A betegünk nagyon jól érzi magát - fogadott.
- Nyugodtan beszélgethetnek.
- Nem érezte magát egyedül? - kérdeztem.

169

1

- A nővérke sokat volt mellette ...
- Attól még egyedül érezhette magát.
A főorvos azonnal vette a lapot:
- Azért lett hát olyan izgatott arra a bizonyos kérdésre? Miért nem szóltak mindjárt - vette tréfára a szót -, egészen csinos műtős fiúink vannak ...

Zsámbéki félig ülve fogadott.

- Őrnagy elvtárs, kérem, jobban vagyok. Köszönöm, hogy segítettek.
- Látja, Zsámbéki úr, mi segítettünk magának, maga pedig egyáltalán nem segített nekünk, sőt, még hátráltatta is a munkánkat.
- Én?
- Miért nem mondta el pontosan, hogy mi történt magával?
- Elmondtam kérem . . . Még fel is írták ...
- Csak éppen nem az igazat! Mi napok óta egy Simi nevű embert keresünk . . . míg meg nem találtuk Misit.

Azt hittem, leesik az ágyról, annyira meglepődött.

- Atyaisten, tudják a nevét?
- Na végre . . . Most már tudjuk,..
Rónai alig bírt magával:
- Mi az, maga összekeveri a szótagokat? Miért vert át minket?
- Én megmondom - vettem át a szót. - Mert maga homoszexuális, Zsámbéki úr, és ezt titokban akarta tartani előttünk.
- Igen, kérem, én a férfiakat szeretem - tört meg a beteg. - És ez bűn? Ezért üldözni kell engem?

- Először is: nem mi vágtunk magába kést...
Másodszor: mi egy szóval sem mondtuk, hogy bűnösnek tartjuk ... Ha csak azért nem, mert védett egy bűnözőt, méghozzá azt az embert, aki kis híján meggyilkolta és kirabolta.

- Féltem maguktól - vallotta be, mint olyan sokan a "homokosok" közül.

- Nézze, mi nem üldözzük sem a szerelmes férfiakat, sem a szerelmes nőket. De a bűnildöző szer-
vek üldözik azokat, akik például fiatalokkal kö-
vetnek el fajtalankodást, akik pénzért tesznek ilyes-
mit, akár férfiak, akár nők ... Az nincs tiltva, hogy
valakinek barátja vagy szerelme legyen, bármeny-
nyire furcsa is a gusztusa... legalábbis szerin-
tünk ... De, ha már így tisztáztuk a dolgot, akkor
most úgy mondjon el mindent, ahogy történt.

- Igaza van, őrnagy elvtárs. Elmondom a valót.
Akkor éjjel a Keleti mellett levő illemhelynél is-
merkedtem meg azzal a jóképű, csinos férfival. Be-
szélgetni kezdtem vele, meghívtam egy pohár sör-
re. A Vasútban megittunk egy, azután még egy po-
hár sört. Közben megtudtam, hogy Miska vagy Misi,
úgyis tudják már a nevét, sóher. Felajánlottam ne-
ki: ha velem jön, adok egy százast. Megértette, és
hajlandónak mutatkozott. Saját kapukulcsom van,
simán bemehettünk. A fiatalember olyan kedves
volt, nem is gondoltam arra, hogy ki akar rabolni,
csak az vezetett: nekem is jó lesz, őrajta is segítek
azzal a százassal. Miután egy kicsit iszogattunk,
mondtam neki, hogy itt az ideje, feküdjünk le.
Mondta: rendben, csak ágyazzak meg. Amikor a re-
kamiét felemeltem, hallottam, hogy felkel. Azt hit-
tem, segíteni akar, de nem ez történt... Innen a
többi már pontosan meséltem el.

171

1

- És a nevét miért változtatta meg? Nem akar-
ta, hogy megtaláljuk?

- Őszinte legyek: nem. Az a pár holmi, ami
hiányzik, megérte volna, hogy maguk ne tudják
meg ezt rólam ...

- De a személyleírás, az legalább stimmel?

- Igen.

Rónaiban nagy sóhaj szakadt fel. Ránéztem, s
bólintva nyugtáztam: én is így érzek.

- Hát akkor, Zsámbéki úr, köszönjük ezt a meg-

késétt vallomást... És máskor ne akarja megtéveszteni a rendőrséget.

- Bocsásson meg, őrnagy elvtárs, igaza van . , .
Elköszöntünk, s vágtattunk vissza.

Odabent már gyülekeztek előszobámban az akció szereplői, asztalomon pedig ott sorakoztak a kellek. Pontban tizenkettőkor együtt volt a csoport. Szabó elvtárs tíz nyomozót hozott: öt "színészt" és öt kíséretöt...

- Nem baj, hogy húsz százalékkal túlteljesítettük a normát - nevettem. - Ennyivel is biztosabbra mehetünk.

Gyorsan ecseteltem a nyomozók előtt a helyzetet, elmondtam, mit kell tenniük, s a lelkükre kötöttem: legyenek rendkívül óvatosak, mert ez az alvilági söpredék nem válogatós az eszközökben: bicska, kő, s ki tudja még, mi minden várhat rájuk. Azt is elmondtam, persze ne a saját lakásukra vigyék az ipsét, aki "hajlandó" (ezt a szót az előbb tanultam Zsámbékitől), hanem próbáljanak az ő lakására eljutni. S ahogy ilyesmi előfordul, a kíséret le ne maradjon róluk. . . Kijelöltük azt az öt helyet is, ahol le kell tanyázniuk, azután felvették az aranygyűrűket, szép órákat, mandzsettagombokat. . .

172

Miután az öt pár útnak indult, Szabó elvtárssal megbeszéltük az esti haditervet. Úgy döntöttem, hogy én magam is elmegyek a Vasútba. Előreküldtünk két nyomozót, aki még soha nem járt ott, s aki Mákost fényképről megismerve, közvetlenül az asztaluk közelébe ül. Megszerveztünk egy ellenőrző (ha úgy tetszik, razziazó csoportot), amelyben hárman voltunk nyomozók Szabó századossal és Rónai főhadnaggyal, három rendőr kíséretében. Megállapodtunk a két nyomozóval, hogy hol tartózkodunk, s egyikük kijön, megkeres minket, amint az a bizonyos férfi leült Mákoshoz.

Mindez óraműpontossággal történt. Mi már nyolc órakor egy utcával arrébb várakoztunk, s fél kilenc lehetett, amikor nyomozónk megjött. Csak intett, és már sietett is vissza. Mi kivártuk, hogy a helyére üljön, azután beléptünk a helyiségbe, elálltunk a kijáratokat, közöltem az üzletvezetővel: általános ellenőrzést tartunk. Rónai elvtárs az egyik sarokban, én a másikban kezdtem, Szabó százados pedig egyenesen Mákosék asztalához ment. Miközben forgattam a kezembe adott okmányt, fél füllel figyeltem a szöveget:

- Főkapitányság! Kérem az igazolványokat!
Fél szemmel láttam, amint lapoz az egyikben:

- Mondja, maga mióta nem dolgozik? - szólt

Mákoshoz.

- Három hónapja.

- Miért?

- Beteg vagyok.

- Betegállományban van?

- Nem volt melóm, amikor megbetegedtem.

- Velünk jön!

Most a másik igazolványt vette elő:

173

- Neve?

- Seres Mihály.

- Maga is "beteg"?

- Nem ... csak alkalmi munkát végzek.

- Maga is velünk jön!

Akkor már ott is álltunk hatan a két ember körül.

- Főpincér! - szóltam. - Kérjük a számlát!
Az hozta, készségesen. Mákos a zsebébe nyúlt,

fizetett...

34,60 volt a számlán, negyventől kért vissza a szá-
zasból . . .

Mire kiértünk, gépkocsijaink az ajtóhoz gördül-
tek, Rónai két rendőrrel az egyikbe terelte Mákost,
mi egy rendőrrel meg Seres Mihállyal a másik ko-
csiba ültünk.

Ütközben faggatni kezdtem:

- Honnan ismeri azt az embert? Miből él?
Csendesen válaszolgatott, de én közben állandóan

bajuszának helyét nézegettem ...

Amikor beértünk, Rónait kértem, vigye a szo-
bájába, s szólítsa fel: írja le, merre járt az előző
napokban. Seres nem értette a feladatot, de meg-
tette ...

Míg Rónai és egy rendőr rá vigyázott, mi Mákost
"hallgattuk ki":

- Ragyogóan csinálta, itt a negyvenes. Remél-
jük, jó fogást csinált, köszönjük - adtuk vissza az

igazolványát, amiben természetesen teljesen szabályosan kitöltve szerepelt a munkahely.

Alig lépett ki az ajtón, amikor odakintről zaj hallatszott. Rónai százados - az egyik beöltözött nyomozó - lépett be:

- Jelenthetek? - lihegte.

- Mi történt?

174

- Itt van kint a disznó, megbilincselve . . .
összenéztünk Szabóval:

- Még egy Simi? - kérdeztem önkéntelenül is.

- Nem Simi, Jóska.

- Mi történt?

- Négy órától sétálgattam a kijelölt helyemen, de senkit nem láttam, akire érdemes lett volna rászállni. Egy jó óra múlva az utcai vécé lejárataánál megállt egy férfi, s rám nézett, azután jelentőseteljesen lesétált. Lehetett vagy harmincéves. Utánamentem. Amikor visszafelé indultunk, megkérdezte: "Hány óra van?" Feltűnően elővettem az órámat: "Mindjárt fél hat." "Jaj, de szomjas vagyok" - mondta ő. "Én is, de ökörszik magában" - feleltem. "Iszik velem egy sört?" "Jaj, de kedves . . ." "Hát akkor jöjjön velem" - tettem a hátára a kezem, és megsimogattam. "Tényleg kedves" - mondta még egyszer. A Zónában megittunk egy üveg sört. Dénes főhadnagy elvtárs, a kísérem a másik asztalnál helyezkedett el. Miután megittuk, kérdeztem: nem éhes-e? Mondta, inkább még egy üveg sört inna. Fizettem. "Mehetünk?" - kérdeztem. Kiléptünk az ajtón, és tétován megkérdezte: "Akkor menjek magával?" "Sajnos, az én lakásomra nem mehetünk, pedig maga nagyon csinos, kedves fiatalember, szívesen eltöltenek magával egy-két kellemes órát... és nem is kívánnám ingyen" - főzőcskézttem. "Menjünk a ligetbe." "Dehogya. Nem teszem ki magam annak, hogy valaki molesztáljon." "Tudja mit, van nekem egy kéglim itt Buda mellett, a környéken, oda nyugodtan eljöhete..." - kapta be a horgot. Nagy nehezen beleegyeztem. Budaörsre vitt ki, egy elhagyott házba. Lámpa nem volt, gyertyát gyújtott. "Maga itt lakik?" - kér-

175

deztem. "Csak időnként." Egy csukott ládán ült, beszelgettünk néhány percet, azután ledobta a zakóját, odajött, átölelt. Hirtelen eltoltam magamtól. "Mi az, hát nem azért jött?" - kérdezte. "De, csak még nem mondta meg, mit kér." "Mit ad?" "Két-százat." "Rendben." Elfordultam tőle, de figyeltem,

láttam, hogy a sötétben a láda mögé nyúl, és valami tárgyat vesz ki, erre kézbe vettem a zsebemben a pisztolyomat és megfordultam. Egy nagy kalapács volt a kezében, felém ütött, én bal kézzel háritottam az ütést, s elővettem a fegyvert: "Állj, vagy lövök!" - kiáltottam. Erre egyetlen mozdulattal az ajtóhoz ugrott és feltépte. Dénes elvtárs pedig rátette a kezére a bilincset. . .

- Szép história! - nyugtáztam a történeteket.

- Na, még nem kész. Azonnal házkutatást is tartottunk, villanyt gyújtva, mert persze, mint kiderült, az is volt. Egy sereg lopott vagy rabolt holmit találtunk. Különösen két élénk színű pléd szúrt szemet ... Mindent otthagytunk, az volt a fontos, hogy a pasast minél hamarabb idehozzuk.

- Rendben van, szabályosan hallgassák ki. Nekem is van egy kihallgatnivalóm . . .

Rónai behozta Seres Mihályt, letette az írást is.

- Tegyen ki mindent a zsebéből! - szólítottam föl. Egy csomó dolgot kirakott.

- Mindent elővett?
Bólintott.

Rónai mögéje lépett, ügyes mozdulattal ellenőrizte, s a hátsó zsebéből elővett egy zsebkést.

Gyorsan pörögtek a kérdések, s ő a már leírtak alapján simán válaszolt, minden percre "alibit" igazolt . . .

- Miért hívtak ide? - kérdezte.

176

Erre elővettem a bicskáját. Jó nagy volt, szinte biztosra mentem. Kinyitottam a kis élet, azután a nagyhoz nyúltam. Csak a csonka vége volt benne. Fürkészte az arcomat. . .

- Mi az, eltört? - kérdeztem. - Hol?

- Már régen. Én hülye, fát akartam vágni vele, de keménynek bizonyult. . . Hogy hol, azt nem tudom. Nem is kerestem a törött részét, kell a kutyának ...

- Pedig látja, éppen emiatt hoztuk ide ... - nyúltam a fiókomba. - Oda akarjuk adni magának a másik felét. Azt hiszem, jár is valami a becsületes megtalálónak ...

A tört pengét megpróbáltam a másik részhez illeszteni, persze tökéletesen illett. Közben Serest figyeltem. Én ilyen szürke arcot még nem láttam.

Rámeredt a pengére, azután valósággal hisztériku-
san felnevetett, majd csak annyit mondott:

- Vesztettem, felügyelő úr... írják a jegyző-
könyvemet !

Hogy abban a jegyzőkönyvben mi szerepelt, még
egyszer felesleges lenne leírnom. Hiszen, ha némi
finomítással is, de a leírtak, a "másik oldalról" már
elhangzottak. Megtudtuk viszont azt is: hárman vol-
tak, akik erre a "pályára" szövetkeztek: a véletlenül
Misével egyidőben elfogott Ravasz József, meg egy
Dániel Zoltán nevű férfi. Volt, amikor közösen "dol-
goztak", volt, amikor külön, így jött össze három
esetünk ilyen rövid idő alatt. . .

A tettesek kézre kerítése hosszú időre lezárta az
emberölés kísérlete, a rablás, a betörés bűnszövet-
kezetben címszó alatt elkövetett bűncselekmények
sorozatát.

177

Szökéssel kezdődött...

Kemény telünk volt, sokat szenvedtünk a hidegtől.
Ruházatunk, sajnos, szinte semennyire sem védett
a metsző fagy, a süvöltő szél, a jegesre dermedt hó
ellen. Alig vártuk, hogy kitavaszdjon. Szerencsére
valahogy így voltak vele a bűnözők is. Csendesen
teltek napjaink.

Április elején már akkor is jókedvre derültünk,
ha néhány órára kisütött a nap. Aztán szinte egyik
napról a másikra kitavaszdott.

- Jó reggelt - köszöntem a napsütéses regge-
len beosztottjaimra. - Ugye megmondtam, hogy
mégis eljön a tavasz. S mert ilyen szép napunk van,
ma este általános ellenőrzést tartunk. - A szak-
nyelven ilyen hétköznapi kifejezéssel illetjük azt,
amire a köznyelv csak annyit mond: "razzia". -
Rónai százados irányítja a csoportokat. Öt gépko-
csival végezzék a munkát, hárommal Pesten, kettő-
vel Budán. A pontos beosztást kérem, indulás tizen-
kilenc órakor. Az egyik csoporttal én is elmegyek.

Ezzel elengedtem munkatársaimat, magam pedig
az előző éjszakai jelentés után néhány egyszerű ügy
záróaktáit néztem át, ellenőriztem beosztottaim te-
vékenységét. A vizsgálati jegyzőkönyvek, a külön-
böző iratok jó bepillantást nyújtanak egy-egy nyo-

mozó munkájába. Nemcsak a bűncselekmények le-
zajlását ismerni meg belőlük, hanem a vizsgáló, a
nyomozó tevékenységét, emberi vonásait, szakkép-
zettségét, rátermettségét.

Ilyesmivel is ráértem foglalkozni, s közben arra
gondoltam: talán kicsit fölösleges lesz az esti ellen-

őrzés ... de egy kis mozgás nem árt, s nem baj, ha a bűnözők érzékelik, a rendőrség jelen van.

Az egyik ügyeletes rendőr lépett be az ajtón.

- Jelentem, a központi ügyelet küldött. Ezt a távmondatot kapták - nyújtott át egy papírt.

- Köszönöm - nyúltam a papír után, elolvastam, szinte nem akartam hinni a szememnek, újra végigböngésztem. Ez állt a távmondásban: "A szuhakállói rabmunkahelyről megszökött három elítélt. Zelenka József, Ákos Zoltán és Müller Jenő elítéltek a szökést falbontással követték el: az akna szellőzőfalát áttörve kimásztak a szellőzőn." Ezt követően ismertették a három rab személyi adatait is, közölve: mindannyian nyilvántartásban vannak.

Rónai századost hívtam, és miután jelentkezett, szó nélkül elébe tettem a papírt.

Elolvasta, rám nézett, ő is hitetlenkedett.

- Micsoda ellenőrzés van az ilyen helyeken? - robbant ki belőle.

- Nekem is ez volt az első kérdésem. De sajnos, nekünk nem kérdezni kell. Meg kell találnunk a három embert. Szuhakállón láthatóan nem tudták megkezdni az üldözésüket.

- Talán az esti ellenőrzésre már ide is érnek - gondolkodott hangosan Rónai százados.

- Pedig igazán nem tudtam semmit, amikor az ellenőrzést elrendeltem.

178

179

- Elhiszem, őrnagy elvtárs! - nyugtatott meg Rónai százados.

- Az első teendőnk: ismerkedjünk meg közelebbről ezekkel a bűnözőkkel. Hozassa el gyorsan a priuszukat a nyilvántartásból. Jó lenne megkapni a fényképüket is!

Rónai százados már intézkedett is, közben pedig végiggondoltuk, hogyan is történhetett a szökés, s mi várható a következő órákban.

- Falat bontottak - mondtam -, és senki sem vette észre. Vagy laza az ellenőrzés, vagy segített nekik valaki...

- Most merre lehetnek?

- Ha nem várta őket senki, akkor az első dolguk

civilruha szerzése. Valakinek csak feltűnnének a csíkosban... - próbáltam könnyedén felfogni a kérdést.

Megérkeztek a priuszlapok.

Zelenka József fiatalember. Érettségi után önként jelentkezett a Kossuth Akadémiára, elvégzése után alhadnagy, majd egy év múlva hadnagy lett a Nép-hadseregben. Szolgálati helyén azonban csakhamar arra figyeltek fel parancsnokai, hogy nem tart fegyelmet. Eleinte gondolták, ez csak a fiatal parancsnok "zöldfűlűségéből" fakad. Később azonban értesülniük kellett: a hadnagy hadseregellenes kijelentéseket tesz, beosztottjai előtt szidja a demokratikus rendszert. Amikor azután már olyan kijelentései is bebizonyosodtak, hogy "a rendszer nem tart sokáig", meg arról is tudomást szereztek, hogy a katonákat arra szervezi, hogy a rendszer ellen forduljanak, megelégtették uszításait. A hadsereg kötelékéből elbocsátották, majd a katonai bíróság jogerősen három évi börtönre ítélte, és öt évre eltiltotta a

közügyek gyakorlásától. Bevonulása előtt Nyíregyházán lakott utoljára.

Ákos Zoltánt 1946-ban ítélték el hét évi börtönre, s ugyancsak hét évre eltiltották a közügyek gyakorlásától. Ákos egy kisebb földbirtokoscsalád sarja volt, a Horthy-hadseregben főhadnagyi rendfokozatban szolgált, majd tagja lett a Nyilaskeresztes Pártnak, s háborús bűncselekmények egész sorát követte el. Székesfehérvári származású.

Müllér Jenőt - itt egy pillanatra megakadtam az olvasásban, nem akartam hinni a szememnek - be-törésért ítélték el négy évre. - Ahogy ismerkedtem a priuszával, egyre nagyobb kérdőjelek kerengtek bennem. Többszörösen büntetett előéletű. Tanult szakmája nem volt, priusza szerint foglalkozása "ügynök". Lakcíme: Budapest XIV., Ilka utca.

- Érti ezt? - fordultam Rónai századoshoz.

- Erre az összeállításra gondol, őrnagy elvtárs? Az tényleg furcsa!

- Ügy van. Mindenesetre azonnal intézkedni kell. Rónai százados, küldjön két nyomozót az Ilka utcába, tartsák megfigyelés alatt a házat. Ugyanezt adja le távmondatokban Nyíregyházának és Székesfehérvárnak is. Egyben kérjen mindenünnen K. T.-t (környezettanulmány). Én most bemegyek a főnökhöz. Közben készíttesse el a fotók másolatait.

- Értettem! -- látott munkához fáradhatatlan munkatársam, magam pedig a főnökhöz igyekeztem.

- Milyen intézkedéseket tettél eddig? - fordult

hozzám, amikor jelentkeztem, s olyan egyértelműen, hogy önkéntelenül visszakérdeztem:

- Főnök, te már tudod?

180

181

- Ne lepődj meg, véletlenül a központi ügyeleten jártam, ők mondták, hogy most továbbították hozzád a távmondatot. így hát gondoltam, előbb-utóbb jelentkezel.

- Előbb néhány alapvető intézkedést kellett tennem.

- Ez természetes Hol tartotok?
Beszámoltam.

- Sürgősen el kell fogni őket, nehogy valami bűncselekményt kövessenek el.

- Ilyen hamar talán nem tudnak, vagy nem is akarnak ... - próbáltam megnyugtatni a főnököt.
- Egyelőre bizonyára rabruhában vannak. Úgy nem mehetnek messzire.

- Ez világos következtetés. Hacsak . . .

- ... hacsak nem várta őket valaki - folytattam a főnök megkezdett gondolatát. - De erre semmi sem utal a jelentésben - tettem elé az asztalra.

- Úgy van, már olvastam ... A neveken kívül semmi fogódzót nem ad.

- Perceken belül itt lesznek a fényképek is. Igaz, két-három éve készültek.

- És biztosan még rám is hasonlítanak - nevette el magát a főnök.

Hát, kétségtelen, akkoriban sem készültek művészeti fotók a nyilvántartóban . . .

Rónai százados behozta a fényképeket. . .
Míg a főnök nézte őket, megjegyeztem:

- Ezeket a képeket már a ma esti általános ellenőrzésnél magukkal viszik a nyomozók.

- Általános ellenőrzést tartotok? - kérdezte a főnök.

- Jelentem, egészen megfeledkeztem arról, hogy ezt bejelentsem, a távmondatot kiverte a fejből.

- Rendben van. Tudod, hogy minden apró lépésről nem várok beszámolást - bagatellizálta el az

ügyet a főnök, pedig egy ilyen ellenőrzést tulajdonképpen engedélyeztetni kellett volna. Így hát idejét éreztem, hogy visszatérjek az ügyre.

- Tudod, mi izgat legjobban? Az, hogy miképpen került össze ez a három ember? . . . Már Rónai elvtárssal is ezen töprengtünk.

- Valóban, ez fogas kérdés. A politikai és a köztörvényes elítéltek általában kerülnek egymást, ezek meg ráadásul még iskolai végzettségben is távol állnak egymástól. . . Talán a szökést nem tudták másképp megoldani. . . Esetleg azt a betörőt kérték meg, hogy segítsen . . .

- Ügy van - helyeseltem. - De az is lehet, hogy éppen ő készítette elő a dolgot, s mert egy munkahelyen dolgoztak, beavatta a másik kettőt is.

- Jó dolog erről így beszélgetni - szólalt meg a főnök -, de azt hiszem, ezzel csak az idő halad, az autó nem . . .

- Ügy érted, hogy utazzak le Szuhakállóra?

- Tudsz valami jobbat?

- Semmi mást. Különben is már régen nem autókáztam néhány száz kilométert. Egyébként íratlan tervem egyik első pontja volt.. .

- Biztos voltam benne. Mikor akarsz indulni?

- Ahogy befejeztük, engedélyt kérek az indulásra.

- Kérjem a kocsit? - szólalt meg Rónai százados, aki ott álldogált mellettem.

- Persze. És hozzon magával két nyomozót. Pisztoly mindannyiuknál legyen. Tíz perc múlva a kapuban találkozunk.

182

- 183

Rónai százados már repült is. Láttam az arcán, tetszik neki ez a váratlan munka.

- Vigyázzatok magatokra - búcsúzott tőlem a főnök. - Aki szökésre adta a fejét, az nem kukoricázik . . .

- Egyelőre jól lenne csak a legkisebb nyom is, hogy egyáltalán a közelükbe férközhessünk... és megpróbálhassanak "nem kukoricázni".

- Rajtatok áll, hogy ne csak bottal üssük a nyomokat. Jó munkát! Ahogy megtudtok valamit, je-

lentkezzetek! ^

Elköszöntem a főnöktől, irodámba siettem, magamhoz vettem néhány szükséges apróságot, és szóltam a titkárnőmnek:

- Kérem felhívni a feleségem . . .
- ... hogy nem lehet tudni, mikor tetszik hazajönni.
- Honnan tudja a szöveget?
- Rónai százados elvtárs már megkért, hogy mindannyiuk családját hívjam föl.
- Köszönöm. Viszontlátásra!

Magamhoz vettem a pisztolyomat - de rég nem volt nálam -, azután siettem a kapuhoz.

- Üdvözlöm, Józsikám! - szálltam be a kocsi-
ba, amelyben már ott ültek a nyomozók.
- Jó reggelt, őrnagy elvtárs. Hát akkor Szuhakálló?
- Rónai százados már ezt is megmondta?
- Jelentem, tankolnom kellett az útra! - csat-
tant fel Jóska hangja, de Rónai százados tudta, egy-
általán nem akartam "húzni" ezzel.
- Mennyi idő alatt érünk oda ezzel a taligával?
- kérdeztem, és fél szemmel Jóska-ra pislantottam,
nem tessék-e ki a Volgából.

184

- Nagyszerű kocsi ez, csak ne tessék szidni...
Három és fél óra alatt lerepesztünk. . .
- És ha szirénával megyünk?
- Akkor is kell két és fél, három óra.
- Tudja mit, akkor ne siessen . . . Sőt, álljunk
is meg valahol harapni valamit. Ki tudja, lesz-e
azután időnk . . .

Kazincbarcikán meg is álltunk, gyorsan, de nagyon jól megebédeltünk.

- így még a kocsi is jobban fut - mondta be-
szállás után a pilótánk.

A kocsi nyelte a kilométereket, s hamarosan meg-
érkeztünk a rabmunkahelyre.

- De jó, hogy itt vannak - fogadott bennünket

a parancsnok, s ahogy az eseményeket sorolta, minden szavából érződött az elkeseredettség.

- Bár nem vizsgálni jöttünk a dolgot, minden-
esetre megnézhetnénk a helyszínt? - kérdeztem.

- Természetesen.

Menet közben igyekeztem vigasztalni a parancs-
nokot. Amikor aztán odaértünk az aknához, alapo-
san szemügyre vettük a falbontást.. .

- Nem lehetett könnyű munka - állapítottam
meg. - De hát ennek hallatszani kellett volna.
Mondja, parancsnok elvtárs, ez egyéni munkahely
volt?

- Nem. A villanyszerelő csoportban dolgoztak
itt hármasan, azok, akik együtt megszőktek.

- Ezen az aknán keresztül ki lehet jutni a mun-
kahely kerítésén túlra?

- Nem ennyire egyszerűen ... A szellőzőnyílá-
son is keresztül kellett jutniuk.

Benéztem az aknába.

185

- Csakhogy akkor ez a ventilátor nem műkö-
dött - folytatta a parancsnok,

- Hogyhogy nem működött? Nem kellett mű-
ködni, vagy valamilyen oknál fogva leállt?

- Valaki leállította.

- Az elítéltek megtehették ezt?

- Nem. A kapcsoló a munkahelyen kívül van ...

- Ki irányította a munká'jukat? Volt valamilyen
felügyelet?

- A rabmunkahelyen belül külön őrségre nincs
szükség, a villanyszerelők vezetője egy polgári al-
kalmazott, Békéi Sándor.

- Békéi nem vette észre, hogy leállt a ventilá-
tor?

- Nem vehette észre. Nem volt a közelben.

- Beszélhetnénk vele?

- Természetesen. Mi minden segítséget meg-
adunk ahhoz, hogy eredményesen végezzék a mun-
kájukat - felelte a parancsnok, és szólt a kísére-
tünkben levő hadnagynak: - Hívja ide Békéit.

- Jelentem - válaszolta a hadnagy -, nincs bent. - Már tegnap mondta, hogy rosszul érzi magát, és ma nem is jött be. Biztosan beteg.

- Hol lakik? - kérdeztem.

- Nem messze ide, albérletben.

- Mióta dolgozik itt?

- Nem olyan régen, talán hat-nyolc hete. Az irodában pontosan megnézhetjük ezt is, a lakcímét is.

Visszamentünk az irodába, azután kocsiba ültünk a börtönparancsnokkal együtt, és elindultunk özv. Kovács Imrénéhez.

Zörgésünkre az idős asszony nyitott ajtót, s a konyhába tessékelt.

- Békéi urat keressük - mondtam.

- Honnan jöttek?

- A munkahelyéről - mondta a parancsnok.

- Nem tetszik tudni, hogy még tegnap este elutazott?

- Elutazott? - kérdezte riadtan a parancsnok.

- Azt mondta: Kovács néni, két hét szabadságra megyek.

- Mikor mehetett el a lakásból? - vettem át a kérdést.

- Nem néztem meg az órát, lehetett vagy hat-hét óra.

- Melyik a szobája?

- Hogyhogy melyik, hát ez az egy szobám van.

- És maga hol alszik?

- Én, kérem, itt, a konyhában.

- Jöjjön velünk, szeretnénk szétnézni a szobában.

- Miért mennének be?

- A rendőrségről jöttünk - vettem elő az igazolványomat. - Feltétlenül szükséges, hogy megnézzük a szobát.

Egy szekrény, egy ágy, asztal, két szék, a hoked-

lin lavór - szegényes vidéki albérlet tárult elénk. Kinyitottam a szekrényt, szinte üres volt. Egy munkásruha volt benne, két piszkos ing meg egy törülköző. A ruha zsebében 200 forint, semmi más.

- Mondja, Kovács néni, nincs az albérlőjének más holmija?

- Nincs . . . Ami volt, azt, úgy látszik, elvitte abban a nagy kofferben, amivel érkezett... De hát szabadságra ment.

- Hát újságot, könyvet nem szokott olvasni?

186

187

- Könyvet nem hozott magával, és újságot se láttam nála.

- Voltak-e vendégei?

- Tegnap kora reggel jött hozzá egy férfi. Én nem láttam, mert nem jött be a lakásba.

- Akkor honnan tudja, hogy férfi volt?

- Mert hallottam, ahogy beszélgettek.

- És mit beszéltek?

- Nem nagyon figyeltem. Mintha valami kocsi-ról beszéltek volna, hogy pontos legyen. S az a férfi azt mondta: nyugodt lehet, ő biztosan ott lesz a megbeszél helyen. Este, amikor elment Békéi úr, gondoltam is, biztosan kocsin viszik a szabadságra ...

- Mikor takarított a szobában, Kovács néni!

- Én, kérem, mindennap, mit tetszik képzelni, piszkos asszony vagyok én?

- Jaj, istenem, dehogy hiszem, látom, hogy minden csak úgy ragyog a tisztaságtól. Azt szeretném csak tudni, hogy mióta Békéi úr elment, tetszett-e port törölni?

- Törölgettem már.

- A szekrény ajtaját is letörölte?
Értetlenül nézett rám:

- Nem ... az asztal lapját, azt letöröltem . . .

- Nehogy hozzányúljon a szekrényhez! Ki fog jönni ide hamarosan néhány rendőr, azok fognak majd törölgetni, de előbb fényképeznek is. Tetszik tudni, Kovács néni, ujjlenyomatokat keresünk.

- Nem tetszik látni, hogy itt nem hagyott egyebet? Én el nem vettem semmit, hiába jön ide rendőr, úgyse talál semmi mást. A többi holmi mind az enyém, megmondhatják a szomszédok is.

- Drága Kovács néni, amit mi keresünk, az nem holmi. Nézzen ide, idenyomom az asztalra a kezem, s ott marad az ujjam nyoma. Nekünk van egy csodaporunk, ecsettel finoman bekenjük a tárgyat, és előbújik az otthagott ujjnyomat.

- Értem . . .

- Még azt tessék megmondani, hogy szokott-e beszélgetni a lakójával?

- Nem nagyon. Egyszer egy vasárnap elég ita-losán jött haza, s én mondtam neki: nem jó olyan sokat inni, mert megárt a veséjének. Rettenetesen leteremtett, hogy mi közöm hozzá, aztán valami olyasmit mondott: "Tudja, mi voltam én? és most már nem leszek sokáig ezeknek a kapcáia." Nem nagyon értettem. Másnap aztán egy tábla csokoládét hozott, és bocsánatot kért, azt mondta, nem tudja, mit beszélt tegnap, de szégyelli a dolgot. Mondtam is, hogy nem haragszom . . .

- És látogatója a tegnapi kívül volt-e?

- Egyszer régebben két férfi, meg egy nő. A nőt néztem meg jobban, amolyan dáma volt. Szép szőke, nagy hajú, bundában jött. Azután itt iszogattak, s az egyik koccintásnál a nő azt mondta: "Arra igyunk, hogy nem leszel már sokáig szaki bácsi, Fercsikém."

- Ezt kinek mondta?

- Biztosan a másik férfinak . . . Az egyik vendég nevét tudom, azt Ákosnak szólították, az én albérlőm meg Sándor volt, hisz tetszik tudni. . .

- Persze, persze . . . Köszönjük a felvilágosítást Kovács néni, és nagyon kérjük, hagyjon mindent így, amíg a rendőrök nem jelentkeznek.

- De tessék már megmondani, miért keresik Bé-

188

189

kei urat, talán nem szabadságra ment? És egyáltalán: visszajön?

- Nem nagyon hiszem - mondtam.

Visszamentünk a rabmunkahely irodájába, megnéztük Békéi személyi kartonját. A bejegyzés sze-

rint 44 éves, állandó bejelentett lakása Budapest, VII., Murányi utca 6. szám alatt van.

Azonnal a telefonhoz ültem, s utasítottam Tóth főhadnagyot, hogy másodmagával menjen ki a budapesti címre, ha ott találják, állítsák elő Békéit a főkapitányságra. A másik hívással a miskolci kollégákat kértem meg: küldjék ki a technikusokat az albérleti szobába, s a talált ujjlenyomatokat azonnal küldjék meg nekünk Budapestre.

Még egyszer megbeszéltük a szökés körülményeit, s kiderült, amikor Békéi szólt, hogy rosszul érzi magát, és hazamenne, még nem fedezték fel a szökést. Ezért nem is lehetett a helyszínen. De hogy mikor távozott, azt senki nem ellenőrizte, mással voltak elfoglalva... Megkérdeztem az írnot, hol dolgozott Békéi azelőtt. Elővette a munkakönyvét.

- Új munkakönyve van, a hetedik kerületben állították ki, semmi bejegyzés nem volt benne. Tőle tudom, hogy a Ganz Villamossági Gyárban dolgozott, de elvesztette a munkakönyvét, ezért kért másikat. A munkakönyv és a személyi igazolvány adatai azonosak voltak.

- Hogy került ide? - kérdeztem a parancsnoktól.

- Szükség volt villanyszerelőre, ő jelentkezett, mondta, hogy Peregi alezredes, a rokona küldte, őt jól ismerem, így hát felvettük.

- Hol dolgozik Peregi alezredes?

- Miskolcon.

- Hívjuk fel!

Percek alatt megteremtettük az összeköttetést, azután a parancsnok falfehéren fordult felém:

- Peregi elvtárs azt mondja, Békéi nevű rokona nincs, ő senkit sem küldött ide ...

- No, elvtársak, ezzel előbbre jutottunk. . . Rónai százados, kérem, menjenek, beszélgessenek az elítéltekkel, mit tudnak a dologról? Nemsokára én is megyek.

Ott maradtunk a parancsnokkal, s akkor azért megjegyeztem:

- Ezt a telefont nyolc héttel ezelőtt is felvehette volna ... - Nem szólt egy szót sem. S azt hiszem, jól jött, hogy megszólalt a telefon. Tóth főhadnagy volt a vonalban, s én odatartottam a kagylót a börtönparancsnoknak, hadd hallja ő is a jelentést.

- Nem láttam értelmét Békéi Sándor előállításának, ő ugyanis soha életében nem volt még Szuhakállón, ma is a Ganz Villamossági Gyárban dolgozik . . .

- A személyi igazolványa rendben van?

- Igen. Mármost az új, amit a rendőrség állított ki. Ahelyett, amit a villamoson néhány hónappal ezelőtt elloptak tőle.

- Világos. Sejtettem is. Helyesen cselekedett, főhadnagy. Köszönöm, hogy ilyen rendkívül gyorsan értesített.

A börtönparancsnok falfehéren figyelte beszélgetésünket. Nagy nehezen megszólalt:

- Pedig azt a személyi igazolványt is megnéztem. Teljesen szabályosnak látszott. . .

- Mindenesetre most meg kell kísérelnünk egy ismeretlen embert előteremteni. Kérem, mindenkit

190

191

hívjon össze, aki valamelyest is ismerte az ál-Békeket, és állítsák össze róla a lehető legpontosabb személyleírást. Egyik munkatársamat ide küldöm. Míg ezzel foglalkoznak, én is szétnézek az elítéltek között. Igaz is: ők mit tudnak a szökésről?

- A szökést akkor vettük észre, amikor a rabmunkahelyékről bevonultak, s riadóztattuk az őrséget is. Lényegében ezt tudják.

- Köszönöm.

Ahogy a munkahelyen járkáltunk, az egyik elítélt rám köszönt:

- Jó napot, főnök!

Ránéztem, de nem tudtam hová tenni. . .

- Ugye nem ismer meg? Horváth vagyok a nyolcadik kerületből.

- Most már emlékszem, de hogy lesült, és mennyire meghízott! Egészen megváltozott...

- Jó dolgom van itt, jó a koszt, és a melóban sem kell megszakadni. De nemcsak külsőre változtam meg.

- Mennyi van még hátra?

- Ha kapok kedvezményt, akkor hat hónap. Fe-gyelmim nem volt, jól viselem magamat, pénzt is keresek. Meg tetszik látni, hogyha kiszabadulok. sose kerülök többet sittedre.

- Örülök, hogy így gondolkodik. Mit hallott a hármasszökésről?

- Hülyék voltak! Ügy is elkapdoválják őket, és rájuk nyomnak még a télahért vagy egy mázsát.

-[] Ismerte őket?

- Jobban csak a Kancsált.

- Az melyik?

- Hát a becsinálós Jenő ... A hülyére minden balhájánál a félelemtől rájött a hasmenés . . . Nem

tetszik emlékezni? Hiszen nagyon sokszor kapták el emiatt. . . Nem is tudom, egyáltalán hogy mert télahra menni. . .

- Most már emlékszem, mert a neve nem sokat mondott... És a másik kettő?

- Azokat nem nagyon ismertük, külön is húzódtak, még ha közös volt is a munka. Űrigyerekek azok, kérem. Csak hát itt egy munkahelyen kellett dolgozniuk a Müllerrel.

- Most mégis együtt szöktek meg.

- Annak valami oka lehetett. . .

- Mit gondol, hol találhatjuk meg ezt a Jenőt?

- Ha sikerül a dolog, és útközben nem bukik le akkor hamarosan ott lesz a Százház utcában a fekete Rózsínál. . .

- Békéit, a villanyszerelők főnökét ismerte?

- Csak úgy, hogy köszönnünk kellett neki. Nem állt szóba velünk. Alig néhány hete jött ide, de nagyobb úr volt, mint a parancsnok. Legalábbis annak tartotta magát. Nagyképűsködött, dirigált mindenkit, nemcsak a villanyszerelőket.

- Köszönöm a felvilágosítást, Horváth. Mit üzen Aranynak?

- Azt, hogy várjon rám, és mind a ketten új életet kezdünk. Viselje magát rendesen, én biztosan kedvezményesen szabadulok.

- Átadom. Maga pedig keressen fel, ha kiszabadult. Majd segíték elhelyezkedni.

- Köszönöm, főnök!

Amikor Horváthtól elváltam, egyre világosabb lett előttem, hogy én ezt a Müllert nagyon is jól ismerem. Valóban gyáva alak, mindenütt otthagytta a névjegyet, ahol csak járt, s mindig könnyen a nyomára bukkantunk.

192

193

Az irodában talákoztam munkatársaimmal, akik szintén jó néhány elítélttel beszélgettek. Sok újat nem tudtak meg a dologról, de azt bátran kikövetkeztethettük, hogy jól megtervezett és előkészített szökésről, pontosabban szöktetésről volt szó, s az is biztosnak látszott, hogy egyáltalán nem Müller miatt történt. Ellenkezőleg, a gyáva betörőt minden bizonnyal kényszerből vitték magukkal. Meglehetősen jó személyleírást kaptunk az ál-Békeiről.

Elköszöntünk a parancsnoktól, és visszaindultunk Budapestre. Közben betértünk a miskolci kapitányságra is. Itt először arról érdeklődtünk, mi újság az ujjlenyomatok ügyében. Tájékoztattak, hogy technikusaik kint vannak még a helyszínen. Aztán ennél jóval izgalmasabb dolgot tudtunk meg.

Néhány órával ezelőtt betörtek a miskolci helyőrségi kórház ruharaktárába. Az ablakot doronggal feszítették ki, a dorongot ott hagyták. A ruhatárban megtaláltak egy rabruhát, onnan viszont eltűnt egy rendőrhadnagy egyenruha. Hogy még mit vittek el, milyen ruhákat, igazolványokat, azt most igyekeznek felderíteni a nyomozók.

Megkértük miskolci kollégáinkat, hogy mihelyt megtudják, milyen igazolványok vesztek el, azonnal értesítsenek bennünket. Nekivágtunk a budapesti útnak. Most volt időnk megtárgyalni eddigi tapasztalatainkat.

- Nem akarom bírálni az itteni állapotokat - kezdte hevesen Teleki főhadnagy -, de megette a fene, ahol ilyen könnyen beférkőzhet valaki egy ilyen fontos helyre ...

- Azt hiszem, ebben senki sem kételkedik - mondtam -, de nekünk most nem az a feladatunk, hogy elverjük a port a felelősökön. Biztos vagyok

194

abban, hogy előljáróik mindezt megteszik majd, alaposan kivizsgálják az ügyet. Nekünk valamivel nehezebb feladat jutott: meg kell keresnünk a szökevényeket.

- Csak az a kérdés, hogy jelenleg hányan vannak, négyen vagy hárman -> vette át a szót Teleki főhadnagy. - Az biztos, hogy először valami kocsi-val együtt mehettek el négyesben, de ezt a Müllert nem vihették sokáig magukkal.
- Azt nem értem -- mondta Dénes hadnagy -, hogy mi az ördögnek törtek be a kórházba? Hiszen, ha kocsi várta őket, ha előkészítették a szökést, akkor biztosan ruha is volt a kocsiban . . .
- Hacsak Müllert nem hagyták ki a számításból - jegyezte meg Teleki főhadnagy. -- Mert ha ő csak hozzájuk csapódott, akkor esetleg nem volt a számára ruha, rabruhában pedig őket is lebukathatta volna.
- Ez igaz - szólt Dénes -, de ezzel a betöréssel megint reflektorfénybe kerültek, és nem hiszem, hogy szökés közben ez jó dolog lenne . . . Fejük fölött lóg a lebukás veszélye.
- Arra nem gondolnak - kérdeztem -, hogy vajon honnan ismerték olyan pontosan a kórházi raktár helyét?
- Biztosan feküdt ott valamelyikük - jegyezte meg Teleki.
- Látják, ezt meg kellett volna kérdeznünk Miskolcon. De engem is nagyon meglepett ez a betörési história . . .
- És mi van akkor, ha Müllertől azonnal a szökés után elváltak, Müller egyedül maradt rabruhában, ő ismerte már a kórházat, vagy esetleg ők ja-

195

vasolták neki, betört, átöltözött, és most valahol mint rendőr főhadnagy utazik ...

Ilyen és hasonló ötletek merültek fel utazás közben. Mindenki kifejtette a véleményét, védte saját elképzelését, s próbáltuk közben kialakítani a következő napok feladatait. Végre megérkeztünk. Azonnal jelentkeztem a főnöknél, és részletesen beszámoltam a szuhakállói tapasztalatokról.

- No most aztán kereshetitek az egész országban a szökevényeket - jegyezte meg.

- Véleményem szerint nem egyedül kell keresnünk - mondtam határozottan. - Feltétlenül be kell vonnunk a politikaiakat is. Elsősorban a két politikai bűnözőnek szólt a szöktetés. Szöktetőjük bizonyára jól elrejti őket. Müllernek sokkal hamarabb a nyomára bukkanhatunk. Biztosan Pestre veszi az útját. Ha pedig őt megtaláljuk, rajta keresztül közelebb kerülhetünk Zelenkához, meg Ákoshoz

is, nem is beszélve az ál-Békeiről.

- Akiről azon kívül, hogy "ál-Békei", nagyon keveset tudunk.
- Meglehetősen pontos személyleírást kaptunk a rabmunkahely tisztjeitől, őreitől.
- Az ő országos körözését együtt kell elrendelni a többiekével.
- Már intézkedtem, hogy míg a jelentést megteszem, elkészüljön a szövegezés. Amint eltávoztam, jóváhagyom.
- Rendben van. Ami pedig a politikai osztály-lyal kapcsolatos észrevételeket illeti, természetesen azonnal bekapcsoljuk őket a munkába.
- Nagyon fontos politikai szerepet tölthetnek be azok ketten, ha megszöktették őket.

- A priuszukból nem ez következik. Legalábbis Zelenka csak egy buta, ellenforradalmi gondolkodású úrigyereknek tűnik, s az a másik, az Ákos is végeredményben közönséges háborús bűncselekményért ült. ..

- Az a kérdés, nem akarják-e felhasználni őket valami olyan szennyes munkára, amit a rendszer elleni gyűlöletükből és a kiszabadító iránt érzett hálából készséggel elvégeznek . . .

- Hû, ezt aztán ugyancsak finoman körülírtad - nevette el magát a főnök. - Éppen azért terem-
tünk kapcsolatot a politikai osztállyal, mert ezt
mindenképpen meg kell akadályozni. Ki kell zárni minden lehetőséget... De azt hiszem, más irány-
ban jobban a nyomukra bukkanunk.

- Merre?

- Mondjuk, a határállomások felé. A körözést természetesen meg kell küldenünk minden határ-
őrizeti szervnek is. Nem lepődnék meg, ha minél hamarabb megpróbálnák átlépni a határt.

- Ezt feltétlenül számításba kell vennünk, de azt hiszem, nem lesz nehéz dolgunk, hiszen kettő-
jük fényképe a birtokunkban van, a harmadikról meg egész jó a személyleírásunk.

- Lehet, hogy azon jobban eligazodnak... - jegyezte meg újra a főnök, mert sehogy sem tudta megbocsátani a fotósainknak, hogy az igazol-
ványába valami rettenetes fényképet készítettek. "Ennek alapján gonolkodás nélkül tíz évre ítélném ezt a pasast" - szokta mondogatni.

- Mi mindenesetre perceken belül megszálljuk Müller Ilka utcai lakásának meg a fekete Rózsi Százház utcai lakásának környékét. . . Aztán reménykedhetünk, de nagyon halványan a Békei-féle

196

197

ujjnyomatokban is ... bár nem "kétéves nyeretle-
nekkel" van dolgunk, s biztosan egy fikarcnyi ujj-
nyomatra sem bukkannak ott a technikusok.

- És miért vagy olyan biztos, hogy ha véletlenül
akad is ujjlenyomat, az nálunk szerepel a bűnügyi
nyilvántartásban?

- Csak már lenne valami kapaszkodónk!

- Igazad van, Bandikám - nyugtatott a főnök.
- De most elégedjünk meg ennyivel, s készítsük
el a tervet, hogyan fogunk munkához?

Dénes hadnagyot a Százház utcába küldtem. Nem
sokkal később jelentkezett, s elmondta: beszélt a
fekete Rózssal. A nő határozottan kijelentette,
Müller Jenő hosszú idő óta nem volt nála, és hiá-
ba is jönne. Neki már van új fiúja. Elek öcsinek
hívják, becsületesen dolgozik, és nem kér tőle soha
egy grandot sem. Ő Müllert tüstént kirúgná ...

Dénes arra kérte: most ne rúgja ki, hanem azon-
nal értesítsen bennünket. Rózsi ezt meg is ígérte.

Egy másik nyomozónk az Ilka utcában a házfel-
ügyelővel beszélt. A házfelügyelő szerint Müller
semmiképp sem megy haza, mert tudja, ők rögtön
értesítenék a rendőrséget. Hiszen annyira örültek,
amikor lecsukták; mindenki gyűlöli.

Elkészült a körözés, felhívtuk a határőrség figyel-
mét, hogy ezek a személyek esetleg más névvel
igyekeznek kiszökni az országból. Elkészítettük a
következő napok terveit, beosztottuk a figyelőket.

Rónai százados közben útnak indította az általá-
nos ellenőrzésre beosztott nyomozókat. Mindegyi-
küknél ott volt a három fénykép . . . Késő éjjelig
odabent dolgoztam. Másnap nagyon korán mentem
be, s titkárnőm azzal fogadott:

- A főnök sürgősen hívatja.

198

Szinte futva tettem meg az irodáink közti távol-
ságot. Ha ilyen korán sietve hívat, fontos dolgot kö-

zölhet.

A főnök egy újabb távmondatot nyomott a kezembe:

- Olvasd!

"Folyó ha 17-én este 19 óra 40 perckor járókelők jelentették be, hogy Görömbölytapolcán, a tó kertjében egy rabruhás férfi holttestét találták meg. A helyszínre küldött bizottság megállapította, hogy az ismeretlen, rabruhába öltözött személyt két pisztolylövéssel halálra sebeztek. Mindkét lövés a szívébe hatolt. Mivel tudomásunk volt a szuhakállói szökésről, értesítettük a rabmunkahely parancsnokságát, amelynek képviselője helyszíni ellenőrzésen felismerte Müller Jenő elítéltet. A boncolást ma délután végezték el."

- Hát ezek nem sokat gatyáznak, hamar megszabadultak fölösleges társuktól - szaladt ki a számon.

- És bennünket is megszabadítottak az egyik feltételezéstől - tette hozzá a főnök. - Mármint attól, hogy a rendőr-egyenruhát Müller lopta el.

- Ezek szerint náluk van. Márpedig ez sokkal nagyobb veszélyt jelent, mintha Müller hordaná .. .

- Éppen erre gondolok. De azért arra is, hogy egy körözött személy, és ezzel együtt a hozzá illő millió is kiesett, ami mindenesetre szűkíti a munkánk körét...

- Vagy talán megnöveli - mondtam én. - Ennek a Müllernek természetét, észjárását ismertük, rajta keresztül talán eljuthattunk volna a többiekhez.

199

- Halála is lehet nyomra vezető. Csak éppen vigyázni kell: ezeknek fegyverük is van! Hívd össze a csoportvezetőket, néhány perc múlva ott leszek, és megbeszéljük a továbbiakat.

A csoportvezetők pillanatok alatt a szobámban voltak. Nem álltam meg, néhány szóval elmondtam, mi történt Müllerral. Nyílt az ajtó, a detektívfőnök lépett be a politikai osztály vezetőjével.

- Foglaljanak helyet - szólt a főnök. - A főkapitány elvtárssal még tegnap megbeszéltük a szökési ügyet. A következőkben önök közösen fognak dolgozni. Sokrétû munkára van szükség. Politikai banditákkal állunk szemben, akiknek megszöktetése arra utal, hogy jelentős szervezett erő áll mögöttük. Terrorcselekményük, megszökött társuk agyonlövése azt bizonyítja, hogy semmitől sem riad-

nak vissza, s ha ilyen hamar erre szánták el magukat, akkor valamilyen fontos államellenes cselekményre vagy az ország gyors elhagyására készülnek, esetleg kapcsolatban állnak külföldiekkel is. Meg kell akadályoznunk, hogy bármilyen bűncselekményt elkövethessenek. Mindent meg kell tennünk, hogy minél hamarabb kézre kerítsük őket.

Rendre felsorakoztatta a teendőket. Meg kell szállni az összes szállodát. Minden külföldit ellenőrizni kell, anélkül, hogy bármit is megsejthetnének, hiszen azokat, akik hivatalosan vagy turista-ként vannak itt, nem szabad zaklatni, azoknak pedig, akik esetleg éppen szervezkednek ellenünk, különösen nem szabad észrevenniük, hogy figyeljük őket. Újra meg újra ellenőrzéseket kell tartani minden vendéglátóhelyen, de elsősorban a belvárosban és azokon a területeken, ahol ezek a személyek megfordulhatnak, ha Budapestre jönnek. Ugyanerre or-

szágosan is figyelmet kell fordítani, ezt azonban már nem mi szervezzük, hanem főnökeink.

- Teljes konspirációval dolgozzunk! - fejezte be a detektívfőnök. - A legkisebb érdemi megfigyelést azonnal jelentsék. A beosztást Pethő őrnagy, Jenéi százados, és önöktől Fóti őrnagy készítsék el. Kinek van kérdése vagy kiegészítése?

- Alezredes elvtárs, jelentem - szólalt meg Rónai százados -, most érkezett távmondattal Miskolcra: Kovácsné lakásán semmiféle használható ujjnyomot sem találtak.

- Az ál-Békeket tehát ilyen módon nem találhatjuk meg.

- Nekem van észrevételem - szólaltam meg. - Szerintem Müllert nem Görömbölytapolcán ölték meg. Szép idő volt, nem tudom, milyen a forgalom, de a gyilkosságot biztosan többen észrevették volna. Javaslom, hogy azon a területen végezzünk részletes vizsgálatot, hátha a személygépkocsi nyomára bukkanhatunk.

- Egyetértek - mondta a főnök. - A miskolciaknak rögtön telefonálok, megszervezzük, hogy a holttest feltalálásának színhelye körül kutassanak föl tanúkat.

- Van egy kérésem. A szuhakállói rabmunkahelyen van egy Horváth nevű elítélt. Beszélgettem vele, utálta az ál-Békeket, fegyelmezetten töltötte eddig büntetését, ismeri a megszökötteket. Ki kellene engedni, s ő Budapesten segítene nekünk megtalálni őket. Különösen, ha megtudja, hogy egyik rabtársát, a hozzá közelebb állót, meggyilkolták. Garantálom, hogy nem követ el bűncselekményt.

- Nem rossz ötlet, megbeszélem a főkapitány

200

201

elvtárssal, és ha engedélyezi, akkor rögtön felhozzák ide, és te eligazítod.

- Köszönöm.

- Ha nincs más, akkor rögtön átküldöm Jenéit és Pethőt a terv elkészítésére .. .

- Te kimész este?

- Természetesen. Végigjárom a lokálokat, elbeszélgetek az ismerősökkel.

- Nekem lenne még észrevételem - szólalt meg váratlanul a politikai osztály vezetője.

- Tessék - adta meg a szót a detektívfőnök.

- Ha már közösen dolgozunk ebben a foglyoszállásügyi dologban, nekünk most van kialakulóban egy ügyünk, abban viszont Fóti elvtársék segíthetnének.

- Természetesen. Miről van szó?

- A ... kutatóintézetben valami rendkívül nagy jelentőségű tudományos eredményt értek el. Nem részletezem, mi a találmány lényege, mert azt egyrészt magam sem értem pontosan, másrészt nem is hiszem, hogy különösen fontos volna az ismerete. A lényege: az ott folyó, teljesen titkos, állambiztonsági szempontból is fontos, katonai jelentőségű munkáról hírek szivárogtak ki. Mi tudomást szereztünk erről, sőt arról is, hogy a találmány iránt külföldi hírszerző ügynökségek érdeklődnek. Ezt a legnagyobb titoktartás mellett jeleztük az igazgatónak. Ő azonban nem tartott titkot. Annyira felháborodott, hogy összehívta az intézet dolgozóit, és tudtukra adta: tudja, hogy valaki híreket ad ki az Intézetből. Drámai szavakkal ecsetelte, hogy mi történt, és mi történhet még. Ha bárki a legkisebb dolgot is elmondta volna valahol, tárja fel őszintén, hogy elejét vegyék a további fecsegésnek. Monda-

202

nom sem kell, hogy minden jóindulata ellenére az igazgató azoknak a malmára hajtotta a vizet, akik a témával foglalkoznak. Természetesen az ügynök jelentette megbízójának, hogy valamit megsejtettünk. Nekibk most az a feladatunk, hogy a főmérnök, öt mérnök és három műszaki rajzoló legtökéletesebb K. T.-jét elkészítsük, őket állandóan szem-

mel tartasuk. Ők kilencen tudnak ugyanis a talál-
mányról, közülük állhat valaki összeköttetésben a
külföldi megbízókkal. Most, hogy közösen dolgo-
zunk, sokat segíthetnek nekünk az elvtársak.

- A magunk részéről minden tekintetben kö-
zösnek tekintjük ezt a feladatot is, ennek tervét,
beosztását is végezzük el közösen - válaszoltam.

Még véget sem ért a megbeszélés, a főkapitány-
hoz kellett mennünk jelentéstételre. A főkapitány
először is meghallgatott bennünket s a két ügyvel
kapcsolatos előzetes együttműködési elképzelésün-
ket, majd különösen élesen hívta fel figyelmünket
a konspirációra, arra, hogy jól gondoljuk meg, ki-
vel közlünk bármit is. Intő példaként említette az
intézeti históriát.

A detektívfőnök előterjesztette javaslatomat: en-
gedjék szabadon Horváthot, s megpróbálunk rajta
keresztül, az ő segítségével nyomra bukkanni.

- Jónak tartom az elképzelést - mondta a fő-
kapitány, miután kifaggatott a részletekről. -
Azonnal kiadjuk az intézkedést, hogy Horváthot he-
lyezzék át a szuhakállói rabmunkahelyről a Markó
utcai börtönbe. Onnan pedig mi szabályszerűen ve-
gyük át. A többit Fóti elvtárs intézze el.

- Értettem.

- Mindennap tájékoztatást kérek a fejlemé-
nyekről, de ha bármilyen fontosabb dolog történik,

203

azonnal jelentsék - bocsátott utunkra a főkapi-
tány.

Estig sorra érkeztek a jelzések a kiküldött nyo-
mozóktól arról a kilenc személyről, akiket az Inté-
zetből megfigyelés alá vontunk.

Minket elsősorban az érddÉelt, hogy melyikük
tart kapcsolatot több emberrel, esetleg melyikük él
"nagyvilági életet", s ennek alapján melyikükről le-
het feltételezni, hogy külföldiekkel is kapcsolatba
kerülhet. Természetesen ezektől az első jelzésektől
nem várhattuk, hogy minden kapcsolatra fényt de-
rítanak, abban viszont mindenesetre segíthettek -
és segítettek is -, hogy megszerezzük az alapvető
ififormációkat.

Legtöbbjükről - természetesen - már az első
jelzésekből az derült ki, hogy becsületes, szolid, a
családjuknak és a munkájuknak élő emberek. Egyi-
kükről, egy bizonyos Fekete Zsolt nevű férfiről vi-
szont megtudtuk, egyedül lakik, és elég gyakran jár
el esténként. Ügy tudják, hogy nagy lábon él.

"No, akkor az esti általános ellenőrzésen akár találkozhattunk is vele" - gondoltam. Mert ez volt az első olyan este, amikor minden számításba jöhető szállodában, valamennyi jelentősebb vendéglátóhelyen ott ültek nyomozóink, figyelve a vendégeket. A két osztály munkatársainak összehívásával sikerült elérnünk, hogy mindenhol ott lehettünk, s így remélhettük: vagy szökött rabjaink kerülnek hálóba, vagy az intézetbeliek kapcsolataira derül fény.

Este hétkor Rónai századossal és Teleki főhadnaggyal - akkoriban állandó társaimmal - én is útra keltem. Ügy határoztunk: előbb a presszókat, vendéglátóhelyeket keressük fel, később pedig be-

204

térünk a főbb mulatóhelyekre is. Azt terveztem: megfigyeljük munkatársaink tevékenységét, segítünk nekik, ahol szükséges, s természetesen közben mi magunk is nyitva tartjuk a szemünket.

A mulatók mind-mind zsúfoltak voltak. Akkoriban nem volt még sok a szórakozóhely, az élet viszont egyre javult, az emberek szívesen töltötték presszóban, étteremben estéiket. Persze minket nem a kávéjukat csendesen iszogató, ételüket, italukat nyugodtan fogyasztó állampolgárok érdekelték.

Így tűnt fel az Ibolya presszóban egy nő, aki ki volt tiltva Budapestről közveszélyes munkakerülésért és tiltott kéjelgésért. Itt üldögélő nyomozónk, aki - feltételezhetőig - ezt éppen olyan jól tudta, mint én, nagyon helyesen nem "szúrta ki". Tudta, nagyobb vadra kell most vadásznia, kár lenne ilyesmivel dekonspirálni magát. Én viszont nyugodtan odaléphettem a nőhöz, hisz nekem úgylis ismerősöm.

- Jó estét, Emmi! Maga mit keres itt, Pesten?

- Csak néhány napja vagyok itt, felügyelő úr, munkát keresek.

- Tudja, hogy maga nem tartózkodhat a fővárosban?

-r- Tudom, kérem.

- Akkor tûnjön el innen, és meg ne lássam még egyszer! Most az egyszer nem indítunk eljárást maga ellen.

Hálálkodva köszönte meg, fizetett és elment.

Bár most nem erkölcsrendészeti razzián voltunk, ezt kötelességem volt megtenni. Egy-egy ilyen intézkedéssel egyébként is figyelőnket segítettük,

megnyugodtak távozásunk után: itt már járt a rendőrség, itt "szabad a vásár" . . .

Akármerre jártunk, jóleső érzés volt látni, hogy milyen fegyelmezetten végzik munkájukat a nyomozók, mennyire feltűnés nélkül figyelnek, s valamennyien mennyire közönyösen néznek át rajtunk. Tíz óra tájban érkeztünk egyik legfontosabb állomásunkhoz, a Moulin Rouge-ba. Abban az időben ez volt "a" mulató Budapesten, ez volt az a hely, ahová minden külföldit legalább egyszer elvittek, s ahová mindenki, aki "nagyvilági" embernek hitte magát, sikknek tartotta, hogy eljárjon. - Itt leülök egy kicsit -- jeleztem már előre munkatársaimnak.

A mulatóban nagyon sokan voltak, a műsor még nem kezdődött meg, sőt a zene sem szólt, a zenekar éppen szünetet tartott. Régi ismerősünk, Róka, a főpincér nagy ovációval fogadott:

- Jó estét, uraim, örülünk, hogy újra láthatjuk a mi kedves vendégeinket. Azonnal szerzek egy asztalt.

Aki csak látta a jelenetet, azt gondolhatta: jól fizető törzsvendégek érkeztek.

Az egyik sarokba helyezték el az üres asztalt, három széket varázsoltak mellé.

- A szokásos fonyódit kérem - rendeltem fennhangon, hogy tovább folytassam a játékot. - És három jó erős kávét. - Igenis! - ment el pózolva Róka. Egykettőre visszatért az itallal, s az elmaradhatatlan anekdotával. De mintha már valahol halottam vagy olvastam volna a történetet, amit most saját fiáról előadott.

- Képzeld, őrnagy úr - ezt már nagyon hal-
kan mondta -, az egyik nap azzal jön haza a fiam

az iskolából: apukám, a tanító bácsi azt kérdezte tőlem, hogy lehet az, hogy a számtan házi feladatomban mindig hibás az összeadás. Azt feleltem: én nem tudom, pedig apukám mindig segít. Mire a tanító bácsi megkérdezte: mi a foglalkozása az apukádnak? Amikor megmondtam, hogy főpincér, elnevette magát: Főpincér? akkor már értem, hogy miért hibás . . . Tessék mondani, ez nem becsület-sértés?

- Nemigen hiszem - feleltem. - Inkább talán azt jelenti, hogy a tanító járt már a Moulin-ban . . .

Róka szó nélkül otthagytott.

Épp ideje volt, mert egyik munkatársunk, aki már régebben itt üldögélt, felállt, és a mosdó felé indult. Ezzel értésemre adta, hogy közölnivalója van. Megvártam, míg elhagyta a helyiséget, azután lassan felemelkedtem, s én is kimentem.

- Örnagy elvtárs, jelentem - mondta, miután meggyőződünk, hogy kettesben vagyunk -, a hármas páholyban ül az egyetlen olyan csoport, amelyet érdemes figyelni. Vegyes társaság: németek és magyarok. Sajnos, ők hatan vannak, mi pedig csak hárman.

- Szerencsére elég közel ülünk a hármashoz. Igyekszem majd én is mindent, amit csak lehet, megfigyelni és megtudni róluk. Körülbelül háromnegyed óra múlva kijövök az irodába telefonálni a feleségemnek, akkor Pethő elvtárs (a társa) jöjjön oda, s majd megbeszéljük a továbbiakat. Ha időközben elindulnának, Rónai és Teleki elvtárs is segít a követésben.

Mindez nem tartott 2-3 percnél tovább. Előbb ő ment be, nem sokkal később én.

Amikor visszamentem, három ujjal fogtam meg

206

207

aa poharat: - Akkor hát igyunk hármunk egészségére! - emeltem fel.

Ez teljesen világossá tette előttük, mi a feladat. Jól begyakoroltán, egymást váltva figyeltünk. Nem egyszerre bámultunk a jelzett páholy felé, hanem hol egyikünk, hol másikunk tekintete kalandozott arra. A fülünket pedig ugyancsak hegyeztük. A hatagú társaság már eddig is szépen fogyasztott: volt előttük négy üres pezsgősüveg, mellettük a jeges vödörből még kettő kandikált ki. Két nagyon csinos nőt itattak a férfiak, vagy talán a férfiakat a nők... mindenesetre emelkedett volt a hangulat, s többnyire németül beszélgettek.

Amikor megszólalt a zene, két férfi felkérte a társaság két nőtagját, s a mellettünk levő táncparketre mentek. Nagyon tisztességes távolságot tartva táncoltak. Ahogy eltangóztak mellettünk, alaposan megfigyeltem a nők arcát: mind a ketten nagyon szépek voltak. Az egyik nő dús szőke haja a vállára omlott, ő alig-alig szólt a partneréhez. A másik pár, a férfi és a vörös hajú nő elég intenzíven beszélgetett németül.

- Tetszenek a szép hölgyek? - szólalt meg a hátam mögött Róka.

- Miért, nekem nem tetszhetnek a szép nők? -
kérdézem vissza. - Egyébként már azt hittem az
előbb, hogy megsértődött.

- Én? Hát ha azt kérné tőlem, akár pucéran is
táncolnék magának itt a parkett közepén, olyan sok
jót tett már velem ...

- Tudja, mit! Ha már választhatnék, akkor in-
kább ezeket a hölgyeket kérném rá ...

- Mondtam, hogy tetszenek ...

- Mit tud róluk?

208

- Ezek így együtt most másodszor vannak itt.
A társaság két magyar tagja már többször volt a
vendégünk.

- Kik azok?

- Az a kicsit hosszabb hajú férfi, aki a vöröses
növel táncol, meg a másik nő.

- A többiek?

- Németek ... Nem az NDK-ból jöttek.

- Hát ezt meg honnan tudja?

- Mit nem tud a Róka? Különben a nyugatné-
met márkát még a nálam gyengébb ürgék is fel-
ismerik.

- Ha mindent így tud, mit mondhat még ró-
luk?

- A lakcímüket speciel nem. Mármint a magya-
rokét. A németek viszont a Gellértben laknak. Oda
vitették magukat legutóbb taxival, onnan tudom,
mert engem kértek, hogy hívjak nekik kocsit. Én
pedig, tudja, jó pincér módjára kikísértem őket, és
kinyitottam előttük a taxiajtót...

- Meg a fülét... De jól tette!

- Köszönöm az elismerést. És mit fog szólni, ha
azt mondom, hogy műszaki emberek lehetnek?

- Ezt meg honnan tudja? - kérdeztem, s ma-
gam is éreztem, most az egyszer sok mindent le le-
hetne olvasni az arcomról, ha valaki figyelne.

- Mert a magyart a német mérnök uramnak
szólította. . .

- Köszönöm! Mégiscsak kitűnően számol maga
Róka, lehet, hogy a tanító becsületsértést követett

el...

- Örülök, hogy ez a véleménye, Örnagy úr...
De ugye, nem mennek még el, ragyogó a műsorunk.

209

- Jó, jó, még maradunk... És hozzon még egy fonyódit, meg három kávé...

Visszatért:

- A fonyódi jó hideg, a kávé finom és forró, de a műsor sem lesz langyos ...

Megkezdődött az előadás. Igazán jó, az akkori időkben színvonalas varietészámok peregtek egymás után. Én azonban alig-alig figyeltem oda, inkább a közönséget néztem, és messze kalandoztak a gondolataim. Azon töprengtem, milyen jó lenne, ha én is gondtalanul figyelhetném a táncosnők lábát, a könnyed, sikamlós tréfákat - és nem két férfi társaságában -, ahelyett, hogy itt ülve is azon töröm a fejem, merre lehetnek a szökevények, vagy kik azok, akik ilyen lelkesen ápolják a hármás páholyban a magyar-nyugatnémet barátságot?

Szünetben odaszóltam Rókának:

- Főúr, szeretném felhívni a feleségemet telefonon.

Azonnal megértette:

- Parancsoljon az úr, jöjjön velem. . . De, sajnos, a nyilvános állomásunk hibás . . .

Kimentünk. Néhány perc múlva Pethő is megjelent az irodában.

- Jól csinálták - kezdtem. - A hármás páholy nagyon fontos. A benne levő négy német állítólag a Gellértben lakik, de a szöke nőről és a magyar férfiről nem sokat tudunk. Mindenesetre hívok még segítőtársat, hogy akkor is követhessék a társaságot, ha több irányba mennek. Mindent tudjanak meg róluk, amit csak lehet. Reggel kérem a jelentést.

Ö visszament, én pedig telefonáltam a központi ügyeletre. Közölték: már küldik is az erősítést.

210

Visszamentem, megnéztük a műsor második felét, azután elindultunk. Amikor kiléptünk, Rónai megkérdezte:

- És most hová?

- Tudják mit, menjünk haza lefeküdni. Néhány órát még alhatunk.

Reggel két távmondattal várt. A nyíregyháziakat vettem elő elsőknek.

"Zelenka József apjának kisebb földbirtoka volt. A felszabadulás előtt vagyonát kisibolta az országból, s három gyermekével tudomásunk szerint Nyugatra távozott. Ide Nyíregyházára azóta sem tértek vissza."

Elgondolkoztam: atyaisten, milyen lehetett az ellenőrzés, amikor ezt a fiatalembert felvették a Kosuth Akadémiára?

A székesfehérvári távmondattal így szólt:

"Ákos Zoltán régi nemesi családból származik, apja tagja volt a Héjjas-különítménynek. Ákos Zoltán katonatiszt lett, Ludovikát végzett. A család Nyugatra szökött, a mai napig Székesfehérvárott nem jártak. Tudomásunk van arról, hogy a visszatért Ákos Zoltánt a bíróság jogerősen elítélte."

No, ezekkel nem sokra megyünk - állapítottam meg. Egy biztos: mind a ketten lehettek Nyugaton, mindegyiküket beszervezhették, de vajon melyikük kedvéért rendezték meg a szöktetést? Hiszen világos, hogy az ál-Békei ezért ment le Szuhakállóra . . .

Kár, hogy többet nem tudunk róla, csak a személyleírását. Igaz, a külsejét megváltoztathatja. Reméljük, akkor sem juthat át a határon, és mi megtaláljuk. Mert nemcsak odaát működik a kém-

211

1

elhárítás, hanem nálunk is. Mi is vagyunk olyan ügyesek!

Erzsiké szólt be:

- Őrnagy elvtárs, kérem, egy rabot hoztak ide valahonnan vidékről.

- Nagyszerű! Küldje be őket azonnal. És kérem Teleki főhadnagyot.

Szinte láttam ámuldozó tekintetét a telefonon keresztül.

Kopogtak, a két börtönőr bekísérte Horváthot.

- Jelentem, előállítottuk Horváth Ernő elítéltet
- emelte sapkájához kezét az alacsonyabbik. -

Utasításunk van, hogy itt adjuk át, s majd innen kísérik át a Markóba - mondta, és elém tette a kísérőlapot.

Belépett Teleki főhadnagy, a papírt neki adtam tovább:

- Főhadnagy elvtárs, készítse el az átvételi papírt, azután jöjjön vissza. Vizontlátásra!

A börtönőrök elmentek. Horváth nem tudta elképzelni, mi történt, csak állt, és nézett rám értetlenül. Rászóltam:

- Üljön le, Horváth!
Kisvártatva leült.

- Ugye meglepődik, hogy nálam találja magát?

- Nem tudok szóhoz sem jutni, őrnagy úr, kérem. Miért tetszett idehozatni?

- Amikor Szuhakállón beszélgettünk, arra a meggyőződésre jutottam, hogy maga valóban új életet akar kezdeni, és ehhez akarom hozzásegíteni.

- Ezért hozatott fel a Markóba?

- Maga most nem megy a Markóba. Magát most szabályszerűen kiengedjük.

- Végleg?

- Igen... De figyeljen rám. Tudja, mi történt Müllerral?

- Nem tudok mást róla, csak azt, hogy megszökött. Elkapdoválták?

- Nem. Agyonlőtték. De nem az üldözők, hanem akikkel együtt szökött.

- Az aljas gazemberek! Ugye mondtam, hogy csak kényszerből vihették magukkal, nem volt az közékük való. És azok a fasiszták meglettek már?

- Éppen ehhez kérem a maga segítségét, Horváth.

- Mit tudok én segíteni? - lepődött meg.

- Remélem, nagyon sokat. A következő az elképzelésem: most kap civilruhát, pénzt, kéglije van a mamájánál, odamegy lakni. Arannyal egyelőre nem veheti fel a kapcsolatot. Azokra a helyekre jár majd, amiket én mondok, és figyel, nézelődik.

- És mi van, ha összetalálkozom a csibészekkel?

- Maga oda nem megy, ahová azok, a régi ismerősök járnak. Olyan helyekre küldöm, ahová a szököttel betérhetnek. És tudja, hogy azok a magafajta csibészek köreit elkerülik.

- Jó, jó és ha ezekkel a fasisztákkal találkozom?

- Nézze, ha lehet, tegyen úgy, mintha nem ismerné őket. Ha megszólítanak, akkor viszont maga is "pucolós". Akkor haverkodhat velük, sőt próbálja meg "levágni" őket azzal, hogy nincs pénze. Ha nem adnak, ne erőltesse. Ha van velük valaki, azt jól figyelje meg. Utána azonnal hívjon fel telefonon. Ha én nem vagyok itt, akkor bemondja, hogy Ernő keres, és elmondja, mit tapasztalt. Most adok magának pénzt. Szerényen viselkedik, nem csinál feltűnést, csak keveset ihat, sőt inkább azt aján-

212

213

lom: ne is igyon. Remélem, nem tart sokáig, addig kibírja, ha odabent kibírta . . . Vállalja ezt a munkát?

- Boldogan vállalom, őrnagy úr! Nemcsak azért, mert bízik bennem, mert kiengednek, hanem azért is, mert annyira sajnálom azt a Müllert, és úgy utálok ezeket az úri gyilkosokat.

Mindezt már a közben visszatért Teleki is hallotta.

- Ha minden lezajlott, természetesen továbbra is szabad marad, a szabadulási papírja végleges lesz!

- Köszönöm szépen, őrnagy úr! Higgye el, úgy fogok melózni, hogy megérdemeljem. S utána új Horváth Ernő leszek.

- Főhadnagy elvtárs, van valaki a szobájában?

- Nincs senki!

- Akkor most szépen feltűnés nélkül átvezeti oda Horváth urat, s rázárja az ajtót, ameddig megszerzi a szükséges holmikat. Nem azért, mintha félnék, hogy meglép, hanem mert nem akarom, hogy bárki is meglássa ebben az öltözékben.

- Köszönöm - hálálkodott Horváth.

- Egyébként a bajuszát hagyja meg, ne borotváltassa le. Nemsokára megkapja a ruhát, akkor még bejön, megadom a telefonszámot, ellenőrzöm, hogy milyen a külseje . . . Teleki elvtárs, okosan vásároljon!

Elementek, én pedig olvasgattam, tanulmányoztam az Intézet kilenc dolgozójáról kapott jelentéseket.

Hatan közülük mérnökök . . . Egyetem! De boldogan tanultunk volna mi is. De ez elérhetetlen vágyálom volt egy olyan melós gyerekek, amilyen én

voltam. Még távcsővel se nézhettük az egyetemet, nemhogy oda járhattunk volna. Ezek a mérnökök még mind a régi rendszerben kapták a diplomájukat, no de nálunk dolgozhattak, jó pénzt kereshettek, s minden támogatást megkaptak a kutatáshoz. Közülük mégis egy vagy több árulóvá vált. . . Kellene valami csodaszer, hogy beléjük lássunk. Sajnos, ilyen nincs, ezzel nem rendelkezik egyetlen nyomozó sem. Csak éles szemmel, józan logikával és fáradhatatlansággal. Azt hiszem, ez is elég lesz . . . Horváth Ernő jött be a szobámba Teleki főhadnaggyal. Olyan elegáns volt, hogy alig ismertem rá.

- Hû, a kutya fáját, ha Arany így meglátja, kiugrik a bőréből - mondtam. - De egyelőre nem láthatja meg! Tehát, Ernő! A szállodák presszóiba, éttermeibe menjen, de csak akkor üljön le, ha úgy látja, érdemes. Sokáig sehohol se tartózkodjon, nehogy feltűnjön, hogy egyedül van. Hűsítőt iszik és kávé. Megadtam a telefonszámomat: - Akárhonnan hívja is a számot, nevet nem kér, csak annyit mond: itt Ernő . . . erről mindent tudunk.

- Értettem, örnagy úr... meg lesz velem elégedve !

Átadtam az időközben elkészített szabályszerű papírt arról, hogy büntetésének letöltése után szabadult, s még munkaadói igazolást is, nehogy valamelyik rendőr igazoltatás után bekísérje, és megakadályozza munkájában. Azután sok szerencsét kívánva, elköszöntem tőle.

Jócskán benne voltunk már a délelőttben, de az éjszakai társaságról a jelentés csak késett.

Erzsikét kértem, teremtsse elő Pethőéket. Megtudtam: nemsokára fontos jelentéssel jönnek, de még valami hiányzik.

214

215

Nem tudom, miért, de hirtelen a szökésre terelődött a gondolatom, pontosabban a Kovács nénivel folytatott beszélgetésre. Hogy is mondta? Békéi látogatója egy szép szőke, hosszú hajú nő volt és két férfi. . . Nem, nem, ez csak lázálom, azért; mert én is láttam egy szép szőke, hosszú hajú nőt... És azután, még mondott valamit, amit leírásom elején említettem, de akkor teljesen jelentéktelennek tartot-

tam. Azt mondta: a két férfi közül az egyiket Ákosnak hívták, a másikat Fercsinek, csak az volt a furcsa neki, mintha ezt Békéinek mondta volna az az Ákos, pedig hát Békéi neve Sándor volt. ..

Megvan! Lehetséges, hogy az ál-Békei igazi keresztneve: Ferenc. De hány százezer Ferenc van az országban? Kiszóltam Erzsikének:

- Erzsiké, nem jött Miskolcra távirat vagy telefonjelentés?

Ügy nézett rám, mintha az édesanyját öltem volna meg:

- Hányszor fordult elő, őrnagy elvtárs, hogy én valamit azonnal nem adtam oda?

- Jó-jó, ne haragudjon. Csak hátha akkor éppen nem voltam bent.

- Most is reggel nyolckor már mindent az asztalon talált.

- Igaza van. Hívja föl most Miskolcot, és érdeklődj meg, milyen igazolványt loptak el a kórházból, amikor az a betörés történt?

- Értettem. Egyébként megjöttek Pethőék.

- Kérem őket.

- Üljenek le - kínáltam helyet a munkatársakat, akik a Moulin Rouge hármashatárának vendégeit követték.

- Jelentem, a Moulin-ban szórakozó társaság

216

minden tagját simán "felvettük" - kezdte Pethő főhadnagy -, megállapítottuk a nevüket és részben a foglalkozásukat is. A négy nyugatnémet állampolgár hét napja tartózkodik Magyarországon, a Gellért szállóban laknak. Itt vannak az adataik -- adta át a papírt. - A szőke nő magyar, együtt távozott a magyar férfival. A férfi gyalog kísérte haza a Visegrádi utcába. Lassan mentek, nagyon sokszor megálltak csókolózni. Amikor a Visegrádi utcába értek, a kapuban még legalább tíz percig beszélgettek, csókolóztak. Horváth elvtárs, a munkatársunk, egészen a közelükbe férközött mint rézszeg .. .

- Erről hadd halljuk öt.

- Részegen tántorogtam a közelükbe, s pár lépésre tőlük megálltam, gondosan elfordultam, s szóval .. azt csináltam, amit egy részeg szokott a falhoz támaszkodva, mit sem törődve a környezet-

tel...

- El tudom képzelni - szakítottam meg.

- És akkor azt mondta a férfi a nőnek: "A főmérnök meg ne tudja, hogy Richardékkal voltunk ... És odabent továbbra is: jó napot, elvtársnő!"

- Ne fokozzák tovább a kíváncsiságomat - szóltam -, kik ezek?

- A nőt, aki a Visegrádi utca tizenhét számú házban lakik a szüleivel és egy fiútestvérével, Ferences Ildikónak hívják, műszaki rajzoló. A férfi, akit a Fő utca hatos szám alatti lakásáig sikerült kísérnünk, nőtlen, mérnök. A neve: Fekete Zsolt.

Felkaptam a fejem.

- És mindketten abban az Intézetben dolgoznak ...

217

Az előttem levő névsorra mutattam:

- Sőt azon az osztályon is ... Itt van a nevük a mi kilenc emberünk között...

Talán mondanom sem kell, hogy a beszélgetés ebben a pillanatban félbeszakadt. Telefonon jelentkeztem a detektívfőnöknél, és néhány pillanat múlva már a szobájában voltam.

- Mi történt? Mi ez a nagy izgalom? - fogadott a főnök.

- Jelentem, tegnap este egy négytagú nyugatnémet társasággal volt együtt a Moulin-ban az Intézet két dolgozója, akik egyébként titokban szoros kapcsolatban vannak egymással.

- Ezt azonnal megtárgyaljuk a politikai osztály vezetőjével...

Együtt robbantunk be a szobájába. Végighallgattott, nagyon megköszönte embereink segítségét - mivel a Moulin-ban csak a mieink voltak -, s hozzátette:

- No, ezt sürgősen közöljük Szabó százados elvtárssal ...

- Hát az meg kis és hol van? - tört ki belőlem a kérdés.

- Persze még nem mondtam neked: amikor azok a bizonyos dolgok a tudomásunkra jutottak, Szabó századost mint mérnököt, odahelyeztettük az Inté-

zetbe. Csak az igazgató tud arról, hogy a mi emberünk. A káderes vette fel, teljesen szabályosan, a diri a főmérnök jelenlétében beszélte meg vele, hogy egyelőre nézzen körül az Intézetben, melyik munkaterület tetszik neki a a legjobban ... Ez nem volt feltűnő, az új embereket így szokta fölvenni.

r Ez szabad bejárást biztosít Szabó századosnak valamennyi munkahelyre.

218

- És valóban ért a szakmához? Nem fog lebukni?

- Neked elárulhatom: nem végzett mérnök . . . egyelőre ... De egyetemi hallgatóból lett nyomozó, s most is tanul...

- És megtudtatok már tőle valamit?

- Egyelőre kevesebbet sikerült megtudnunk, mint reméltük. Szabó százados mindenestre rendkívül jól mutatkozott be szakmailag is; néhány speciális problémába az igazgató előre beavatta, igyekezett mindenkinek a kedvébe járni, akivel csak összehozta a jószerecse. Sokan máris a bizalmukba fogadták. De ez még csak a kezdet. Amit pedig elintéztünk: abban a pánccélszekrényben, amiben a találmány rajzát és leírását elhelyezték, jelenleg "hét lakat alatt" értéktelen gépek tervrajzai és leírásai vannak. Az eredetit biztonságba helyezték, hogy hová, azt csak az igazgató és Szabó százados tudja.

- Tehát nem kell túlságosan izgulnunk, ha valaki idő előtt benyúl a pánccélszekrénybe.

- Hát azért nem ilyen egyszerű a dolog. Ugyanis a szakértő nagyon gyorsan észreveszi, hogy rászedték, és akkor a társaság szétugrik, megpucol. Mindenesetre jobb, mint a semmi, hiszen legalább nem kerül ki a találmány titka, de azért sietnünk kell.. .

- Ami minket illet. . .

- Tudom. Nagyszerű ez a megfigyelés. Fekete Zsoltot és Ferences Ildikót most már odabent is figyelni fogjuk.

- Gyorsan lehet értesíteni Szabó századosot?

- Pillanatok alatt... Az összeköttetést tökéletesen megszerveztük. Egyébként, ha egy kicsit ma-

219

radtok, megvárhatjátok a jelentését. Negyvennyolc óránként kell jelentkeznie az összekötőn keresztül, s éppen ma reggel aktuális ... - Aztán még hozzátette nevetve: - Egyébként, ha az Intézet felé jártok, ne nagyon bosszankodjatok, hogy már megint valami kábelfektetési munkával zaklatják a járókelőket.

- Értem . . .

- Ez a második csatornája a kapcsolatunknak, s a biztosíték, hogy akivel valami probléma akad, ne tudjon túl messze jutni... legalábbis megfigyelés nélkül.

Itt is megittuk az elmaradhatatlan kávékat. Sok minden szóba került, mire az osztályvezető megkapta Szabó százados jelentését. Azonnal intézkedett, hogy Szabó fokozza Fekete Zsolt és Ferences Ildikó ellenőrzését, azután a jelentés tanulmányozásába mélyedt, s minden lényeges részletet azonnal ismertetett velünk.

- Érdekes, erről a párosról nem ír semmit... Egy másik mérnök szerepel itt, Bacsó László. Ez az ember tegnap délután beszélt valakivel telefonon, és ma este tizenkilenc órára a Palace szálló éttermében beszéltek meg találkozót.

- Úgy látszik, minden esténket lefoglalják ...

- Igaz, te már tegnap is mulattál. . .

- Kösz ...

- Hûha... Ez még érdekesebb - kapta most fel a fejét a jelentésből. - Azt közli itt Szabó százados, hogy nem a megfigyelt kilenc személy között, hanem az osztályon kívül három gyanús személyt talált. . .

- Váratlan fordulat! - vetette közbe a főnök. De mit tudunk róluk?

- Azt írta a jelentésben: ez a három ember, ketten a laborban dolgoznak, egy az előhívóban, már a bemutatkozásakor kelletlenül fogott vele kezét. . .

- A kis érzékeny . . .

- ... azután tegnap, amikor bement a laborba, együtt találta őket. Harsány röhögéssel fogadták, gúnyolódni kezdtek vele. Nem vette a lapot, hanem elbeszélgetett velük, azután úgy ment ki, hogy az ajtót nem csukta be egészen, s néhány lépés után visszatérve hallhatta, amit beszéltek: "Megint hoztak ide egy nagy kádert!" - mondta az egyikük. "Egy franc kommunistával több lesz" - toldotta meg a másik, amire a harmadik megnyugtatólag jegyezte meg: "Azért ez se zabái meg itt sok kenye-

ret."

- Alezredes elvtárs - tört ki belőlem. - Egyszerűen nem értem, hogy egy ilyen fontos intézetbe, hogyan kerülhetnek ilyen emberek . . .

- Én értem, Bandikám! Itt nem is olyan régen még koalíció volt, sőt ellenzéki pártok is működtek, vagy már elfelejtetted? Azt is jól tudod, hogy még nagyon kevés a kommunista szakember.

- Jó-jó ... de legalább a legfontosabb helyekre ... És legalább olyanokat, akik nem ellenségeink . . .

- Leányálmom - szomorított el a politikai osztály vezetője. - Nem megy minden olyan gyorsan ... De azért talán tudunk segíteni, ezek meg nekünk segíthetnek . . .

- Ezek? Csak nem hiszed, hogy aki ilyen nyíltan pofázik, az ugyanakkor konspirál is ...?

- Hát persze hogy nem hiszem ... És mégis úgy érzem: segíteni fognak nekünk.

- Kezdem érteni!

220

221

- Várjatok csak! - behívott egy nyomozót. Átadta a három személy adatait, s utasította: két társával lásson hozzá, két órán belül készítse el a K. T.-jüket. Amikor a nyomozó távozott, mi is elköszöntünk.

- Azt hiszem, gyorsulnak az események, ebéd után találkozunk nálam - búcsúzott a detektív-főnök.

Erzsiké türelmetlenül fogadott:

- Hû, de jó, hogy jön, őrnagy elvtárs, valami Ernő keresi!

- Hogyhogy valami Ernő? - kaptam a kagyló után. - Ernő maga az!

- Igen.

- Egy pillanat - fogtam le a kagylót, és Erzsikéhez fordultam: - Hát nem megmondtam magának, hogyha Ernő keres, akkor azonnal kapcsolja vagy vegye fel az üzenetet, bármit mond ...

- őrnagy elvtárs, kérem, egy szóval sem említette ...

„Hû, a szentségit - villant az agyamba -, ezt tényleg elfelejtettem .. .”

- Jó, akkor most mondom - folytattam fennhangon -, és kérem, a jövőben erre nagyon figyeljen . . .

Levettem a kezem a kagylóról:

- Hallgatom Ernő! Nyugodtan beszélhet?

- Igen, de nagyon hosszú, amit mondani akarok, tessék velem valahol találkozni... Az Annából telefonálok, s már hárman várják a telefont...

- Induljon el az Engels tér felé, a Nemzeti Szalon bejáratától balra várni fogom...

- Perceken belül ott vagyok...

- Én is.

222

Erzsikének odaszóltam:

- Körülbelül egy óra múlva itt leszek, há keresnek.

Szinte egyszerre értünk oda Horváth Ernővel. Szép stuccolt bajusza volt már.

- Főnök - kezdte köszönés nélkül -, találkoztam Békeivei.

- Hol, mikor?

- Mindent elmondok . . .

- Szép nyugodtan sétálgassunk itt, mintha a világ legszebb nőiről beszélgetnénk - fogtam karon, és ő máris mesélni kezdett:

- Ügy tettem, ahogy az őrnagy úr mondta . . .

- Nem ártana, ha nem figyelmeztetne állandóan a rendfokozatomra, ez kicsit különösen hathat a szembejövő járókelőkre... - böktém oldalba nevetve.

- Értem... - vigyorodott el. - Tehát jártam a szállodákat, eszpresszókat, és az Astoria halijában ott találtam Békéit. Alig ismertem meg, olyan elegáns volt. Sötét szemüveget viselt.

-| Biztos, hogy ő volt?

- Hát először biztos voltam benne, azután hir-

telen azt mondtam magamban, "hülye vagy, Ernő..." merthogy egy zsernyák... bocsánat egy rendőr főhadnagy lépett az asztalához, leültek, együtt kávéztak. . . Aztán gyorsan elfordítottam a fejem is az asztaluktól, mert megismertem a főhadnagyot: Zelenka volt... Itt vakuljak meg, ha nem ő volt abban az egyenruhában ... De gondoltam: hát lehet ez?

- Lehet - vigasztaltam meg gyorsan. - Nem is mondtam még magának, hogy menekülés közben loptak egy rendőrtiszti egyenruhát. . . Igaz, akkor

223

még csak hadnagyi csillaggal... No de valaki saját magát könnyebben előléptetheti, mintha a minisztertől várja.. .

- Köszönöm, hogy megnyugtatót, mert először egy kicsit tartottam tőle, hogy tévedek. Mindenestre télahra mentem, tehát gyorsan fizettem, s odakint vártam rájuk. Jöttek is nemsokára, vitatkozva. Gyalog mentek le a körútig, én meg szép finoman utánuk. Nem vettek észre. Felszálltak a villamosra. Én is, csak kicsit hátrább. A Széna térig mentek, ott leszálltak, sétálgattak. A zsernyák... tehát Zelenka, folyton az óráját nézte. Talán tíz perce lehettek ott, amikor jött egy taxi. Nagyon elegáns nő szállt ki belőle, és odament hozzájuk. Valamit mondhattak, mert a nő széttárta a karját, és a taxira mutatott. Én mindenestre feljegyeztem a taxi számát. . . Gyalog indultak hármában tovább, és a Gábor Áron utcában egy emeletes villába bementek. Ott már nem mertem sokáig álldogálni, mert üres volt az utca, s ha egy kis eszük van, kiszűrnak. A Pasaréti úton sétálgattam, hátha mázlim lesz. Volt. A nő jött, igaz, egyedül. Felszállt egy buszra, én is. A Vörösmarty téren szállt le, azután a Váci utcában sétálgatott. Végig követtem, nem vett észre, tőle nem is nagyon tartottam, hiszen ő nem ismer. A Gellért szállóig ment, mire én is odaértem, már kulccsal a kezében a lifthez lépett. Tehát ott lakik. . . Főnök, nem kellett volna szólni hozzájuk?

- Dehogyan, Ernő, mindent nagyon jól csinált! Magában egy nyomozó veszett el!

- Ismeri a mondást, főnök ...

- Tréfa nélkül mondom, hogy sokat segített!

224

- De mégis, valahogy rajtuk kellett volna maradnom.

- Majd mi folytatjuk, Ernő! Gondoljon arra, hogy mi történt Müllerrel! Nem véletlenül mond-

tam, hogy ha lehet, kerülje el a velük való találko-
zást. Ezek nem szívbarjosak, fegyverük is van, és
higgye el, mi nem két gyilkosságért akarjuk elfogni
öket...

- Értem én, főnök, és köszönöm, hogy vigyáz
rám...

- Hát maga vigyáz-e magára? Ügy csinált-e
ahogy mondtam? Nem találkozott a régi haverjai-
val?

- Messze elkerülöm azokat a helyeket. Tessék
elhinni, én igazán jól akarok viselkedni ezután.. .

- Elhiszem. Annyira elhiszem, hogy már beszél-
tem is Arannyal. Elmondtam, hogy találkoztam ma-
gával Szuhakállón, hogy ott nagyon rendesen visel-
kedik, átadtam az üdvözlését, és hozzátettem: úgy
tudom, néhány nap múlva szabadul. Sírt örömeiben,
azt mondta, hűségesen várja magát.

- Köszönöm ...

- Erre még lesz idő. Most egyelőre továbbra is
tartsa nyitva a szemét, s azt hiszem, nem árt, ha az
Astoriát meg a Gellértet finoman újra felkeresi.

- És ha még egyszer találkozónék velük?

- Egyet ígérjen meg: ha beszédbe elegyedik is
bármelyikkel, sehoiva nem megy el, ha hívják,
mindaddig, amíg velünk nem vette fel a kapcsola-
tot. Nem kockáztathatjuk a maga életét. Jó mun-
kát!

Ügy fogtunk kezét, mint két régi jóbarát, s én
igyekeztem vissza. Azonnal kértem a tartalékban
levő nyomozókat:

225

- Tóth elvtárs - fordultam a legtapasztaltabb-
hoz: - Óvatosan tudják meg, kik laknak abban a
Gábor Áron utcai emeletes házban: a második eme-
letes ház a páros oldalon. . . Ketten menjenek az
Astoriába, a váltást megszervezzük, a körözött sze-
mélyek fényképe legyen kéznél, de senkit sem sza-
bad elfogni. Egyikük azonnal jelenti, ha bármelyik
keresett személy oda érkezne.

Miután útra bocsátottam a nyomozókat, néhány
falatot bekaptam, s már mehettem a detektív főnök-
höz. Egy-két perccel később ott volt a politikai osz-
tály vezetője is.

Először én mondtam el a jó híremet: megvan az
ál-Békei és az egyik szökött rab . . .

- Ez a Horváth jó húzás volt - dicsért meg a

főnök.

Tájékoztattam arról is, hogy a rendőrtiszti egyenruhára főhadnagyi váll-lap került.

- Ezt gyorsan előléptették! - nevetett, aztán elkomorodott az arca: - Iszonyatosan pimaszok, hogy ezt meg merik tenni. Ritkán akadni ilyen szentelen alakokra.

- De most már rájuk akadtunk, főnök!

- Örülök, hogy a ti ügyetek is előrehalad - nyugtázta a politikai osztály vezetője. - Már azt hittem, hogy a közös munkából csak mi profitálunk . . . Mert nálunk egyre jobban mennek a dolgok...

- Ki az a három ürge?

- Hát ha ürgén férfit értesz, az előbb nem mondtam: kettő férfi, egy nő... A K. T.-jük pedig teljesen egyértelmű. Olvasom: Szentesi Júlia, bűntetlen, Albertfalván született ezerkilencszázhuszonnégyben, apja tartalékosként vonult be, őrmester

volt, de egyébként nyilas karszalaggal is látták. Ezerkilencszáznegyvennégyben anyjával és testvérével Nyugatra szökött, onnan ezerkilencszáznegyvenöt elején jött vissza. Apját közben két évre ítélték. Kitanulta a fénymásolást, gyors- és gépíró tanfolyamot végzett, így helyezkedett el az Intézetben . . .

- A fene egye meg, hogy egy ilyen helyre mindenkit felvesznek - heveskedtem.

- Balogh Károly is bűntetlen, apja önálló kereskedő volt, ő két félét végzett a műegyetemen, de azután a háborús években kimaradt, apja üzletében segédkezett. így aztán valóságos főnyeremény volt az Intézetnek, ahol műszaki rajzolóként kezdett dolgozni, utána került a laborba . . . Harmadik társuk: Szekeres András apja csendőr tiszthelyettes volt, ő kereskedelmi érettségit tett, ezerkilencszáznegyvennégyben behívták, katonaként hadifogságba került, onnan ezerkilencszáznegyvenhatban jött vissza. Az intézetben fél éve dolgozik...

- Bizonyos múltja tehát kettőjüknek van ...

- És ami sokkal több: pimasz jelenje mindhármuknak. Több becsületes dolgozó elmondta az Intézetben, hogy ezek hárman gyakran tesznek gúnyos megjegyzéseket a népi demokráciára, szidják a kommunistákat, dicsőítik a nyugati életformát, hangoztatják a közeli rendszerváltozást, ebben szinte versengenek egymással. Azt sem titkolják, hogy az amerikai rádiót hallgatják, sőt terjesztik is a híreket.

- Hát ilyen nyíltan lehet uszítani?

- Persze hogy lehet, ha hagyják... Majd menj el a tárgyalásra, és hallgasd meg, hogy folytatólagosan, hosszú időn át elkövetett izgatás miatt hány

226

227

évet kapnak... Mert még ma őrizetbe vesszük őket.

- Meglehető csinnadrattával! - derültem fel.

- Tudtam, hogy érted, mire gondolok ...

- Örülök ennek a gondolatolvasó szeánsznak - szólt közbe a főnök. - De nem lenne jó megbeszél-
ni, mi történések este?

Megállapodtunk: este a politikai osztályvezető és én a Palace-ba megyünk, s igyekszünk nyomozóinkkal úgy elhelyezkedni, hogy egyetlen asztal se maradjon, amelyik mellett ne ülnének ott a mi embereink.

Aztán mentünk ki-ki a maga dolgára.

Engem már várt a jelentés Fekete Zsolt múltjáról.

Fekete Zsolt édesapja külön élt a feleségétől, azért is nem lakott a szüleivel együtt a fiatal mérnök. Felettesei nyilván megbíztak benne, mert egy év alatt kétszer is volt külföldön, Ausztriában - egyszer Salzburgban, egyszer Bécsben. (Ez akkorigban ugyancsak kivételes esetnek számított.) Apja is mérnök volt, de hogy utoljára hol dolgozott, nehezen tudták megállapítani. Kiderült, hogy a MÉP-ben, Imrédy Béla pártjában viselt egy ideig fontos tisztséget, a háborús években kitelepítési megbízásokat kapott, feladata volt egyes gyárak leszerelése és Nyugatra szállíttatása. Mindezt erőszakosan hajtotta végre. Később Nyugatra szökött, jelenleg valahol Dél-Amerikában él. Arról senkinek nincs tudomása, találkozott-e a fiával Ausztriában.

Délután öt óra tájban jelentkezett Tóth főhadnagy.

- A Gábor Áron utcai házban három család lakik - jelentette. - Az alagsori lakás szoba-kony-

hás, itt él Mészáros János autószerelő a feleségével és tízéves kislányával, ő már a régi tulajdonos idején is ott lakott, a házfelügyelői teendőket látta el. A ház egyébként régen egy vitéz Kovács József nevű katonatiszté volt, aki Nyugatra ment. A lakásba

kiutalás nélkül beköltözött Pesztegi János feleségével és három gyermekével. Lakásukat bombatalálat érte. Itt a földszinten laknak. Az első emeleti lakást Bacsó Lászlónak és családjának utalták ki__

- Kinek? - kérdeztem izgatottan.

- Bacsónak ...

- Mi a foglalkozása?

- A legrégebb lakóval beszélgettem, a volt házfelügyelővel, pontosabban a feleségével, azt mondtam, hogy a kerülettől jöttem, tatarozási ügyben ... ő nem nagyon ismeri az új lakókat, de úgy tudja, hogy Bacsó mérnök . . .

- Gyere velem! - pattantam föl, s már vittem is a főnökhöz. Ott találtam a politikai osztály vezetőjét. Ő fogadott:

- Megtörtént, amiről délben beszéltünk ... - kezdte, mielőtt szóhoz juthattam volna.

- Máris?

- Miért vesztegessük az időt? Kimentünk néhány autóval, körülálltuk az Intézetet, az igazgatóval részletesen megbeszéltem, hogy a következő percekben mit mond a dolgozóknak, azután átmentünk a laborba, a három embert szabályszerűen le tartóztattam, kocsiba ültettük és behoztuk . . . Épp most jöttem Szabó százados jelentésével: az igazgató nagyon jól csinálta a dolgot, igaz, egy kicsit el is hitte, amit "befűttem": "Megint összehívtam a kartársakat - mondta az igazgató a rögtönzött gyűlésen -, mert a múltkori dolgokkal kapcsolat-

228

229

ban történt valami. Emlékeznek, akkor azt mondtam, valaki elárulta, milyen értékes találmányunk van, vagy valaki kikotyogta a dolgot. . . Meg voltam döbbenve, hogy ilyen ellenséges elemek dolgozhatnak nálunk. Arra kértem a kollégákat, hogyha hasonló hangokat hallanának, rögtön jelentsék, örülök, hogy ezek a nem közénk való elemek, akikről minden becsületes szakember, minden becsületes dolgozó elhatárolja magát, már nincsenek közöttünk. Ezzel bizvást pontot tehetünk a múltkori szomorú ügy végére, és újra nyugodtan dolgozhatunk." Ilyesmiket mondott a diri, s a munkatársak nem is olyan régen szétszéledtek, én pedig megkaptam ezt a jelentést.

- Ez eddig jól sikerült! - foglalta össze a halottakat a detektívfőnök. - Remélem, bekapták a horgot...

- Biztos vagyok benne - nyugtatta meg az osztályvezető. - Egyelőre ki sem hallgattuk őket, csak szépen a fejükre olvastam izgatásaikat, s miután egyszerűen nem tudták letagadni, közöltem a határozatot. Ráérünk velük foglalkozni, majd ha ezt az ügyet lezártuk . . .

- Azért nem ártana, ha velem viszont tudnátok foglalkozni, mielőtt lezárjátok az ügyet - szóltam közbe. - Én nem erre a nagyon izgalmas előadásra jöttem. Én is hoztam egy érdekes hírt. Mondja csak el, Tóth elvtárs!

Tóth főhadnagy részletesen tájékoztatta őket a Gábor Áron utcai házban tapasztaltakról.

- Ez aztán a vaskos meglepetés! - csattant fel a detektívfőnök. - Két ügyben kezdtetek nyomozni, azután egy lett belőle ...

- Mindenesetre, ha nem szólunk időben, akkor

230

egyszer csak összetalálkoztunk volna - nevettem el magam. - És valami régi rossz detektívregényre vagy filmre emlékeztető jelenetek játszódhattak volna le: nem tudtuk volna, ki kicsoda, ki kit és miért figyel. ..

- így viszont egyszeriben összekapcsolódtak az ügyeink. Most már csak az van hátra, hogy elkapjuk a bandát, hogy megtudjuk, miért szöktették meg azt a két csibészt, és megállapítsuk, ki is ennek az ügynek a feje, legalábbis a magyarországi vezetője ... - foglalta össze a detektívfőnök.

- "Csak ..." - tettem hozzá, s ezen mindannyian jót nevtünk.

- Pillanatnyi késedelem nélkül meg kell kezdenünk az akció lebonyolítását - fordította komolyra a szót a detektívfőnök. - Hívjátok össze a csoportvezetőket, és mindazokat, akik az akcióban számításba jöhetnek. Húsz perc múlva megbeszélést tartunk.

Pillanatok alatt összetrombitáltam embereimet, ugyanezt tette a politikai osztály vezetője is. Negyedóra múlva már újra együtt voltunk - most már a teljes gárda.

Szinte hajszálpontosan húsz perc múlva belépett a detektívfőnök.

- A főkapitány elvtárs megbízásából az egyesített akció vezetését átveszem. Kérem, adjanak tájékoztatást a jelenlegi helyzetről.

A politikai osztály vezetője kezdte. Rövid, tömör mondatokban foglalta össze a helyzetet: az Intézet fontos találmányának megszerzésére nyugatnémet hírszerzők utaztak az országba. A találmány megszerzésével valamelyik külföldi hírszerző szerv minden bizonnyal Bacsó Lászlót, Fekete Zsoltot és

231

Ferences Ildikót bízta meg. Fekete és Ferences ellenségei a népi demokráciának, Bacsó Lászlónál egyelőre nem tudni, mi vezette az ellenséges kémeik közé. A lényeg azonban az, hogy nemcsak a nyugatnémet személyekkel tart kapcsolatot, hanem egy fogolyszóktatási ügy szereplőivel is.

Erről már én foglaltam össze eddigi ismereteinket: Zelenka és Ákos megszóktatását, Müller nevű rabtársuk meggyilkolását, az ál-Békei szerepét, Zelenka rendőr főhadnagyi egyenruháját, Horváth Ernő nagyfokú segítségét és a tényt, hogy a két vonal valahol összekapcsolódik.

- Láthatják - vette át a szót a detektív-főnök -, igen komoly, mindenre elszánt banditák és Nyugatról átküldött ügynökök jól megszervezett akciójával állunk szembe. Feladatunk, hogy valamennyi szereplőt elfogjuk, de természetesen csak is a megfelelő bizonyítékok birtokában. Éppen ezért ettől a perctől kezdve elfogásra készen; az eddiginél nagyobb erővel kell megfigyelés alatt tartani a szereplőket. Meg kell szervezni Bacsó lakásának erőteljes figyelését.

□- Jelentem, hogy figyelőnk már van ott... - szólaltam meg.

- Tóth főhadnagy - kérdezte most a Gábor Áron utcában járt nyomozónkat a főnök -, milyen a lehetőség Bacsó lakásának megfigyelésére, s olyan erők észrevétlen elhelyezésére, amelyek egy esetleges nagyobb létszámú csoport elfogására is alkalmasak?

- Alezredes elvtárs, jelentem, a házfelügyelői lakásban el lehet helyezkedni, de nem biztos, hogy

titokban tudunk ott maradni. A szomszéd házak egyikében viszont van erre lehetőség.

- Bacsó lakását az utca felől lehet figyelni?

- Igen. Teraszos lakás, ablakai az utcára nyílnak.

- Vegyen maga mellé két nyomozót, egyelőre az ott levő figyelővel négyesben biztosítsák, hogy a házba belépőkről azonnal értesülést szerezzünk,

aki pedig kilép, azt követni kell.

- Értettem!

- Ami az Intézetet illeti, Szabó százados már ma este és ettől kezdve minden este munkaidő után bent marad, természetesen erről senki nem tud az Intézet dolgozói közül. Egyébként itt elég gyakori a túlórázás, s ilyenkor a páncélszekrényt könnyen ki lehet nyitni, mert nem túlságosan bonyolult a zárrendszere, s aki ott dolgozik, az kiismerheti, ha akarja. Odabent Bacsó, Fekete és Ferencs jól konspirál, egyetlen szó sem hangzik el közöttük, ami közelebbi kapcsolatukra utalna. Szabó százados mellé az osztályvezető elvtárs küldjön két nyomozót. Szabó százados gondoskodik az elhelyezésükről, biztosítja a tettenérést. Egyébként az Intézet körüli figyelőcsoportot is megduplázzuk. Ami a nyugatnémeteket illeti: a Gellért szálló ellenőrzését is meg kell erősíteni. A biztonság okáért adataikat leadtuk valamennyi határállomásnak, hiszen nem lehet tudni, melyik irányban igyekeznek majd elhagyni az országot. A határőrség biztosítja, hogy amennyiben leráznák figyelőinket, akkor se hagyassák el az országot. Végül: ma este a Palace szállóba Bacsó találkozója a már megbeszéltek szerint menjenek el. Irodámban, a szokott telefonon várom az értesítést. Mindannyian legyenek nagyon óvato-

232

233

sak, fegyver legyen a kezük ügyében, ezek banditák!

Mindez nem tartott húsz percnél tovább, s máris indultunk. Alig ültem le íróasztalomhoz, hogy rendszerezem gondolataimat, és magamhoz vegyem a pisztolyomat, amikor Erzsiké szólt be:

- Megint az az Ernő keresi!

- Gyorsan, kérem!

- Itt Ernő... Tessék azonnal jönni, itt ül az Annában Ákos egy nővel. A Váci utca és a Vörösmarty tér sarkán várom.

- Megyünk! - feleltem, és odaszóltam Nagy hadnagynak: - Jöjjön velem! A fegyver magánál van?

- Jelentem, igen!

- Nagyon sietünk - vetettem oda a többieknek, akik velem együtt jöttek vissza a megbeszélésről. - Mindenki végezze a feladatát, rám nem kell várni. Erzsiké! Ha a főnök keres, mondja meg, az Annába mentünk.

Nagyon gyorsan odaértünk. Láttunkra Horváth egy kapu alá húzódott.

- Főnök, ott ül bent egy szőke nővel. . . Most már odamegyek hozzá, jó?

- Jó! - döntöttem, s láttam, ez váratlanul érte, hiszen addig ettől tiltottam. - Ismerje meg, mondja azt, hogy pucolós, sóher, próbálja "levágni", de bármennyit akar a helyszínen adni, ne fogadja el, igyekezzen megtudni a lakáscímét. Most várja meg, amíg bemegyünk, s leülünk egy közeli asztalhoz, hogy ha bármi történne, beavatkozhasunk

Amint beléptünk, azonnal felismertem Ferences Ildikót. . . Néhány perccel utánunk bejött Horváth

is. Nagyon ügyesen játszott, mintha helyet keresne, azután egyszer csak megállt Ákosék asztalánál:

- Nicsak, kit látnak szemeim?!

- Kihez van szerencsém?

- Mi az, nem akarsz megismerni?

- Dehogynem, csak tudnám, honnan . . .

- Ne viccelj, hiszen egy konyhán ettünk jó sokáig.

- Ülj le, mit iszol? . . . Ildikó, mi mindent megbeszéltünk, este hívom. Visszontlátásra! Fericsinek telefonálja meg, hogy egy óra múlva várjon.

A nő elment, Ákos pedig halkán odaszólt Horváthnak valamit (később tudtuk meg, azt mondta: "te hülye, miért nem kiabálsz ki az egész világnak, hogy ki vagyok").

- Hát azt hiszed, hogy én frankó vagyok? - vágott vissza Horváth. - Én is pucolós vagyok, se kéglím, se egy grandom.

- Hogy sikerült?

- Rosszul lettem, bevittek a spítálba, két nap múlva járó lettem, és a mosóban szereztem egy ápolóruhát. Kijönni már nem volt kunszt. Nagy nehezen eljutottam Miskolcra, ott bevágtam egy kéglit, nemcsak ruhát találtam, hanem négy kilót is, és úr lettem. Csak azóta elfogyott a pénzem, s flammos vagyok. Látom, neked jól megy, nem félsz ilyen nyíltan virítani, nem tartasz attól, hogy elkapdóválnak?

- De félek, amikor ilyen hülyével találkozom . . . Az a lány, aki itt ült, azt hiszed, tudja, ki va-

gyok? ... No, mit akarsz tőlem?

- Semmit. ..

- Akkor igyál valamit, aztán tûnj el, útjaink el-

234

235

válnak, és ha véletlenül még egyszer találkoznánk, én nem ismerlek.

- Nem tudtam, hogy ilyen nagy fiú vagy, azt hittem örülsz, ha viszontlátod egyik volt társadat...

- Nem örülök, és nem kívánom, hogy még egyszer megismerj!

- Jó, de ennek ára van.

Ákos arca halálsápadt lett, keze ökölbe szorult.

- Te tetû, zsarolni akarsz? Ha nem itt lennénk, leütnélek!

- Azt hiszed, félek tőled?

- Mondd, mennyit kérsz, és tûnj el...

- Először is ne üvölts, mert már mindenki ide figyel.. . Másodszor: mire fölemelnéd a kezed, már szétvertem a fejed. Harmadszor: mondtam neked, te úrifiú, hogy sóher vagyok, adjál lét, és soha többé nem látsz ...

- Nem vagyok bankár - nyúlt a zsebébe. - Itt van kétszáz forint, tessék ...

- Kétszáz - nevetett Horváth. - Kétezer kell ahhoz, hogy továbbra is szabadon szívd a levegőt!

Horváth kitûnően játszotta a zsaroló volt rablótárs szerepét.

- Rendben van - nyögte ki Ákos -, de nem most. Hol adhatom át este?

- Már azt hittem, tudsz te okosan is beszélni, de hülyének nézel? Most azonnal megyünk a kéglidre... Amíg nincs dohány, addig nem rázol le, pajtikám ...

Fizettek és felálltak. Mi is ezt tettük néhány pillanat múlva. Törtük a fejünket kifelé, mit tegyünk. Ha elfogjuk, talán elrontunk mindent, ha nem... Féltettük Horváthot, megint csak Mull erre gondol-

236

f

tünk. Ügy döntöttünk, valahogy tudtára adom Horváthnak, hogy egyezzen bele az esti találkozóba. Nagy elvtárs pedig azután követni fogja Ákost. Megelőztük őket, és szemből találkoztam velük. Nagy ovációval estem Horváthnak:

- Szevasz, Horgos! Hát te nem vagy sitten?
ö is hangosan köszönt:
- Szevasz! Letelt, kiszabadultam...
- Nagyszerű... Van egy jó melóm, nem társulnál?
- Látod, hogy megbeszélésem van.
- Nem lehetne elhalasztani estére? Mert ha kell a meló, akkor most mindjárt jönnöd kéne velem ...
- Megbeszélhetjük - értette meg, s Ákoshoz fordult: - Rendszerben van, ahogy te mondtad, este találkozhatunk. De hol?
- Tudod, hol van a Normafa penzió?
- Nem tudom, de olyan messze úgysem megyek ...
- Akkor este nyolckor legyél az Emke-sarkon.
- Ott leszek... de addig is ide azt a két kilót...

Karon fogtam, és elmentünk. Közben Nagy hadnagy Ákos nyomába eredt.

- Kitűnő színész maga, Horváth - dicsértem meg.
- Most mi lesz? Ez nem megy el este az Emkéhez...
- No és, mit gondolt, miért jöttem másodmaggal?

Referáltam a főnöknek, aki helyeselte a megoldást. Erzsiké azzal fogadott, hogy jelentették: Bacsó elindult hazulról, Tóth elvtárs követi.

237

i

- Akkor hát minden rendszerben, mehetünk vacsorázni.

Átszóltam a politikai osztály vezetőjének, s fél

nyolckor mi is beléptünk a Palace-ba. Körülhordoztuk tekintetünket. Az erkélyen az egyik asztalnál Teleki főhadnagy levest kanalizott... Előtte egy asztallal - neki háttal - Bacsó ült. A szomszéd asztal még üres volt. Mi oda telepedtünk. Ahogy körülnéztem: nem túlságosan sok helyet hagytak a mieink a betévedő vacsorázní szándékozó egyszerû honpolgároknak ... minden második-harmadik asztalnál ismerős fejeket láttam, szinte a benti étkezdében éreztem magam . . .

A felszolgálótól megrendeltük a vacsorát. Bacsó idegesen nézegette az óráját. Egyszer csak egy sötét szemüges férfi lépett a terembe, s odament az asztalához.

- Jaj, már alig vártalak - fogadta Bacsó.
- Te idegeskedsz, Lacikám? Miért?
- Az utolsó métereket futjuk. . . talán holnapután már Salzburgban leszek . . .
- Én viszont most itt Budapesten vagyok nagyon éhes, rendeljük meg a vacsorát. Ne várjuk se a főhadnagy elvtársat, se Zoltánt.
- Mondd, Józsi még mindig egyenruhában jár?
- Csak amikor szükséges.

Jelentéktelen dolgokról beszélgettek tovább . . . s közben hívták a pincért... Néhány perc múlva egy magas, elegáns férfi lépett az asztalhoz.

- Tiszteletem, főhadnagy elvtárs! - köszöntötte az ál-Békei.
- Szervusztok. Nagy újság van - húzta maga alá a széket Zelenka. Zoltán néhány órája találko-

238

zott egy volt rabtársával. Az megpróbálta megszabolni.

- Ez rossz hír! És mi történt?
- Adott neki kétszáz forintot, de az nem elégedett meg ennyivel, és nyolckor várja az Emkénél a többiért.
- El kellett volna némítani!
- A belváros közepén nem lehetett. Zoltán próbálta felcsalni a hegyre, de nem ment. Mindenesetre Zoltán nem jön ide, nehogy valamennyiünket lebuktasson ...
- Rendben ... de te nem félsz attól a palitól?

- Én? Ha felismerne, előveszem az igazolványomat, s mint Fehér János rendőr főhadnagy, átadom a legközelebbi rendőrnek, hiszen ő is szökött rab.

- Mégiscsak jó a ruha ... - örvendezett az ál-Békei.

- Azért jó lenne minél előbb eltűnni innen - jegyezte meg csendben Bacsó.

- Én nem fogok éhen halni - legyintett az a bizonyos ál-Békei.

- Rendeljetek hát végre valamit nekem is! - terpeszkedett el Zelenka. A pincér épp hozta ket-
tőnk vacsoráját, s Zelenka is megrendelte a ma-
gáét.

- Különben sem azért jöttünk, hogy elmenjünk
- folytatta az ál-Békei. - Nekünk tárgyalnivalónk
van. Laci, mikor tudjátok végre átadni, amit kér-
tünk . . . Hisz te mondtad, hogy mi lesz holnap-
után ...

- Igen . . . holnap este Zsolt és én bent mara-
dunk. Zsolt fog figyelni, én kiveszem a rajzokat...
Ma kipróbáltam a kulcsot, remek. . . szóval körül-

239

belül fél hétkor hagyjuk el az Intézetet. Onnan har-
minc-harmincöt perc a Gellért.

- Mindenképp magatoknak kell jönni, csak
semmi feltűnés - vette át a szót az ál-Békei. - Mi
két kocsival ott várunk a kijárattól balra, a Gellért
parkolójában. Minden útlevél nálam van. Richar-
dék holnap estére felmondták a szállodát, ők vona-
ton utaznak vissza. Mi ott adjuk át a dossziét nekik,
mert azt ők viszik... ők semmit sem kockáztat-
nak, mi annál többet... Másnap Bécsben találko-
zunk.

- Az útlevelek körül nem lehet valami baj? -
kérdelte Bacsó.

- Mi lenne? Mindenki a saját nevéen utazik, ki-
véve Ákost és Zelenkát. De az övék talán még job-
ban sikerült. Most pedig menjünk.

Fizettek és elindultak. Nyomozóink nagy appará-
tussal követték a három embert, mi pedig jelentést
tettünk a főnöknek.

- Jó pihenést! - búcsúzott. - Reggel kilenc
órákor a főkapitány elvtársnál találkozunk.

Természetesen szinte mindannyian már nyolc
órákor bent voltunk a főkapitányságon. Az éjsza-

kai figyelők sorra jelentették, mi történt.

- Zelenka és az ál-Békei gyalog ment a Ferenc körút harmincas számú házig, ott becsöngettek, és bementek a házba. A figyelést állandóan fenntartjuk, fél kilencig, akkor jött az utolsó jelentés: nem távoztak - közölte Horváth százados.

- Bacsó hazament, de sokat tekingetett közben hátrafelé. - adta elő röviden Tóth főhadnagy.

Szűcs hadnagy is befutott:

- Ákos a Lázár utcába ment, a hatos számú házba... Megtudtam, hogy Áldási néven van ott la-

kása. Miután bement, beszóltam, Fóti elvtárs nem volt bent, a detektívfőnöknek tettem jelentést, aki azonnal intézkedett, s már figyelés alatt áll a ház. Pontosan kilenc órakor beléptünk a főkapitányhoz. A főnök rövid jelentést tett.

- Tehát ma este kerül sor a tervrajzok ellopására - foglalta össze a főkapitány. - Most el kell döntenünk az elfogás pontos ütemét. Fóti elvtárs?

- Véleményem szerint az elfogást a tettenérés pillanatában kell kezdeni, ahhoz kell időzíteni.

- Tehát ne engedjük meg, hogy távozzanak, és átadják megbízóiknak a tervrajzot?

- Jelentem, az a meggyőződésem, hogy tulajdonképpen nem azok a nyugatnémetek a megbízók, ők csak futárok ...

- Egyetértek - tette hozzá a politikai osztály vezetője.

- Akkor hát ki a megbízó? Vagy a magyarországi főnök? - kérdezte a főkapitány.

- Nem csodálkoznék, ha ez az ál-Békei lenne.

- Miért intézte volna akkor személyesen a fogszöktetést?

- Ez kétségtelenül ellene szól az elképzelésemnek ... Lehet éppen az a Richárd is ... Azt hiszem, mégis Fóti elvtársnak van igaza - tette hozzá a politikai osztály vezetője.

- Rendben van. Tehát: a kezdés az Intézetben
- egyezett bele a főkapitány.

- Mivel őket hét és negyed nyolc között várják a Gellértnél, a többiek elfogását egységesen tizenkilenc órára kell tenni - vette át a szót a detektív-főnök. - Mégpedig úgy, hogy valamennyi figyelőt megkettőzzük, s azokat, akiket követnek, pontban

tizenkilenc órákor ott, ahol vannak, letartóztatják.

240

241

A legnagyobb gondot a Gelléltre kell fordítani. Az itteni elfogást Fóti elvtárs személyesen irányítsa! Hogy történik ez?

- Én a Gellért igazgatói irodájában leszek, oda várom a telefont Bacsó és Fekete elfogásáról. Amikor ez megtörtént, kisétálok a kapun, és a jobb kezemmel megvakarom a fületem. Nyolc elvtársat kérek, akik a két autót előre megközelítik, körülveszik, s az én jelemre csőre töltött pisztollyal megrohánják, elfogják a bent ülőket.

- A németekkel mi történjen?

- Mivel várják a tervrajzot, valahol a közelben lesznek. Ha sikerül elfogni őket is, jó, ha nem, a vonaton utolérjük őket.

- A tervet elfogadom - zárta be a megbeszélést a főkapitány. - Én itt tartózkodom a detektívfőnökkel együtt. Ide várjuk a jelentést... és az előállítottakat.

Délután 16 órákor bementem a Gellért igazgatójához. Készségesen átadta a szobáját anélkül, hogy kérdezett volna valamit. Itt még lassabban teltek a percek, volt időm mindent újra meg újra végiggondolni . . . Nem volt még fél hét, amikor csengett a telefon.

- Szabó százados jelentkezem ... jelentem, Bacsó Lászlót és Fekete Zsoltot elfogtuk, itt vannak megbilincselve. Abban a pillanatban csaptunk le rájuk, amikor Bacsó kivette a dossziét, és vissza akarta csukni a páncélszekrény ajtaját. Azonnal indulunk a főkapitányságra.

- Gratulálok, Szabó elvtárs ... Nemsokára mi is ott leszünk.

Alig vártam, hogy a szálló elé érjek. Körülnéztem. Láttam, hogy nyomozóink merre felé állnak.

"Két elegáns kocsi tájékán sétálgattak békés járókelőként. Amikor egyikük meglátott az ajtóban, azonnal felém figyeltek. Az órára néztem: 18 óra 37 percet mutatott... Nem korai még? Óvatosan tettem néhány lépést, hogy lássam, vannak-e már az autókban ... Az egyikben két férfi, a másikban egy férfi és egy nő ült... Itt voltak valamennyien. Mintha a fejemet akarnám meg vakarni, felemeltem a jobb kezem.

A nyomozók, akik megjelenésem után egyre kö-

zelebb értek sétálásukban a kocsikhoz, egyszerre az ajtókhöz ugrottak, jobb kezükben pisztoly villant, baljukkal feltépték az ajtókat.

Szerencsére valamennyi ajtó nyitva volt. A négy várakozó szóhoz sem juthatott, máris megbilincselve húzták ki őket a kocsiból. . . Mivel ők csak hétre várták Bacsóékat, így még teljesebb volt a meglepetés. Élőállt a gépkocsink.

Odabent minden letartóztatott külön-külön szobába került, én pedig telefonon jelentettem a főkapitánynak: az ügy valamennyi magyar szereplőjét letartóztattuk, várjuk a kihallgatásra. Néhány perc múlva széles mosollyal megjelent, vele volt a detektívfőnök és a politikai osztály vezetője is.

- Kivel kezdik? - kérdezte.
- Azt hiszem, a két mérnökkel. . .
- Helyes.

Bekísérték Bacsó László mérnököt, levették róla a bilincset. Riadtan állt előttünk.

- Üljön le! - szólítottam fel. - Adatait majd később egyeztetjük, most mondja el, hogyan került a mi ellenségeink közé ...

Sokáig nem szólalt meg, aztán csak annyit motyogott maga elé: "tudtam ..." "tudtam ..."

242

243

- Nézze, Bacsó, magának most van először öszeütközése a törvénnyel, s éppen a legsúlyosabb bűncselekményben, amit állampolgár elkövethet. Ha őszintén beszél, segíthet magán ...

Verítékben úszott, s végül is megszólalt:

- Kérem, úgy kezdődött, hogy tavaly az Intézet megbízásából Münchenben jártam. Ottani ismerőseim bemutatottak két férfinak. Elmentünk egy szórakozóhelyre, és berúgtam, ők vittek a szállodába, hogy fizettem-e vagy sem, nem emlékeztem rá. Reggel néztem a tárcám, egy márkám sem volt. Délben újra találkoztunk, s elpanaszoltam, ami történt velem. Nevettek, azt mondták, ne törődjek vele, adtak száz márkát, csak egy aláírást kértek... Másnap újra adtak egy százast, s megint papírt kértek, "csak a formáság kedvéért". Azt mondták, hogyha majd ők jönnek hozzánk, megadom. Néhány hónap múlva felhívott telefonon az egyik újdonsült müncheni ismerősöm. Az Astoriában találkoztunk. Mindenféléről beszélgettünk, kérdeztem, mikor adjam vissza a pénzt. Azt felelte, nem akarok-e többet ke-

resni? Nem értettem. Erre kifejtette: tudnak arról, milyen találmányon dolgozunk, s amint elkészült, sok ezer dollárért megvennék. Tiltakoztam. Nevetett, s elővette a két papírt az aláírással. "Olvasza el, mit írt alá!" Megdöbbenve olvastam, hogy az általam közölt adatokért vettem fel a pénzt. "Ha nem teljesíti az utasításunkat, ezek a papírok a rendőrségre kerülnek." Féltem és beleegyeztem. Mondta: másnap ugyanott találkozunk. Akkor bemutatott egy férfinak: vele kell tartanom a kapcsolatot. A neve: Gáspár Ferenc volt. Feketét már én kapcsoltam be. Havonta kaptunk pénzt Báthorytól...

- Kitől?

- Gáspártól...

- Mintha az előbb más nevet mondott volna?

- Igen, kérem ... Mert Gáspár csak álnév... ez szerepel az igazolványában. Az illető igazi neve Báthory Ferenc ... Egyszer elmondta nekem, amikor már jóba lettünk, hogy ő tulajdonképpen őrnagy volt. (Összevillant a tekintetünk, és két nyomozó szép csendesén kiment a szobából - ellenőrizni Báthory adatait.)

Közben Bacsó részletesen elmondta, hogyan tájékoztatták Gáspár-Báthoryt a tervekről, s hogyan szervezték meg a lopást. Azt is elmondta: Ferences Ildikó, csak mint Fekete barátnője kapcsolódott hozzájuk.

- Ismeri Zelenkát és Ákost?

- Csak mostanában ismertem meg őket, amikor Báthory bemutatta a két fiút: együtt távoztunk külföldre. Tudom, nagy-nagy bűnt követtem el - fejezte be vallomását.

Fekete és Ferences Ildikó következett, s ha eleinte pökhendien pocskondiáztak is minket - egy kicsit nehezebben, de ugyancsak vallottak.

Közben bejöttek a nyomozók, jelentették, hogy Báthoryt kémelhárításunk ismeri: CIC-ügynök, csak nem tudták, hogy itthon van ...

- Kísérjék be Gáspárt!

Az ál-Békei - mert mondanom sem kell, hogy ő volt Gáspár is, Báthory is - tiltakozással kezdte:

- Nem tudom, miért hoznak ide ... miért bilincselnek meg ... amikor csak ülök egy gépkocsiban, az irataim szabályosak ...

- Hogy hívják?

244

245

- Gáspár Ferenc... Ott van az igazolványom, elszedték. . .

- A nevét kérdeztem.

- Ez a nevem.

- Hát nem Békéi Sándornak hívják? □
Elsápadt a névre:

- Nem kérem, engem nem hívnak Békéinek.. .

- Pedig ebben az igazolványban is a maga fényképe van - mutattam. - De én tudom, hogy nem úgy hívják, Báthory Ferenc őrnagy úr.

- Ezt is tudják?

- Igen, és vége a játszmának, a hazudozásnak. Most már tudja, miért van itt: fogolyszöktetésért, gyilkosságért, kémkedésért, hazaárulásért.

- Hát jó. Megszöktettem két társamat, de nem gyilkoltam.

- Ki tette?

- Ákos . . .

- Na ne mondja, talán volt nála pisztoly a börtönben?

- Azt tőlem kapták mind a ketten.. . Müller rájuk ragadt, egy munkahelyen dolgoztak, nélküle nem szökhettek volna meg. Nem volt más megoldás, ki kellett csinálni.

- Mióta él Gáspár néven?

- Ezerkilencszáznegyvenhatban jöttem át.

- Maga a CIC embere.

- Nem tagadhatom. Ügyis tudják ...

- Miért szöktette meg Zelenkát és Ákost?

- Tudom, mire gondol, nem vagyok mai gyerek. Ez kockázatos akció volt, amikor a másik feladatot is végre kellett hajtani. De nem tehettem mást. Utasítást kaptam: térjek vissza a találmány-nyal, s mentsem ki, akik segítettek. Zelenkát és

Ákost ideérkezésem után itt szerveztem be, nagyon jól dolgoztán, sajnos, lebuktak. Rájuk viszont még szükség lehetett a későbbiekben, ezért tettem.

- Kik azok a német személyek, akik a Gellértben laknak?

- Hírszerzők ... Pontosabban Richárd az, a többiek, azt hiszem, nem sokat tudnak a dologról. . . Futárszerepük volt.

(Közben megjött a jelentés: Richárdot és társait leszállították a vonatról, s elindultak velük Budapestre ...)

- Mondja, maga ügyes, rutinos hírszerző, nem vette észre, hogy magukon vagyunk?

- Minden gördülékenyen ment. S amikor szagot kaptunk, a két mérnök megnyugtató: az Intézetben elfogtak valami három összeesküvőt, s így a rendőrség leszállt róluk . . . Bárgyú alakok.

- Elismeri, hogy maga volt az összekötő? - kérdezte a detektív főnök.

- Természetesen, kérem. Ki lehetett volna más? Zelenka és Ákos kihallgatása volt még hátra. Nem

okozott különösebb gondot.

Hajnal felé ért véget a sok-sok vallomás. A jegyzőkönyveket lezártuk. A főkapitány végig ott maradt, s azzal búcsúzott:

- Fóti elvtárs, holnap tizenegy órakor várom az irodámban.

Másnap a detektív főnök jelenlétében fogadott. "

- Közlöm, hogy előterjesztésemre az Elnöki Tanács a Magyar Népköztársasági Érdemérmét adományozta önnek.

246

247

Harcban a galerik ellen

A most következő bűncselekmények jegyzetfüzete utolsó lapjairól valók, alig több, mint tízévesek. Azokban a hónapokban nagyon sokat kellett tennie a rendőrségnek, hogy még a kezdet kezdetén útját állja ennek az akkor kibontakozó, veszélyes - a nyugati országokban már évekkel ezelőtt dívott - bűncselekményfajtának. Persze nagyon komoly se-

gítségét kaptunk ebben a munkában a társadalomtól - elsősorban az ifjúsági szövetségtől.

A fiatalok bűnözés elburjánzásáról, s ennek egyik sajátos formájáról, a galerikról lesz szó a következőkben. Azokról a többnyire fiatalokból álló csoportokról, amelyek a legkülönbözőbb módokon összeverődve, bűncselekmények egész sorát követik el, megrémítve a lakosságot és a fiatalság józan tömegeit, veszélyeztetve a közbiztonságot.

Akkoriban ugyancsak ideges hangulat uralkodott a főkapitányságon. A főnök hétről hétre értekezletet hívott össze, minden eseményt külön elemezte-tett.

- A rendőri munkában nyert tapasztalataink - mondta egy alkalommal - megkövetelik, hogy sokkal többet foglalkozzunk a fiatalokkal. A legutóbbi bűncselekmények tettesei között egy sereg

248

tizenhét-tizennyolc éves fiatal volt. Igaz, hogy gyorsan kinyomoztuk valamennyi ügyet, mégsem dolgoztunk jól. Nekünk nem az a feladatunk, hogy az események után kullogjunk, nekünk meg kell előz-nünk a bűncselekményeket: lehetetlenné kell ten-nünk ilyen bandák kialakulását, már a kezdet kez-detén meg kell akadályoznunk, hogy a csoportok el-induljanak a bűnözés útján.

Mi csak hallgattuk, ahogy szenvedélyesen beszélt, bizony nem nagyon értettük: egyetlen bűncselek-ményt sem hagytunk eddig büntetlenül, s mégis rosszul dolgozunk?

- Itt van ez a legutóbbi eset. A Fény presszó ... Mert mi tudtuk, igenis kellett tudnunk, hogy ebben a presszóban hónapok óta fiatalok ülik körül a wurlitzert, és hangoskodnak. Maga a tény, hogy ott ülnek, természetes, de a viselkedésük, az már nem. Azért nem figyeltünk fel arra, hogy ezek a fiúk és lányok, ha idegen téved be oda, kinézik, kiröhögik, kiüldözik. Ha már az elején felfigyelünk erre, ha kicsit közelebbről megnézzük: kik is ezek a fiatalok, ki körül gyülekeznek, akkor nem követke-zik be az, ami az ilyen galerik kialakulását törvény-szerűen követi. A história ismert: egy este beült egy férfi sörözni... Sörözni? Meginni egy-két üveg sört. Közben valamiért elővette a tárcáját, s ezek a "szórakozó kedves fiúk és lányok" észrevették, hogy sok pénz van benne. Már nem törődtek azzal, hogy mit játszik a wurlitzer... Megtárgyalták egy-más között, hogy ezt az embert leütik, s elveszik a pénzét. Így is történt. Az egyik fiú átült az aszta-lához, kedvesen elbeszélgetett vele, ügyesen a nők-re terelte a szót, s végül megpendítette: nem akar-e egy fiatal nőt, azt csinálhat vele, amit akar. Képes-e

ellenállni egy középkorú férfi ilyen ajánlatnak, kivált, ha egy kis szesz is van benne? Megegyeztek. Kis idő múlva a társaság egyik lány tagja, valóban nagyon csinos, tizennyolc éves fruska, fölállt, s elment a férfival. A Farkasréti temető felé vezette, a banda három tagja titokban követte őket. Amikor egy megfelelőnek látszó sötét helyre értek, a lány javaslatára leültek, s elkezdtek csókolózni. Ekkor a többiek hátulról leütötték a férfit, és elrabolták háromezer forintját.

- Munkatársaink huszonnégy órán belül elfogták a tetteseket, tehát azt, is mondhatnánk: bravúros nyomozást végeztek. A gyors munkáért meg is dicsérem a résztvevőket. De azért már senki sem érdemel dicséretet közülünk, hogy ma, Budapesten egy "fényes" presszóba se ülhet le bátran a vendég, ha valami kis pénz van nála. Ez ellen tenni kell, sürgősen!

A detektív főnök kész tervvel állt elő:

- Meg kell szigorítanunk az ellenőrzéseket. Ragyogó napsütés van, ne csak a vendéglőket járják, hanem a zöldövezetet, a strandokat is. Figyeljék meg a csoportosulások gyanús tagjait, derítsék fel, hogy - sajnos sok ilyen példánk van - hol áll a csoport középpontjában egy-egy börtönt vagy javítóintézetet járt fiatal. Teremtsünk köztük olyan hangulatot, hogy ne merjenek kezdeményezni... Fóti elvtárs! Készítsd el a pontos tervet, vonjátok be a közrendvédelmieket és a kerületi kapitányságokat is. A tervet még ma látni akarom, a végrehajtást holnap kell megkezdeni.

Már-már azt hittük, befejezte, amikor - mint aki elfelejtett valamit - felénk fordult:

- Még egyet! Ne öntsük ki a fürdővízzel együtt

a gyereket! Amit mondtam, azt a galerikről mondtam, és nem a fiatalokról általában. Mondják meg a rendőröknek is, hogy a legnagyobb udvariassággal igazoltassanak. Nem az a cél, hogy a becsületes, szórakozó vagy kiránduló dolgozókat zaklassák. Nekünk a fiatalok túlnyomó többségével nincs semmi bajunk, velük egyáltalán nem kell foglalkoznunk. Sőt, ők lehetnek legjobb segítő társaink ebben a küzdelemben !

Elváltunk egymástói, s a szobámba zárkózva pontról pontra végiggondoltam teendőinket.

A galerikkal szemben egy kicsit másként bontakozott ki a nyomozói munka, mint egy "hétköznapi" gyilkossági vagy rablási ügyben. Bizonyos értelemben könnyebb volt, bizonyos értelemben nehezebb. Nehezítette, hogy egy-egy ilyen galéri ugyan-

csak megfélemlítette a környéket. Senki sem mert ellene szólni, nem szívesen tanúskodtak az emberek a banda viselt dolgairól. A galerikben nagyon hamar kialakult a "betyárbecsület", a félelmen alapuló hierarchia. Egyszerű tagok - akiknek túlnyomó többsége legfeljebb egy kis balhéra vágott vagy éppen valami közösségi formát kereső, amúgy becsületes srác volt - egyszerűen nem mertek beszélni, mert a bandavezérek nem takarékoskodtak a veréssel. A jól szervezett galerik nagyon ügyesen tudták fedezni tagjaikat, s titkolni a bűncselekményt,

i

Könnyítette viszont a munkát, hogy a galerik többsége általában azonos helyeken tartózkodott, "törzshelyeket", bűvótanyát alakított ki, s egy-egy erősebb galeri környékére nem tévedtek át más galerik tagjai. Ha tehát a főváros egy bizonyos területén történt valami - galerikra utaló - bűncse-

250

251

lekmény, akkor szinte behunyt szemmel nyúlhatunk a "területileg illetékes" csoportokhoz. Csak éppen az volt nehéz, hogy miként bizonyítsunk rájuk valamit, milyen módon szólaltassuk meg egyiküket-másikukat.

Az is könnyebbé tette a helyzetet, hogy a galeritagok között sok volt az olyan becsületes fiatal, aki ugyan nem mert volna feljelentést tenni, de ha már sitten látta a vezért, akkor beszélt.

Azon a délutánon végig kellett gondolni, hogyan is kezdjünk hozzá a nagyszabású akciókhoz, egyáltalán miként tudunk olyan helyzetet teremteni, hogy a galerik messze nyúló csápjaikat visszahúzzák. Előbb az alapterv készült el, majd amikor a főnök ezt jóváhagyta, munkatársaimmal nekiültünk a részletek kidolgozásának. Este kilenc óra lett, mire végeztünk.

- Na, végre kialusszuk magunkat! - búcsúztam munkatársaimtól. Odahaza azzal kezdtem: - Nagyon fáradt vagyok. Gyors vacsora, fürdés, lefekvés ...

Valami érdekes dolgot álmodtam, s az álomban az egyik főszereplő egy csengő volt, ami éppen akkor szólalt meg, amikor a legszebb részt következett volna... Már szidni kezdtem, amikor arra ébredtem, hogy feleségem rázza a vállamat.

- Bandika! Telefon! A központi ügyelet keres...

- Mi a csudát akarnak ilyenkor? - mormogtam félálomban, azután a fülemhez emeltem a kagylót.

- Magyar őrnagy vagyok! - hallottam. - Remélem, kialudtad magad?

- Azért hívtál, hogy ezt megkérdezd?

- Dehogya. Csak azért, mert már elindult érted

252

a gépkocsi, s gondolom, két-három perc múlva odaér. Jó lenne, ha addigra a kapuban lennél...

- Mi történt?

- A tizenharmadik kerületben, a József Attila Művelődési Házzal szemben, a járőr egy eszméletlen férfit talált, csupa vér ...

- Értem... Máris indulok. Küldd a helyszínelőket!

- Már elindultak.

Még le se tettem a kagylót, már kaptam is magamra a ruhám. Feleségem adogatta a ruhadarabokat, ilyenkor mindig hallatlanul friss volt, s még ő igyekezett belém "lelket verni".

Nem telhetett el két perc a beszélgetés után, s már a kapuban voltam.

- Erőt, egészséget - fogadott Jóska.

- Hány óra van, Józsikám?

- Fél három.

- Akkor nem értem, miért vagyok álmos, hisz négy és fél órát aludtam.

- Én sem értem, mitől álmos ... - szólt a gépkocsivezetőnk. - Én mindig éjszaka találkozom az alezredes elvtárssal...

- Tudja, ez úgy van, Józsikám, hogy hiába kérem azokat a fránya bűnözőket: kövessék már el a bűncselekményeket úgy reggel nyolc és délután öt óra között, csak nem tartják be a munkaidőt...

A beszélgetéstől "felébredtem", s amikor a helyszínre értünk, frissen pattantam ki az autóból.

Reflektorok világították meg a fekvő embert, aki vel éppen a mentőorvos foglalkozott.

Üdvözöltem a helyszínelőket, s megkérdeztem vezetőjüktől:

- Mit tudtunk meg eddig?

- A sérülés súlyosnak látszik, de erről majd az orvos többet mond. Átkutattuk a közvetlen környéket, de csak egy szürke kabátgombot találtunk. Nem a sértett kabátj ára való. Egyébként nála az égvilágon semmit sem találtunk: se igazolványt, se pénzt. Jól megkopoulosztották.

A mentők elkészültek, a sérültet a mentőautóba emelték.

- Hová viszik? - kérdeztem az orvost.

- A Szobi utcába.

- Nagyon súlyos? Tud majd beszélni? - hiába humánus a nyomozó, ez az első kérdése ...

- Valószínűleg holnap már tud.. . Több ütést kapott, a koponyája megrepedt, de úgy látom, nem életveszélyes a sérülés. Odabent persze megröngtge-nezzük, és akkor már többet tudunk mondani. Még annyit: a sértett alkoholt fogyasztott.

Megköszöntem a felvilágosítást, és a mentő máris elrobogott. Mi újra hozzáláttunk a helyszín tüzetes átvizsgálásához. Semmit nem találtunk. Közben megérkeztek a rablási csoport nyomozói is. Tanácskozáásra dugtuk össze a fejünket.

- A férfi valahol a közelben ihatott - állapítottuk meg. Mivel azonban a Katica és a Hajnalka presszó is kettőkor zár, már senkit nem találhattunk ott, de a Fiastyúk étteremben sem.

- Rónai százados, most bemegy a kórházba, s ott marad ... Nem bánom, alhat is közben, de feltétlenül ott kell lennie, amikor a sértett visszanyeri az eszméletét. Mindent kihámoz belőle, amit csak lehet, azután azonnal jelentkezik... - Miközben Rónai elindult az egyik autóval, folytattam: - Mi most végigjárjuk a környező utcákat, s mindenkit igazoltatunk. Hátha ebből is kisül valami.. .

Elindultunk. Az utcák néptelenek voltak. A Mosoly utcában találtunk két lányt és két fiút. F fiatal dolgozók voltak, akik az egyik kislánynak, Olgának a névnapját ünnepelték a Balatonban. Megköszöntük a felvilágosítást, mi is köszöntöttük Olgát, azután továbbmentünk.

A kapitányságra érve azonnal lefeküdtem aludni, hiszen még hat óra sem volt. Kopogásra ébredtem. Erzsiké nyitott be az ajtón egy nagy pohár gőzölgő feketével. Mielőtt megszólaltam volna (biztosan le-rohanom: mi az istennek ébreszt fel ezért a kávé-

ért?), már beszélt:

- Csak azért keltettem fel, mert Rónai százados jelenteni akar.

A már-már elkezdett dorgáló mondat elhalt az ajkamon, ehelyett azt mondtam:

- Jól tette, hogy felkeltett, Erzsiké! Kösz a kávéért, s küldje be Rónait.

- Mi újság? - mutattam helyet munkatársamnak.

- A sértett nemrég visszanyerte az eszméletét. Állapota elég súlyos, de egészen jól tud beszélni. B. Jánosnak hívják, a tizenharmadik kerületi Váci úton lakik. Elmondta, hogy megivott három üveg sört, meg két fél cseresznyét a Hajnalka presszóban. Zárórakor elindult hazafelé. Amikor a művelődési ház elé ért, egyszeriben ott termett három férfi... mintha szembejöttek volna, erre nem emlékszik pontosan. Csak arra emlékszik, hogy akkor az egyik férfi se szó, se beszéd, leütötte. Utána még érzett valami ütéseket, de már csak tompán . . . Azután a kórházban ébredt föl.

- Mit raboltak el tőle?

255

- A karóráját, a jegygyűrűjét, töltőtollát, öngyújtóját és pénztárcáját.

- Mennyi volt benne?

- Körülbelül hatszáz forint.

- Senkivel nem beszélt a presszóban?

- Azt mondja, egy lélekkal sem... Sőt, hazafelé is csak ezekkel találkozott, megnézni se volt ideje őket. Csak azt tudja, hogy aki leütötte, azon sötét színű kabát volt... Tovább nem faggattam, mert nagyon kifáradt, és az orvos is kérte, hogy inkább délután folytassuk.

- Rendben van, egyelőre ennyi elég is. Adja ki a tárgykörözést. Megvannak a pontos adatok?

- Azt azért nem hagytam ki... A karóra Doxa márkájú, fehér számlappal, az órák közül csak a három-hat-kilenc-tizenkettő számmal jelölt, a többinél pontok vannak, a szíja barna bőr. A tárcája is barna bőrből készült. A jegygyűrűje sima, nyolc grammos. A toll piros, márkáját ő maga sem tudja megmondani.

Míg a jelentést végighallgattam, előszobámban már gyülekeztek a csoportvezetők a szokásos reg-

geli megbeszélésre. Amint Rónai százados elment a tárgykörözést kiadni, valamennyien bejöttek a szobába.

Még be sem fejeztem az éjszakai bűncselekmény ismertetését, amikor Szabó százados kért szót:

- Jelentem, az éjszaka folyamán éppen azon a tájon kifosztottak három személygépkocsit is.

- Hogyan történt?

- Mind a három autóra azonos módon hatoltak be. Az első ülés melletti háromszög-ablakot feszítették föl, s a kocsiban levő kisebb-nagyobb tárgyakat elvitték. Mind a három autóból csak néhány

256

százforintos tétel tűnt el. Annál nagyobb értéket loptak el egy autókifosztáskor a tizennegyedik kerületben. Néhány perccel ezelőtt jelentette a kerületi kapitányság, hogy egy jugoszláv állampolgár jelentkezett náluk: az éjszaka feltörték a gépkocsiját, és igen nagy értékeket loptak el belőle. Kértem is a kapitányságot, hogy azonnal ültessék gépkocsiba a panaszost, és küldjék be hozzánk.

- Jól tette! - mondtam, és nyúltam a telefonhoz, hogy titkárnőmet értesítsem erről. - Most láthatjuk - fordultam a csoportvezetőkhez -, menyire igaza volt a főnöknek, amikor a portyázást elrendelte. Minél előbb munkához kell látnunk. - Kiadtam a feladatokat: Kelegi századost bíztam meg a szervezéssel: két-két nyomozót küldjön ki délután a Hajnalkába és a Fiastyúkba. Érdeklődjék, ismeri-e a személyzet B. Jánost, és próbálják megtudni, miféle társaságok voltak ott tegnap este. Záróráig maradjanak, s ha betévednének a tegnapiak, igyekezzenek róluk mindent megtudni. Különösen a három-négy tagú asztaltársaságokról gyűjtsenek adatokat. Kérdezzék meg Tóth főhadnagyot - neki sok ismerőse van azon a környéken -, hogy kit keressenek fel a nyomozók.

Erzsiké szólt be: megérkeztek a XIV. kerületből.

Munkatársaim útnak indultak, én pedig kitártam az ajtót, és üdvözöltem a jugoszláv állampolgárt.

Perceken belül kiderült: nem kell tolmács, tökéletesen beszél magyarul. Előadta, mi történt vele.

- Gépkocsimmal a Lumumba utca százhatvan számú ház előtt parkoltam. Amikor ma reggel kijöttem, megdöbbenve láttam, hogy a kis szellőző-ablak nincs a helyén: ott hevert a kocsí mellett a földön. Az ablakok le voltak hajtva, és azokon ke-

257

resztül mindent, de mindent elvittek. Pedig nagyon sok holmim volt benne.

- Mi az a nagyon sok holmi?

- A hátsó ülésen volt egy bőrönd ... csak azt tudnám, hogyan fért ki az ablakon? Ruhaneműek voltak benne; öt nyloving, két pulóver, négy vagy öt frottírtörülköző, egy csomó férfizokni és női harisnya, két pantalló, egy köpeny, tíz darab Bosch autógyertya és még sok apró ajándéktárgy. De ez még mind semmi - folytatta. - A kesztyűtartóban volt egy vörös levéltárca, benne négyezer nyugatnémet márka. Az is eltűnt! . . . Nagyon kérem, segítsenek rajtam, ez minden pénzem!

- Ember! Hogy hagyhatott ennyi mindent a kocsiában?

- Ügy volt, hogy ma kora reggel utazom, azért tegnap délután összecsomagoltam, és beraktam mindent a kocsiba, hogy ma ezzel ne legyen gondom. Csak a legszükségesebb holmikat hagytam a lakásban.

- Egypár napig ellehet velük?

- Miért, itt kell maradnom?

- Ügy gondolom, jobb lenne, ha még néhány napig itt maradna, és segítene felismerni a holmijait, feltéve persze, ha sikerül megtalálnunk valamit.

- Természetesen maradok, mi a teendőm?

- Először is arra kérem, legyen szíves Szabó kollégámmal átmenni a technikusainkhoz, hogy ujjlenyomatot vegyenek önről.

- Ujjlenyomatot?

- Nem kell megijedni, a nyomozás érdekében tesszük. Ugyanis technikusaink minden lehető ujjlenyomatot levesznek a kocsijáról. Ha kiszűrhetik

258

közülük, melyik az öné, máris közelebb kerültünk a bűnözőkhöz. Van telefon a lakáson ?

- Igen.

- Kérem, hogyha telefonálunk, amilyen gyorsan tud, jöjjön be. Remélem, néhány nap alatt nyomára bukkanunk a tetteseknek.

Már vártam, hogy a főnök idecsengessen.

- olvastam az éjszakai jelentést! - kezdte min-

den további nélkül. - Már megint ezerkilencszáz-
negyvenöt-negyvenhatban érezhetjük magunkat?
Már megint nem lehet az utcára kimenni? Ez köz-
biztonság? Mit fognak mondani rólunk a külföl-
diek? Milyen intézkedéseket tettek? - Nagyon dü-
hös volt, ezt abból lehetett tudni, hogy magázott. . .

- Jelentem, a következőket rendeltem eddig
el ... - és gondosan felsoroltam mindent. Amikor
odaértem, hogy a négyezer nyugatnémet márkát
milyen módon próbáljuk megkeresni, felordított:

- Megőrült az az ember, hogy ennyi pénzt hagy
a kocsijában?

- Nem hiszem - feleltem -, nagyon értelme-
sen adta elő a panaszát.

- Ne tréfálj! - nevette el magát, s mert érez-
tem, kicsit megenyhült, így folytattam:

- Nem értem, főnök, miért ez a nagy idegeske-
dés. Egy világvárosban mindig előfordulhatnak
ilyen dolgok, hacsak nem állítunk minden kapuba
rendőrt...

- Magyarázd ezt meg a főkapitánynak!

Erzsiké lépett a szobába hivatlanul, és az aszta-
lomra tett egy papírt. Végigfutottam a sorokat, és
már mondtam is a telefonba:

- Főnök, erre nem vállalkozom. Túl sok magya-
ráznivaló lenne egyszerre ...

259

- Miért, történt még valami?

- Ebben a pillanatban kaptam a jelentést: a hu-
szonkettedik kerületben ma reggel, munkakezdés
előtt, egy férfi megtámadott egy munkásnőt, fel-
lökte, kitépte kezéből a retiküljét, és elrohant. . .

- Ne folytasd! - mérgelődött a főnök. - Intéz-
kedj ! Majd később átmegyek hozzátok.

Felhívtam a XXII. kerületet. Az alosztályvezető
megnyugtatózott.

- Nyomon vagyunk - mondta. - A megtáma-
dott asszony A. József né, meglehetősen jó személy-
leírást adott, és ismerünk egy ilyen külsejű bűnő-
zöt a kerületben. Nyomozóink már kimentek érte.

- Nagyszerű! Azonnal kérünk értesítést, ha A.
Józsefné felismerte a tettest.

Miután a főnököt tájékoztattam az örvendetes
hírről, Rónait ismét elküldtem a kórházba. Ezután

Pintér főhadnagy jelentkezett Spitzer bácsival.
A jugoszláv autó feltörésével kapcsolatban kéret-
tem az öreget.

- Jó napot, főnök! - köszönt az öreg.
- Üdvözlöm, Spitzer bácsi. Tudja, miért hívat-
tam?
- Nem.
- Megmondom. Nyugatnémet márkára van
szükségem.
- Mennyire?
- Három-négyezerre. Tudna venni?

Az öreg csak pislogott, aztán megkérdezte:

- Hol lopták el?

Megmondtam neki, és közöltem: nemcsak nyu-
gatnémet márkát loptak, hanem egy csomó egyéb
holmit is. Fel is soroltam a hiányzó tárgyakat.

- Felügyelő úr, eddig még senki sem járt nálam

ezzel a szajréval - nyugtatott meg Spitzer bácsi.

- És ha kezdők, akkor nem is fognak jönni.
- Emlékszik a Filó galerire? Ők is kezdők vol-
tak, és mégis eltaláltak magához. És arra is emlék-
szik, hogy nem voltunk hálátlanok?
- Főnök, a lelkeket kiteszem magukért, tetszik
ismerni a Spitzer bácsit.
- Ha nem ismerném, nem lenne itt.
- Már itt sem vagyok, fölkeresem az összes csa-
vargót, és elhíresztelem, mire van szükségem, küld-
hetik a száj rét.

- A tizenharmadik és a tizennegyedik kerületet
gondolom a legérdekesebbnek. Mert a tizenharma-
dik kerületben történt a többi autólopás, meg egy
férfit is kiraboltak ott...

- Fiatalok voltak? Hányan?

- Ketten-hárman, de többet nem tudunk ró-
luk ...

- Jól van, akkor én megyek is ... Majd a szoká-
sos módon jelentkezem.

- Azért nem árt, ha vigyáz magára! - búcsú-
tam.

Nyomozóink és a közrendvédelmisek közben megkezdték a portyázásokat. Odabent folyamatosan hallgatták ki a beszállított személyeket. Mert ezekben nem volt hiány. Ezen a napon harminckét személyt állítottak elő. Közülük tizenhét fiatalkorút a gyermekvédelmiseknek adtunk át. Négy fiút és kilenc lányt azért, mert iskolaidőben presszóban, illetve a Városligetben találták őket. Örül majd anyuka, apuka . . . Behívják őket a rendőrségre, figyelmeztetik. A felnőttkorúak többsége ismert büntetett előéletű személy volt.

Kelegi százados mindenestre már este jelentet-

260

261

te: a Fény presszóban a wurlitzer körül a vezetőség rendet teremtett. Az oda beosztott nőt máshová helyezték, s a zenegépet egy erélyes nyugdíjas kezeli, aki nem tűr semmiféle rendbontást. Nyomozóink békés szórakozókat találtak.

A kihallgatások közben érkezett meg Rónai százados a kórházból.

- Jelentem, B. János túl van az életveszélyen. Egészen jól el tudtam vele beszélgetni. Elmondta, hogy gyakran jár a Hajnalkába és a Fiastyúkba, a felszolgálók jól ismerik. Az utolsó estén, amikor ott iszogatót, az eszpresszó tele volt. Kérdésemre, hogy valamilyen társaság nem tűnt-e fel neki, azt mondta: csak egyetlen olyan asztaltársaság volt ott, amelyre a vendégek felfigyeltek. Egy lány és négy fiú ugyancsak hangoskodott, nagyon trágár szavakat használtak. Olga, a felszolgáló rájuk is szólt, hogy ha nem hagyják abba, nem szolgálja ki őket. A hangoskodás feltűnt, de nem hiszi, hogy közülük kerültek volna ki a támadói. Úgy emlékszik, azok még ottmaradtak, amikor ő elindult haza. Megerősítette, hogy ivott ugyan, de nem volt részeg. A támadás hirtelen és váratlanul érte.

- És az az Olga mit mond?

- Honnan tudja, alezredes elvtárs, hogy már beszéltem vele?

- Ismerem magát annyira, hogy tudjam: anélkül ide se jött volna.

- A lány sokat felsorolt azok közül, akik a presszóban voltak, akadt köztük jó néhány gyanús alak, de nem figyelte, ki mikor ment el. Beszéltem Snóbli Jóskával is . . . Tudja, főnök, ő az a csibész, aki mindenkit ismer a tizenharmadik kerületben. Egy éve szabadult, azóta a hajógyárban melózik, rendszeren.

Esténként pedig snóblizik. Ő a snóblikirály. Nekem azt ígérte, hogy háromból egy fórt ad, vagy ha akarom, úgy is játszhatunk: amikor ő veszít, .duplán fizet.

- Nem sokat néz ki magából!

- Én annál többet belőle. Azt ígérte, hogy ma este nyolcra hozza a csibészeket. "Ha nem hozom, ne nyerjek többet!" - fogadkozott, pedig ez nála nagy szó.

- Ha nyomra vezet, akkor maga nyer, s nem is kicsit! A főkapitány elvtárs számon tartja az ilyesmit.

Még mielőtt hazamentünk volna, megkaptuk az értesítést a XXII. kerületi kapitányságról: elfogták a nő támadóját, most folyik a kihallgatás.

Megnyugodva jelentettem az ügyet a főnöknek, azután hazatértünk, hogy felkészüljünk a következő napok feladataira, hiszen még előttünk állt B. János megtámadóinak és a gépkocsik f eltörőinek kézrekerítése.

Másnap reggel azzal fogadott Erzsiké:

-□ Alezredes elvtárs! Már háromszor kereste a huszonkettedik kerületi bűnügyi alosztályvezető. Most is itt van a vonalban.

- Szervusz! - szóltam bele a kagylóba. - Beismerte?

- Mit mondjak ... nem. Pedig a személyleírás teljesen ráillik, s régi, ismert bűnöző. Mindenesetre egy órával ezelőtt útnak indítottam hozzátok, az ak-tákkal együtt.

- Jól tetted. És gratulálok a gyors elfogáshoz.

- Köszönöm. De képzeld, alig küldtem el ezt az embert, jelentkezett egy újabb munkásnő, P. Jánosné, és bejelentette: ma munkába menet megtá-

262

263

madta egy férfi. Elkapta a karját, leteperte a földre, elvette a szatyrát, amiben benne volt a retikülje is, azután elfutott.

- Nem értem . . . Talán mégsem az volt a tettes, akit elfogtatok?

- A. József né személyleírása teljesen illett rá.

- Szembesítették a sértettel?

- Nem.
- Akkor legyetek szívesek, teremtsétek elő a sértettet, és küldjétek őt is be kocsival hozzánk!

Intézkedtem: a XXII. kerületből behozott gyanúsítottat kísérik fel a szobámba. Kérettem Szabó századost is.

Míg ez megtörtént, a beadott aktát nézegettem: Sz. Károlyt fogták el a XXII. kerületben. Ezt az embert jól ismertem, sokszor volt már a "vendégünk". Hol lopásért, hol rablásért ítélték el. Feltételesen szabadult, és jelenleg segédmunkásként dolgozik.

Szabó százados egy időben jött be a gyanúsítottal. Miután az őrt elküldtük, leültettem Sz. Károlyt.

- Most szépen sorjában elmondja nekünk, hogyan követte el a rablótámadást az asszony ellen. Tudja, nálunk nincs értelme a tagadásnak.

- Tudom, felügyelő úr. De azt is tudom: ön jól ismer engem. Ha én egyszer lebukom, akkor mindent bevallók. Hát most nem tehetem, mert én nem csináltam semmit. Én ebben a balhében nem vagyok benne. Tessék megnézetni, én a melóhelyemen dolgoztam tegnap is.

- Mikor kezd dolgozni?

- Az első műszakban . . . hat órakor.

- Hol dolgozik?

- A Ganz-Mávagban, a Kőbányai úton.

264

- Milyen messze van a lakásától a gyár?

- Ha kapok villamost, negyvenöt-ötven perc alatt beérek. De alezredes úr, esküszöm az anyám életére, hogy nem én követtem fel azt a bálhét.

- Talán valami másra esküdjön, Karcsi, hisz nem is ismerte az anyját, menhelyen nőtt fel.

- Ez igaz ... de akkor mire esküdjek?

- Semmire. Ha ártatlan, haza fog menni. Ennyire meg engem ismerhet.

Kiszóltam a telefonon: Pintér főhadnagy ellenőrizze, hogy tegnap Sz. Károly bent volt-e a munkahelyén, a Ganz-Mávagban? - Erzsiké jelezte, a XXII. kerületből közölték: a sértett kocsival elindult hozzánk.

- Szabó százados - fordultam munkatársamhoz. - Hozzon ide négy nyomozót, körülbelül olyan alakúakat, mint Sz. Károly. Ne legyenek jól felöltözve !

Erzsikének szoltam, hogy ha megérkezik A. Józsefné, kísérje át egy másik szobába, ő ne lássa, kik jönnek be hozzám. Néhány perc alatt mindez megtörtént, s amikor már bent voltak a nyomozók, közép-re állítottam Sz. Károlyt, majd megkértem Erzsikét :

- Most legyen szíves, hívja ide a nénit.
Amikor a sértett bejött, megkérdeztem:

- Fölismerné a támadóját?

- Igen.

- Akkor nézze meg ezt az öt embert, és válassza ki közülük, hogy melyik támadta meg magát tegnap reggel.

A. Józsefné a retiküljébe nyúlt, kivette szemüvegét, föltette, hunyorgott.

- Rövidlátó?

265

- Igen. Ez még új szemüveg, és még nem szoktam meg.

Végignézte az öt férfit, egyenként hozzájuk lépett, közelről is megnézte őket, azután rámutatott Sz. Károlyra:

- Ő volt!

- Honnan ismert rá? Miről ismerte föl?

- Az alakjáról.

- Legyen szíves kimenni, mindjárt újra szólítom.

Amikor kiment, fölcseréltem az öt személyt. Azután behívtam. Szemüveggel jött be. Megkértem, vegye le a szemüvegét.

- Legyen szíves, most válassza ki a támadóját!
Megint végignézett rajtuk, megint közelebb ment

hozzájuk, azután a középben álló nyomozóra mutatott:

- ő volt az!

Szinte hallani lehetett Sz. Károly megkönnyeb-

bülső sóhaját, én meg nem mertem nyomozónk szemébe nézni, nehogy elnevezzük magunkat.

- Biztos ebben?
- Egészen biztos vagyok benne.
- Amikor megtámadták, szemüveget viselt?
- Igen, de amikor megrántotta a kezem, a szemüveg leesett, összetört. Helyette kaptam ezt az újat.
- Tehát maga szemüveg nélkül látta a támadóját?
- Igen.
- Asszonyom, maga annyira rövidlátó, hogy egyszerűen nem ismerheti fel, ki bántotta.

Megszólalt a telefon. Pintér főhadnagy jelentkezett:

266

- Jelentem, ellenőriztem a Ganz-Mávagban Sz. Károly bélyegzőkártyáját, öt óra ötven perckor bélyegzett, és munkatársai is elmondták: bent volt tegnap.
- írjon erről jelentést, s vegye bele azoknak a munkatársaknak az adatait is, akik a bélyegzőkártya mellett még igazolják a dolgot.

Sz. Károly úgy figyelte minden szavamat, hogy tudtam: ő már teljesen megnyugodott. Amint letettem a telefont, az asszonyhoz fordultam:

- Az az ember, akit először kiválasztott, tegnap reggel fél hat tájban, amikor magát megtámadták, villamoson ült, és ment a munkahelyére, mert húsz perc múlva már ott is volt. Az pedig, akit másodszor kiválasztott, tegnap reggel nem járt a huszonkettedik kerületben, ő ugyanis egy nyomozó ... Köszönöm, elvtársak! - fordultam a nyomozókhoz.
- Sz. Károly, ön is kimehet, legyen szíves, üljön le kint az előszobában.

Amikor mindez megtörtént, azt mondtam A. József nének:

- Látja, asszonyom, mit tesz az, ha valaki úgy ismer fel valakit, hogy közben elfelejti: rövidlátó.
- Ne haragudjon az elvtárs, én nem akartam rosszat, úgy emlékszem, ilyenforma volt.
- Dehogy haragszom, tudom, milyen hatással lehet valakire, ha megtámadják! Köszönöm, hogy

bejött. Ha elfogjuk az igazi támadóját, akkor majd ismét be fogjuk hívni. - Megkértem Erzsikét, intézkedjen, hogy A. Józsefnét gépkocsival vigyék haza.

A munkásnőre valóban nem haragudtam, annál jobban haragudtam anyag munkákra. Ma már

267

nem lenne szabad előfordulnia, hogy ilyen felületes módon őrizetbe vegyenek valakit.

- Mit szól ehhez, Szabó százados?
- Félelmetes. Mit fogunk most mondani Sz. Károlynak?
- Hívjuk be.

Sz. Károly mosolyogva lépett be:

- Üljön le, Károly. Igaza volt. Egy nyomozónk elmegy most magával az üzembe, ott megkeresi a vezetőjét, és elmondja: megkértük magát, hogy jöjjön be a főkapitányságra, mert egy bűnügyben nagyon fontos segítséget nyújtott nekünk. Rendben van?
- Rendben . . .
- Maga pedig ne haragudjon, de a személyleírás teljesen magára illett.
- Tessék mondani, ha a huszonkettedik kerületben akármilyen balhé van, ezentúl mindig engem fognak gyanúsítani? Én egy éve élek becsületesen, és az az elhatározásom, hogy nem követek el többé semmi balhét. . .
- Nem fogják nyugtalanítani magát, Károly. Csak dolgozzon becsületesen, és nyugodtan alhat! Ha bármiben a segítségére lehetek, hívjon fel.
- Köszönöm, alezredes elvtárs! A viszontlátásra!

Tárcsáztam a főnök számát. Jelentettem, mi történt. Egy pillanatnyi csend volt a telefonban, azután csak annyit mondott:

- Jöjjön be hozzám!

Tudtam, hogy villámlásra és mennydörgésre számíthatok . . .

- Mit képzelnek maguk! - rontott nekem, amikor a szobájába léptem. - Minden napra jut egy ilyen bűnügy? Csak úgy leütik a munkába menő

268

asszonyokat? És mi arról papolunk, hogy jó a közbiztonság! Felháborító! Aztán meg őrizetbe vesznek egy ártatlan embert, a bűnözőt pedig futni hagyják?! Én jelentettem az elfogást a főkapitány elvtársnak, ezt most hogy jelentsem? Szégyellek bemenni hozzá.

Ilyenkor nem lehet mást csinálni, mint várni... hisz a főnöknek igaza van. Amikor kiöntötte a mérget, néhányszor végigsétált a szobán, azután azt mondta:

- Ülj le! Mondd el, mit tettetek, hogy elfogjátok ezt a banditát? Az igazit!

Részletesen tájékoztattam az elképzeléseimről.

- Helyes, nagyon helyes. Tehát hajnaltól minden erőt a huszonkettedik kerületbe, a gyárakhoz vezető utcákba. A nyomozók úgy simuljanak a kapualjakba, "-a házak falába", hogy senki meg ne lássa őket!

- így gondoltam én is, főnök.

- És mit fog mesélni ez az ember, akit most szabadon engedték?

- Nem fog rosszakat mondani a rendőrségről! Főnök, ne izgassuk magunkat olyan dolgok miatt, amik egészen természetesek. Emlékszel, amikor annak a gyári kasszafúrásnak a tetteseit kerestük, több mint száz gyanúsítottja volt az ügynek, mindet előállítottuk, és közülük halásztuk ki a tettest. Utána senki sem tett megjegyzést, hogy milyen sok személyt gyanúsítottunk.

- Fogd el a két nő támadóját, és esküszöm, soha többé senki nem fogja még csak említeni sem ezt az ügyet... . Igaz, ez tulajdonképpen nem is a ti ügyetek...

Örültem, hogy ő mondta ki, mert nekem már a

269

számon volt, de nem szívesen mőszeroltam volna a kerületieket.

- Akkor tehát hajnaltól védőőrizetet kapnak a munkásasszonyok?

- Bárcsak támadna holnap az a bandita ... akkor biztosan elkapnánk.

Ezzel búcsúztunk.

Szabó százados a szobámban várt. Jelentette, hogy Sz. Károlyt Pintér főhadnaggyal elkísértette.

- Rendben. Most nagy feladat vár ránk. Meg kell szerveznünk a huszonkettedik kerületben a hajnali ellenőrzést. Be kell vonni a huszonkettedik kerület alapos helyismerettel rendelkező nyomozóit, s tőlünk is, ahány embert csak lehet - s ezzel elmondtam mindazt, amit a főnök a lelkemre kötött, majd hozzátettem: - Még egy olyan hibát nem lehet elkövetni, mint ami Sz. Károllyal történt.

- De, alezredes elvtárs, azt nem mi követtük el. Mi csak helyrehoztuk.

- Mi... mi... Mit jelent az a "mi"? Ha mi, rendőrök elkövetünk egy hibát, azt sohasem kötik személyhez. Ha törvénysértést követ el egy rendőr, akkor senki sem azt mondja: Kovács őrmester volt, vagy Fehér őrnagy, hanem azt: ilyen a rendőrség. Ezt pedig el kell kerülni. A becsületes állampolgárok soha nem érezhetik, hogy nincsenek biztonságban ...

- Igaza van - mondta Szabó százados, azután részletesen megbeszéltük a teendőket.

Estére kezemben volt az a személyleírás, amit P. Jánosné adott, ő nem volt rövidlátó, s elég jól lefestette támadóját, amolyan 35-40 körüli embernek ... Szabó százados azt is jelentette, hogy hajnalban harminc nyomozó szállj a meg a gyárba ve-

270

zető utakat, amelyeket gondosan feltérképeztek. Valamennyien 4 óra 30 perckor foglalják el a helyüket.

Kiszóltam Erzsikének, hogy Kelegi századossal szeretnék beszélni, azután, amíg vártam rá, hosszasan töprengtem, hogy terveink minden tekintetben pontosak-e, nem követtünk-e el valami hibát. Észre sem vettem, hogy nyílt az ajtó. Ahogy véletlenül felnéztem, ott láttam a főnököt az asztalom előtt állni. Felugrottam.

- Ülj csak le ... Nyugtalan vagyok a rablások miatt. Ma több mint tíz telefont kaptunk: üzemi pártbizottságoktól, munkásaszonyoktól. Nem mernek bemenni a gyárakba... Jól megszerveztétek a reggeli ellenőrzést?

- Én is ezen töprengök.

- Kimégy?

- Természetesen. Én már hajnali négykor ott leszek - mutattam meg Szabó századosék tervét.

- Akkor miért nem indultál még haza lefeküdni?

- Épp most hívtam Kelegi századost... hiszen mi este is ellenőrzést tartunk.
- Este is, hajnalban is? Ez sok lesz!
- Csak nem fogok aludni, amikor a munkatársaim dolgoznak? . . . Ugye, főnök, ezt nem mondtad komolyan?
- Hát jó ... De ha elfogtátok a tetteseket, három napig az ágyhoz kötözlek, egyetlen ügyet sem írok ki rád . . .

Este Kelegi és Szabó századosokkal végigjártuk az éttermeket. A Fiastyútkban a főpincértől megtudtuk, hogy a szőke Kati és a hosszú Zsuzsa, akik

271

mindenkit ismernek, azon az estén itt voltak. A mi-eink most őket várják...

A Hajnalkában Tóth főhadnagy ék ültek egy sarokasztalnál. Itt a vezetőnő már leírta nekik, hogy kik szoktak idejárni. Az a hangoskodó társaság, amelyikről B. János beszélt, még nem jött ide ma este . . . Távozóban Telekitől megkérdeztem: mi van Snóbli Jóskaival? Azt felelte: reggel 9-re halasztották a snóblizást. Azt is közölte: Olgától megtudta, hogy az a bizonyos asztaltársaság mégiscsak közvetlenül B. János után ment el. Pontosabban ketten indultak azonnal, a többiek ottmaradtak fizetni.

Mindkét helyen meghagytuk nyomozóinknak, hogy egy-két óra múlva visszatérünk. Aztán folytattuk utunkat a pesti éjszakában. Mindenütt felhívtuk a főnökök, pincérek figyelmét az autókból ellopott tárgyakra: ha valaki eladásra kínálna ilyet, azonnal telefonáljanak. Éjfél előtt néhány perccel a Pozsonyi úton három férfi tűnt fel. Sétálgattak. Melléjük csúszott az autónk:

- Jó estét! - köszöntem rájuk. - Mi járatban vannak errefelé?

Értetlenül néztek, erre elővettem az igazolványomat:

- Látják, én igazolom magam, tegyék ezt maguk is.

Elővették igazolványukat. Mindhármuknak volt munkahelyi bejegyzésük, de az egyik a Pongrác úton lakott, a másik kettő a Tompa utcában.

- Hogy akarnak így gyalog hazaérni, ha még hajnalban dolgozni kell menniük?

- Majd felszállunk a villamosra.

Miközben továbbmentünk, gépkocsivezetőnk megszólalt:

272

- Ha ezek nem törték valami balhén a fejüket, akkor kiskutya legyek . . .
- Ellenőrizni fogjuk őket, Józsikám - nyugtatam meg, hiszen tudtam, Szabó százados felírta mindhármuk nevét.

A Hajnalka előtt Tóth főhadnagy várt.

- Azt hiszem, nyomon vagyunk - fogadott. - Megtudtam, hogy annak a bizonyos asztaltársaságnak a tagjait csak gúnyneveükről ismerik. Ez pedig, mint tudjuk, amolyan galeriszokás . . . A legfiatalabbat Bütyöknek, a legidősebbet Jóstinak, egy harmadikat Bucinak. . .

- És a vezetőjük?

Keresgélgni kezdett a cédulák között. Rettentő mérgesen nézhettem rá, s elértette pillantásomat, hiszen éppen néhány napja ígértem meg, hogy születésnapjára kap tőlem ajándékba egy jegyzettömböt, hátha akkor abbahagyja a cédulázást. . .

- Elnézést. . . holnap már lesz jegyzetfüzetem . . .

- Most pedig bemegy, és megnézi a nyilvántartásban, hogy szerepelnek-e ott ilyen gúnynevek vagy álnevek. Mind a négyükről elkészíti az országos körözést.

- Alezredes elvtárs, holnapra előteremtem őket.

- Annál jobb . . . akkor majd visszavonjuk a körözést.

Elköszöntünk, s a kocsiban megkérdeztem munkatársaimtól: haza vigyük-e őket?

- Az alezredes elvtárs mit csinál?

- Odabent alszom egy-két órát. . . Hajnalra kint akarok lenni a huszonkettedik kerületben . . .

- Mi is . . . - mondták egyszerre, így hát Józsi már vehette is az irányt a főkapitányságra.

273

*

Itt még megtudtuk, hogy az esti általános ellenőrzésen tíz-egynéhány embert állítottak elő, köztük

két körözött bűnözőt is - s miután elégedetten nyugtáztuk, hogy ezek az; ellenőrzések mégiscsak hasznosak - néhány órára lepihentünk.

A hajnal már kint talált a XXII. kerületben. Ügy jártuk az utcákat, hogy feltűnést ne keltsük, s közben megfigyeltük munkatársainkat. Ügy volt, ahogy a főnök kívánta: szinte a falakba simulva figyeltek. Hét óráig nem történt semmi különös, akkor mi bementünk a főkapitányságra. A nyomozók kilenc óráig a helyükön maradtak.

Kilenckor bosszúsan jelentettem a főnöknek: nem történt semmi.

Érdekes módon most 6 nyugtatott meg:

- Ne izgasd magad, az is eredmény, hogy legalább nem támadtak meg senkit. Addig folytatjuk az ellenőrzéseket, amíjj újra elő nem merészkedik az a rabló.

Szobámban Erzsiké azzal várt: már kétszer telefonált egy férfi. Csak annyit mond, hogy Kovács Endrének hívják, s hogy mindenáron beszélnie kell velem.

- Mondta, hogy nem érek rá?

- Mondhattam én akármit, nem törődött vele, itt ül lent az eligazítóban, és vár...

- Hát akkor küldjön le érte.

Bekötözött arcú férfi lépett be, a fezemé alatt vér-aláfutás.

- Kovács Endre vagyok.

- Honnan tudja a nevem, és mi történt önnel?

- Elnézést kérek a zavarásért, de régi barátom, dr. Kelemen Endre (az akkori évek közismert igazságügyi orvosszakértője) adta a tanácsot, hogy önt

274

keressem. Azt ígérte, hogy ő is felhívja Fóti elvtársat.

- Még nem hívott fel, de foglaljon helyet. Miben lehetek a segítségére?

- Kérem, én elkövettem egy hibát. Nős ember vagyok, a Visegrádi utcában lakom. Feleségem két hétre elment az édesanyjához Pécsre. Én esténként eljárak vacsorázni. Tegnap, amikor este nyolc óra tájban hazafelé tartottam, az utcasarkon két csinos

fiatal lány megszólított. Azt mondták: elfogyott a pénzünk, és nagyon éhesek, nem tudnám-e kiegészíteni őket? Beszédbe elegyedtem velük, s kérdéseimre azt felelték: édesanyjuk vidékre utazott, csak késő este jön haza, s véletlenül kizárta őket, azért kénytelenek egyedül csatangolni az utcán. Megsajnáltam és felhívtam a lakásomra őket. Ott szalámis kenyeret csináltam nekik, s közben megkérdeztem, hány évesek. Az egyik húsznak mondta magát, a másik tizennyolcnak. "No - gondoltam -, akkor már megihatnak egy kis bort is." Megkínáltam őket. Erre az, amelyik húszévesnek mondta magát, se szó, se beszéd, az ölembe ült, átölelt, megcsókolt, és úgy köszönte meg, hogy ilyen kedves vagyok ... A másik kislány kijelentette: ő leszalad, mert egy barát-nőjét kérte meg: segítsen rajtuk, s az most itt várakozik a sarkon, megmondja neki, hogy van már hol lenniük. Ezzel elszelelt. Utána se mehettem, hiszen a másik lány az ölemben ült... Eltelt néhány perc, s egyszerre nyílt az ajtó. Hátranéztem: a másik lány volt ott, két férfival. A lány felpattant az ölemből. Az egyik férfi rám ordított, hogy merek hozzányúl-ni az ő menyasszonyához? . . . Szóhoz sem juthattam, a fiatalember leütött. Amikor a földre estem, éreztem, hogy rugdosnak. Elájultam. Nem tudom,

275

mennyi ideig fekhettem eszméletlenül. Amikor magamhoz tértem, sötét volt, s ők már eltűntek a lakásból. Felgyújtottam a villanyt, és meg akartam nézni, hány óra, de a karomon húlt helye volt az órámnak. Szétnéztem a szobában, közben a tükörbe pillantva megláttam: csupa vér az arcom, a homlokomon egy nagy hasadás. Próbáltam megmosni, nagyon fájt. Körülnéztem, s láttam, hogy a szekrényeket felfeszítették, sok minden hiányzik belőlük. Ruháneműek meg egy másik karóra, s ki tudja, mi minden? Csak egy dolog járt az eszemben: mit mondjak majd a feleségemnek? Taxival bementem a kórházba, ott azt hazudtam, hogy leestem a villamosról. Adtak egy injekciót, azt mondták, ma menjek el az SZTK-ba. Még az éjjel felhívtam dr. Kelement, ő mondta: azonnal menjek a kapitányságra, de én nem mertem, tiltakoztam. Végül azt mondta: jó, akkor keresd meg reggel Fóti elvtársat. . .

- Jól tette, hogy idejött, de még jobb lett volna, ha azonnal kihív minket...

- De kérem, a feleségem . . .

- Jó, jó ... de nem vette észre, hogy ami magával történt, az szabályos bűnügy? . . . Egy krimi.. . Nem látott még ilyent a moziban? - Abban a pillanatban, amit kimondtam, felvillant bennem egy akkoriban játszott film egyik jelenete: szinte hajszálpontosan azt utánozták le ezek a pesti huligánok . . . csak abban ezzel a módszerrel megszaroltak egy-, dúsgazdag embert, itt pedig a zsarolás sikeré-

ben nem nagyon bízva, megelégedtek a gyors rablással. Tehát: filmsztori, primitívebb kivitelben . . .

- Tulajdonképpen nem is értem az egészet. . .
- Pedig világos, önt egy ócska trükkel becsapták, örülhet, hogy nem gyilkolták meg. Ha ellen-

276

állt volna, akkor most nem beszélgethetnénk. Az ilyen súlyos bűncselekményt kötelesség jelenteni! És nyugodtan bízhat a rendőrségben: mi semmit sem mondunk el a feleségének. Most pedig írásban rögzítjük bejelentését, azután helyszíni szemlét tartunk. Pontosan írja le, milyen volt a két óra, és mi- ket raboltak még el...

- Jó ... de a diszkréció ... Tessék elhinni, én igazán csak sajnálatból hívtam fel a kislányokat...
- Elhiszem! - feleltem, s közben arra gondoltam, mindannyian gyarlók vagyunk . . .

Kelegi századost hívtam be. Elmondtam, mi történt, s nagyon világosan tudtára adtam: az ügyről a feleségnek soha nem szabad megtudnia a teljes igazságot, ő végig betörésről, rablásról tudjon, ha találkozna velem.

- Ezt az ügyet te vedd a kezébe, mozgósítsd, akiket akarsz, s persze ha még el tudsz kapni valakit - mondtam, miközben Kovács Endre odakint az előszobában írogatta, mit vittek el tőle.
- Értettem... Ez a terület a Nyugati pályaudvar környéki galerik hatósugarába tartozik.
- Ügy van ... Ha azóta nem "nőtt ki" valami újabb. Mindenesetre meg kell nézni a Kacsá, a Jugo és a Csoki galerit. . .

Alig mentek el Kelegi századosék, amikor Kelemen doktor keresett telefonon.

- Szervusz! Küldtem egy páciens, hogy ne unatkozzatok!
- Köszönöm. . . Valóban, alig volt mit csinálnunk. Már járt itt. De nagyon be van tojva, hogy a felesége megtudja.
- Öregem, te se viselkednél másképp az ő helyében ... Te nem ismered a feleségét!

277

- Megnyugtathatod, a felesége tőlünk nem tud meg semmit.

Tóth főhadnagy jelentkezett. Fülíg ért a szája, tudtam, jó hírt hoz.

- Jelentem, Olgit bevitettem a bűnügyi nyilván-
tartóba, elébe raktam azokat a fényképeket, ame-
lyek Josti, Buci, Bütyök gúnynevű férfiokról ké-
szültek. Az egyiket egyből kiszúrta: "Ez a Josti" -
mondta ... Ott volt azon az estén. Kenés Józsefnek
hívják - tudtam meg a nyilvántartóban, s van egy
testvére is, Sándor. Az még nem volt büntetve, pe-
dig biztosan együtt követték el azt a bűncselek-
ményt ...

- Mit csinált az Josti?

- Gépkocsifeltörésért ítélték el...

- És ezt csak most mondja? - ugrottam föl.

- Mondtam volna... Megnéztem az iratokat:
négyen voltak, de csak háromra lehetett rábizonyí-
tani, az öccsére nem. A másik két társa Engel Antal
és Berger István volt. Mind a négynek megvan a
lakáscíme. Kérek engedélyt, hogy elszámoltassam
őket, házkutatást tartsunk náluk .. .

- De még milyen gyorsan!

- Jelentem még, hogy Snóbli Jóska is jelentke-
zett. A Lehelen egy. Sanyi nevű srác frottírtörülkö-
zőket, nyloninget kínált neki eladásra ...

- És megvette?

- Megkértem rá ... Vett két frottírtörülkőzöt és
egy nyloninget. Negyedóra múlva itt lesz, nem
messze, a téren. Gondoltam, menet közben átveszem
tőle.

- Ne menet közben. Szervezze meg a házkuta-
tásokat, utána menjen le a sráchoz, hozza ide az
árut, adja oda Erzsikének, addigra a kutatócsopor-

tok összeállnak. Maga természetesen a Kenés test-
vérekhez megy ...

Amint Tóth elindult teljesíteni a feladatot, szól-
tam Erzsikének: - Hívja fel azt a jugoszláv állam-
polgárt, akinek megadtam a telefonszámát, és kérje
meg, hogy amilyen gyorsan tud, jöjjön be hozzám.
És vegye át azt a csomagot, amit Tóth főhadnagy
hoz majd nekem.

- Értettem.

Jelentettem a fejleményeket a detektívönöknek,
azután visszamentem a szobámba. Spitzer bácsi ke-
resett telefonon.

- Nyilvános utcai fülkéből beszélek - kezdte.

- Senki sem hallja.
- Csak én ... legalábbis szeretném már hallani.
- Szóval... Spitzer bácsi nyugatra utazik ... kell neki százötven-kétszáz puha ...
- Hogy érti ezt?
- Nem én értem, ezt mondtam. Vagy húsz csavargónak hintettem el, és meglepett az eredmény. Ma este nyolc órára az Ibolyába hoznak nekem kétszázat.
- Nagyszerű.
- Legyen ott két okos kiber . . .
- Másmilyen nincs is - adtam vissza -, s persze, hogy ott leszünk.
- Szóval, ha megsimítom a hajamat, akkor annál van a valuta, akivel beszélek.
- Ne vicceljen már, Spitzer bácsi! Hiszen magának egyetlen hajszála sincs!
- Jó, jó, ha maga olyan öreg lesz, mint én, akkor a maga szép dús fekete hajából is csak annyi marad, mint nekem.

278

279

- Az lehet, de nem is mondom majd senkinek, hogy a hajamat simogatom . . .
- Igaza van, akkor egy zsebkendővel a homlokomat törölöm meg.
- Rendben van. De tartsa őket szóval, nem az ott ülők mennek majd oda magukhoz, nem akarjuk lebuktatni.
- Viszontlátásra!

Igen, ez a nyomozók legnagyobb segítőtársa: a személyismeret. Ezért nem ülhet a nyomozó az íróasztalánál . . ha éppen nincs is konkrét nyomozni-valója. A legdöntőbb, hogy mindenkivel kedves legyen az ember, ha tud, segítsen ügyes-bajos dolgainak elintézésében. Alakítson ki jó kapcsolatot azokkal a kulcsfigurákkal, akik segíteni tudnak. Ha így cselekszik, akkor egy-egy konkrét nyomozás idején akár az íróasztalánál is ülhet, hogy kéznél legyen, ha csöng a telefon . . .

Szabó századost kérettem. Alighogy belépett, Kélegi százados érkezett meg a helyszíni szemlérről.

- Várjunk egy kicsit - mondtam Szabónak -, hallgassuk meg együtt, mi hírt hozott Kelegi elvtárs. - S néhány szóval tájékoztattam Szabót is a történetekről.

- Teljes apparátussal vonultunk ki Kovácsékhoz - kezdte beszámolóját Kelegi százados. - A rendőrorvossal is megvizsgáltattam: nyolc napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett. A technikusok a szekrényen rögzítésre alkalmas ujjlenyomatokat találtak. A parkettán fröccsentéses vérfoltokat lehet megvizsgálni, bár valószínűleg a sértetté a vér. Az egyik szekrényt rendkívül durván feszítették föl, szinte kifaragták a farészt a zárnál, pedig igazán lett volna idejük szakszerűbb munkát vé-

280

gezni, hiszen a lakás gazdája hosszú ideig volt eszméletlen. Az üveget és a poharakat megvizsgáltuk, az ujjlenyomatokat levettük. Engedélyeztem, hogy ezeket elmosogassa, elrakja, amilyen gyorsan csak lehet, hátha váratlanul betoppan a felesége, s ez az egy, amit nem tudna megmagyarázni.

- Így aztán ő lesz a mártír vagy talán a hős is majd a meséiben. - Miután jól kinevettük magunkat, még megkérdeztem: - Mikor tud nekünk segíteni?

- Most lefeküdt, holnap jelentkezik, s akkor végigjárja majd velünk az éttermet, vendéglőket, hátha felismeri támadóit. . .

- Remélem, azért olyan sokáig nem fog tartani.

- Azt hiszem, a Nyugati körüli galerik valamilyen tette, bár az ellenőrzések óta valahogy elhallgattak.

Erzsiké szólt be: itt a jugoszláv állampolgár.

- Rónai százados hagyott itt nekem egy csomagot?-

- Igen.

- Akkor előbb azt hozza be, azután küldje be a vendégünket.

Néhány perc múlva beléphetett a jugoszláv állampolgár, és mi Szabó és Kelegi elvtárssal figyeltük az arcát, amint végignézte a csomag tartalmát.

- Nem, ezek nem az én holmijaim.

- Biztos ebben?

- Sajnos, igen.

- Elnézést, hogy idefárasztottuk.
- Akárhányszor szívesen jövök, csak megtalálják...
- Most már nem kell sokáig várnia - búcsúztam el tőle.

281

- Egyszeriben de magabiztos lettél - szólalt meg Kelegi százados, amikor vendégünk becsukta maga mögött az ajtót.

#

- Megvan rá az okom - mondtam, s tájékoztattam arról: az utcán leütött ember támadói valószínűleg kézre kerülnek, s estére márka-ügyben is reménykedhetünk. - Szabó százados elvtárs - fordultam hozzá -, szervezze meg az esti ügyet. Két nyomozót ültessen be az Ibolyába, két másik nyomozó két rendőrrel odakint várakozzon. Ha Spitzer bácsi zsebkendővel megsimogatja a homlokát, az egyik nyomozó menjen ki, értesítse a többieket, azok pedig úgy menjenek be, mintha szokásos igazoltatás lenne.

- Értettem, kérek engedélyt az akció megszervezésére.

Kelegi százados is elköszönt, hogy intézze Kovács Endréék tárgykörözését, s felkészüljön a másnapi feladatokra. Az óramutató egyre kúszott előre, de a lakásokba kiküldött nyomozók csak nem tértek vissza. Végre nyolc óra tájban megjöttek. Tóth főhadnagy jelentette:

- Bergert és Engelt előállítottuk, a két Kenés fiú azonban elutazott, nem tudják, hová, tehát szökésben vannak.

- Lakásuk figyelését megszervezte?

- Természetesen.

- A házkutatásnál találtak valamit?

- Igen ... de nem a B. Jánostól elrabolt holmikból.

- Hanem?

- Különböző cuccokat, amik csak autóból származhatnak. Tessék elképzelni, azonnal megnyílt a

282

szájuk: sorolni kezdték, hány autóból loptak, alig

győztük feljegyezni.

- És B. János kirablása?

- Arról még nem kérdeztük őket, mi csak a házkutatáskor talált holmik eredetét kutattuk.

- Hát akkor lássuk azt a két gyereket. Először egy vézna, sápadt, remegő kölyök lépett

be.

- Neve?

- Engel Antal.

- Gúnyneve?

- Buci.

- Mondja, hány éves maga? - kérdeztem, miután leültettem.

- Tizenkilenc éves vagyok.

- Büntetve volt?

- Igen, háromszor, mint fiataikorú, lopásért.

- Hogyan jöttek össze maguk, s hogy határozták el, hogy autóbetöréseket fognak elkövetni?

- Az intézetben jártam az utolsó három osztályt, az idősebb Kenés fiúval együtt, a Jostival. Miután kiszabadultunk, egyik este egy csajjal bementem a Hajnalkába, ott ültek az egyik asztalnál Jostiék. Láttam, sok sör van az asztalukon, nekem nem volt sok pénzem, ezért egy másik asztalhoz ültünk, két üveg sört rendeltem, s amikor elfogyott, el akartunk menni. Akkor Josti odajött: üljünk át hozzájuk, meg kell ünnepelnünk, hogy újra találkoztunk, és idekint. Belekarolt a lányba, átvitte az asztalukhoz, én is velük mentem. Záróráig piáltunk. Tele voltak "lével". Másnap újra találkoztunk, s akkor Josti elmondta: nekik annyi a pénzük, amennyit akarnak, s csak rajtam múlik, velük tartok-e. Csatlakoztam hozzájuk.

283

- Mert annyi pénzük volt, amennyit akartak ... S hogyan, munkából? Dolgozik maga egyáltalán?

- Három hete nem dolgozom, addig segédmunkás voltam.

- És azóta hogyan keresett pénzt?

- Autót nyitottunk föl... Már aznap este, amikor megbeszéltük, hogy ezentúl négyesben dolgo-

zunk, elindultunk. Ha séta közben olyan autóhoz értünk, amiben Josti felfedezett valamit, csak oda-szólt Bütyöknek, az az öccse, hogy figyeljen, mi pedig körülálltuk a kocsit. Josti egy vasat vett ki a zsebéből, pillanatok alatt kinyitotta a háromszög-ablakot, a vékony kezű Bandzsa benyúlt, kinyitotta az ajtót, kirámoltuk ami a' kocsiban volt. Bandzsa sportszatyrába tettük, másnap osztóztunk.

- Ki volt á Bandzsa?
- Hát a Berger ...
- Másképp nem szoktak "pénzt keresni"?
- Nem értem .. .
- Mondjuk, markecolni, leütni valakit, rabolni?
- Minek kellett volna nekünk, hiszen a gépkocsik körül nem volt senki, ott mindent rizikó nélkül csinálhattunk.
- Egy éjjel többet is ... Mondjuk, három nappal ezelőtt hányat?

Számolni kezdett magában:

- Igen . . . akkor csendes éjszaka volt. . . talán négyet.
- Angyalföldön?
- Ott.
- A József Attila Művelődési Ház körül nem jártak?
- Háát...
- Honnan is indultak el?

284

- A Hajnalkában voltunk este egy csajjal.
- Ezt tudjuk, onnan pedig a gépkocsifeltörésekhez el kellett menniük a művelődési ház környékén.
- Oda nem törtünk be!
- Oda nem is, hanem ott... előtte .. . egy férfi fejét.
- Mi?
- Talán nem úgy volt?
- Mondtam már: nekünk ilyesmi nem kellett. ..

- És nem is hallottak semmit? Hiszen néhány perccel a férfi után mentek el a Hajnalkából, tehát ha nem maguk tették, akkor mindenképpen hallaniuk kellett.

- Kérem szépen, mi semmit sem hallottunk . . .

- Jó, akkor azt mondja el, merre mentek? Sorolni kezdte, s egészen pontosan leírta, melyik utcában, milyen kocsiból szedték ki a holmikat.

- Hogy tudták magukkal vinni azt a sok cuccot?

- Bandzsa fordult egyet. . . Hazavitt egy sport-szatyorra valót, azután megbeszélte helyen találkoztunk.

- Hol?
Gondolkozni kezdett:

- A Keletinél.

- És elmentek még a Lumumba utcába is . . . - mondtam közönyösen, inkább csak felsorolásszerűen.

- Honnan tetszik tudni?

- Ott milyen kocsit törtek fel?

- Az volt ám a nagy fogás! Egy egész bőrönd, mintha direkt nekünk készítették volna oda.

Tóth főhadnagyra néztem, s éreztem, ugyanazt gondolja, amit én: ez aztán jó fogás volt.. .

- És még mit találtak?

285

- Egy esernyőt és egy kis táskát.

- Hát még?

- Másra nem emlékszem.

- Gondolkozzon csak . . . mi volt a kesztyűtartóban?

- A . . . ott szinte semmi... Buci vette ki, beleszűrt, és azt mondta, csak iratok, aztán zsebre vágta.

- És maga hitt neki?

- Miért ne hittem volna? Mindig becsületesen osztottunk... És különben is, ő hívott magukhoz . . .

- ... és ő volt a galeri vezére, ugye?
- Igen.
- Tudja, mi volt abban a vörös irattárcában? - értetlenül nézett rám. Élőveszem a jegyzőkönyvet, amit a tulajdonos diktált: - "A kesztyűtartóban levő vörös irattárcában négyezer nyugatnémet márka készpénz volt."
- Ö, a piszok!
- Ezt most kire mondta?
- Hát a Jostira ... Becsapott minket.
- De maga még most is fedezi. Pedig ott a József Attila Művelődési Háznál is ő volt a kezdeményező ...
- Igen. Most már mindent elmondok. Az tényleg úgy történt.
- Hogyan?
- Ott ültünk a Hajnalkában, vártuk a zárórát, hogy utána a csendes utcákon elinduljunk. Akkor a pasas valamiért benyúlt a zsebébe, és több százast kihúzott .Josti odasúgta :ennél a frájernél anynyi a pénz, hogy kiesik a zsebéből, segíteni kellene ebben. Ezt a palit beújítjuk.

286

juk.

Az meg mit jelent?

Hát tetszik tudni azt, hogy leütjük és kifoszt-

- Ezek szerint nem először csinálták!
- De igen . . . addig ezt mi is csak elbeszélésből tudtuk ... az intézetben ..,
- No, és azután mi történt?
- Buci és Bandzsa elindultak, amikor a pasas, mi ottmaradtunk, és kifizettem a cechet, a csajt elküldtük, menjen haza. Bütyökkel pedig utánuk eredtünk. Mire odaértünk, a pasast már leütötték, ott feküdt, s ők ketten szedték le róla a cuccot.
- Milyen érzés volt látnia azt az eszméletlen, összevert embert?
- Én, kérem, egy ujjal sem nyúltam hozzá, és ha visszagondolok rá ... nagyon-nagyon sajnálom azt a bácsit... De azt nem tudom, ki ütötte le.

Megnyugodott, hogy könnyített a lelkén.

|- A vezérük most hol lehet?

- Egyszer, amikor sokat osztoztunk, a Balcsira ment az öccsével, biztosan most is oda ugorhatott le.

- Maguknak mit mondott?

- Azt, hogy most sok mindent fogtunk, a rendőrség biztosan nagyon figyel, tûnjünk el, ne is mutatkozzunk együtt.

- Van a Balcsin valami üdülõjük?

- Tudtommal nincs, csak úgy elmennek.

- Ki volt az a lány magukkal?

- Az intézetbõl ismerjük, ott varrodában tanult, most rendszeren dolgozik, õ nem tud semmirõl.

- Egyelõre befejeztük a kihallgatást. Fõhadnagy elvtárs - szóltam Tóthnak -, helyezték elõzetes-

287

be, és kísértesse a fogdába. Közben hozzák be a másik csavargót!

De nem Bergert hozták be.

Szabó százados lépett be, maga elõtt tolvaj két megszeppent, ijedt kisfiút, meg Spitzer bácsit.

Szabó százados hivatalos hangon jelentette - a két srácnak természetesen nem volt szabad megtudnia, hogy miért éppen az Ibolyában tartottunk ellenõrzést -, hogy ellenõrzés során a fiúknál valutát találtak, Siz idõsebb férfinál nem volt személyi igazolvány.

A kihallgatás nagyon gyorsan lezajlott. Kiderült: a két fiú egy kis pénzt akart keresni, ezért szereztek a valutát, amikor hallottak Spitzer bácsi kívánságáról.

- Kitõl vették?

- Kenets Sanyi mondta, hogy neki van márkája, rokonoktól kapta... - hangzott el a kihallgatás kulcsmondata.

A srácokat figyelmeztetésben részesítettem, és engedtem, természetesen utánuk nem sokkal Spitzer bácsi is kísértelt a kapun.

Miután elmentek, megnyugodva felsóhajtottam.

- Ezek tulajdonképpen becsületes gyerekek,

csak akartak néhány forintot keresni - állapotot-
tam meg. - Most megtanulták, hogy így nem lehet,
ezen csak veszhetnek. Egyelőre forintokat.

- Nem is találkozunk velük többet - mondta
Szabó százados.

- Én is úgy gondolom ... Csak tanúként Kene-
sék ügyében.

- Bár már elfognánk őket!

- Annak is eljön az ideje. Előbb azonban hall-

288

gassuk ki a másik csavargót, Szabó elvtárs marad-
jon bent!

Az előzőnél valamivel idősebb fiatalember lépett
be.

- Berger István segédmunkás vagyok, huszon-
egy éves, a Lángban dolgozom - válaszolt szép
sorjában a kérdéseimre.

- Büntetve volt?

- Egyszer nyolc hónapra, egyszer pedig egy év-
re, mindkétszer lopásért.

- Most hány bűncselekményt követett el?

- Egyedül egyet sem. . . minden autót négyen
törtünk fel, közösen dolgoztunk ...

- Szép kis munka, és még nem is tagadja!

- Nem tagadhatom, hisz megtalálták nálam a
cuccokat.

- Miért nevezik Bandzsának?

- Még kiskoromban ragadt rajtam, mert mindig
máshová néztem.

- És máshová ütött!

- Ezt nem értem, kérem . . .

- Akkor majd igyekezzünk felfrissíteni az emlé-
kezetét. Mit csináltak három nappal ezelőtt Angyal-
földön?

- Három vagy négy autót is kinyitottunk.

- Az most nem érdekel, arról beszélnek a lefog-
lalt tárgyak. Inkább azt mondja el, mit csináltak az-
zal az idős férfival?

- Kivel?

- Biztosan nem mutatkoztak be egymásnak, így hiába mondom meg a nevét, az nem sokat jelent magának. Arról az emberről beszélek, akit a Hajnalka presszóból követtek, azután leütötték és kirabolták.

289

Sápadtan hallgatta végig a hiteles történetet:

- Ha már ennyire ismerik a dolgokat, az úgy történt, hogy mi a Hajnalkában gyülekeztünk, de közben Kenés Józsi meglátta, hogy annál a pasasnál sok pénz van, javasolta: menjünk utána, újítsuk be. Elindultunk. A művelődési ház környékén utolértük, Josti fejbe vágta, erre elesett, a többiek özszerúgdosták, a pénzt elvettük tőle.

- És mi történt vele? Meghalt?

- Nem tudom, az biztos, hogy már az első ütésre k. o. volt.

- Maga bokszolt?

- Egy darabig jártam a Vasasba.

- Miért hagyta abba?

- Amikor az első balhét csináltam, az edző nem engedett többet lejárni az edzésre. Pedig sok ellenfeletem kiütöttem addig.

- Ügy, ahogy azt az embert.

- Azt Kenés ütötte le...

- A többiek pedig rugdosták... ezt már mondta, csak éppen azt nem tudom, kik azok a többiek, mert Buci és Bütyök csak később ért oda... Legalábbis Buci így vallott.

- A hazug!

- Tudjuk, hogy ő sem a tiszta igazat mondta, de maga sem nyerne igazmondó bajnokságot. Azt hiszi, bedőlünk az ócska meséjének? Elárulta magát azzal a k. o.-val, azt az embert maga ütötte le. Azért keni Kenésre, mert ő még nincs itt. Akkor is ilyen nagy fiú lesz, ha a bandavezérrel áll szemben?

Hallgatott.

- Ide figyeljen! A ringben tudott veszíteni, akkor tudjon veszíteni itt is. Csak az őszinte vallomás segíthet magán. Mennyit raboltak el attól az embertől?

- Josti tévedett, nem volt nála sok pénz .. . Nekem hetven forint jutott, a gyűrűje, meg a golyóstolla.

- Ezért a pár forintért képesek voltak leütni és kifosztani egy embert? Micsoda sportember maga, hogy negyedmagával rátámad egy idős férfira? Maga gyáva hazudozó, és én szégyellem magam, hogy egyáltalán bokszolónak meri mondani magát. Én is bokszoltam, de csak a ringben.

Nagyokat pislogott, azután csöndesen megszólalt:

- Kérem szépen, tessék beírni a jegyzőkönyvbe, hogy én ütöttem le azt az embert, de a Kenés testvérek megrugdosták, pedig már eszméletlen volt... - és folyt a szájából a vallomás, alig győztük jegyezni.

Amikor az autótolvajlások során eljutottunk a Lumumba utcához, nála talán még nagyobb meglepetést és felháborodást okozott a vörös levéltárca esete, mint Bucinál.

- Miért nem tetszett ezt előbb mondani? És én ilyen szélhámós miatt kerültem még mélyebbre ... Én nem akartam börtöntöltelék lenni. Amikor másodszor kiszabadultam, megfogadtam, hogy soha többé nem kerülök rács mögé. De jött a Josti, azt mondta: ebben, amit csinálunk, nincs rizikó, s itt egy mindenkiért, mindenki egyért, ez egy olyan vagány kollektíva . . . így szövegeit, így hazudozott. . . Pedig még visszatérhettem volna a jó útra, talán még jó sportoló is lehettem volna ...

- Ide figyeljen, Berger fiam! Maga elkövetett egy csomó bűncselekményt, ezekért a bíróság felelősségre vonja, és minden bizonnyal el fogja ítélni. Nem lesz könnyű az ítélete, arra nem számíthat. De töltsen le rendesen a büntetését. Ha kiszabadul,

291

elhelyezik magát, s utána úgy élhet, hogy a társadalom soha nem veti a szemére: börtön töltelék. Ezt a pár szót jól jegyezze meg magának!

- Köszönöm, felügyelő úr! - mondta szinte háhlalkodva, pedig igazán csak a kötelességemet teljesítettem. Közöltem velem: előzetes letartóztatásba helyezük, és elvezettem.

Borzasztó fáradtnak éreztem magam ... Igaz, az óramutató már jócskán túljárt a tízesen ... Mégis odacsöngettem a főnöknek, habár gondoltam, úgyis otthon van már, majd reggel jelentek, de legnagyobb meglepetésemre azonnal fölvette a telefont.

- Vártam már a jelentésedet.

Amikor elmondtam, milyen eredményt értünk el, elégedett volt:

- Most aztán itt az ideje, hogy pihenjeteK egy kicsit.
- Valóban egy kicsit...
- Persze, te hajnalban megint kimész . . .
- Ügy látom, te se tartod be túlságosan a munkaidőt. Valamivel már elmúlt öt óra.
- Hát, ha egy jelentésre eddig kell várni, mit tegyék!

Vidám volt, jó kedélyű, hisz nagyot léptünk előre. Én is nyugodtan mentem haza. Az órát felhúztam, azután pillanatok alatt elaludtam. Egyszer csak fölriadtam. Az órára néztem: kétóra volt. Jaj, de jó, gondoltam magamban, még kétórát álhatók . . . ezzel befordultam, és nem tudtam többé elaludni... Négyóra után néhány perccel már a kapuban voltam, gondoltam: várok egy kicsit a kocsira. De Józsi már ott állt.

- Jó reggelt - köszönt -, gondoltam, ha lefek-

292

szem, elalszom, és nem érek ide . . . Majd reggel hazamegyek, és kialszom magam ... Most hová?

- Természetesen a huszonkettedik kerületbe . . . előbb a kapitányságra.

Itt találkoztunk Szabó századossal. Az ügyeletes tiszt jelentette, hogy az éjszaka semmi különös esemény nem történt.

Szép csöndesen elgurultunk a kocsival, egy helyen leállítottuk, azután úgy indultunk tovább, mintha mi is munkába mennénk ...

Hatóra után tíz perccel elszomorodva néztünk egymásra: sajnós, megint nem történt semmi...

- Várjunk azért hét óráig . . . van üzem, ahol akkor kezdenek... - sétáltunk tovább beszélgetve...

- Szinte biztos vagyok benne, hogy a tettes újra támadni fog...

- Csak az a baj, hogy igen nagy erőnket leköti. Órára néztem: hét óra öt percet mutatott. -

Azt hiszem, bemehetünk a kapitányságra. . . Elin-

dultunk a kocsi felé. Éppen nyitottam az ajtót, hogy beszálljak, amikor lestopolt mellettünk egy másik, csak úgy csikorgott a fékje. Tóth főhadnagy ugrott ki belőle:

- Megvan a tettes!
- Hol van?
- A kapitányságon.
- Gyerünk - ugrottam be Tóth kocsijába. - Jözsikám! - kiabáltam vissza. - Jöjjenek utánunk.

Az ügyeletes tiszt szobájában egy kisírt szemű asszonyt találtunk.

- Jelentem, S. Istvännét támadták meg.

Az asszony könnyek között mesélte el nekem is a történetet:

293

- Amikor munkába menet a Nagytétényi úthoz értem, elém ugrott egy férfi, megfogta a karomat, ki akarta tépni a kezemből a retikült. De azt én nagyon szorosan fogtam, kérem . . . Erre az a szörnyeteg a földre rántott, mire segítségért sikoltottam. Ő kitepte a kezemből a retikült, de talán csak egy-két lépést tehetett, mert két nagyon erős férfi elkapta . . . megbilincselte . . .
- Tóth és Petrik elvtársak voltak! - tette hozzá az ügyeletes tiszt. - Most hallgatják ki a tetteket.
- Nyugodjon meg, asszonyom, többé ilyesmi nem fordulhat elő. Most szépen hazavitetjük, pihenjen le, munkahelyén kimentjük - és máris sietünk, hogy szemtől szembe kerüljünk a tettessel.. .

Tóth és Petrik kolléga között ült az irodában egy amolyan középszerűen erősnek látszó, ferde arcú férfi. Amikor beléptünk, Tóth jelenteni akart, de intettem, ezt most hagyjuk.

- Mi a neve? - szoltam a férfira, és bevallom, így utólag, nem a legbarátságosabb hangon.
- Elek Lajos.
- Maga volt itt a kerület munkásasszonyainak a réme. Nem szégyelli magát? Ezért a szennyes szorozatáért lakolni fog! - Záporoztak a feltörő indulat szavai, a férfi pedig csak hallgatott. - Most bevisszük a főkapitányságra. Bilincseljék meg!

Először a lakására mentünk, házkutatást tartottunk. Nyilvánvaló volt, ez az ember nem fog tagadni, mint ahogy a tetten ért bűnözők általában,

legalábbis az első vallomásnál, annyira sokkolta őket a tettenérés. A lakásán egykettőre előkerült a két megtámadott nő retikülje, benne levő apróbb holmijukkal együtt, csak a pénz nem volt meg. Ezek is a kocsiba kerültek.

294

A főkapitányságon nyomban megkezdtük a kihallgatást. Elekes minden bűncselekményét bevallotta. Elmondotta, hogy kétszer ült már börtönben, betörésért. Fél éve szabadult, de nem becsülte meg magát a munkahelyén. Már három hete nem dolgozott. Elhatározta: ismét bűncselekménnyel "keres kenyeret". Vallomásának ezt a részét érdemes idézni:

- A betöréseken rajtavesztettem, gondoltam, az nem kifizetődő . . . Pénzhez kell jutnom . . . Olvastam az újságokban az autófosztogatásokról, de úgy gondoltam, az nem jó, engem, mint büntetett előéletű embert, hamar elkapnak, amikor el akarom adni a holmit... De a rendőrök most el vannak foglalva a huligánokkal, a galerikkal, azok után futkosnak, így szabad lesz a terület a gyárak környékén . . . Nem akartam én semmi rosszat, ha odaadják a pénzüket, dehogy bántom én azokat az asszonyokat . . .

Ilyesmiket mondott. Előzetes letartóztatásba helyezték, és a fogdába kísérték. Azonnal berohantam a főnökhöz, jelentettem az ügyet. Nagy örömmel fogadta a hírt, megkérdezte, kik fogták el Elekest? Siettem vissza, hogy megtartsam a jócskán elkésett csoportvezetői megbeszélést. A titkárságunkon senki, a szobámból Erzsiké hangja hallatszott . . . Azt se vette észre, hogy cseng a telefon. Én vettem föl. A főkapitány volt.

- Hallottam a hírt, Fóti elvtárs, küldje fel Tóth és Petrik nyomozókat, de ne mondja meg nekik, hogy dicséretet és jutalmat kapnak. Egyetért ezzel?

- Természetesen!

Megsúgtam a két nyomozónak, hogy rohanjanak a főkapitányhoz, s aztán jöjjenek vissza.

295

- Mi az, Erzsiké - kérdeztem -, megtartja helyettem az értekezletet?

- Azt nem . . . csak éppen megmondtam az elvtársaknak, hogy ugye, ha egy kicsit megrázzák magukat, mindjárt van eredmény. De már megyek is, hozom a kávékat.

- Hozzon egy üveg italt is.

- De Fóti elvtárs, kérem, megszegjük a szabályokat.

- Ma igen, magamra vállalom a felelősséget, sőt, még én is lenyelek egy kupicával. Innunk kell két munkatársunk sikerére . . . Nemsokára itt lesznek, a főkapitány elvtárs kérette őket. . .

Felidéztük az előző napok, órák eseményeit. Megjöttek kollégáink, Erzsiké behozta az italt, egyet koccintottunk, aztán ismét hozzáláttunk.

- Két feladatunk maradt: elfogni a Kenés testvéreket, és befejezni a nyomozást a Visegrádi utcai rablótámadás ügyében. Lássuk először az elsőt: Rónai és Teleki kollégák utazzanak le Siófokra, keressék meg a bejelentőt, és az ő segítségével keressék meg a parton ezt a két Kenést. Vigyenek magukkal annyi fényképet, hogy elláthassák vele a Balaton-parti őrsöket. A két Kenés nélkül haza ne jöjjenek! Kelegi elvtárs, te nézz utána, hogy minél hamarabb meglegyenek az ujjlenyomatok, de közben légy szíves, juttasd el hozzám a Nyugati pályaudvar környéki galerik anyagát.

A többiek is megkapták a feladatukat: a különböző, eladóhelyeket keresik fel, Kelegi jelentette: Kovács Endre jelentkezett, kész segíteni. Megállapodtunk, ma este elkezdik a munkát.

A megbeszélés után megint behívtam jugoszláv vendégünket. Nem sokkal később Kelegi százados

296

/

tért vissza egy vaskos paksamétával: a Nyugati pályaudvar meg a Pozsonyi út táján szétugrasztott, felszámolt galerik adatai sorakoztak benne: ki hol található most közülük, kit tartunk megfigyelés alatt, ki kapott annak idején figyelmeztetést... sorra olvastuk az anyagot, s latolgattuk, képesek lennének-e ilyen rablótámadásra. A legtovább Csoki galerijánál időztünk el. Csoki - Lakatos József - többszörösen büntetett. Az egyik betörésnél felvett jegyzőkönyv szerint: durván feltépte a szekrényajtókat. Erőszakos, nagy erejű fiatalember, szavára a régi galeri tagjai sok mindenre képesek voltak, félték tőle . . . Kik is tartoztak ide? Kátya, Jugó, Pöttyös, azután Zsuzsa, a szeplős Joli, a vörös Teri...

- Sunyi nem volt benne?

- Egyik környékbeli galeriben sem . . .

- Pedig azok a holmik lopásból vagy rablásból származnak... - gondolkoztam hangosan. - Tulajdonképpen Kovácstól is Sunyihoz kerülhettek ...

Tudod mit, hozd be, amilyen gyorsan lehet, Kovács Endrét. Űgyis meg akartuk mutatni neki a fényképeket a bűnügyi nyilvántartóban, mutassuk meg neki a holmikát is, amiket az a Sunyi adott el Snóbli Jóskának, ha ugyan igaz, amit Snóbli mondott...

- Siófok keresi Rónai századost. Mit mondjak?

- Azt, hogy két órán belül megérkezik hozzánk a kapitányságra.

a

- De nem a kapitányság keresi, hanem valami Snóbli József . . .

- Kicsoda? Nem azt mondta, hogy Jóska?

-| Dehogynem, de az nem nekem szólt, hanem Rónai elvtársnak, én csak nem nevezhetem így a barátját...

297

- A vezetéknevét miért nem szépítette meg? Micsoda név az, hogy Snóbli. . .

- Tetszik ismerni?

- Még hozzá beszélni is akarok vele, kapcsolja be hozzám... Rónai százados főnöke vagyok, de már személyesen is találkoztunk - mutatkoztam be, miután bemondta a nevét.

- Azt hiszem, meg is ismerem a hangját, főnök ... Nagy hírem van... Itt a Fogasban találkoztam a Kenés fiúkkal...

- Van magához gyorsan néhány kérdésem: először is honnan beszél, másodsor, hogyan került Siófokra, harmadsor, honnan tudja, hogy mi keressük ezeket a fiúkat, negyedsor, honnan ismeri őket, ötödször... nyugodtan beszéljen, a számlát majd mi megtérítjük.

- Először is a postáról beszélek, másodsor, az úgy volt, hogy amikor átadtam a cuccokat Rónai elvtársnak, ugye mondhatom így, akkor említette, nem ismerem-e őket, mire mondtam: dehogynem, s ő azt mondta: nagy disznóságot csináltak, de mennek értük... Akkor elváltunk, és én leutaztam ide a Balcsira. Márna aztán meglepetten látom, hogy a srácok itt vannak. így hát nem találhatták otthon őket. Gondoltam, ezt nem árt megmondani Rónai elvtársnak.

- Beszélt is velük?

- Csak néhány szót. . . Valahol privátban laknak, de hogy merre, nem tudom ...

- Kedves Jóska, maga rendkívül nagy segítség-

get nyújtott nekünk, amit köszönök. Rónai elvtársék éppen oda indultak, körülbelül másfél óra múlva a kapitányságon lesznek. Maga szépen men-

298

jen oda, mondja meg, hogy tőlem kapott megbízást, várja meg ott őket. . .

Mire letettem a kagylót, előttünk állt a technikai alosztályvezető: -

- De jó, hogy együtt talállok benneteket! Jó hírt mondok: azonosítottuk a Kovács Endre lakásán talált ujjlenyomatokat, megvan a tettes . . .

- Ügy hívják, hogy Lakatos József, más néven Csoki - fejeztem be a mondatot. Tágra nyílt szemekkel nézett rám:

- A technikusok már megtelefonálták?

- Dehogy. Megálmodtam - kacsintottam össze Kelegivel.

- Pedig olyan örömmel jöttem, hogy a technika ismét fogott egy bűnözőt...

- Tudod mit, Lajoskám, legyen titek a dicsőség . . . Mi csak kombinálgattunk, a bizonyosságot ti adtátok meg . . . Dicsérd meg a helyszínelőket, én referálok a főnöknek . . . Estére biztosan itt lesz az ujjlenyomat gazdája is . . .

Alig lépett ki az ajtón, Kelegivel máris megbeszéltük a tennivalókat. Egymást érték a telefonok, gyülekeztek a bent található nyomozók, érkeztek a rendőrök.

Kelegi tájékoztatta őket a feladatról. Délután 18 órakor indulnak el. Megszállják valamennyi jelenleg ismert lakás környékét, 19 órakor megkezdik az akciót, a galeritagok elfogását, a házkutatást.

Megérkezett a jugoszláv vendég: a bemutatott tárgyak között egy csomó holmiját felismerte. Megnyugtattam: a pénze, ha nem is teljes egészében, de bizonyára előkerül estig . . .

Siófok ismét jelentkezett

299

- Itt Rónai százados... Jelentem, vágatunk Pestre, visszük a két Kenés testvért. Egy óra múlva ott vagyunk.

- Vágtassanak valamivel lassabban, és legyenek itt két óra múlva, ne pedig a fehérvári kórházban...

A csoportok elmentek. Szabó századossal tükön ülve várakoztunk, nemsokára megérkeztek Rónaiék. A siófoki kollégák és Snóbli Jóska segítségével nagyon hamar megtalálták a jómadarakat.

- Mit találtak náluk?

- Néhány apróbb holmit a többi autókból és Kenés Sándor nadrágjába varrva kétezeröttszáz nyugatnémet márkát...

- Akkor most lesz munkájuk! Szabó százados elvtárs, vegyék fel a jegyzőkönyvet, helyezték előzetesbe őket, azután aludjanak jól.

Szóltam Erzsikének: hazamehet.

- Nem várhatom meg Csoki elfogását? És akkor ki írja a jegyzőkönyvet?

- Jó, jó, "munka hőse", maradjon... Tudom, hogy a kíváncsiság majd kifúrja az oldalát...

Nem sokat kellett várnunk. Kelegi százados, egy nyomozó, meg két rendőr egy megbilincselte férfit és egy fiatal lányt hozott be.

- Miért kellett megbilincselni? - kérdeztem Kelegitől.

- A Sabariában találtuk meg őket, ellenállt, verekedni kezdett... Alig bírtunk vele, le kellett tenni és megbilincselni.

- Elhiszem, hogy egyből le tudta ütni Kovácsot!
- mondtam, azután szóltam: hozzák be Lakatost.

Lakatos, aki már ismert engem, valósággal kérdőre vont:

300

- Jó estét, felügyelő úr, miért hoztak be ezek ide?

- Először is, ne hangoskodjon, másodszor, maga nagyon jól tudja, hogy mi "lejmre" senkit se hozunk be ... Vegyék le róla a bilincset!

Amikor levették, leültettem, és felszólítottam: tegyen ki mindent a zsebéből. Az asztalra rakott egy zsebkést, egy tárcát, egy csomó fémpénzt.

- Mindent kitett?
Nagyot nyelt:

- Igen.

Intettem az egyik nyomozónak, s az végigtapo-

gatta. A hátsó zsebéből egy karóra és százötven forint került elő.

- Ezeket miért nem rakta ki? ... Tudja, Lakatos, hogy velem nem szórakozhat, és csak az őszinteség enyhítheti a balhégját. Válaszoljon a kérdéseimre: hol dolgozik, hol vette ezt az új órát, hol találkozik a galéri tagjaival?

Nem felelt.

- Százados elvtárs - mondtam -, vegyék előzetesbe. Lakatos úr nem óhajt társalogni velem. Tegyük külön zárkába, reggelig hadd gondolkozzon. Társai addig úgyis beszélnek, ha megtudják, hogy Csoki, a nagy vezér sitten van. Hívják be a lányt.

A magas, szőke lány sírva jött be.

- Miért sír, bántották?

- Nem bántottak, csak nagyon félek . . .

- Mi a neve?

- Szelei Ibolya ... a fiúk úgy hívnak: szőke Ibi.

- Mióta ismeri Csokit?

- Öt-hat hete a Katicában találkoztunk először. Leült az asztalomhoz, azóta egy lépést sem tehettem nélküle.

301

Azt is elmondta, hogy eladónő volt, de Csoki négy hete nem engedi dolgozni, s hogy albérletben lakik.

- Mesélje el, milyen bűncselekményeket követtek el?

- Nem merek beszélni, kérem ... Én már kétszer meg akartam szökni tőlük, amikor láttam, mit csinálnak, de elkaptak, megverték... - Felhúzta a pulóverét, a hátán, tele volt véraláfutásokkal és vörös foltokkal. Még hozzátette: - Az egész tescem ilyen . . .

- Most már nem bántják, nyugodjon meg... Ezek mind börtönbe kerülnek . . .

Lassan beszélni kezdett. Kérésemre felsorolta a fiúk, lányok névsorát, akik szerepeltek a bandában. Akadatok új nevek is ... Rákérdeztem:

- Sunyi névre hallgató cimborájuk nem volt?

- Tessék várni... nem volt velünk... de egyszer jött Csokihoz, és elvitt egy csomó cuccot el-

adni.

- Maga milyen bűncselekményekben vett részt? . . .

- Kérem ... énnekem négyszer kellett úgy megismerkednem férfival, hogy a ligetbe vigyem, s ott leüljünk csókolózni. Erre ezek odajöttek, elvették a pénzét...

- A Visegrádi utcai dolog hogy történt?

- Azt is tetszik tudni? Jolival ketten voltunk ott... az iszonyú volt... Csoki azt mondta: nézzünk ki egy palit, akinél sok pénzt sejtünk, menjünk fel a lakására, kedveskedjünk neki, adjunk jelt, a többit ők elintézik. Felmentünk, nagyon barátságos ember volt. . . adott enni és inni, azután engem az ölébe ültetett, csókolgatni kezdett. Joli

302

azt mondta: ő lemegy valamiért. A férfi megörült, hogy egyedül marad velem, nekem esett, alig tudtam védekezni. .. mert tudtam, hogy védekezni kell, hiszen mindjárt itt lesznek . . .

- Kik?

- Csoki és Jugó ... Jöttek is. Csoki nekiesett, leütötte, Jugó is ütötte, rúgta . . . Könyörögtem, hogy ne bántsák már, erre Csoki pofon vágott. Lekapcsolta a férfi karóráját, kifeszítették a szekrény ajtót... Egyszer csak odanézett, látta, hogy a férfi nagyon vérzik, azt mondta: pucoljunk.

Míg a kihallgatás folyt, odakintről nagy zaj hallatszott. Kelegi százados kiment, azután visszajött:

- Jelentem, hat lányt és öt fiút fogtak el, itt vannak kint.

- Keresse meg köztük Jolit és Jugót... Kelegi kiment, és az ajtóban elkiáltotta magát:

- Jugó! - mire egy fiú felállt a helyéről. Joli is ott volt.

Mindkettőjüket kihallgattuk. Előbb Jolit, aki nem tagadott, aztán Jugót, aki nagyon gyorsan rájött, hogy már mindent tudunk. Azt is elmondta: ő összesen 400 forintot és egy órát kapott a Visegrádi utcai zsákmányból, az órán a Lehelen már túl is adott, a többi zsákmány Csokié lett.

Egész éjjel folyt a kihallgatás, a banda tagjai jóval több bűncselekményt vallottak be, mint amennyit ismertünk, hisz sok áldozat nem mert feljelentést tenni ellenük. Visszatérő refrén volt: a zsákmány legnagyobb részét Csoki megtartotta magá-

nak. Igaz, hogy bárhová mentek, ő állta a cechet.

Hajnal felé - utolsóként - felhozattam. Már egyáltalán nem volt nagyhangú.

303

Felsoroltam, kiket hallgattunk ki az éjjel, azután megkérdeztem:

- Most már válaszol a kérdéseimre? Akar beszélni?
- A többiek már biztosan elmondtak mindent, mit beszéljek?
- Maga már járt nálunk, tudja, hogy az őszinte vallomással magán segít.
- Kérek cigarettát. . . mindent elmondok ... - és folyékonyan jegyzőkönyvbe mondta a bűncselekmények sorát, közöttük a Kovács Endre lakásán történtet is. Itt még hozzátette: - Tulajdonképpen csak rá akartam ijeszteni, de amikor ott láttam az ölében Ibit, felforrt a vérem . . .
- Hiszen a lányt maga küldte a férfiakhoz ...!
- Igen, de nem engedtem, hogy bármeddig eljussanak vele, mielőtt odaértünk ... És őt ne tessék belevenni a balhékba, felügyelő úr, az a lány nem romlott, mindenre én kényszerítettem .. .
- Mi az, Csoki, még magában is van sajnálat valaki iránt?
- Igen, felügyelő úr! Ez az egyetlen csaj, akit életemben szerettem! Kérem, engedjék el!
- Ezt a kívánságát szívesen teljesítem - mondtam, azután elvezettettem.

Alig hagyta el a szobát, jött a főnök:

- Jó reggelt, elvtársak! - köszönt. - Vagy inkább jó estét. . . Azt hiszem, most már nyugodtan az utóbbit kívánhatom. . . Menjetez haza, feküdjetez le!... Fóti elvtárs, ahogy ígértem, három napig látni se akarlak ... Ez a hét elég mozgalmas volt. . .

304

Amíg odahaza pihengettem, azon meditáltam: milyen kár, hogy a becsületesen dolgozó fiatalok között akadnak ilyenek is...

Most, amikor a jegyzetfüzetet ismét becsukom, jóleső érzés arra gondolni: ha ma a galeribűnözésről beszélünk, a mai fiatalok többségének még az alapfogalmakat is meg kell magyarázni.

Tartalom

CSAK A SZELLEMEK LEHETTEK 5

LEESETT A TANTUSZ ... 46

TÜRELEMJÁTÉK GYILKOSOKKAL 86

BICSKA ÉS A PENGÉJE 136

SZÖKÉSSSEL KEZDŐDÖTT... 178

HARCBAN A GALERIK ELLEN 248

|